

- lamelne zavese
- žaluzije
- rolete
- profili za fasade
- kovinski izdelki
- sestavni in nadomestni deli za rolete in žaluzije

MEDELE

Sentjernejska c. 13
68000 Novo mesto
tel. / fax: 368 (0) 68/23-673, 323-673
mobitel: 0609/622-585

DOLENJSKI LIST

Št. 17 (2385), leto XLVI • Novo mesto, petek, 28. aprila 1995 • Cena: 120 tolarjev

DOLENJSKI LIST četrtek
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

MEDNARODNI SIMPOZIJ O MENIŠTU NA SLOVENSLEM

STIČNA - V tukajšnjem cistercijanskem samostanu je prejšnji teden potekal dvodnevni mednarodni simpozij o poslanstvu meništva na Slovenskem. Simpozij so organizirali v okviru programa Kulturne poti Sveta Evrope. Na njem so domači in tuji strokovnjaki razpravljali številne teme iz evropske zgodovine, zlasti pa so osvetlili pomen in vlogo meništva na Slovenskem, nastanek, funkcijo in delovanje samostanov pri nas in evropske vplive, ki so se prenašali na naše narodnostno ozemlje. Udeležence seminarja so pozdravili stiški opat dr. Anton Nadrah, slovenski kulturni minister Sergij Pelhan, predsednica CDCC pri Svetu Evrope Tanja Orelšturn in predstavnica Sveta Evrope Isabel Tamen.

10. REVILJA FOLKLORNIH SKUPIN DOLENJSKE, POSAVJA IN ZASAVJA - Združenje folklornih skupin Posavja, Dolenjske in Zasavja, ZKO Grosuplje in Pevsko društvo Sentvid pri Stični so v soboto pripravili v kulturnem domu v Stični jubilejno področno srečanje osmih folklornih skupin iz omenjenih treh regij. V strokovni komisiji sta bila tudi dr. Marija Makarovič in dr. Burio Ravnikar. Nastopajoče je pozdravil tudi župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampert. Domača folklorna skupina Vidovo (vodi jo Branka Kovaček) in novomeška folklorna skupina Kres pod vodstvom Branke Moškon sta se predstavili s spletom dolenjskih plesov. Nastopile so še: folklorna skupina Trbovlje s spletom belokranjskih plesov; skupina Račna s spletom prekmurskih plesov; skupina s Senovega pod vodstvom Toneta Petroviča s kozjanskimi plesi; skupina Duplo Pišce (avtor spleta gorenjskih plesov Uroš Bračun); skupina iz Artič pod vodstvom Zdravka Duščiča s spletom štajerskih plesov (avtor Branko Fuchs); skupina Javorje pod vodstvom Ide Dolšek pa s plesi iz Šmartna in okolice. (Foto: P. Perc)

Proletarci vseh dežel...

Nekaj je gotovo: za 1. maj bodo imeli delavci dva dela prosta dneva. Kljub temu pa je težko reči, da je 1. maj res delavski praznik. Kaj naj praznuje in česa se naj veseli šivilja v Novotekovski Konfekciji, ki od novembra ni dobila plače? Ali delavec v Adrii Caravan, katerega zadnja plača (morda tudi res zadnja) je znašala 23 tisočakov? Ali bosanski gastarbajter pri Pionirju, ki mu po odbitku stroškov za stanovanje v samskem domu in za hrano ostane 2.000 tolarjev? Če plačo seveda sploh dobi! Ali tisti številni delavci, katerih podjetje so že pogrnali in stečaj? Vsi ti in še številni drugi bodo 1. maj praznovali delovno. Dobesedno! Delali bodo na vrtovih in njivah, da bodo pridelali vsaj osnovno hrano, delali bodo pri zasebnih graditeljih, da bodo na čmo zaslužili kakšen fičnik, srečneži so tisti, ki dobijo vikendarsko ali praznično podaljšano garažo in umazano delo v Italiji, Avstriji.

Njihovi šefi in teh šefov šefi vse do vrha, ki so v veliki meri krivi za vsoto mizerijo, pa se vozijo z mercedesi, audiji in beemveji in si brezsravno dajo vsak mesec izplačevati na tisoče mark. Eden od Pionirjev direktorjev je pred napovedano stavko (ker ni bilo plač, seveda) vzel direktorsko akontacijo in se odpeljal po mir na morje. Pač po načelu vseh barab, od anarhistov do neskrupuloznih "uspešnežev" vseh barv in prepričan: Slabše ko je (za druge), boljše je (za nas). Za njihovim vzklikanjem Živel 1. maj! pa se sliši grozeče mrmranje: Proletarci vseh dežel...

Kaj res le krvava rihta poganja ta svet?

ANDREJ BARTELI

Krka - ženskam prijazno podjetje

Priznanje Managerja

NOVO MESTO - Na spomladanskem srečanju združenja Manager - bilo je 20. in 21. aprila v Portorožu - je generalni direktor Krke Miloš Kovačič prevzel priznanje "Ženskam prijazno podjetje", ki ga je to združenje podelilo Krki. "Zagotovljena socialna varnost v Krki je zlasti za ženske v podjetju razbremenilna in spodbudna, tako da z več volje sprejemajo nove naloge in se veliko izobražujejo," med drugim piše v obrazložitvi.

"V Krki je vodilo pri kadrovanju strokovnost, in ne spol; tako je danes v odboru direktorjev Krke 6 direktoric, ki skrbijo za ključna strokovna področja. Krka v svoji skrbi za zaposlene deluje globalno in je pri svojem delu in ravnanju odpravila ločevanje na moške in ženske. S svojimi dejavnostmi za zagotavljanje in izboljševanje življenjske kakovosti pa v mnogočem omogoča razmere za ustvarjalno, zdravo in polno življenje vseh zaposlenih."

POGOVOR Z MINISTROM THALERJEM

NOVO MESTO - V četrtek, 4. maja, bo ob 19. uri v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca pogovor s slovenskim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem.

Pogovor bo vodil Boris Dular, osrednja tema pa bo "Slovenija, kam in kako?"

Župan se boji za svojo varnost

S tiskovne konference novomeškega župana Francija Koncilije - LDS-ovski argumenti za čehljanje ušes, laži in podtikanja - Je na vidiku nova gradbena afer? - "Sem sploh še varen?"

NOVO MESTO - Tiskovna konferenca, ki jo je v ponedeljek sklical novomeški župan Koncilija, je bila pravzaprav odgovor na nedavno tiskovno konferenco novomeške LDS, izvenela pa je kot županov obračun s političnimi nasprotniki in očitariji ter razkrivanje njihovih nečednosti in celo kaznivih dejanj. Te ga je župan naštel toliko, da bi bilo gradiva dovolj za solidno nadaljevanje, zato tu lahko podamo le oskuben prikaz.

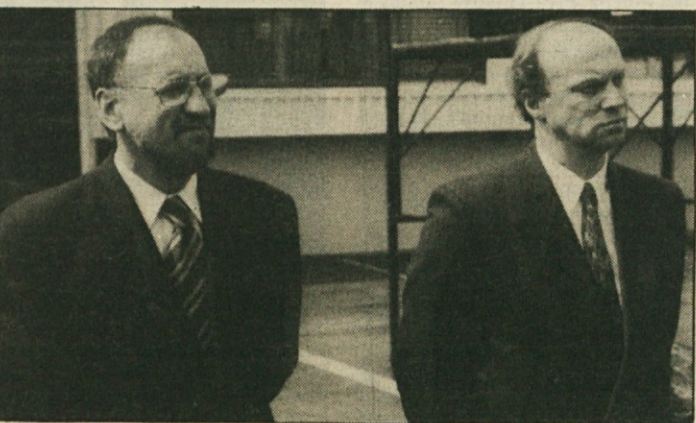
Župan pravi, da je bila "tiha koalicija" med LDS in Demosom v Novem mestu uspešna, ko je imela LDS v izvršnem svetu absolutno večino, moč in denar, ko so ji ostali neomajno zaupali in jo podpirali. "Z odhodom Boštjana Kovačiča v Ljubljano pa se je začela tiha koalicija krhati," pravi Koncilija. Najhuje pa je bilo po županovem mnenju za LDS razočaranje nad volilnimi rezultati in tega poraza ni mogla mirno prenesti. "Ni res, da jih nismo pustili blizu, ampak niso hoteli sodelovati z nami pri vodenju občine, sedaj pa hočejo rušiti zakonito izvoljeno občinsko upravo in župana, in to z argumenti za čehljanje ušes, z lažmi in podtikanja. Razpihovanje sovraštva med dvema najmočnejšima strankama (SKD in LDS) s populizmom LDS razdvaja občinsko upravo in mestni svet, med občane pa seje nezaupljivost do oblasti," trdi župan.

Županovi očitki se kar vrstijo. Da jim LDS otežkoča, če ne celo onemogoča stike z ministrstvi, da ministrstvo za lokalno samoupravo dela zaniči, da se novomeška Upravna enota (državna uprava, ki jo vodijo liberalci, op. p.) le baha, da pa gre v bistvu za podvajanje služb, za državo v državi, za strahotno razbohotene aparatčike, ki samo gledajo na uro,

kđaj bodo šli domov, pokazati pa tako nimajo kaj. Upravni enoti oziroma njihovim funkcionarjem, ki so bili prej občinski funkcionarji, zameri, ker so novi občinski oblasti posle predali samo "formalno", ne pa tudi "delovno".

Na očitek, da ni sprejet zaključni račun lanskoletnega občinskega proračuna, župan pravi, da tega niso storili "zaradi suma kaznivega dejanja treh bivših funkcionarjev: Igorja Vesela, Danijela Brezovarja in predsednika Jožeta Preskarja ter ostalih ne-

(Nadaljevanje na 4. strani)

ZAČELO SE JE - Med nekdanjima tihima koalicijskima partnerjema LDS in SKD, ki ju v Novem mestu poosebljata Boštjan Kovačič in Franci Koncilija, sedaj zija globok prepad, vanj pa z obeh strani pada vse več očitkov. (Foto: A. B.)

AKCIJA ZA DAN ZEMLJE

FARA, OSILNICA - Ob dnevu zemlje so minulo soboto izvedli očičevalne akcije na območju Kostelskega, Osilnice in tudi na hrvaške strani Kolpe. Na Kostelskem je domače Turistično-športno društvo v sodelovanju z gozdarji in Dinomom organiziralo zbiranje in odvoz kosovnih odpadkov z divjih odlagališč od Lazov do Žage in Mirtovičev do Stružnice.

ŠPANSKE IGRAČE ZA BOSANSKE OTROKE

NOVO MESTO - Iz španske občine Vilafranca del Penedes, ki goji prijateljske vezi z novomeško občino, so za begunske otroke iz Bosne, ki so zatočišče našli v Novem mestu, poslali veliko igrac. V dijaškem domu v Šmihelu jim jih je v petek, 21. aprila, izročil novomeški župan Franci Koncilija.

OSREDNJE PRVOMAJSKO SREČANJE DOLENJCEV NA DEBENCU

DEBENEC - Na Debencu nad Mirno bo 1. maja ob 11. uri že 14. prvomajsko srečanje Dolenjcev. V kulturnem in zabavnem programu bodo sodelovali godbeniki Občinskega pihalnega orkestra Trebnje in Modra kronika.

Podjetništvu na Dolenjskem še večjo veljavo

Ob otvoritvi novih prostorov podjetja Barlog

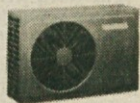
TREBNJE - Okrog 2.800 m² veliki poslovni oz. proizvodni prostori trebanjskega zasebnega podjetja Barlog v trebanjski obrtni coni ob vpadnici iz Mirnske doline naj bi po besedah podjetnikov Darka Bartoljina in Cirila Logarja veljali okrog 2 milijona mark. Ob petkovi otvoritvi poslopij, ki jih je zgradil Dolenjgrad Grosuplje, je zapel moški zbor s Polšnika pri Litiji, igral pa je Občinski pihalni orkester Trebnje.

Direktor Območne gospodarske zbornice Dolenjske Janko Goleš je kot slavnostni govornik najprej iskreno čestital Bartolju in Logarju in njunim sodelavcem za izvedbo tako zahtevnega projekta. "Pot v Evropo, ki si jo želimo, je pot učinkovitega in uspešnega dela in gre samo preko nenehnega uveljavljanja novih zamisli ter razvojnega razmišljanja. Na tej poti pa moramo biti vztrajni in domiselni. V težkih gospodarskih časih ne pomagajo veliko razni pozivi. Težave se rešujejo učinkovito in uspešno le z dobro zasnovanimi in strokovno utemeljenimi programi. In ta vztrajnost in inovativost si ti, Dare Bartolj, udeleženi na razstavi inovacij Eureka v Bruslju, kjer si dobil zlato medaljo za svoj Praktis.

Zavedati se moramo, da prihaja v ospredje tekmovalnost kot univerzalno družbeno načelo. To pa zahteva od nas koreniti zasuk na vseh področjih dela in življenja. Ambicija gospodarske zbornice je: pospeševati vse tisto, kjer Dolenjci in Belokranjci zaostajamo, in tako dati temu gospodarskemu območju potrebno mesto v Sloveniji in širše," je med drugim dejal Janko Goleš.

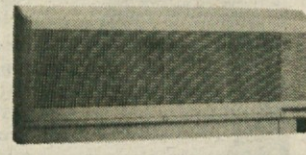
P. P.

KLIMA NAPRAVE

ZE OD 160.000 SIT DALJE BREZ PD

DOBAVA, MONTAŽA, SERVISIRANJE
TEL. 068/324-442 068/67-270

CILJA NISO VIDELI

NOVO MESTO - Novomeški kolektarji so z mislimi že na dirki Po Sloveniji, kjer imajo velike načrte. Na dirki Franco Belge v Belgiji pa so nevajeni ozkih in s kockami tlakovanih cest vsi odstopili še pred koncem dirke, le Sandi Papež in Bogdan Fink pa sta zdržala do zadnje etape.

ŠTIRI PONUDBE ZA KONCESIJO NA SAVI

LJUBLJANA - Komisija za izvedbo javnega razpisa za pridobitev koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala na spodnjem toku Save bo predvidoma do letošnjega septembra predlagala najugodnejšega koncesionarja, ki ga bo nato imenovala vlada. Na razpis, ki se je iztekel marca, so se prijavi štiri ponudniki: Sava, d. o. o. (Savske elektrarne, avstrijsko elektrogospodarstvo in Smelt International); Savske elektrarne, p. o. z domačo ponudbo; EDGC (Družba za razvoj električnih zmogljivosti in proizvodnjo električne energije Ljubljana v sodelovanju s francoskim elektrogospodarstvom) in LIPAX, d. o. o. (Litostroj Koncern - Holding z dvema kanadskima podjetjema).

VINIŠKI ZELENJURIJ PRI KUČANU

LJUBLJANA - Zeleni Jurij iz Viniče je ob tradicionalnem obisku v slovenskem glavnem mestu v ponedeljek, 24. aprila, obiskal tudi predsednika republike Milana Kučana. Mladi viniški fokolristi, ki jih je spremljal tudi črnomaljski župan Andrej Fabjan, so predsednika pozdravili s pesmijo, plesom in recitacijami.

Danes v Dolenjskem listu

- na 2. strani:
  - Okopi v vmesnem času po premikih
- na 3. strani:
  - Janez Kralj spet kralj cvička
- na 4. strani:
  - Slabše skoraj ne more več biti
- na 5. strani:
  - Hrvati ne bi zaprli plinske pipe
- na 9. strani:
  - "Crno blago" prihajalo iz Mercatorja?
- na 11. strani:
  - Mlaj je tudi simbol enotnosti
- na 12. strani:
  - Kočevje: Park proti volji ljudi?

PREVELIKA BREMENA - Podjetju Barlog je čestital tudi direktor Nissana Adria Boris Peško, ki ima pod streho Barloga svoj prodajni salon. Peško je izročil ključke prvemu kupcu Nissana v novih prostorih. Trebanjski župan Ciril Pungartnik pa je ob zahvali podjetju Barlog ostro protestiral proti državi politiki prevetkih obremenitev (več kot 50 odstotnih!) gospodarstva. Zatem je poslopje blagoslovil trebanjski župnik Janez Celar. Janko Goleš pa je na koncu prerezal vrvico in uradno odprl nove Barlogove prostore. (Foto: P. Perc)

ŽIVEL
1. MAJ,
PRAZNIK
DELA!

• Parada! V prvi vrsti gredo naši, naši, v drugi gredo vaši k maši, v tretji vrsti koraka vojska, vojska, v četrti vrsti maha Lojzka. (Brecelj)

VREME
Do konca tedna bo večina sončno in toplejšje vreme.

Ford Paič
PRODAJNO SERVISNI CENTER
Krška vas 28/e
68262 Krška vas, Brežice
Tel./Fax: 0608/61-450

Kakšna skrb za delavca?

Ko so delavci v Sloveniji pred leti prvič javno stavkali, je to delovalo šokantno. Do danes je štrajk postal vsakdanja zadeva, žal pa je družba tudi otopela za zadeve, ki silijo ljudi v glasno javno protestiranje. Delavskih protestov, izraženih v stavki ali kako drugače, večina slovenskih politikov in delodajalcev ne jemlje resno, tako kot se zanje dosti ne zmenj industrijski Zahod. Videti je, da je država zaskrbljena zaradi posamezne stavke samo zato, da delavsko protestiranje ne bi preveč vzbudilo javnosti. Da gredo ljudje iz tovarne na ulico zato, ker se čutijo ponižane, razžaljene in ker ne dobijo plač, o tem politični veljaki tržnega gospodarstva neradi slišijo. Veljaki, zaščiteni z zakoni in mnenjem dela javnosti, tolažijo sebe in skušajo slepiti druge s pogruntavščino, da sposobni ljudje pač imajo dovolj vsega. O popolni brezbržnosti do delavstva v Sloveniji sicer ne moremo govoriti. Malodane vsaka stranka posveča del programa odpravi delavskih krivic, država je genialno organizirala zavode za zaposlovanje, ki srkajo rezervno armado liberalno zavrženih in ogoljufanih delavcev in delavk, množijo se majhna podjetja z zgledno poslovno moralo ali zgledno nemoralo, ki pomenijo novo upanje slovenskih iskalec zaposlitve. Kaj menijo anketiranci o položaju delavcev?

MAJA OBRANOVIČ, grafičarka v Kočevskem tisku Kočevje: "Nasploh je položaj delavca slab, kar pa ne velja za naše podjetje, kjer je še v redu. Berem, da je ponekod že zelo težko, da so plače slabe ali jih sploh ni in da zato delavci stavkajo. Skratka: položaj delavcev je demokratičen, se pravi, da vsaka demokracija poraja brezposelnost in tudi kriminal, saj tisti, ki nimajo dovolj za življenje, nujno krajejo, da se preživijo."

PETER KOČEVAR, zasebni obrtnik iz občine Ribnica: "Položaj delavcev je danes zelo različen, se pravi, da je za ene dober, za druge pa slab. Menim, da je danes boljše, kot je bilo takoj po osamosvojitvi ali pa po drugi svetovni vojni. Vendar mnogi trdijo, da je danes položaj delavca slabši, kot je bil naprimer pred 10 in več leti. Upoštevati pa je treba, da je takrat kar dobro živel vsak, tudi tisti, ki je delal le malo ali pa nič."

ANTON KOČEVAR, poštar iz Petrove vasi pri Črnomlju: "Delavci nimajo nobenih pravic. Tako žalostno kot danes, se ni z njimi godilo še nikoli. V glavnem so dobri le, dokler jih delodajalci lahko izkoristijo, potem pa lahko grede, kamor hočejo in se znajdejo, kakor vedo in znajo. Pri nas na pošti tovrstnega kapitalizma na srečo še ne občutimo na lastni koži, ko pa hodim okrog, vidim marsikaj, kar mi ni najbolj pri srcu."

DARKO JONKE, strojni mehanik iz Gradca v Beli krajini: "Občutek imam, da se za delavce razmere slabšajo. Delavci dobivajo vse več dolžnosti in vedno manj pravic. Marsikje se poraja peščica kapitalistov in kopica revežev. So tudi podjetja, čeprav jih je premalo, v katerih imajo delavci vse pravice, ki jim grede. V podjetju Danfoss, kjer sem zaposlen, imamo na srečo vse, kar naj bi delavcem pripadalo: zagotovljena delovna mesta, delo in plačo."

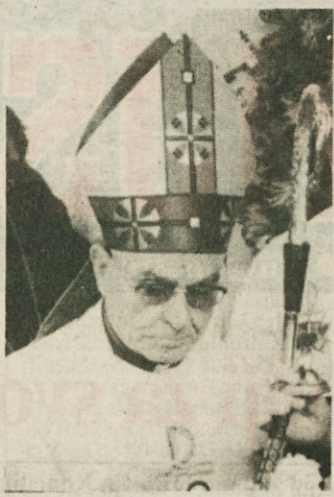
PETRINA LAPUH iz Brežic: "Prav gotovo se je položaj delavcev v primerjavi z desetletji nazaj izboljšal. Imamo sicer zakonodajo, ki določa pravice zaposlenih, žal pa vse preveč pogosto slišimo, da so te pravice kršene. To občutijo predvsem mladi, mnogi tudi zelo težko dobijo prvo zaposlitev. Zato bi morala biti vloga sindikatov večja, prav tako pa bi morale delovne inšpekcije dosledneje nadzorovati zaposlovanje in kršitve delavčevih pravic."

JOŽE SLIVŠEK z Zdol: "Kako je odvisno od vsakega podjetja posebej. Pravice so formalno povsod zagotovljene, kljub vsemu pa je končni rezultat plača, ki je tudi kazalec cenjenosti dela. Prav gotovo se z lastninjenjem pravice ne bodo zmanjšale, tako kot se na zahodu niso, standard delavcev pa je odvisen predvsem od vodstvenih delavcev, od katerih je najbolj odvisna uspešnost podjetja."

AVGUST LUŽAR, upokojenec iz Novega mesta iz Bršljina: "Prvi maj je zame edini pravi praznik. V prejšnjem sistemu ni bil potreben, sedaj bo, kot kaže, vsako leto bolj. Prej smo šli z rdečimi zastavami po tovarni zato, da smo dosegli plan, sedaj bodo šli delavci na ulice za pravice in za kos kruha, ki je vedno bolj tenak in črn. Morda bodo že naslednje leto svoje vrste za 1. maj strnili brezposelni, ki so to ne po svoji krivdi."

ALOJZ ZUPAN, konstruktor v sevniškem Inesu in občinski svetnik (SDSS): "Položaj delavcev pri nas je slab. Delavci so vse preslabo plačani. Poznam primer, ko ima elektrotehnik le 31.000 tolarjev plače, kar je po moje prava sramota. Dokler ne bo imel naš sindikat takšne vloge kot na Zahodu in bo delal bolj v interesu vodstva firme kot pa delavcev, se delavcem ne piše prav nič dobrega! Takšen sindikat pa ne more imeti zaupanja delavcev."

PAVLE SMOLIČ, delavec iz Dobrnica: "Nekaj časa sem bil brez dela, zdaj ga imam spet krajši čas in upam, da ga bom zadržal. Bil sem 7 let zaposlen v Revozu in moram reči, da sem se tam za tekočim trakom bedno počutil, bil kot stroj in ne kot človek. Norme so priganjaške, zahodnoevropske plače pa balkanske. Mislim, da tuji kapital pač skuša čim bolj izžeti ceneno delovno silo, kar je z njegovega stališča razumljivo, ne pa tudi z delavčevega."

Msgr. Alojzij Turk

V Duhovniškem domu v Ljubljani je po daljšem bolehanju prejšnji četrtek, 20. aprila, v 86. letu starosti umrl msgr. Alojzij Turk, beograjski nadškof v pokopu. V ponedeljek, 24. aprila, so pokojnika prepeljali v kriptološko kapiteljske cerkve, kjer so se dekanjski duhovniki poslovili od njega s sveto mašo. Pogrebna slovesnost je bila v torek, 25. aprila, z mašo v kapiteljski cerkvi in pokopom na pokopališču v Ločni.

Alojzij Turk se je rodil 21. novembra 1909. leta v Prečni pri Novem mestu. Po končanem bogoslovju in mašniški posvetitvi je nekaj časa služboval v ljubljanski nadškofiji, potem pa ga je leta 1934 odpeljal s seboj škofski škof Janez Gnidovec in čeprav sta se dogovorila, da bo skrbel za katoliško čredico na pravoslavnem balkanskem jugu le dve leti, je Turk ostal tam več kot pol stoletja. Prva Turkova župnija je bila zelo velika, obsegala je skoraj vso Makedonijo, ki je bila v tistih časih še surova in divja dežela. Dušnopastirske naloge za razkrojene katolike v veliki župniji so ga primorale, da je veliko potoval in ker ni bilo drugih prevoznih sredstev, je prekrzaril vso svojo župnijo kar s kolesom, kjer pa tudi s kolesom ni šlo, je zajezdil oslička. Mnogokrat je bil v življenjski nevarnosti, ob začetku druge svetovne vojne je celo že stal pred strelskim vodom in čakal samo še povelje za strel, vendar je bil otept smrti. Leta 1980 so ga imenovali za beograjskega nadškofa; to odgovorno in zahtevno službo je opravljal do leta 1987, ko je bil zaradi boleznih upokojen. Beograjsko nadškofijo je prepustil nasledniku, doljnjskemu rojaku dr. Francu Perku, ter odšel po lastni želji v novomeško Kapitelj v rojstni Dolenjski uživati zaslužen pokoj. V prostiji je pomagal, kolikor mu je dopuščalo zdravje, v prostem času pa je pisal in urejal spomine. Lani poleti je v kapiteljski cerkvi daroval biserno mašo ob častiljivem jubileju, 60. obletnici duhovniškega posvečenja in službe Bogu.

NAJBOLJŠI NOVOMEŠKI STROJNIKI

NOVO MESTO - Srednja tehniška in zdravstvena šola Novo mesto je prejšnji petek pripravila tekmovanje srednjih strojnih šol za dolnjsko in posavsko regijo. Med bodočimi strojniki je v matematiki zamagal Andrej Flašja, na testu iz regulacij in krmiljenja je bil najboljši Denis Buljan, v mehaniki Matjaž Špricer, v znanju in spretnosti računalniško vodenih obdelovalnih strojev Andrej Kliner, v ključavnicaarstvu Ivan Picelj (vsi so učenci STŽŠ Novo mesto), v struženju Marko Kersnič iz Kočevja, v orodjarstvu pa Aleš Valentičič iz Krškega. Med ekipami je zmagala STŽŠ Novo mesto nad SŠ Krško in SŠ Kočevje.

- Kdor ne ceni stotina, ni vreden tolarja. (Slovenski pregovor)
- Četudi svet kot celota napreduje, morajo mladi vendarle začeti znova. (Goethe)

KOVINAR Novo mesto
Ljubljanska 36
68000 NOVO MESTO

- vabi k sodelovanju:
- strugarje
  - rezkalce
  - ključavnicaarje

Pogoji:

- končana IV. stopnja strokovne izobrazbe za navedene poklice
- lahko tudi pripravnik

Najuspešnejšim bomo ponudili redno zaposlitev.

Vsi zainteresirani pošljite svoje prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih del in dokazili o izobrazbi na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

Okopi v vmesnem času po premikih

Predstavitve aktualnih političnih knjig, ki močno odmevata v javnosti - Janez Janša govoril o svojih pogledih na "vmesni čas", ogroženost Slovenije in balkansko vojno

NOVO MESTO - V nabito polni veliki čitalnici Knjižnice Mirana Jarca so minulo sredo, 19. aprila, zvečer predstavili knjigi Janeza Janše Okopi in dr. Mihe Brejca Vmesni čas. Obiskovalce je predvsem pritegnil gost večera, junak slovenske osvoboditvene vojne, nekdanji obrambni minister in vodja slovenskih socialnih demokratov Janez Janša. Pogovor z njim je vodil Janez Mežan, o knjigah pa je govoril urednik zbirke Premiki pri Mladinski knjigi Aleksander Zorn. Na začetku prireditve je mešani pevski zbor Revor pod vodstvom Cvetke Hribar zapel več pesmi in pokazal lepo pevsko znanje.

Zorn je označil izid Janševih Premikov in potem še Okopov za prvovrsten založniški in tudi politični dogodek. Še posebej s Premiki, ki dosegajo slovenske založniške rekorde (prodali so 58.000 primerkov), je Janša postavil temelje sodobni politični publicistiki, kakršna se zdaj uveljavlja v zbirki, ki ima enako ime kot Janševa knjiga. Do Premikov pri nas nismo poznali prave politične literature. Imeli smo sicer bogato partizansko in drugo spominško literaturo, vendar se je ukvarjala s preteklostjo in se ni lotevala aktualnih, še manj pa vročih problemskih tem. Janša je s Premiki in potem z Okopi združil spominško pisanje z analitičnim in s političnim esejem. Tako smo dobili sodobno aktualno politično literaturo, kot jo pozno drugod v razvitem svetu.

Podobno se je s knjigo Mihe Brejca Vmesni čas prvokrat zgodilo, da je

vrhovni mož "Udbe", v plašč skrivnosti zavite organizacije, ki je pod različnimi imeni skozi desetletja krojila usodo posameznika in politično pamet, napisal knjigo in v nji popisal svoj poskus narediti organizacijo "prozorno" za javnost, se pravi postaviti jo na mesto, kakršnega naj bi imela v resnični demokraciji. Svoj poskus je sicer plačal z odstavitvijo, vendar pa stvari poslej niso več takšne, kot so bile. Knjige, kot sta obe Janševi in Brejčeva, imajo precejšen odmev v javnosti in tudi v politiki, deležne so tako pozitivnih kot odklonilnih mnenj, vendar pa bo njihovo vrednost in poslanstvo mogoče dokončno oceniti, ko bo sedanji "vmesni čas" za nami, ko bomo - morda tudi po zaslugi takih knjig - živeli v drugačni demokraciji, kot si jo predstavljajo "prej in zdaj znani obrazi s televizije".

V pogovoru z Mežanom in v odgo-

vorih na vprašanja obiskovalcev je Janša razgrnil svoje poglede na sedanje stanje v Sloveniji, ki ga razume po Brejčevu kot "vmesni čas". Zanj je značilno, da je še močno zaznamovan z dogajanjem v preteklosti, saj odgovori na vsa najpomembnejša aktualna vprašanja ležijo prav tam. Iskanje odgovorov in analiza sta otežkočena, ker ju ovirajo in ker sedanje generacije ne znajo razmišljati brez ostankov nekdanjih dogmatskih usedlin. Podobno kot v Rusiji, ki se nahaja po Solženicinu v stanju ogabnega hiberna, da se tudi pri nas ne ve, kam in kako bomo stopili iz vmesnega obdobja. Janša je optimist in meni, da bomo vzpostavili pravo demokracijo, seveda pa nas vse ključne reforme še čakajo.

Na vprašanja o ogroženosti Slovenije, možnosti nastanka nove Jugoslavije, o razpletu balkanske krize, o odnosih s sosedi, je Janša odgovoril, da Slovenija ni neposredno in vojaško ogrožena, je pa zaradi bližine balkanskih spopadov v gospodarsko in

• Na vprašanje, ali se je novomeška policija res držala bolj pri strani v osamosvojitveni vojni, je Janša povedal, da sta policija in teritorialna obramba v vsej Sloveniji zgledno sodelovali, da pa je res, da v nekaterih primerih novomeška policija ni pokazala večje zavzetosti, denimo, ko so bojno kolono le spremljali, drugih nalog pa niso prevzeli.

politično občutljivem položaju, zato so urejeni odnosi s soseditnimi državami toliko bolj potrebni, vendar pa naša diplomacija ne sme ponavljati napak, ki jih je naredila denimo na začetku pogajanj z Italijani. Nova Jugoslavija, v kateri bi bila Slovenija, je realna možnost.

M. MARKELJ

KRITIČEN POGLED NA SLOVENSKO RESNIČNOST - Čitalnica v Knjižnici Mirana Jarca je bila premajhna za vse, ki so prišli na predstavitve knjig Janeza Janše in dr. Mihe Brejca; oboja v svojem pisanju kritično analizirata slovensko resničnost. Na sliki: Janša in urednik Aleksander Zorn v pogovoru z voditeljem večera Janezom Mežanom. (Foto: MiM)

Država pozabila na geodete

Iz občnega zbora Dolenjskega geodetskega društva

ČATEŽ - V četrtek, 13. aprila, je bil na Čatežu občni zbor Dolenjskega geodetskega društva. 80 udeležencev je pregledalo in ocenilo enoletno delo in sprejel nov program. Pred geodeti so usodni časi. Z novim letom so občinske geodetske uprave pristale v okviru Geodetske uprave Republike Slovenije, ki je upravni

• "Mnoge stvari v geodeziji kažejo geodetom novo zarjo," pravi direktor novomeške geodetske uprave mag. Franci Bačar. "Če jo bomo gledali samo skozi državni denar, potem bo ta zarja večerna. Edino upanje geodetov so občinski proračuni in razsvetljenost županov in svetnikov. Samo upamo lahko, da bodo modrejši od države in njenih ministrov."

organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor.

Država je prevzela vse delavce, jim obljubila plače in svinčnike za delo, pozabila pa je v proračunu zagotoviti denar za evidence in geodetska dela, ki so ga do letos zagotavljali občinski proračuni. Enotna organiziranost državnih geodetov bi lahko pomenila racionalnejšo organiziranost in enotno geodezijo, vendar le, če bo tudi denar za razpadajoče evidence (zemljiški kataster) in za nove

naloge, kot so dela na državni meji, državna kartografija, osnovni geodetski sistem, kataster zgradb, pa tudi za posodobitev zemljiške knjige, čeprav je v pristojnosti sodne veje oblasti.

Dolenjski geodeti pozdravljajo dejstvo, da se tudi v geodeziji uveljavlja privatna praksa, saj je republiška geodetska uprava že podpisala 30 pogodb z geodetskimi podjetji za opravljanje geodetskih del. V okviru teh pogodb bo 15 geodetov dobilo javno pooblastilo za delo na Dolenjskem in v Posavju.

Mariborsko pismo

Nov radio, ki poslušalcem ne bo "šel na živce"

Nepolitični "Radio City" - Večer premočan za druge?

MARIBOR - Na UKV frekvenca 100,6 se je pred dnevi Mariborčanom oglasila nova zasebna radijska postaja, imenovana Radio City, ki bo poslej oddajala 24 ur na dan. Nova postaja, ki trenutno obratuje poskusno, redno pa bo začela delovati 2. maja, bo poslušalce ves dan razveseljevala z glasbo, ki bo prirejena okusu najširšega kroga poslušalcev, starih od 20 do 60 let. Vsako uro bodo na sporedu zelo kratka poročila in informacije o stanju na cestah ter vremenu, političnih tem pa sploh ne bo obravnavala, saj so njeni ustanovitelji ugotovili, da gredo te teme večini poslušalcev "na živce". Nova radijska postaja namerava živeti od reklama, zato ji ni vseeno, koliko poslušalcev bo prisluhnilo njenemu programu.

Tako je Maribor dobil prvo zasebno radijsko postajo, ki bo zago-

tovo časoma konkurenca tudi Radiu Maribor in študentskemu radiu Marš. Konkurenca pa se Mariboru obeta tudi na področju televizije, saj bo vsak čas začela delovati zasebna televizija RTS, ki je poskusno pripravljala program že v času predvolilne kampanje pred lokalnimi volitvami. Poleg tega ima delniška družba, ki upravlja kabelski razdelilni sistem v Mariboru, na voljo še en prost program na kabelski televiziji, ki ga namerava dati v zakup tistemu producentu, ki bo sposoben pripravljati kvaliteten lokalni televizijski kabelski program. Za prosti kanal se zanimajo številni večji in manjši producenti, zato je mogoče pričakovati, da bodo že jeseni imeli televizijski gledalci v Mariboru, ki lahko trenutno poleg dveh osrednjih programov slovenske televizije in 24 tujih programov gledajo še program ljubljanske televizije "Kanal A", na voljo še tri lokalne televizijske programe. Torej kalne televizijske programe. Mnogi se sprašujejo, ali to ne pomenja že na Ameriko.

Medtem ko postaja na področju radia in televizije v Mariboru, v Štajerskem konkurenca vse večja, pa mariborski dnevnik Večer še naprej uspešno dominira na tržni sčtu. Mariborski župan dr. Alojzij Krizman se je takoj po izvolitvi in nato še nekajkrat zavzel, da bi Maribor dobil še en dnevnik, vendar se na tem področju še ni zgodilo nič konkretnega.

TOMAŽ KŠELA

Janez Kralj spet kralj cvička

Dolenjski vinogradniki letos prinesli kar 1500 vzorcev vin - V Kostanjevici so jih ocenili 333 - 23. teden cvička bo od 12. do 14. maja v Cvičkovi galeriji

KOSTANJEVICA - V eni od galerij kostanjeviškega gradu je v petek potekala prva od prireditve letošnjega 23. tedna cvička. Priznani pokaševalci vin iz vse Slovenije, ki jih je izbral in vodil inž. Darko Marjetič, je pokusila in ocenila 333 vzorcev rdečih in belih vin iz območja Dolenjske in Posavja.

POKUŠNJA V ENKRATNEM OKOLJU - Glavna pokašnja dolenjskih vin je tudi letos potekala v eni od galerij kostanjeviškega gradu. Med slikami in skulpturami Janeza Boljke je tudi cviček bolj gladko stekel po grlu. (Foto: J. Pavlin)

“Čebelarstvo v Sloveniji”

Na seminarju IAAS od 5. do 12. maja 30 študentov kmetijstva, od tega 20 iz tujine - Tudi na Dolenjskem

LANŠPREŽ - Mednarodna organizacija študentov kmetijstva, živilstva in ekologije (IAAS) priredi seminar Čebelarstvo v Sloveniji. Bogat program so sestavili s pomočjo strokovnjakov Kmetijskega inštituta, Biotehniške fakultete in Čebelarstva zveze Slovenije. Od 5. do 12. maja se bodo študentje iz tujine lahko seznanili z dolgoletno tradicijo čebelarstva na Slovenskem ter osnovami in problemi čebelarstva.

Pri organizaciji seminarja, predvsem v četrtek, 11. maja, na Dolenjskem sodeluje tudi članica IAAS Vesna Kramar iz Zabrđja pri Mirni. Dopoldne se bodo študentje v Vidmu - Dobropolje seznanili s specialnim čebelarstvom za proizvodnjo zdravlil pri dipl. inž. Fabjanu, četrto popoldne pa bodo spoznavali čebelarstvo v Mirnski dolini. Na Lanšprežu bo predavanje o Petru Pavlu Glavarju, organizatorji pa bodo predstavili projekt "Oživitve čebelarstva v

Suhi Hrajini", ki ga je podprla FAO. Na Hraistem si bodo ogledali kmečki turizem in kmetijo Gorenčevih, v Šentrupertu pa šolski čebelnjak in farno cerkev. Naposled si bodo študentje ogledali še čebelnjak pri Kresalu v Kamnju.

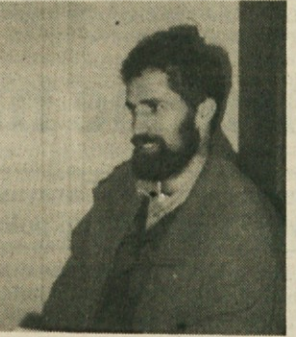
P. P.

Sonaravno in okolju prijazno urejanje Rašice

Letos meliorirali prvih 15 ha od skupnih 40

VELIKE LAŠČE - Pred kratkim so se v Laščah sestali vsi, ki so zainteresirani za urejanje potoka Rašica. Kmetijskega inženirja Petra Indiharja, ki je tudi vodja kmetijske svetovalne službe za to območje in predsednik občinskega sveta, smo zaprosili za razgovor o tej regulaciji.

Gre za ureditev vodotoka Rašice. Načrt o tem je bil izdelan že pred osmimi leti, pripravljala delo so se začela pred dvema letoma, letos pa bo predvidoma melioriranih 15 ha od skupno 40 ha, ki jih zajema načrt. Dela izvaja podjetje Hidrotehnik iz Ljubljane. Kmetijska zadruga in kmetijska svetovalna služba pa

Peter Indihar

sta usklajevalca izvajanja programa, za katerega zagotavlja denar republika. Koliko časa bodo dela potekala, je odvisno predvsem od denarja.

Ob Rašici so bili včasih travniki (rekli so jim logovi), ki so jih enkrat do dvakrat na leto kosili. Potem so začeli košnjo opuščati, rastlo je razno ščavje, ki je zadrževalo vodo, da je počasi nastajalo močvirje, še posebno pa potem, ko so začeli regulirati potok Rašico na zgornjem koncu, da je od tam voda hitro odtekala in se zadrževala spodaj.

Zdaj torej ne gre za pravo agromelioracijo, ampak za vrnitev območja vodotoka Rašice v nekdanje stanje, se pravi za urejanje osnovne struge. Hkrati pa čistijo in urejajo še kanale in razbremenilne jarke, ki bodo zadrževali vodo in prevzeli funkcijo nekdanjih jezov. Na potoku Rašica je bilo namreč nekaj pred 40 letov pri mlinih in žagah. Skratka: gre za sonaravno in okolju prijazno urejanje vodotoka.

J. PRIMC

Vzorci so bili predhodno ocenjeni že na lokalnih pokašnjah, kamor so vinogradniki prinesli nekaj več kot 1500 vzorcev. Prvo besedo je spet imel cviček. Pokušala ga je posebej izbrana petčlanska skupina pokaševalcev, ki je med 163 vzorci kar 17-im dodelila mesto v kakovostnem razredu. Po novem vinskem zakonu, ki predvideva kakovostni razred za cvičke že pri 15,50 točke, bi se v tem razredu znašal kar 65 vzorcev z letošnje pokašnje. Tako bo 14. maja zadnji dan prireditve Teden cvička 17 vinogradnikom prejelo velike zlate medalje, 48 zlate, 54 srebrne in 24

Ostala visoko ocenjena vina: frankinja Miloša Muniha 17,3, Janeza Žarna, Nemška vas, 17,26, Franca Jevnikarja, Mirna, 17,22 točke. Dolenjsko belo: Darko Trbovec (Sevnica) 17,40, Otto Sevšek (Kostanjevica) 17,20, Miloš Munih (Novo mesto) 17,02 točke; laški rizling: Viniko Štemberger (Šentjernej) 17,64 in 17,36, Franc Opara (Trebneje) 17,30, Stjepan Zupančič (Samobor) 17,12 in 17,06 točke; dolenjsko rdeče vino: Božo Mervar 16,12, Anton Drganec (Čatež) 16,04 točke. Rose: Stjepan Zupančič (Samobor) 16,04; zametovka: Lojze Slak 15,22 točke; Šampanjec: Jože Fralich (Šentrupert) 18 in 17,78 točke.

bronaste medalje. Zaradi različnih napak je komisija izločila 14 vzorcev.

Tudi pri letošnjem ocenjevanju je bilo najbolj napeto na koncu, ko je komisija križno pokušala najbolj ocenjena vzorca cvička Janeza Žarna iz Nemške vasi pri Leskovcu in Janeza Kralja iz Dobruške vasi. Naslov kralja cvička si je tudi letos prislužil lanski zmagovalac Janez Kralj in Vinjemu Vrhu prinesel še nekaj dodatne

Dušan Brejc, pokaševalac: "Lepo je bilo delati v prostoru, kjer drugje bila likovna in vinska umetnost. V finalu ocenjevanja vzorcev cvička smo nagradili pitnost kot temeljno lastnost cvička, na katero pogosto pozabljamo. Pri belih vinih sem petkrat posegel po vrhunskih ocenah, a žal so bile povprečne ocene prenizke za elegantne vzorce renskega rizlinga. Pri rosejih je manjkalo svežine in sadnosti. A dve izjemni mehki modri frankinji, ki sta spominjali na francosko sorto syrah, sta bili okrašeni z nežnimi cvetnimi vonji. Dodal bi še to: organizacija ocenjevanja je bila neoporečna."

slave. Med dobro ocenjenimi vzorci je na tretjem mestu prva kraljica cvička iz leta 1991 Anica Kos, četrti najboljši cviček pa je pridelal Gasper Majzel iz Šentjerneja.

Letošnja pokašnja je bila rekordna tudi po številu vzorcev. Dolenjski vinogradniki so v oceno prinesli vzorce kar 20 različnih sort, med katerimi je bilo poleg cvička še 86 vzorcev dolenjskega belega vina, 20 vzorcev rdečega, 21 vzorcev laškega rizlinga, 12 vzorcev frankinje ter celo 2 vzorca šampanjca. Med sortnimi vini so visoke ocene prejeli: renska rizlinga Naceta Škoda iz Trebnjega (17,96) in Janeza Pavlina s Trške Gore (17,56), ter rulandec Vinka Štembergerja (17,58), ki ima v svoji kleti tudi najbolj ocenjena vzorca laškega rizlinga.

J. PAVLIN

DOBROTE SLOVENSkih KMETIJ NA PTUJU

PTUJ - Kot že nekaj let doslej je bila tudi letos v tednu po veliki noči v minoritskem samostanu na Ptuj tradicionalna razstava dobrot slovenskih kmetij, povezana še z nekaterimi drugimi strokovnimi prireditvami in izdelki. Na razstavi prikazani izdelki iz žit ter mlečni in mesni izdelki so vnovič potrdili, da se ohranja bogata tradicija in da so izkušnje babic, obogatene z nasveti strokovnjakov, še kako uporabne za današnje potrebe gostinstva in turizma.

KMETOVALEC ŠT. 4

SLOVENJ GRADEC - Aprilska številka glasila kmetijskih svetovalcev Slovenije je spet bogata uporabnih praktičnih strokovnih sestavkov, prilagojenih letnemu času, to je spomladanskim setvenim delom. Posebej naj opozorimo na članke o razvojnih fazah strnega žita, priporočljivih koruznih hibridih za Dolenjsko, uničevanju plevelov v koruzi, spomladanskem gnojenju travinja idr. Urednik Andrej Golob v uvodniku protesta proti izčrpanju slovenskega kmeta z nepotrebnimi investicijami.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

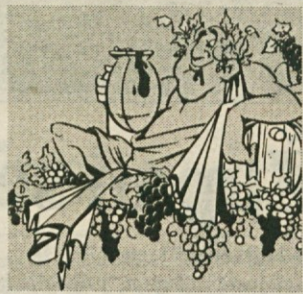
Ureja: dr. Julij Nemanič

Strogost ocenjevanja vin

Zadnja leta se stopnjuje število prireditve z ocenjevanji vin tako v Sloveniji kot v svetu. Vsa ta ocenjevanja pa spremljajo turistični in strokovni programi, ki prinašajo vinogradnikom napolke za doseganje boljše kakovosti vin. Seveda ocenjevanja prispevajo tudi h kakovosti vin. Da pa se ocenjevanja ne bi izrodila, se je povečal nadzor nad organizacijo in zaostri merila za merjenje kakovosti. Mnogi vinogradniki iz Posavskega vinorodnega rajona so se tudi odločili, da pošljejo svoja vina na mednarodno ocenjevanje v Ljubljano, ki bo letos že med 22. in 26. majem. Letos se bo v Ljubljani ocenjevalo po novih pravilih, ki jih je 10. junija lani sprejela generalna skupščina OIV (mednarodni urad za trto in vino) v Parizu. Ako Slovenija želi obdržati tudi za naslednja mednarodna ocenjevanja v Ljubljani pokroviteljstvo OIV, mora pristati na novi pravilnik, ki je bistveno strožji. Navajam samo nekaj primerjav z dosedanjimi pravili:

1. Veliko zlato medaljo je po starem lahko dobilo vino s 6 negativnimi točkami, po novem samo s tremi.
2. Za zlato medaljo je sedaj razpon od 4 do 8 negativnih točk. Prej se je dobila zlata medalja s 7 do 8 negativnimi točkami.
3. Srebrna medaljo prejmejo vina, ocenjena z 9 do 14 negativnimi točkami.
4. Po novem se uvaja zopet bronasta medalja, razpon točk je od 15 do 21.

Ocene so torej strožje, bo pa še nova omejitev, ki je doslej ni bilo: samo do 30 % vin sme prejeti medalje. Ta pogoj dela sive

lase organizatorjem v Ljubljani, saj je bilo doslej od ocenjenih vin nagrajenih z medaljami ponavadi 60 do 80 % vin. Kako sedaj od vin, ki bodo ocenjena v Ljubljani, nagraditi samo 30 % najboljših? Pravila navajajo, da se v primeru prekoračitve 30 odst., vina z nižjimi ocenami črtajo. Najprej bodo odpadla vina, ocenjena za bronasto medaljo, sledi srebrna.

Na letošnjem ocenjevanju, ki so ga v Parizu organizirali Francozi, je bilo nagrajenih vin nekaj manj od 30 odst. To so dosegli ne da bi popravljali oz. črtali nižje ocenjena vina, ker je bilo že na začetku ocenjevanje zelo strogo zastavljeno. V Ljubljani bodo tudi mednarodne komisije, v vsaki bo sedel samo en Slovenec. Prvi dan bodo samo usklajevali merila v komisiji in med komisijami, da bi se približali zahtevam novih pravil.

S to informacijo želim obvestiti vse tiste, ki so poslali svoja vina na ocenjevanje v Ljubljano, da ne bi bilo nepotrebnega razočaranja. Tudi na bronasto in srebrno medaljo moramo drugače gledati, kot smo do sedaj.

Menim, da moramo vsaj delno tudi pri organizaciji regijskih in lokalnih vinskih ocenjevanj upoštevati večjo strogost. Bilo bi narobe, ko ne bi bilo nobene velike zlate medalje, vendar Slovenija ni zaprt trg, s približevanjem k Evropi pa se bomo popolnoma odprli. V naših trgovinah bomo čez nekaj let videvali vina iz vse Evrope. Sedaj brez težav vnovičmo skoraj vse vino doma, zelo malo ga iz Slovenije izvozimo. Domači kupec ne bo kupoval slovenskega vina zgolj iz patriotizma, če bo slabše od uvoženega in tudi dražje. Zato si moramo sami postaviti stroga merila.

Dr. JULIJ NEMANIČ

Kmetije presenetili s čistočo

Nepričakovan uspeh zaostrelega pravilnika o odkupu mleka so skalile le nespodbudne napovedi mlekarne

LJUBLJANA - Slovenski kmetje so glede čistoče odkupljenega mleka prijeto presenetili celo največje optimiste. Julija letos boča namreč minili dve leti, odkar je začel veljati novi pravilnik o določanju odkupne cene kravjega mleka, ki je bil glede števila mikroorganizmov v mililitru kasneje še dvakrat zaostren, tako da zdaj skorajda povsem ustreza evropskim standardom.

Ker so ostrejši higienski zahteve tesno povezane s plačilom, so se kmetje neverjetno hitro prilagodili, k temu pa je pripomogla tudi kmetijska svetovalna služba. Medtem ko je še leta 1992 le dobra polovica slovenskega mleka vsebovala manj kot pol milijona mikroorganizmov v mililitru, jih je imelo letos že kar 83 odst. vsega oddanega mleka manj kot 100.000, kar pomeni, da je bilo uvrščeno v prvi kakovostni

razred in da pri plačilu ni bilo več delno odbitka, resda pa tudi ne pribitka. Žal ostaja nerешeno vprašanje, koliko časa bodo slovenske mlekarne še lahko odkupovale vse ponujeno mleko, saj se ponudba povečuje, že doslej pa so rejci namočili skorajda tretjino mleka več, kot ga v Sloveniji sami potrebujemo. Lani je znašal odkup že 373 milijonov litrov, kar je še 8 odst. več kot leto poprej. Kmetijsko ministstvo, živilnoro in mlekarstvo čaka zato velika naloga, kako povečati izvoz in domačo porabo, za kar načrtuje posebno promocijsko akcijo. Če bi v povprečju na prebivalca pri nas popili toliko mleka in pojedli toliko mlečnih izdelkov, kot jih v razvitih evropskih državah, bi mleka morda celo zmanjkalo.

M. L.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Okusni prigrizki z žara

Prijetno toplo vreme je oživilo naše gorice in pred zidanicami sem pa tja že ogrevajo žari in kličejo po dobri družbi. Na žaru lahko pečemo meso in zelenjavo, drobne prigrizke in sadje. Hrana z žara je okusna in tudi zdrava.

Pr eden damo rešetko nad žerjavico, jo namastimo z oljem, da se kosi mesa ali zelenjave ne prijemajo podlage. Tanko narezane kose mesa pečemo tik nad žerjavico, ker so hitro pečeni. Kotlepe pa pečemo dlje od žerjavice, da vročina počasi prepeče tudi sredino mesa. Približno čas pečenja za svinjsko meso je 16 minut, za jetra 10 minut, za večjo ribo 30 minut, za jagetino 15 minut in za gobje klobuke 10 minut. Temperaturo žara uravnavamo tako, da dvigamo ali spuščamo rešetko s pomočjo stojala, na katerem je pritrjena. Poleg žara potrebujemo še lopatko, vilice, podloženo rokavico in zaščitni predpasnik, da se ne opečemo. Za mazanje jedi med pe-

ko z marinado pa pride prav čopič na dolgem ročaju ali pa sopek dišavnih zelišč. Med okusne prigrizke z žara prištevamo tudi VROČE KRUHKE S PARADIŽNIKOM. Potrebujemo rezine domačega črnega kruha, nekaj strokov česna, olje, sveže paradiznike, baziliko, origano in sol. Na razgredo rešetko žara damo kruhove rezine in jih zapečemo, da so mehko hrustljave. Nato jih potresemo s strmim česnom, obložimo z rezinami paradiznika, solimo, pokapljamo z oljem in začিনি.

Takšni vroči kruhki pa se dobro prilagajajo k pečnim KLOBASAM IN HRENOVKAM. Za 4 osebe potrebujemo 8 klobas in 8 hrenovk ter gorčico. Pred peko mesnine prebodemo s šivanko, da med peko ne počijo. Debelejše prežežemo, vendar naj ostanejo na koncih skupaj. Na obeh straneh jih rumeno zapečemo, premažemo z gorčico in ponudimo.

KMETIJSTVO

AGROMELIORACIJA NA GORI

RIBNICA - Sredi aprila so začeli na Gori z agromelioracijo. Odstranjujejo groblje (v stoletjih na kup zloženo kamenje, ki so ga pobrali med oranjem njiv), grmovje in urejajo poljske poti. V ta dela, ki bodo trajala okoli dva meseca, je vključenih okoli 50 kmetov. Tri četrtni stroškov plača država, četrtno pa lastnik zemlje. Z deli so začeli najprej v bližini vasi, kjer je bilo veliko njiv, ki so jih kmetje ustvarjali stoletja tako, da so z njih odstranjevali kamenje, ki je prišlo med oranjem na površje. To kamenje so odlagali na koncu njiv in ponekod se je nabralo tudi do 50 kubikov drobnejšega kamenja, ovirala ali onemogoča strojno obdelavo. Zdaj bodo kupe odstranili.

Naj bo mah ali volna, samo da so čreva polna.

Repa in korenje - slabo življenje, struklji, meso, to pa bi že šlo.

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek je stal na trznici: čebulček 300 tolarjev, fižol 400, merica boba 100, jajca 20, jabolka 90 do 130, ajdova moka 300, domači kis 100, slivovka 500 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi je bil fižol 290, banane 145, slive 400, orehi 800, pomaranče 110, hruške 153, korenje 85 in hren 300 tolarjev. Deladini je računali: paradižnik 350, papriko 400, kumare 380, pomaranče 130, jabolka 150, strošji fižol 700, jagode 380, solato 150 - 400, redkvice 100 (šopek), banane 150, grozdje 700, mladi krompir 140 do 230, lubenice 300, dinje 300 in kokosov oreh 700 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 170 do tri mesece starih in 45 starejših prašičev. Prvih so prodali 120 po 350 do 390 tolarjev, drugih pa 15 po 220 do 260 tolarjev kilogram žive teže.

ŠENTJERNEJ - V soboto, 22. aprila, je bilo na šentjernejski sejmišči pripeljanih 259 pujskov do 30 kilogramov teže (na prodaj so bili po 360 do 400 tolarjev kilogram žive teže) in 23 večjih (po ceni 230 do 250 kilogram žive teže). Kmetje so prodali 62 malih pujskov in 14 velikih, pripeljali pa so tudi 21 konjev, 3 goveda in tele. Tekstilne izdelke, orodje, suho robo in drugo je ponujalo 47 stojničarjev, za hrano in pijačo pa so skrbeli 4 bifejli. Sejem je obiskalo preko 2.000 ljudi.

kmetijski nasveti

Z dušikom zavlada ščavje

Dokler niso kmetije uporabljali dušičnih gnojil, skorajda niso poznali težav s ščavjem na travinju. Intenzivnejša raba travnatnega sveta, ki vključuje večjo porabo dušika, pa naj si bo v mineralni obliki ali gnojekvi, je zavezo tako rekoč postavila na glavo. Spodbudila je rast topolistne (Rumex obtusifolius) in kodrastolistne (Rumex crispus) kislice, kar je natančneje botanično ime za ščavje, do takšne mere, da so se začele dušiti žlahtnejše sestavine živalske krme, predvsem trave in detelje. Poseg v to je prej ali slej nujen.

Če je na kvadratnem metru v povprečju le do 5 odst. površine zasedene s ščavjem (dve do tri rastline), je pogubno razrast ščavja še mogoče ustaviti s škropljenjem posameznih rastlin, kar zahteva sicer več dela, zato pa bolj prizanaša naravi. V ta namen je najbolje uporabiti kar naravno škroplilnico s šobo za herbicide, ki omogoča tvorbo debelejših kapljic. Priporočljivi so za trave selektivni herbicidi, kot so asulox v 1-odst. (1-odst. koncentraciji, starene M (0,5-odst.) in dicofluid MP combi (1-odst.). Dobro je vedeti, da ti pripravki učinkovito delujejo, če znaša dnevna temperatura vsaj 10°C in če je ščavje že primerno razraščeno, da herbicid lahko zadene dovolj listne površine. Seveda je treba biti pazljiv, da ne uničimo sosednjih rastlin, ki veljajo za dobro krmo.

Če so na travniku ali pašniku v povprečju na kvadratnem metru že več kot tri rastline ščavja, škropljenje posamičnih rastlin več ne zadostuje. V tem primeru je treba uporabiti herbicide po vsej površini. Razume nepotrebnem hkrati s ščavjem uničimo tudi metuljnice, ki so v travni ruši še kako zaželjene. Da ne bi naredili napake, je bolje, da spomladi pred prvim odkosom po vsej površini ne uporabljamo herbicidov, če je le mogoče zdržati brez njih.

Med pripravki, ki jih v svetu zelo priporočajo za zatiranje ščavja, je na prvem mestu harmony 75 DF, ki pa pri nas še nima dovoljenja za uporabo na travinju. Na koncu naj še poudarimo, da je na prazna meserica, ki so nastale po uporabi herbicida, potrebno dosejati travno seme, sicer bo travna ruša preveč preslegasta in bo dala precej manj, kot bi lahko.

Inž. M. L.

IZ NAŠIH OBČIN

Župan se boji za svojo varnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

pravilnosti". Župan "prijatelj iz LDS" poziva, naj poveže, kako so "barantali" za 48.942.000 tolarji, ki jih je Krka dala občini kot ekološko rento na račun razširitve tovarniškega kompleksa. "Koliko denarja je prišlo v občinsko blagajno in kako je bil porabljen in koliko drobnic od tega po gače je padlo v blagajno KS Ločna-Mačkovec za zasluge za delo z ljudmi na terenu?" sprašuje župan. Glede očitka LDS o uklinjanju skladov pravi, da je edina resnica ta, da so bili na zahtevo Ministrstva za finance in Agencije žiro računski skladovi preneseni v integralni proračun, vse ostalo pa da je podtikanje, zavajanje in laž. Za neutemeljen in zlonameren ima Koncilija tudi očitke, da je inž. Mirka Strmška nastavljal za vodenje investicij v družbenih dejavnosti brez razpisa. "Strmšek je samo pooblaščenec, on le svetuje, odločam pa jaz!" Hkrati pa "prijateljem iz LDS" svetuje, naj

pometajo pred svojim pragom, saj da so brez razpisa odstopili investicijo za Kulturni center Janez Trdina Zarij, in to pod takimi pogoji, da sedaj občina plačuje Zarij za slabo delo 5 odst. od vrednosti vsakečasne situacije.

Župan je razkril, da je bil v petek, 17. marca, sredi dopoldneva pri v. d. načelnika Upravnih enot Jožetu Preskarju "sestaneke na najvišji ravni", ki so se ga udeležili še minister Boštjan Kovačič, generalni direktor Pionirja Jože Peterlin in Danijel Brezovar. "So se pogovarjali o odprtih zadevah pri investicijah v šolstvu?" se sprašuje župan. "Gotovo," odgovarja, "saj jim gre od novega leta naprej, ko smo prevzeli oblast, vse narobe (adaptacija šole v Smihelu, športna dvorana v srednješolskem centru in nova šola

na Drski). Gre za predplačila Pionirju v višini 44 milijonov tolarjev brez zakonom predpisanih zavarovanj, za sumljive pogodbe za znanega kupca, nerazumne projektne rešitve glede temeljenja in še in še. Ali je na vidiku nova zgodba o gradbeni aferi? Vse kaže, da je bil bivši izvršni svet samo transfer, glavne niti pa segajo zelo visoko!"

Koncilija je povedal, da ga je pred nedavnim ministrom Boštjan Kovačič opozoril, da mora biti z njim v dobrih odnosih. "Sedaj že čutim posledice. Gorje tistemu, ki se mu zameri, kot je zapisal novinar Vasle. Ali sem po tem odkrivanju pajčolana nad blatom, ki so ga zapustili prijatelji iz LDS, sploh še varen?" se boji župan.

A. BARTELJ

Svetniki protestno s seje, ven pa so morali novinarji

Šentjernej po štirih mesecih še brez statuta

ŠENTJERNEJ - Ko šentjernejški svetniki obravnavaj točko sicer vedno zelo obsežnega dnevnega reda, se ponavadi dobro razumejo, ko pa pride na vrsto statut občine ali profesionalnost župana, se vse zalomi. Tako se je zgodilo tudi v ponedeljek. Svetniki so se najprej strinjali, da svojo vrsto okrepijo z žensko močjo: Jože Krašna je namreč podžupan, ta funkcija pa je nezdržljiva s svetniško, zato je SDSS predlagala naslednjo z volilne liste, Jožico Versovšek. Svetniki so postavili pod vprašaj na zadnji seji sicer "potrjen" zaključni račun občine Novo mesto, saj se postavlja vprašanje, ali je ta res sprejet, če je glasovalo 8 svetnikov za, 4 so bili proti, 4 pa vzdržani - napačen sklep so namreč že objavili v uradnem listu, zato bo potrebna pravna pomoč.

Čeprav je Šentjernej občina že 4 mesece, pa je še vedno brez statuta. Že na prejšnji seji je bil pravzaprav pripravljen za sprejem, vendar so takrat sprejeli sklep, da bodo statut sprejeli, ko bo pripravljen čistopis. Tega so svetniki sicer zadnji ponedeljek imeli na mizi, vendar pa očitno to le ni bil tisti kamen spotike, najbrž le pretveza, saj se je ponovno vse zapletlo. Tako so predstavniki levih strank zahtevali, naj se o profesionalnosti župana odloča pred statutom, drugi pa so bili mnenja, da je statut temelj, na podlagi katerega se gradijo druge stvari, tudi profesionalnost.

Ker svetniki pogosto poslušajo očitke, da v občini ni nič narejenega

in da nekateri zavestno blokirajo delo, je bil izrečen predlog, da bi o statutu glasovali javno, tako da bi vsak posebej povedal, ali je za ali proti. Glasovanje o tem predlogu pa je nalezlo na negativen odziv nekaterih: najprej so sejo protestno zapustili trije predstavniki levice. Ker so bili še vedno sklepni in bi o predlogu lahko glasovali, so se za odhod odločili še trije. Sejo so tako zaradi nesklpnosti morali prekiniti, ker pa je bilo nekaj potrebnih ukreniti, so tistim pred vrati predlagali, ali bi nadaljevali s sejo, če jo zaprejo za javnost. To se je tudi zgodilo in novinarji smo morali sejo zapustiti. T. GAZVODA

TOPLIŠKO TURISTIČNO DRUŠTVO BREZ PREDSEDNIKA - Po petletnem zatišju je Turističnemu društvu Dolenjske Toplice v nedeljo le uspelo sklicati občni zbor, vendar delovnemu predsedstvu tudi po dveurni razpravi ni uspelo prepričati navzočih, da bi izmed izvoljenega enajstčlanskega upravnega odbora izbrali predsednika. Zataknilo se je ob predlogu imenovanja Dušana Grande za predsednika Turističnega društva, in namesto da bi razpravljali o delu in načrtih društva, so navzoči poslušali izraze nezadovoljstva nad predlaganim kandidatom. Izvolitev predsednika so na predlog Marka Pršine prenesli na 1. sejo upravnega odbora, v zapisnik pa zapisali, naj se naslednji občni zbor skliče že januarja naslednje leto. V Dolenjskih Toplicah je v turističnem društvu dela dovolj, razprjuje in očitki ne koristijo ne turizmu ne ljudem. Geslo "Turizem smo ljudje" v tem koncu še nekaj časa ne bomo zasledili. (Foto: Majda Luzar)

Slabše skoraj ne more več biti

Novoteks Konfekcija pred stečajem, v Adrii Caravan odložena prisilna poravnava, v Pionirju pa odložena stavka - V Adrii komaj polovico povprečne Krkine plače

NOVO MESTO - Razmere v novomeških podjetjih Novoteks Konfekcija, Pionir in Adria Caravan so tako zelo slabe, da slabše skoraj ne morejo biti. To, kako slabo je v teh podjetjih, najbolj boleče občutijo tam zaposleni delavci.

"Še ne dolgo tega smo bili optimisti; mislili smo, da je najhuje že mimo. Žal ni tako," pravijo v območni organizaciji Zveze svobodnih sindikatov za Dolenjsko. Tako se je v začetku leta začel postopek likvidacije Pionirjeve družbe Progam lesnih izdelkov, kjer je imelo delo 64 delavcev; oklican je bil stečaj v Hipotovi hčeri Potenciometri, kjer je bilo zaposlenih več kot 160 delavcev; končala se je agonija v Resistorjih, kjer je delo izgubilo več kot 100 delavcev. To pa ni bil konec, prej začetek.

Skupščina podjetja Novoteks Konfekcija je v začetku aprila sprejela sklep o uvedbi stečaja, ki naj bi se začel najpozneje sredi maja. In stečaj je za delavce obrata v Novem mestu odločil in olajšanje. To je sindikat predlagal vodstvu že konec lanskega leta, ko bi stečaj za delavce verjetno pomenil ugodnejši izid. Tako pa zaposleni od lanskega novembra niso dobili plače. Pa še drugi del 75-odstotne plače za november so dobili šele letos februarja! Pri vsem tem pa še to: Novoteks Konfekcija se ni sesula zato, ker ne bi bilo dela, ampak gre tu zgolj in samo za problem vodenja in upravljanja. Pa ne samo zadnje vodstvene garniture. Vsekakor bodo terjatve delavcev velike, vpra-

šanje pa je, kaj bodo dobili iz stečajne mase, kajti nepremičnine so pod hipotekami. Sindikat je izposloval vsaj to, da bo Zavod za zdravstveno varstvo izplačal delavkam tista nadomestila za bolniško, ki bi jih morala izplačati firma, zavod pa jih refundira.

Pred dnevi je bil že drugi zbor letošnjih delavcev v Adrii Caravan, ki sta se ga udeležila tudi generalni direktor Plesničar in predstavnik sklada ter predsednik nazornega odbora Adrije Caravan Drobne. Nekaj časa ni bilo jasno, ali ima firma še direktorja ali ne. Ko so delavci izvedeli, da vodstvo še imajo, pa jim to ni vedelo povedati, kaj jih čaka. Zvedeli so le, da je sklep za začetek prisilne poravnave odložen za 2 do 3 mesece in da se vsa stvar lahko konča tudi drugače kot z odlogom in zmanjšanjem terjatev. Nekajkrat je bila omenjena skrivnostna Adria X.

Dolgo se že zatika tudi pri Pionirju. Večina delavcev še ni dobila februarске plače, dobiti pa bi jo morali 18. aprila. Zato so 19. aprila začeli stavkati, vendar so stavko naslednji dan prekinili, potem ko so jim obljubili, da bo plača 26. aprila.

A. B.

Predlagali razrešitev tožilca Drobniča

Poslej območni odbor ZZZ v Novem mestu

NOVO MESTO - V petek, 21. aprila, je imelo Občinsko združenje borcev in udeležencev NOB letno skupščino ter volilno konferenco. Dosedanji statut organizacije so dopolnili: poslej bodo več manjših krajevnih združenj spojili, borčevske vrste v občini Novo mesto, Šentjernej in Škocjan pa bo povezoval novi območni odbor ZZZ.

Predsednik organizacije Ludvik Golob je poročal o opravljenem enoletnem delu. Lani so sprejeli 60 novih članov iz priključenih invalidskih vrst in tri podjetnike kot podporne člane ZB. Z vrsto prireditev so se borci spomnili dogajanj pred 50 leti. Z vodstvi krajevnih združenj ZB NOV je imel občinski odbor lani tri posvete, pomagal je ustanoviti društvo vojaških invalidov Dolenjske in Posavja, sodeluje pa tudi pri ustanavljanju društva za vzdrževanje partizanskih grobišč in spomenikov v Kočevskem Rogu. Ena izmed velikih skrbi je zbiranje denarja za obnovo črk in drugih vzdrževalnih del na spomenikih NOB, za kar bi potrebovali poltretji milijon tolarjev. To naj bi bila ena izmed dejavnosti sodelovanja ZB z občinskimi sveti in s krajevnimi skupnostmi v vseh treh novih občinah.

Na skupščini so obdoli nedavni poziv 50 podpisnikov, ki izničujeto medvojni upor Slovencev proti nacističizmu. Večina gospodov podpisnikov sedi v Argentini in drugje po svetu ter spet izživa in sipa sol na stare rane. Delegati so podprli protestno pismo, ki ga bo novi območni odbor ZB poslal predsedniku državnega zbora ter predsednikom republike in vlade. Pristojni organi naj bi sprožili postopek za razrešitev generalnega javnega tožilca Slovenije Antona Drobniča. V nedavni televizijski oddaji je nadrobil toliko neresnic in nesprejemljivosti, ki vzmernirajo javnost, saj je neposredno zagovarjal domobranske ideje. Tak človek po mnenju borcev ni primerna oseba za javnega tožilca v demokratični državi.

Udeleženci skupščine so med drugim ponovno dejali, da zgodovina ne ocenjuje nagibov ali namenov posameznikov in gibanj, temveč le dejanja. Sprevačanje dejstev in prehojene poti je v očeh svetovne protifašistične javnosti zadeva, ki lahko Slovenijo očrni pred demokratičnim svetom, če se bodo pri nas posamezniki še postavljali za "resnico, da niso nikoli podpisali vdaje v zadnji vojni".

S tem v zvezi so nekdanji borci NOB kritizirali tudi igracanje s spreminjanjem programa prireditev ob polstoletnici zmag.

T. GOŠNIK

ZA STABILNO ŽIVLJENJE

NOVO MESTO - Gama - šola stabilnega življenja prireja v ponedeljek, 8. maja, ob 18. uri v Gimnaziji predavanje o poglavitnih tegobah sodobnega človeka.

TABORNIKI ZA SVOJ DAN

NOVO MESTO - 22. april, dan tabornikov, je 180 članov Rodu gorjanskih tabornikov zadnjo soboto dostojno počastilo. Na Novem trgu so dopoldne postavili polovico velikega štabnega šotora, več panojev s podatki in fotografijami o delu enot in simbolični pagodni ogenj. Po 9. uri so se vodi razkropili po mestu na orientacijske pohode, po Krki je čolnarilo šest njihovih kajakov. Opoldne so se spet zbrali na ploščadi Novega trga: zapeli so in pripravili več iger, obiskovalcem pa so ponujali pravkar izšlo novo številko rodovega glasila Strela. Odkar so v Novem mestu 27. aprila 1952 ustanovili Društvo gorjanskih tabornikov, ki je že novembra istega leta prerasla v močnejši rod, je v 44 letih slo skozi taborniške vrste novomeške organizacije nekaj tisoč fantov in deklet. Vsi so potrdili znano resnico: tabornišтво je velika igra, ki postane šola za življenje, a slednje spoznaš šele kasneje, ko odrasteš.

Tg.

RAČUNALNIK ZA BERNARDO - Novomeški Lions club je prejšnjo sredo na svoji redni seji na Otočcu izročil slepemu dekletu, 19-letni Bernardi Stanko iz Gruče pri Šentjernej, posebej prilagojen računalnik. Bernardi, ki je vajena dela z računalnikom in posebej za slepe in slabovidne prilagojenim programom, bo to darilo olajšalo in izboljšalo življenje in se je zanj ganljivo zahvalila. Na sliki: Bernarda Stanko in predsednik novomeškega Lions kluba prim. dr. Peter Kapš ob predaji darila. (Foto: A. B.)

ZMAGOVITI GODBENIKI - Po osvojitvi prvega mesta v svoji kategoriji na velikem mednarodnem tekmovanju pihalnih orkestrorov v Italiji je direktor Krke Zdravilišč Vlado Petrovič v ponedeljek na Otočcu priredil sprejem za predstavnike tega izvrstnega orkestra iz Straže, ki nosi ime Krkine družbe, ki je njegov generalni pokrovitelj. Poleg pokrovitelja je za nakup novih instrumentov lepo vsoto prispevala tudi mati Krka. Na sliki (z leve): dirigent Miro Saje, ki je bil na tekmovanju proglašen za najboljšega dirigenta sploh, predsednik orkestra Bojan Bencik in direktor Krke Zdravilišč Vlado Petrovič. (Foto: A. B.)

Novomeška kronika

RAJH - Sedanja občinska oblast podzavesti računa na večnost, na tisočletni novomeški rajh. Tako kakšen psihoanalitik lahko sklepa po gradivu, ki ga je župan pripravil za zadnjo tiskovno konferenco. med drugim piše, da je na LDS ovskve očitke, laži in podtikanje govoril v izjavi za javnost z dne 22. aprila 1995.

DOLG - Na krajšo sapo te občinske oblasti pa očitno računa občina, zlasti njen luti sovrar LDS. Je nekdanji predsednik izvršnega sveta Kovačič odhajal v Ljubljano, je s sabo odpeljal še občinski razkošni avto Renault safiran, mobitelom in soferjem. Do sedaj je v zvezi s tem nabralo za blizu milijona tolarjev stroškov. Ko bi bilo treba poravnati, pa o tem ne govori, minister in služba za lokalno samoupravo nič slišati. Pravijo, da o tem z občino nimajo kaj pogovarjati in da naj račun "odstopijo" upravniki enoti. Župan pa je vso stvar "odstopil" javnemu pravobranilstvu.

TURIZEM - Novomeška občina ima na široko razvejene in razvedene mednarodne stike. Na razne načine sodeluje s številnimi občinskimi in Norveške, Nemčije, Italije, Španije do Kitajske. Te stike sta združila in poglajjala občinska krata predsednika, Koncilija Kovačič, ki sta bila skupaj na mnogih narodnih občinskih obiskih na Kitajskem, v Španiji in na Kitajskem. Kakšen je letošnji turistični napred župana, ni (javno) znano, gotovo je, da Kovačiča ne bo zraven.

MEDIJI - Morda bomo o tem uspešnem izvozu lokalne samouprave, avantgardnem paradiranju drugih dosežkih kaj več lahko pričeli v novem LDS-ovskem novemškem časopisu, ki naj bi se imenoval Novi novomeški mediji. Tega ni vsako gospodinjstvo v občini do zdaj zastoj. Vladajoča občinska koalicija se boji, da bo ta časopis le "tribuna" za blatenje občinske uprave in župana. S časopisom nad časopis z blatenjem nad blatenje, dokler bo bak imel svojega časopisa in doker ne bomo vsi osrani!

Ena gospa je rekla, da razprava med sedanjo in prejšnjo občinsko oblastjo niso nič povezane z občino za oblast, ampak gre zgolj za visoko moralne razloge - in zmagala tekmovalju lažnivik.

SUHOKRANJSKI DROBIZ

NEDELJSKO ŽEGNANJE SV. PETRU - Na najvišjem hribu Suhi krajini Sv. Petru so se v nedeljo zbrali številni romarji in izletniki, izkoristili lepo sončno nedeljo. Med letu stopila na ta visoki hrib. Med svetilnimi ljubitelji Sv. Petra in izletniki na hrib je tudi Slavko Fink iz Polhoste, ki je lani kar 50 krat stopil na vrh.

PRAZNA RIBOGONJICA DVORU - Po več kot petnajstih letih dela so delavci Emone Ribarice zaprli spodnje bazene. Vzrok za to je verjetno manjša zaloga rib in nujno čiščenje bazenov, saj niso bili spraznjeni že od leta 1980.

O CESTAH - Na četrtem delovnem srečanju v okviru pogovornega CROVO so se prisotni pogovarjali o problematiki cest v Suhi krajini. Obisk je bil za spoznanje boljše, je bil na prejšnjem srečanju.

ASFALT KAŽE ZOBE - Zavrženostrokovnega izvajanja zemeljskih del, asfaltiranja ali celo premazovanja cest, je zaželo v Suhi krajini na cesti na Vinikov Vrh in vinogradniški cesti pod Šentpavlom. Vsi se vprašujejo, kako je kraški svet večnost predvidljiv.

SINDIKALNA PRIZNANJA NA DEBENCU

NOVO MESTO - Na tradicionalnem prvomajskem srečanju na Debencu pri Miri - začelo se je priznanja dolenskih območnih sindikatov Slovenije. Dobili jih bodo Bojana Zupan za delo sekretarja sveta območne organizacije, Roman Zarabec za delo v sindikatu SKEI Těsnila TMT, Joža Planinca za delo v sindikatu Občine Novo mesto, Janez Jakša za delo v sindikatu SKEI Revoz in Anton Učjak za delo v Novolesovih društvih. EIS in sindikalni konferenci priložnega sistema Novoles.

Minister ni nič obljubil

Dr. Pavle Gantar v Črnomlju - Pereč problem Belta

ČRNOMELJ - Te dni je črnomaljsko občino obiskal minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar. Črnomaljški so mu natresli celo rešto problemov.

Minister je svetoval Črnomaljšcem, naj zmanjšujejo odpadke na izvoru in jih zbirajo ločeno. Toda danes je cena deponiranja odpadkov tako nizka, da je tudi odpadne surovine najceneje odložiti na smetišče. Sicer pa bomo v Sloveniji postopno prešli z lokalnih na regionalne deponije, ki jih bo od 13 do 16, kje bodo, pa je še odprto vprašanje. Iz Belta jih je zanimalo, kaj storiti, ker se je v poltretjem letu nabralo za 18.000 ton odpadnega peska, s katerim so nekaj zavazali vrtače. Sedanja deponija v Beltu ogroža Dobljčico in biotop črnega močirja, ki je edini znan v svetu. V Beltu se zavajajo, da je sanacija deponije nujna, a nimajo denarja, medtem ko lastnik, Sklad RS za razvoj, ne ukrepa. A tudi iz Beltovih dimnikov prihaja 30-krat bolj onesnažen dim kot je zgornja dovoljena meja. Gantar je dejal, da njegovo ministrstvo nima v proračunu subvencij za tehnološke izboljšave v industriji, zato tudi denarja ni mogel obljubiti.

Črnomaljški so ministra spomnili na jezovo na Kolpi, ki jih je na 56 km reke, ki oblika občino, kar 30, v zadnjih desetletjih pa sta bila popravljena le dva, medtem ko drugi nezadržno propadajo. Poleg tega je kakovost Kolpe vse slabša. Črnomaljški pričakujejo, da bodo imeli v državi za te probleme več posluha, tudi zato, ker bi območje Kolpe radi razglasili za regijski park. Če pa že hočejo v občini sami zaščititi vode, jim zmanjka denarja. Kot primer so navedli

MINISTER GANTAR V ČRNOMLJU - Črnomaljski župan Andrej Fabjan je pretekli teden imel v gosteh ministra za okolje in prostor dr. Pavla Gantarja (na desni) ter ga skupaj s sodelavci dobro seznanil s črnomaljskimi problemi. Minister je obiskal tudi Belt in gradbišče čistilne naprave v Črnomlju. (Foto: M.B.-J.)

gradnjo čistilne naprave, ki bo veljala okrog 350 milijonov tolarjev, republika pa bo prispevala le okrog 57 milijonov posojila.

V Črnomlju so zaskrbljeni tudi, ker nimajo dovolj denarja za gradnjo socialnih stanovanj. Občina razpolaga s 106 stanovanji, od katerih je 60 socialnih, na seznamu pa je 57 prosilcev. Na leto rešijo prošnje največ osmim prosilcem, od ministra pa so pričakovali odgovor, kje naj bi dobili denar za gradnjo novih stanovanj. A vprašanje je, če si bodo z njegovim odgovorom lahko pomagali. Dejal je, da so za gradnjo socialnih stanovanj v glavnem namenjena sredstva od kupnine prodanih stanovanj. Verjame, da tega denarja ni bilo dovolj, a če ni šel za gradnjo socialnih stanovanj, je bila raba nenamenska. M. BEZEK-JAKŠE

Hrvat ne bi zaprl plinske pipe

V Črnomlju odprli energetska svetovna pisarna - Državni sekretar Boris Sovič o pomenu energije za razvoj - Zapiranje rudnika je dokončno - Plin iz Hrvaške?

ČRNOMELJ - Ministrstvo za gospodarstvo Republike Slovenije in občina Črnomelj sta pretekli teden v sodelovanju z Zavodom za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane odprla na Kolodvorski 34 energetska svetovna pisarno. Ob tej priložnosti je bila na občini razstava o smotni rabi energije ter okrogla miza o pomenu energije za razvoj občine, ki jo je vodil državni sekretar za energetiko Boris Sovič.

Kakšen pomen ima energija, je najbolj očitno takrat, ko je ni. To so občutili na Beltu, ko jim je Elektrodistripcijsko podjetje kot enemu večjih dolžnikov pred časom prenehalo dobavljati električni tok. Kot je povedal Sovič, je Sklad RS za razvoj, ki je Beltov lastnik, obljubil, da bo redno plačeval elektriko, do 10. maja pa našel rešitev za zaostali dolg, sicer bo tovarna zopet ostala brez elektrike. Kar pa se tiče gradnje malih hidroelektrarn na Kolpi, je Sovič poudaril, da je reka občutljiva za takšne posege, zato morajo biti premišljeni. Črnomaljški so opozorili, da gre pri Kolpi za

razkorak med slovenskimi in hrvaškimi dolgoročnimi plani. Hrvatji imajo za dolino Kolpe načrtu velike hidroelektrarne in hitro železnico, medtem ko v Sloveniji načrtov o dolini te mejne reke. Črnomaljški vedo, da s sosedi, ki živijo ob Kolpi onstran meje, ne bo težav pri iskanju soglasja za enoten razvoj doline, toda kaj, ko so načrti nastajali v Zagrebu!

Očitno bodo morali Belokranjci sodelovati s Hrvati tudi pri plinovodu, ki ga namerava sosednja država v prihodnjih letih zgraditi v svoje občine ob Kolpi, medtem ko ga Slovenija nima namena graditi na drugo stran Gor-

janjev. A četudi bi prihajal plin v Belo krajino iz Hrvaške, po Sovičevih zagotovilih ni nevarnosti, da bi Hrvati zaprli pipe.

Državni sekretar za energetiko ni mogel tudi mimo rudnika Kanjžarica, v katerem bodo najpозnejše 31. decembra prihodnje leto zaključili z izkopom, zapiralna dela pa naj bi bila končana do leta 1999. Poudaril je, da bo imel pri zapiranju kadrovska-socialni program prednost, ne delajo pa si utvar, da bi za vse našli nova delovna mesta. "Mehkoba" zapiranja bo odvisna od razpoložljivega denarja. V rudniku pa so povedali, da je premog, ki ga kopljejo sedaj, veliko boljše kot nekdanji, saj vsebuje le 0,7 odst. žvepla in 7 odst. pepela. Zato so predlagali, naj bi črnomaljska kotlovnica, ki je poleg Belsada največja porabnica kanjžarskega premoga v občini, kuri la z njihovim premogom, dokler ga še izkopavajo. M. BEZEK-JAKŠE

ZA 1. MAJ NA SMUK

SEMIČ - Belokranjske občine Črnomelj, Metlika in Semič pripravljajo v ponedeljek, 1. maja, na Smuku nad Semičem osrednjo belokranjsko proslavo ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne in praznovanju praznika dela. Ob 9.30 bo v cerkvi sv. Lovrenca na Smuku maša, ob 10.30 pa proslava, na kateri bo govoril predsednik državnega sveta dr. Ivan Kristan. V kulturnem programu bodo sodelovali moški pevski zbor Črnomelj pod vodstvom Franca Mileka, učenci osnovne šole Semič, godba na pihala iz Metlike in folklorna skupina "Semiška ohcet" iz Semiča. Sledilo bo družabno srečanje, za dobro voljo pa bosta poskrbeli lovski družini Semič in ansambel Uni band.

VABILO OB OBLETNICI

ČRNOMELJ - Organizacijski odbor prisrčno vabi vse nekdanje profesorje in dijak črnomaljske gimnazije na proslavo ob njeni 50-letnici, ki bo v soboto, 6. maja, ob 11. uri v kulturnem domu v Črnomlju. Po proslavi bo na srednji šoli v Črnomlju družabno srečanje.

TREBANJSKI GODBENIKI POJDEJO NA NORVEŠKO

TREBNJE - Kot sta nam povedala dirigent Občinskega pihalnega orkestra Trebnje Igor Teršar in predsednik orkestra Ignac Škoda ml., bodo trebanjski godbeniki letos od 27. junija do 2. julija zanesljivo sodelovali na enem največjih svetovnih festivalov godb v Hamarju na Norveškem. Orkester je namreč že dobil pisno zagotovilo občinskega sveta Trebnje, da bo občina pokrila tretjino (od skupno 4,8 milijona tolarjev) stroškov za ta veliki projekt. In ker bodo v Hamarju Trebanjci edina godba iz Slovenije (med okrog 150 godbami!), pričakujejo izdatne podporo slovenske države in sponzorjev.

Sprehod po Metliki

NA PRIREDITVI Z ROKO V ROKI je lahko bistro oko opazilo, da ni od na plakatih najavljenih nastopajočih prav nihče manjkaj, humorist Geza Farkaš se je na dobrodelno prireditve pripeljal celo iz oddaljenih Beltnic. Med sicer številnimi gledalci pa ni bilo videti nekaterih domačinov, ki imajo drugače polna usta humanosti in kulture, do športne dvorane Osnovne šole pa le kilometer ali dva.

GOSTILNIČAR ROMAN KAPUŠIN JE DODOBRA preuredil svoje gostinske prostore na Krasincu. Načrt mu je naredil izkušeni arhitekt Ivica Vinski. Piko na i je h Kapušinovi prenovi prispeval Mladen Vuksinič z izbranimi slikami in prefinjenimi okviri. Svatbe pri Kapušinu bodo odslej domala v umetniškem okolju.

V BLSIČU IN HRUPU VINSKE VIGREDI ostaja delo Grete Avguštin premalo cenjeno in spoštovano. Gospa Avguštin pripravljala že vrsto let skupaj z Aktivom kmetičih žena opazne kulinarne razstave.

V SPODNJI UČILNICI TEKSTILNE ŠOLE pa bo v času Vinske vigrede razstava grafik Jožeta Zlause iz Vojnika pri Celju. Mož bo postavil na ogled podobe slovenskih krajev. Grafike bo moč tudi kupiti.

Trebanjske iveri

NAJSTAREJŠI GODBENIK - Najstarejši trebanjski in morda tudi dolenjski godbenik Tone Hren je pretekli soboto praznoval svoj 70. rojstni dan. In ker se za tako okroglo obletnico že priteče malo večja pozornost, je prijeto presenetiti svoje kolege iz Občinskega pihalnega orkestra s povabilom, naj se oglasijo na njegovem domu, da mu bodo kakšno zagodili in seveda tudi kaj pomalicali in popili. Hren sicer slovi po svoji poštenosti, skromnosti in varčnosti, ker ga je pač takega izklesalo trdo delo in življenje pismonoše. Do upokojitve je prehodil ob delu tolikšno pot, da bi lahko trikrat obhodil zemeljsko oblo!

MOKROTA - Podjetje Barlog je s petkovo gala prireditvijo primerno novim, sodobnim poslovnim prostorom, obeležilo velik dogodek za 31-članski kolektiv. Čeprav je bil neobičajno topla dan, ni nihče od več kot 300 gostov (po uporabljenem jedilnem priboru so jih nekateri našli celo okrog 600!) odhajal ne lačen ne žejen. Pivo in vino je teklo, kolikor je komu narokovalo potreba ali duša. Šampanjec ob torti v obliki novih poslopajev pa je (ne)hote dobrodu tudi precej zbranih. Zapel je operni pebenec nadarjenosti sta pokazala prisna; k dozežku soimenjaka je prišel osebo čestit Darko Bartolj, ki živi in dela 2000 km severno od daljnega olimpijskega Lillehammerja na Norveškem, kjer je bil med olimpiad vodja t.i. slovenske hiše.

ZAKLJUČEK KNJIŽNEGA KVIZA

METLIKA - Tukajšnja Ljudska knjižnica se je tudi letos vključila v mednarodni knjižni kviz, katerega tema je bila tokrat ekologija. Sodelovali so učenci metliške, suhorske in podzemeljske šole, vprašalnik pa je pravilno rešilo 70 otrok. Ob dnevu metliške šole so izžrebali Marka Hraniloviča, ki se bo 17. septembra, na dan zlatih knjig, udeležil zaključne prireditve kviza v Ljubljani. Izžrebali so še 10 tolažilnih nagrad.

60 LET GD VELIKI GABER

VELIKI GABER - Letos praznuje tukajšnje gasilsko društvo 60-letnico delovanja. Na osrednji slovesnosti s slavnostno paradom, ki bo 4. junija, bodo razvili tudi nov prapor. Gasilci prosijo vse, ki jim želijo pomagati, naj prispevajo za spominske trakove (cena je 20.000 tolarjev), za zlate (3000 tolarjev) in srebrne (2.500 tolarjev) žebeljčke ali pa nakazuje donarne prispevke na žiro račun GD Veliki Gaber: 52120-678-14188. Občinski svet Trebnje je že nakazal 100.000 tolarjev.

Šentruperška šola na podstrešju

Osnovna šola dr. Pavla Lunačka postaja že pretesna - Adaptacija podstrešja za dve učilnici - Trebanjska osnovna šola nabavlja nove računalnike za vključitev v "Petro"

TREBNJE, ŠENTRUPER - V letošnjem šolskem letu so začeli tudi na trebanjski osnovni šoli s pospešenim računalniškim opismenjevanjem učiteljev. V prihodnjem šolskem letu, ko morajo po besedah ravnatelja Štefana Kamina, začeti uvajati računalnik tudi v pouk, bi radi pričeli s projektom Petra, ki ga veliko šol v Sloveniji uvaja že vrsto let.

Za izvajanje tega projekta potrebujejo učilnico z osmimi računalniki za učence in enim zmogljivim računalnikom za učitelje. Računalniki morajo biti povezani v mrežo. Na šoli imajo le tri računalnike, ki bi ustrezali tem zahtevam, zato je potrebno del opreme nabaviti. Predračunska vrednost opreme znaša 2.200.000 tolarjev. To je minimum, da bi se lahko Trebanjci še vključili v projekt (v občini je doslej k temu pristopila le OŠ Mirna!), in da bi se lahko prijavili na razpis Ministrstva za šolstvo in šport za sredstva t.i. šolskega tolarja. Trebanjska osnovna šola je zaprosila občino, da bi ji za nabavo računalnikov v aprilu in maju nakazala

Recepti učencev za boljše okolje

Na osnovni šoli v Metliki in podružnici na Suhorju so ob dnevu Zemlje pripravili ekološki dan šole - Ugotovitve učencev, nad katerimi se velja zamisliti

METLIKA - Učenci osnovne šole Metlika so skupaj z učitelji 22. aprila, na dan Zemlje, pripravili dan šole, ki so ga posvetili ekologiji. Na njem so predstavili pestro ekološko delo, ki so ga opravljali vse leto.

Prispevali so tudi raziskovalne naloge o prometu, vplivu gnojil in škrovin na okolje, o barvah in ekologiji ter urbanizmu. V razredih so imeli tudi delavnice, v katerih so učenci ustvarjali skupaj z biskovalci šole. Del svojih dejavnosti so predstavili na zaključni prireditvi v športni dvorani, kamor so kot gosta povabili znanega ekologa dr. Dušana Pluta. Ta je dejal, da je naš planet bolan, prav Slovenija pa prispeva k učinku tople grede več, kot bi pričakovali glede na njeno velikost in število prebivalcev. Opozoril je, da je tudi Kolpa po sotočju z Lahinjno v 2. do 3. kakovostnem razredu, kar pomeni, da je po zdravstvenih priporočilih komaj še primerna za kopanje. Zato je po Plutovem mnenju tokratna razstava toliko pomemb-

nejša obveza odraslim, da za boljše okolje uresničijo vsaj nekaj zamisli otrok.

Na prireditvi je bilo slišati precej pohval na račun vse lepše urejene Metlike, za kar ima veliko zaslug Komuna. Direktor Juš Mihelčič je za veliko razumevanje za urejeno

RAZVITJE PRAPORA DU VELIKA LOKA

VELIKA LOKA - Društvo upokojencev Velika Loka bo v nedeljo, 7. maja, ob 12. uri pri gostilni Kozina v Šentlovcu razvilo svoj društveni prapor. Na slovesnosti in družabno srečanje vabijo vse člane društva in tudi druge občane.

zanj pa ni. Zato so se odločili za delno prenovo podstrešja šole, da bi s tem pridobili dodatni prostor. Za ureditev prostora za malo šolo in računalniško učilnico je znašal predračun 5 milijonov tolarjev. Ker so hoteli prostora pripraviti do novega šolskega leta, so se letos še kakšen mesec pred "uradno" pomladjo lotili adaptacije podstrešja, a jih je presnetilo muhasto vreme, hitreje kot so mislili pa je skopnelo tistih nekaj denarcev za prvo tolažbo. Pričakovali so namreč, da bo proračun sprejet vsaj do konca marca. Podstrešje je ostalo odprto. Ravnatelj šole Jože Zupan je zato zaprosil trebanjski občinski svet za namenska sredstva, da bi lahko nadaljevali s preureditvijo podstrešja še pred sprejetjem proračuna. Svet je šoli odobril za zdaj polovico potrebnega denarja - 2,5 milijona tolarjev. P. P.

BARVILA IN EKOLOGIJA - Metliškim osnovnošolcem ni vseeno, v kakšnem okolju živijo, zato so se odločili, da bodo tudi drugim Metličanom pokazali, kaj lahko s skupnimi močmi naredijo za lepšo okolico. V učilnici za kemijo so na primer učenci s praktičnimi vajami prikazali, kako vplivajo na ekologijo različna barvila, tudi takšna, ki jih uporabljajo v tekstilni industriji (na fotografiji). (Foto: M.B.-J.)

• Tako kot na matični šoli v Metliki, je tudi na podružnici na Suhorju skozi vse leto potekal ekološki projekt, ki so ga prav tako predstavili ob dnevu Zemlje. Na razstavi in zaključni prireditvi so pokazali izdelke iz odpadnega materiala, plakate, delali različne poskuse, spregovorili o urejanju okolja, o čistem zraku, vodi, gozdu. Pohvalno je, da se je v projekt vključilo tudi veliko staršev.

Osnovni šoli je namenila tudi 100.000 tolarjev za nabavo ultravioletove naprave za dezinfekcijo vode. M.B.-J.

• Cerkev najbolj zamerim, da v imenu antikomunizma dopušča mirno netenje sovraštva. (S. Hribar)

PREPOČASNA DENACIONALIZACIJA - Na nedeljskem občnem zboru podružnice SLS Trebnje so poudarili, da se bodo zavzemali, da zakona o denacionalizaciji ne bi spreminjali, da pa bi izvajanje zakona na lokalni ravni čimbolj pospešili. Opozorili so, da odkupne cene kmetijskih pridelkov še vedno zaostajajo za cenami stroškov, še posebej je kritičen ta razkorak pri pitanju živine. Predsednik podružnice SLS Tone Strah je dejal, da se bodo zavzemali predvsem za izgradnjo predelovalnih obratov: klavnice, predelave krompirja, vrtnin in drugih kmetijskih pridelkov ter po možnosti tudi za izgradnjo hladilnice. Poslanec DZ Lojze Metelko (na posnetku) je poudaril, da mora država čim več vlagati v razvoj kmetijstva, da bi imeli pred vstopom v EU boljše startno osnovo. (Foto: P. Perc)

Ne bo treba mlatiti prazne slame

S prve seje odbora za krajevne skupnosti, ko se je pokazalo, da je potrebno veliko, denarja pa je malo - Natančneje bo treba razmejiti pristojnosti občin in KS

KOČEVJE - "Na seje bom rad hodil, če na njih ne bomo mlatili prazne slame. To pa pomeni, da je treba spremeniti statut krajevnih skupnosti in določiti pristojnosti KS. Vedeti moramo, katere pristojnosti bo zadržala občina in katere prenesla na KS, hkrati s pristojnostmi pa, seveda, tudi denar," je poudaril na prvi seji odbora za krajevne skupnosti občine Kočevje predstavnik KS Kočevska Reka.

Borut Hočevar iz KS Kočevje je opozoril, da ga moti, ker na pisne pobude krajevne skupnosti županu in občinskemu svetu po dobrih treh mesecih še ni odgovora. Do župana ni možno priti, čeprav je bilo dogovorjeno, da bo enkrat na mesec sprejmal tudi predstavnik KS. Tudi denarja za financiranje nekaterih neodložljivih zadev še ni in tako ne morejo plačati niti elektrike. Zato je menil, da bo imel ta odbor eno najtežjih nalog v primerjavi z ostalimi.

Člani odbora, predstavniki KS, so imeli še veliko pripomb in predlogov pa tudi zahtev, na katere je predsednik občinskega sveta Alojz Košir odgovoril tako:

"Neurjenje parkiranje tovornjakov je problem v več KS, saj smo od nekod dobili pritožbe, da tovornjak parkirajo pod oknom spalnice sokrajana. Z dograditvijo avto-moto baze v Kočevju bo poskrbljeno v njej tudi za parkiranje in varovanje tovornjakov.

V republiškem proračunu je letos zagotovljen denar le za prelite ceste Knežja Lipa-Brezovica z asfaltom. Ni še rešeno, kaj bo z asfaltiranjem ceste ob Kolpi, gradnjo ceste do Koprivnika, ceste Kočevska Reka-Borovec in še kakšne. Cesta Dolenja vas-Gotenica-Kočevska Reka-Briga-Banjaloka, ki jo uporabljajo v glavnem republiški organi vojske in policije, je slaba, predlagali smo, naj bi jo prekategorizirali v regionalno, a o tem še ni dokončno odločeno.

Turistična sezona se bliža in res še

ni nič poskrbljeno za več reda. Tako ni še odločeno, kje bodo kopalnice, kje prostori za kampiranje, kje parkirišča itd. To bo možno dokončno določiti, ko bo sprejet PUP za Obkolpe. Da bi za turizem odprli ob petkih, sobotah in nedeljah objekt A (protiatomsko itd. zaklonišče) v Gotenici, je razumevanje, dokončne odločitve o tem pa tudi še ni.

GRAJSKI HRAM SPET ODPRT

KOSTEL, KOČEVJE - Po manjši adaptaciji in dodatnem urejanju okolice bo pred prazniki spet odprto gostišče Grajski hram v Kostelu, in sicer vsak dan razen ponedeljka od 10. do 24. ure. Kostel privlači vedno več izletnikov iz vse Slovenije, saj gre za za star grad oz. grajski kompleks, v katerem znotraj nekdanjega grajskega obzidja v svojih hišah še vedno žive domačini, kar je edinstven primer v Sloveniji.

V Ribnici Janša o programu

Predsednik SDSS še enkrat ponovil svoja stališča

RIBNICA - Predsednik SDSS Janez Janša je v Ribnici na predstavitvi predkongresnega političnega programa stranke poudaril predvsem, da se razmere v Sloveniji še vedno spreminjajo, da je večina nacionalnega kapitala in informacijskih sredstev v lasti ozkega sloja ljudi. Nadalje se je zavzel za revizijo divjih privatizacij, za avtonomnost in neodvisnost sodišč ter za ugotavljanje odgovornosti posameznikov za slovenski javni dolg. Govoril je tudi o nalogah na področju

največju državi, ko je hkrati nekaj 10.000 kv. m proizvodnih prostorov praznih, predvsem zato ker prepočasi poteka stečajni postopek v Riku.

J. PRIMC

• Sestanek regijske koordinacije stranke SDSS za območje od Grosuplja prek Ribnice do Kolpe, ki ga je vodil predsednik Janez Janša, je bil 21. aprila v Ribnici. Udeležili so se ga predstavniki vseh občinskih odborov razen Ivančine Gorice in Velikih Lašč. Predsednik Janša je poročal, da bo 27. maja kongres stranke, ki je potreben, ker se razmere v Sloveniji po osamosvojitvi hitro spreminjajo (padajo nekatere iluzije) in ker si je stranka po 3. kongresu zelo opomogla, saj je članstvo in število simpatizerjev zelo poraslo, kar se je pokazalo tudi na zadnjih volitvah. Povedal je še, da bo kongres predvidoma združitveni kongres z narodnimi demokrati.

zunanje politike in vključevanja v Evropo.

Vprašanja udeležencev sestanka so se nanašala predvsem na policijsko akcijo v Slovenjgradu, kandidiranje za odgovorne dolžnosti v šolstvu in drugod, morebitne predčasne volitve, Franc Mihič, bivši podpredsednik občinske skupščine Ribnica, pa je med drugim opozoril na 26-odstotno brezposelnost v ribniški občini (se pravi

SIRARNA NA STUDENCU PRED ODPRTJEM - Na občnem zboru Kozjerejske zadruge Capra Bohor Podgorje, ki ga sklical direktor zadruge Ivan Doberšek, so se le še zaostrili odnosi med dosedanjim predsednikom upravnega odbora Dragom Goštetom iz Jelovca, njegovim bližnjim sodelavcem in enim od večjih rejcev, Antonom Grilcem s Pečja, in direktorjem. Gošte in Grilc sta terjala, da je potrebno razčistiti lastništvo sirarne Jelovec, ker del opreme v tej sirarni še emaraj ni plačan dobavitelju, čeprav je direktor podpisal dodatek k pogodbi. Direktor pa je omenil, da je sirarna zadružna, ker je bila grajena in usposobljena z namensko pridobljenim denarjem od Ministrstva za kmetijstvo. Gošte je že v letu 1993 odpovedal prevzemanje kozjega mleka od zadružnice Mire Matko s Studenca, lani pa je preprečil inventuro v sirarni Jelovec. Pri Matkovih je zadruha vložila v sirarno 5,4 milijona tolarjev in je sirarna tik pred odprtjem, urejati pa so začeli še sirarno na Siranju na Bohorju. Na posnetku: novi upravni odbor KZ Capra, pod vodstvom Rudolfa Čemeliča zaseda pri Povodnikovih. (Foto: P. P.)

Pritožba na ministrstvo obrodila sad

Svetniki Osilnice s "stisnjenimi zobmi" potrdili kočevski zaključni račun

OSILNICA - Občina je uspešna s pritožbo na ministrstvu za zdravstvo oz. v pogovorih z dr. Božidarjem Voljčcem, kjer so ugotovili, da zaradi posebnosti, ki jo ima obmejna občina Osilnica, potrebujejo popolno zdravniško oskrbo. Dogovori veljajo in v kratkem bo ta problem rešen, prav tako pa tudi oskrba z zdravili.

Kar veliko časa pa je bilo na seji občinskega sveta v Osilnici porabljenega za razlago zaključnega računa občine Kočevje. Vodja proračuna občine Kočevje Ana Staudohar je zaključni račun razlagala kot pozitiven z določenim ostankom sredstev, ki se prenesejo v to leto. Občina Osilnica ima zagotovljenih za leto 1995 11 milijonov tolarjev. Vendar nad obema občinama "visi" dolg kar 140 milijonov, ki se seveda še povečuje. Nekateri govore kar o 200 milijonih. Občina se je zadolžila že leta 1990 in denar posodila Itasu, ki pa je v stečaju. Predstavnica občine sicer zagotavlja, da je občina vključena v stečajno maso in ta dolg vodi ločeno od preostalih proračunskih sredstev. Iz stečajne mase pričakujejo povračila velikega zneska, žal so to le pričakovanja z velikim vprašanjem. Svetniki občine Osilnica niso bili ravno navdušeni nad to razlago, vendar so zaključni račun potrdili.

A. KOŠMERL

Dragi prednost

Potoški župan Janez Novak o razvojnih prednostih na območju občine

DRAGA - Krajevni skupnosti imata pomembno vlogo, tako meni potoški župan, ki je na zasedanju sveta KS Draga znova zatrjeval, da bo občina laže delovala, če bosta obe KS sodelovali po enotnih merilih. Prednost za razvoj daje KS Draga, ki je v nekaterih pogledih še veliko bolj razvita od KS Loški Potok in ki demografsko stremi nazaj. Zato meni, da imajo programi zaposlovanja, razvoja in posodobitve cest, ureditve šolstva in malo gospodarstvo prednost prav v KS Draga. Veliko pričakuje od ustanavljanja agrarnih skupnosti, v občini jih bo 10.

"Vsi pogovori se začno in nehalo pri cestah," pravi župan Novak, "in so resnično velik problem. Še republiške ceste nimajo v celoti asfalta. Od 39 km občinskih imamo še 30 km makadamskih in kar 183 km gozdnih cest. Ceste proti hrvaški meji ne dosegajo nobenega kriterija, ki bi zagotavljal sredstva. Za cesto v Črnem Potoku je zagotovljenih nekaj sredstev, za Novi Kot pa je stališče žal odklonilno. Nujna je trafopostaja na Travi. Šola v Podpreski ne ustreza nobenemu kriteriju in resno preiščujemo o ukinitvi, tako bi se vsi šoloobvezni otroci vozili v Loški Potok, vrtec, ki je tudi v nemožnih razmerah, pa naj bi dobil prostor v sedaj zaprti zdravstveni postaji v Dragi. KS ima resnično velike probleme in načrte."

A. KOŠMERL

V DRUGI KROG TANKO IN MIHELČ

RIBNICA - V nedeljo, 23. aprila, so v Ribnici ponovno volili župana. Nobeden izmed petih kandidatov ni dobil nad 50 odst. oddanih glasov, zato bo potreben drugi krog, ki bo 7. maja. Po še ne uradnih podatkih (v času, ko to poročamo, še niso bili prešteti glasovi, ki so prispeli po pošti, kar pa ne bo bistveno vplivalo na rezultat) je bila volilna udeležba 46,44-odstotna, se pravi, da je bilo oddanih 3.807 glasov, od tega 242 neveljavnih. Največ glasov je dobil kandidat SDSS Jože Tanko, in sicer 41,96 odst., Franc Mihelič 33,21 odst. - oba sta se uvrstila v drugi krog - nato pa Alojz Češarek (ZLSD) 15,90 odst., samostojna kandidata Franc Lovšin in Bojan Pipenbaher pa sta dobila po 15,90 odst. oddanih glasov.

JANŠA IN DRUGI ZA RESNIČNO DEMOKRACIJO - Minuli petek je bil v Ribnici najprej regijski sestanek vodstev stranke SDSS za zahodno Dolenjsko in del Notranjske, nato pa še predkongresna predstavitvi političnega programa SDSS pod naslovom "Za resnično demokracijo in socialno pravičnost v Sloveniji". Ob tej priložnosti so predstavili še kandidata SDSS za župana občine Ribnica Jožeta Tanko. Na fotografiji: s sestanka SDSS v Ribnici, na katerem je predstavil politični program predsednik stranke Janez Janša, ki je nato tudi odgovarjal na vprašanja udeležencev sestanka. (Foto: J. Primc)

Premalo postelj za domsko varstvo

Samo Dom upokojevcev in oskrbovancev Impoljca bi potreboval vsaj še 150 postelj v domovih upokojevcev v Posavju - Zelena luč za nov dom v Krškem - Trebnje odrinjeno

SEVNICA - Kot je povedala direktorica enega največjih zavodov za domsko varstvo v Sloveniji - Doma upokojevcev in oskrbovancev Impoljca, Milka Cizelj, že danes primanjkuje v enotah tega zavoda v Brežicah, Krškem in Sevnici vsaj 150 postelj. Še pred nekaj leti niso pričakovali, da bo prišlo do takšnega razmaha domaškega varstva in tolikšnega zanimanja, predvsem za enoposteljne sobe. V sevniskem domu denimo premorejo takih 13 in je zato lahko čakalna doba za sprejem v dom s 150 posteljami tudi nekaj let.

Osnovna oskrba v sevniskem domu stane okrog 35 tisočakov mesečno.

no, podobne so cene v drugih domovih v Posavju. Veliko prostorsko stisko bo vsaj nekoliko ublažil novi dom upokojevcev v Krškem z 80 posteljami, ki je v državnem zboru po uspešnem lobiranju posavskih poslancev šele nedavno dobil zeleno luč za to naložbo, medtem ko so se Trebanji, kjer so še bolj pereče razmere, kar zadeva domsko varstvo, kot v Posavju, spet obrisali pod nosom. Zatorej je trebanjski župan Ciril Pungartnik povedal, da bi kazalo spomniti dolenjske poslance, posebej domačina Alojza Peterleta in Alojza Metelka, naj bi "pritisnili na vse registre" in dosegli, da bi Trebanjcem vendarle pomagali z denarjem iz državnega proračuna zgraditi dom starejših občanov z okrog 110 posteljami.

Lani je povprečno 110 Sevnčanom z manjšimi dohodki doplačevala v celoti ali delno domsko varstvo v domovih v občini (tudi v Trubarjevem domu v Loki pri Zidanem mostu, kjer je vseh kar 210 oskrbovancev) in v domovih drugod po Sloveniji sevnška občina. Po dogovoru del oskrbine pokrjuje otroci ali drugi sorodniki ali pa prihaja pokojnina neposredno na Center za socialno delo v

Sevnici. Tako se je lani nabralo v blagajni centra oz. proračunu občine 6,1 milijona tolarjev.

Le nekateri občani, ki jim občina v celoti pokriva oskrbne stroške, imajo tudi nepričehnice. Kot pravi direktor sevniskega centra za socialno delo Franc Kos, če ti oskrbovanci nimajo sorodnikov, njihovo premoženje prodajo v višini nastalega dolga še, ko so oskrbovanci domov.

P. P.

PRVOMAJSKO SREČANJE NA LISCI IN 90 LET PD LISCA

SEVNICA - Planinsko društvo Lisca in Gostinsko podjetje Sevnica vabita na tradicionalno prvomajsko srečanje na Lisici. Na osrednji slovesnosti ob 90-letnici PD Lisca bo ob 11. uri slavnostni govornik sevnški župan Jože Pernel. Na to prijubljeno izletniško točko se bodo tudi tokrat številni Posavci in Zasavci odpravili peš. Pri Tončekovem domu oz. Jurkovi kočih bo spet zelo živahno, saj obetajo srečelov, poskrbljeno bo za jedajočo in pijačo, za prijetno razpoloženje in ples pa bo igral ansambel Francija Ocvirka.

Drobne iz Kočevja

PLOČNIK DELAJO - Od Kočevja proti Dolgi vasi že od lani delajo pločnik. Na tem odseku je bilo namreč zaradi hoje po cesti ali ob njej že več hudih prometnih nesreč. Do mačini pravijo, naj bi pločnik tudi osvetlili in ga podaljšali do križišča Livoldu.

ČISTO MESTO - Minuli teden so začeli odstranjevati pesek z mestnih ulic in pločnikov, da bo mesto za praznike čisto. "Pomesti" pa bi kazalo tudi Rinžo med cerkvo in tržnico, kjer se ustavlja največ nesnage in odpadkov.

KAM Z ODPLAKAMI? - Nujno potrebno je zgraditi kanalizacijo za spodnjo Trato v Kočevju. Fekalije zdaj tečejo kar po travniku in le hladen vremenu gre zahvala, da še ni prišlo do kakšne epidemije.

MOST RAZPADA - Komaj pred nekaj leti so zgradili za cerkvo v Livoldu mostiček prek Rinže. Nekateri pravijo, da brez pravega oz. strokovnega nadzora gradnje. Kaže, da bo to kar držalo, saj most izpodizaja voda in z njega odpada porozen beton.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj imaš na avtobusnem postajališču v Livoldu tudi ob lepem vremenu odprto marelo?

- Da mi ne bi padla na glavo kakšna gnila veja z lipe.

Ribniški zobotrebeci

LEPA RIBNICA - Ribnico so v sredi aprila začeli lepo urejati, kot da spet tekmujejo za najlepše urejeno turistični kraj. Ceste so počistili, zasadili so rožice itd. Pred stavbo občinske skupščine že lepo cvetijo mačehe, kar pa ne pomeni, da bo ribniška občina mačeha novi občini Loški potok ali pa krajevnim skupnostim.

MAGISTRALKA KAŽE RIBNICI - Magistralna cesta od Ribnice preko Gorice vasi, Nemske vasi in Prigorice vse do Janjce že kaže rožice. Vožnja po taki cesti je "pretežljiva". Gre za republiško cesto, ki bi jo po popravilu že nekaj let, odgovorni za ceste pa tega klica ne slišijo.

NEPRAVI RIBNIŠKI GRB? - Nekateri strokovnjaki opozarjajo, da ribniški grb ni pravi. V njem je namreč neka riba, kritiki pa pravijo, da bi v grbu zagotovo morala biti plemenita riba, lipan, ponos ribniških vodov. Žal pa so ribniške vode vedno bolj onesnažene in zato vedno manj primerne za lipane, se pravi, da Ribničanje prilagajajo naravo ribniškemu grbu oz. ribi v njem.

KRÖMPIR PO NAVODILIH - V ribniški občini so te dni sadili krompir po navodilih svetovalne službe. Izkušnje pa kažejo, da so krompir pridelovali dober in zdrav krompir, ko je bilo manj svetovalcev, umetnih gnojil in škropliv proti plevlu.

Sevniški paberki

POZABLJENA PLEMENITOST - Nedavno preminuli sevniški obrtnik Anton Božič iz Šmarja je mnogim kmetom na pol zastopjal pravilno mlatnilnice in druge stroje. Bil je sposoben mojster in rokodelca, svojega dela ni hotel ali znal dražje prodajati, kot bi ga verjetno lahko. Namestil je celo manjšo hidroelektrarno na Stopah. Svetnik ZLSD Franc Pipan je predlagal, naj bi krompirnem in plemenitemu človeku ob letošnjem občinskem prazniku podelili priznanje Dušana Kvedernič Tomaža.

PREVOZI OTROK S KONJEM - Svetnik Tine Zupanc (SLS) je povedal, da vaščani na Kojnjem in Lukovcu niso zadovoljni z odgovorom, ki so ga dobili s sevniske občine, češ da njihovi otroci niso upravičeni do organizirane javne prevoza, ker je razdalja manjša od 4 kilometre. Tudi boštanjška osnovna šola in krajevna skupnost podpirata zahteve vaščanov, da bi njihovi otrokom, predvsem dovoljo varnostno, 40 šoloobveznih otrok, omogočili prevoz.

IZDALA STA STROKA IN DRUGA ŽAVA - V Loki se že nekaj mesecev okrog 1400 krajanov bori proti mladenom na veter. Svetnik LDS Marjan Zidarič je na zadnjem občinskem svetu izjavil, da sta jih zavoljo rekultivacije regionalne ceste R 330 izdala stroka in država. Pohvalil je župana na občinsko upravo, ker sta se zelo zavzela za odpravo težav, vendar brez večjega haska. Za nadaljnja dela na cesti je zmanjkalo denarja, kar je prišlo do podražitev. Ločani nikakor niso zadovoljni z odgovorom ministrstva, da bo potrebno za dokončanje denar zagotovili šele prihodnje leto. KS zahteva, da se odsek Radeče-Loka zapre za ves promet in določijo roki za dokončanje celotnega odseka. O tem so obvestili predsednika vlade dr. Janeza Drnovška.

• Žensko telo je hram, a ne kréma. (Thompson)

IZ NAŠIH OBČIN

V jedrski začeli redni remont in menjavo goriva

S plačili bolje, ni pa odločitve o usodi NEK

KRŠKO - V krški jedrski elektrarni so prejšnji petek začeli zmanjševati moč in jo nato ustavili, da bi začeli z načrtovanim remontom, ki bo trajal predvidoma do 2. junija. V času remonta bo na prostoru NEK poleg tu zaposlenih še okrog 500 domačin in tujih izvajalcev.

NEK vstopa v letošnji remont brez večjih težav z neporavnanimi dolgi za elektriko in brez kratkoročnih kreditov. Edini kredit v višini 11 milijonov USD za plačilo goriva za naslednje zamenjavo ima pri Privredni banki Zagreb. To je rezultat izboljšanih in vsaj delno urejenih odnosov med slovenskim in hrvaškim partner-

V času od zadnjega remonta septembra lani se je nuklearna in enkrat zaustavljena nenačrtovano, in sicer zaradi porušenega elektroenergetskega sistema, ki ga je povzročilo neurje konec marca. Sicer je obratovala stabilno in zanesljivo. V marcu je dosegla 97,9 odstotno razpoložljivost in 96 odstotno izkoriščenost ter proizvedla 442 tisoč megavatnih ur električne energije. V času remonta se bodo s postopkom superkompaktiranja, ki je že v teku, njihovo prostornino zmanjšali približno za tretjino.

jem, v jedrski elektrarni pa pričakujejo, da bodo v letošnjem letu ti odnosi in plačilni pogoji še vsaj za eno stopnjo boljši.

Kot je dejal direktor Stane Rožman, kaže, da bodo ob letošnjem remontu opravili le vnaprej predvidene posege. Zamenjali bodo 36 od 121 gorivnih elementov ter opravili redne remontne preglede, popravila in testiranja, med katerimi velja omeniti preglede reaktorske posode in vseh elementov goriva, primarnih cevovodov in reaktorske glave.

Ob remontu bodo poskrbeli tudi za več dopolnitev in izboljšav ter za standardni stoočstni pregled cevi uparjalnikov. Stroški za dela na uparjalniku bodo enaki ali pa bodo celo presegali letno anuiteto, ki bi jo elektrarna plačevala za nakup novega uparjalnika. Žal pa se stroškom ne morejo izogniti, saj država še vedno ni sprejela dolgoročne strategije razvoja energetike in se še ni opredila o dolgoročnem statusu Nuklearne elektrarne v Krškem.

B. D. G.

IZPADLI V PRVEM KROGU

BREŽICE - Na teniškem turnirju Brežice open za člane in članice, ki so ga od 20. do 23. aprila pripravili tamkajšnji teniški delavci, je med ženskami zmagala prva nosilka ljubljanskega Katja Kovač. Brežičanke Nina Ostrberk, Marcela Merslavč in Sergeja Kržan ter Krčanki Maja Žiberna in Nežka Grabnar so izpadle v prvem kolu. Med moškimi je zmagal član kranjskega Triglava in drugi nosilec turnirja Marko Por, Brežičani Kežman, Grabnar in Bambič ter Novomeščan Bradac pa so izpadli že v prvem krogu.

Turistična pisarna v Brežicah?

Občinska turistična zveza se je sestala na letni skupščini - Promocija občine in regije ter oblikovanje skupnih programov ponudbe - Pomembna tudi vloga trgovine

ČATEŽ OB SAVI - "Promocija je slaba, je ni dovolj in ni dovolj strokovna, mestno jedro ni dovolj izkoriščeno. Ali vemo, kaj in komu prodajamo? Kaj, če produkti ne ustrezajo trgu ali če v resnici ni tistega, kar ponuja promocija?" se je spraševal na letni skupščini Občinske turistične zveze Brežice njen predsednik Vlado Deržič.

Predsednik je med drugim tudi predlagal, da bi poleg vinskih in sadne ceste ter kolesarskih poti uvedli tudi turistično cesto od Čateža preko Šentjerneja in Kostanjevce do Dolenjskih Toplic, pohiteli s kažipotmi in tablami ob njej ter s publikacijami in informacijami. "Nemci imajo 50 turističnih cest in pokazalo se je, da se je ob njih izboljšalo življenje in povečal prihodek prebivalstva." je dejal Deržič in spet ponovil predlog o takojšnjem odprtju Turističnoinformativnega centra v Brežicah z vsjo potrebno opremo, saj podobnega od Otočca navzdol ni.

Občinska turistična zveza bo letos

KRESOVANJE NA TRŠKI GORI

KRŠKO - Krajevna skupnost in Lovska družina Krško vabita na 12. praznično srečanje s kresovanjem ob 1. maju, prazniku dela, pri lovski koči na Trški gori. Prireditve se bo pričela v nedeljo ob 17. uri, ko bodo postavljali prvomajski mlaj, in nadaljevala ob 20.30 s prižigom prazničnega kresa. Za praznično razpoloženje bodo poskrbeli: Pihalni orkester Videm, ansambel Brodniki in Lovska družina z jedajo in pijačo.

TEKSTILCI GREDO NA IZLET V METLIKO

BREŽICE, METLIKA - Obrtna zbornica Brežice vabi vse tekstilce na strokovno ekskurzijo v Metliko, ki bo v petek, 19. maja letos. Udeleženci si bodo ogledali tekstilno tovarno Beti in predilnico Novoteks Metlika, modno revijo učenek Tekstilne šole Metlika, ki bodo predstavile tudi modele metliških obrtnikov, in turistično prireditve Vinske vigred. Stroške prevoza iz Ljubljane in modne revije bo pokrila Sekcija tekstilcev pri Obrtni zbornici Slovenije, ki je organizator izleta.

7. OTROŠKI EKSTEMPOR V KOSTANJEVICI - Razstavo, ki jih je 56 učencev 19 osnovnih šol iz Dolenjske in Posavja ustvarjalo v petek dopoldne, je v ponedeljek v Lamutovem likovnem salonu slavnostno odprl prof. Ivo Mršnik, akademski slikar in redni profesor na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Otroci so s tušem risali portale in pročelja kostanjevskih hiš ter druge arhitekturne posebnosti mesta, ob tej priložnosti pa bo v kratkem izdan tudi bilten, katerega naslovnico bo krasila slika petošolca osnovne šole Boštanj. Prireditve je bila tudi priložnost za počastitev 100. letnice rojstva domačina - pesnika Jožeta Cvelbarja, ki je izgubil življenje v prvi svetovni vojni, recital njegovih pesmi pa so predstavili učenci kostanjevske osnovne šole. Otroški ekstempore sodi v okvir praznovanja dneva osnovne šole, ki letos praznuje tudi 40. letnico začetka galerijske dejavnosti, saj je osnovna šola prava galerija del domačin in tujih umetnikov, razvijala pa se je pod okriljem dolgoletnega ravnatelja Lada Smrekarja. (Foto: T. Gazvoda)

IZOBRAŽEVANJE V TURIZMU - V Termah Čatež so zaključili enega od letošnjih seminarjev na področju turizma, ki jih pripravlja Nacionalno turistično združenje v sodelovanju s podobnim avstrijskim združenjem. Skupni projekt izobraževanja in posredovanja avstrijskih izkušenj sta predstavila Janez Širše (na sredi) in predstavnik avstrijskega partnerja Harald Hafner (desno), medtem ko je direktor Term Čatež Bonut Mokrovič (levo) povedal, da njihove letošnje naložbe potekajo po zastavljenem programu. (Foto: B. D. G.)

NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU KOSTANJEVIČANI TRETJI

KOSTANJEVICA - V Rogaški Slatini je 20. in 21. aprila potekal 9. festival "Turizmu pomaga lastna glava", namenjen turističnim podmladkom osnovnih šol Slovenije. Letos je sodelovalo 67 šol, v finale pa se jih je uvrstilo 12. Naslov letošnje teme je bil Naš boljši turistični jutri. Podmladki so morali izdelati obširno seminarsko nalogo, postaviti razstavo in s sedmimi učenci svojo nalogo predstaviti tudi na odru. Turistični podmladki OŠ Kostanjevica so na festivalu letos prvič sodelovali in zasedli odlično tretje mesto, za Slovensko Bistrico in Polzelo. Naloga, razstavo in predstavitev so ocenjevali znani turistični delavci, festivalu pa je bila namenjena zelo velika pozornost vseh, ki se zavedajo, da Slovenija resnično lahko postane turistična dežela.

Jurjeva nedelja na Zdolah

Tradicionalno jurjevanje privabilo veliko ljudi - Tudi krajevni praznik - Kup nalog pred KS Zdole

ZDOLE - Sončno Jurjevo nedeljo so Zdolani in okoličani izkoristili za tradicionalno jurjevanje, 24. aprila pa je tudi krajevni praznik KS Zdole. Začelo se je pravzaprav že večer prej s slavnostno sejo skupščine, v nedeljo pa so že ob svitu zakurili kres, iz jaje, ki so jih prispevali krajanji, so pekli cvrtje, poseben čar pa je dalo slavju tudi zvonjenje zvonov in pokanje z možnarji. Z veseljačenjem in rajanjem so nadaljevali cel dan, saj so pripravili vrsto zabavnih iger, za glasbeno opremo pa je poskrbel Trio Sošček.

Jurjevanje, ki je sicer tradicionalno, je letos prvič organiziralo novo ustanovljeno Turistično hortikulturno društvo Zdole, ki je svoj krst uspešno prestalo, saj so ga ljudje presenetili z velikim obiskom. Sicer pa je življenje v KS Zdole dobilo novih moči z lanskoletno vključitvijo v program CRPOV, zadnje lokalne volitve pa so izkoristili tudi za oblikovanje sveta in skupščine KS. Skupščina je imela v soboto prvo slavnostno sejo. Udeležili so se je tudi krški župan, direktorica Kostaka in svetovalec za kulturno dediščino pri CRPOV-u.

Tako so si zadali več nalog, najpomembnejša pa je ureditev vodovoda, saj je bila pretekli dve leti tri četrtine KS, ki imajo skupaj okoli 300 uporabnikov, brez vode. Zato so že lani dogradili primarni del vodovoda

ŠPORTNE IGRE LETOS BOLJ DRUŽABNE

BREŽICE - Posavske športne igre obrtnikov in zaposlenih v zasebnem sektorju bodo letos v Brežicah in sicer 13. maja kot obsejemska prireditve. Tekmovalci se bodo pomerili v nogometu, rokometu, tenisu, vlečenju vrvi, gostinski hitrostni strežbi, spretnostni vožnji s kolesom (avtoprevoznik) in prepevanju na Karaokah. Pانونe se bodo torej nekoliko razlikovale od običajnih, da bi prireditve dobila bolj družabni značaj.

Z znanjem do boljše ponudbe v turizmu

Končan seminar za vodilne v zdraviliščih

ČATEŽ OB SAVI - Konec preteklega tedna se je v Termah Čatež zaključil 14-dnevni seminar za vodilne delavce slovenskih zdravilišč, ki ga je obiskovalo 23 udeležencev iz Term Čatež, Krških zdravilišč, Zdravilišča Rogaška, Term Laško in Term Palace Portorož. Kot eno izmed oblik izobraževanja ga je organiziralo Nacionalno turistično združenje v sodelovanju z avstrijskim poslovnim partnerjem. Udeleženci so bili zadovoljni s seminarjem, ki jim je dal teoretična in praktična izhodišča za lažje delo pri vodenju hotelov, še posebej zato, ker so temeljila na dolgoletnih izkušnjah v Avstriji.

"Izobraževanje je eden temeljnih programov našega združenja, je ob zaključku seminarja dejal predsednik NTZ Janez Širše. "V združenju, ki zdaj deluje eno leto, so vodilni strokovni delavci v turizmu in večina večjih podjetij, ki so povezana s turizmom. Sodelujemo tudi s tujimi ustanovami in smo lani sklenili dogovor z avstrijskim Tourism Brain Trustom - Austria, ki ga financira poleg sponzorjev tudi avstrijska vlada, o prenašanju znanja na področju turizma."

Po besedah Harald Hafnerja iz Brain Trusta, ki je predaval na Čatežu, dosega Avstrija 7 odstotni delež v celotnem mednarodnem turizmu, kar jo uvršča na 6. mesto v svetu. "Prizadevamo si za izvoz našega turističnega znanja v druge države. Zelo pomembno se nam zdi tudi vedeti, kako se države razvijajo. Naredili smo lestvico držav in menimo, da gre Češka v razvoju hitreje kot vsi, v drugi skupini sta Slovenija in Madžarska, nato pa vse ostale države. Češki gost zdaj res še malo troši, a z razvojem države, bo postal zelo dober gost," je dejal Hafner.

V kratkem je v programu še specializirani seminar za vodilno osebje pri hrani in pijači, nato pa še vrsta drugih.

B. D. G.

JERNEJ S HARMONIKO - Na Zdolah se je predstavil tudi mali Jernej iz Dolenje vasi, ki svoj glasbeni talent razvija pod vodstvom Tonija Sotoška.

in tako zagotovili dovolj vode. Toda pred nekaj meseci se je pojavila oprečnost vode, zato potekajo dogovori med občino in Kostakom, da bi bila težava odpravljena v nekaj mesecih. V programu imajo asfaltiranje šestih odsekov makadamskih cest, kar bo odvisno predvsem od proračuna občine. V pripravi je še predračun za napeljavo centralne kurjave v dom Bena Zupanciča in vrtec, akcije pa potekajo tudi za pridobitev prostora, kjer bi bila stavba, v kateri bi bile različne storitvene dejavnosti. Na rečenji v Ljubljani je idejni projekt za namakanje okoli 15 hektarjev površin s sadovnjaki in zelenjavo v vaseh Anovec in Ravne - Cerina.

T. GAZVODA

Borci pozivajo k zamenjavi tožilca Drobniča

Za pravico do proslave in proti žalitvam borcev

BREŽICE - Brežiški borci so na svoji letni skupščini preteklo sredo pozvali predsednika države Milana Kučana in predsednika vlade dr. Drnovška, naj sprožita postopek za zamenjavo vrhovnega javnega tožilca Antona Drobniča. Navsezadnje gre, po besedah Miha Butare, za človeka, ki je pripadal organizaciji, ki je bila na mednarodnem sodišču v Nürnbergu razglašena za zločinsko. Prepričani so, da bi morali na to mesto postaviti mlajšega človeka, ki ga ne bremeni preteklost.

Spomnili so, da države, ki so se borile proti fašizmu in nacizmu, zagotavljajo pravice svojim borcem, naša država pa bi jih rada uvrstila med odpisane. Brežiški župan Jože Avšič je ob tem poudaril, da "ne smemo dovoliti, da bi koga bilo sram, da je bil partizan."

"Pravico imamo, da proslavimo naš največji praznik - zmago nad fašizmom in rojstvo slovenske države," je dodal Leopold Somrak, upokojenec bivše JLA, ki je opozoril še na zavajajoče podatke o ceni proslave (stala naj bi le 25 tolarjev na Slovenca) in na nevdružen položaj vojaških upokojencev. "Mnogi med njimi so bili komandni kadri v vojski. Dal sem in dali smo našo mladost za domovino in za to, da meja ni pri Postojni. Zdjaj govori, da smo pripadniki bivše in sovražne JLA. Zahtevamo od poslancev, da brez žalitev sprejmejo zakon," je ogorčen Somrak. Udeleženci letne konference so ga s ploskanjem podprli, drugi pa še dodali, da so vojaki prisegli in se čez noč niso mogli spreobrniti. "Če nekdo živi pri nas, ima tu družino in upošteva slovenske zakone, zakaj bi ga preganjali? To je kršitev človekovih pravic," so menili.

Predsednik občinskega odbora Združenja borcev in udeležencev NOB Martin Kolar je v uvodu dejal, da se danes vzpodbuja sovraštvo med otroki ene in druge strani, posebno skrba pa vzbuja vse aktivnejša vloga cerkve v tem procesu. Cerkev se po njegovem pojavlja vse bolj tudi kot politična in ne le verska ustanova.

B. D. G.

ILEGALA - V Krškem imajo že nekaj časa Svet knjige, vendar za mnoge še vedno deluje v ilegali. Zasebna založba in knjigarna Opus, ki je predstavnik Sveta knjige, ima to smole, da ima prostore za ovinkom, poleg tega pa so za odkritje njihove telefonske številke potrebne detektivske sposobnosti. Pogled v telefonski imenik ne pomaga, razen če veš, da se številka skriva pod firmo Etos. Nekoliko bolje je, če vprašaš na novomeške telefonske informacije. Tam znajo pomagati.

ZAPUŠČINA - Razkošna vila v Ljubljani, ki je nastala kot poslovna zgradba krškega Sopa iz žiljev delavcev tega podjetja, je danes tarča mnogih poželjn. Tako pač, kot se za vsako zapuščino spodobiti. Sop so pokopali novodobni grobarji podjetij, njegovi delavci so na cesti, kar je malo malo više kot pod rušo, vila pa seveda še vedno stoji v Ljubljani. Udobnih pisarn s kopalnico, fotelji in z lepim razgledom z dišečih balkonov se je zahotelo kar nekaj strankam in državnim ustanovam.

BOJ ZA SVOJE - Še v času vladavine Hermana Kuneja je krška oblast sprejela sklep, da poskusi vrniti zgoraj opisano stavbo v last občine in zato najela tudi odvornika. Ostanek stačajne mase naj bi ostal občini, vendar pa ima Krško smolo, da se je stečaj končal s prisilno poravnavo. Tako je pravna oseba ostala pri življenju in je dobila poslovno zgradbo. Direktorja je nato s pogodbo prenesel na Sklad za razvoj, zdaj pa Krčani izpodbijajo ta prenos, ker je prišlo na dan, da je bil direktor nezakonito postavljen. Spor še traja in menda samo to še preprečuje kupcem, da bi si privoščili zgradbo. Tako državni skladi skrbijo za narodov blagor.

Novo v Brežicah

OBLJUBE - Na tribuni o zakonu o žrtvah vojnega nasilja je Miran Potrč nenehno poudarjal vlogo Združene liste in zagotavljal, da vsi njeni poslanci do zadnjega podpirajo zakon in izgnance. Obljubljaj je, da bo dal v javnost informacijo o tem, kdo je kako glasoval. Po glasovanju te informacije ni bilo. Potrčeva Združena lista ni bila tako enotna, kot je bilo napovedano.

SOMELJEJI - Turizem na kmetih si običajen državljan predstavlja v kmečki hiši z vrčem vina, domačim kruhom, potico, morda še kvečjemu kakšnega konja zraven in kaj lažjega dela na posestvu. V Pišecah so organizatorji poskrbeli za presenečenje druge vrste. Pripeljali so tri someljeje (vinske svetovalce) in pecljate kozarce - pa udri na pokušnja! So se tako bolj prikupili ljubljanskim gostom?

ZA MALO MUZIKE - Brežiški borci so izračunali, da bi proslava za dan zmage nad fašizmom od prvih predlogih stala vsakega državljana Slovenije 35 tolarjev, pozneje pa so zmanjšali stroške na 25 tolarjev od glave. Če vemo, da za vsak osebni praznik porabimo sto- ali tisočkrat več, je to za proslavo tako pomembnega dogodka drobiž. Za borce je to ga željo udeležiti. Pa jim slabo kaže. Sprva sploh niso vedeli, če bo, kdaj bo in kako bo, nato so se zgrozili nad Kovačičevim predlogom, da bi prireditve imeli v poznih popoldanskih urah. Zdjaj ne razumejo, kaj bodo počeli ob Bergerjevih scenskih dogajanjih, inscenacijah in fascinacijah.

DESETI - V neki družini v Pečicah pričakujejo 10. otroka. Lahko bi rekli, da so se tam strogo držali najnovjših papeževih navodil o zdravem krščanskem življenju že pred zloglasno encikliko. Upamo, da jim bo to zvestobo kdo poplačal in da se bodo kdaj na to družino spomnili tisti, ki toliko govorijo o "več Slovencih". Lahko bi našli vsaj kakšnega uglednega in bogatega krstnega botra desetemu otroku. Tito je imel najmanj eno posnemanja vredno navado.

NA BREŽIŠKEM SEJMU 128 RAZSTAVLJALCEV

BREŽICE - Na sejmu obrti in podjetništva v Brežicah, ki bo od 10. do 14. maja v montažnih objektih ob mestni obvoznici, se bo predstavilo 128 razstavljalcev na 6.000 kvadratnih metrih razstavnega prostora.

V času od 9. do 20. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Metka Godler iz Loč - Aleksandra, Manca Kostec iz Koprivnice - Domna, Irena Janc iz Raven - Luka, Martina Špan iz Sevnice - Ano, Helena Požun s Senovega - Tino, Alenka Hictaler iz Trečb - Sandro, Kristina Anna Smrdej iz Stare vasi - Janjo, Breda Brajdič iz Gorice - deklico, Majda Brili z Zigrskega Vrha - Nušo, Mateja Lučan iz Senovega - Katarino, Grozdana Šoln s Senovega - Luka in Zdenka Bogovič iz Arnovega sela - Iztoka. Čestitamo!

VABILO NA KONCERT V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Mešani pevski zbor Vlaste Tavčar iz Šentjerneja vabi na letni koncert, ki bo v petek, 28. aprila, ob 20. uri v prostorih osnovne šole. Vstopnine ni.

SKROMEN OBISK

KOČEVJE - V dvorani kina Jadran v Kočevju je 20. aprila zvečer nastopila Meta Vrtnič v delu Gilberta Leauterja "Raglja spet Raglja". Predstava je bila na primerni ravni in bi zato zaslužila tudi boljši obisk. Ogledalo si jo je namreč le 12 gledalcev oz. poslušalcev.

50 ZLATIH ZRNC

LJUBLJANA - Ob 50-letnici založbe Mladinska knjiga Ljubljana bodo izdali knjigo "50 zlatih zrn". V njej bodo objavili najboljše literarne prispevke osnovnošolcev, ki so prispeli na razpis te založbe. Natečaja se je udeležilo okoli 2.000 šolarjev in izmed njihovih prispevkov so izbrali za objavo 50 najboljših. Med izbranimi so z našega območja prispevki učenca Matjaža Šege iz osnovne šole Ob Rinži Kočevje, 14-letnega Jurta Požege iz Sevnice in prav tako 14-letne Danijele Kasun iz Vinice.

Srebrna plaketa Pomladi

Lep uspeh novomeškega pevskega zbora na Naši pesmi

MARIBOR - Prejšnji teden je v Unionski dvorani v Mariboru tri dni potekala glasbena tekmovalna prireditev Naša pesem, ki že 14 let zapored vsako leto združuje najboljše pevske zборе iz vse Slovenije. Prireditev sta pripravili Slovenska pevska zveza pri ZKO Slovenije in ZKO Maribor v sodelovanju s TV Slovenija. Nastopilo je 22 zborov, z območja širše Dolenjske je komisija izbrala za nastop le dva: mešana pevska zbor Pomlad in Revoz. Nastopila sta v soboto, 22. aprila. Pomlad je za svoj nastop zbrala 84,5 točk in si s tem priborila srebrno plaketo mesta Maribor.

Od Jakca do Suhyja

Razstava del profesorjev grafikov na ALU

NOVO MESTO - V Dolenjskem muzeju so na predvečer dneva upora proti okupatorju, 26. aprila, odprli razstavo del nekdanjih in sedanjih profesorjev grafike na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost. Predstavljena so dela Božidarja Jakca, Rika Debenjaka, Bogdana Borčiča, Zvesta Apollonia, Branka Suhyja in Lojzeta Logarja. Razstavo so postavili še v okviru 3. grafičnega bienala Otočec-Novo mesto 1994 in v počastitev 50-letnice delovanja Akademije za likovno umetnost. Po nagovoru predsednika Bienala Branka Suhyja je višja kustodinja mariborske Umetnostne galerije Meta Gabršek Prosenc predstavila razstavo, novomeški župan Franci Kocijan in dekan ALU Franc Kokalj sta izrekla dobrodošlico, otvoritveni nagovor pa je imel podpredsednik Akademije znanosti in umetnosti Ciril Zlobec. Glavni mecen razstave, ki bo odprta do 28. maja, je Tovarna zdravil Krka, podpornika pa sta Revoz in Tiskarna Mladinska knjiga. (Več prihodnjic)

Več bi brali, knjig je pa manj

Knjižničarji ugotavljajo, da so dolenjske, posavske in belokranjske knjižnice kljub prostorskim težavam in stalnemu pomanjkanju denarja uspešne - Izposoja se povečuje

NOVO MESTO - Knjižničarji, ki delajo v splošnoizobraževalnih, šolskih in specialnih knjižnicah na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini, so že osemnajst let povezani v Društvo knjižničarjev Dolenjske in v okviru te stanovske organizacije skrbijo za dodatno strokovno izobraževanje, razvoj stroke in posredno merijo tudi utrip knjižničarstva v tem delu Slovenije. Minuli teden so se sestali v Novem mestu na rednem občnem zboru, na katerem so pregledali opravljeno delo in izvolili novo vodstvo. Od Silve Gomišček-Sibile, ki je vodila društvo pet let, je krmilo prevzela novomeška bibliotekarka Nataša Petrov.

Člani društva niso mogli biti prav zadovoljni, ko so poslušali poročila o delu knjižnic na območju širše Dolenjske. Večino knjižnic namreč tarejo nekatere iz leta v leto ponavljajoče se težave. Z izjemo krške in trebanjske knjižnice se vse druge splošnoizobraževalne knjižnice srečujejo z resnimi prostorskimi težavami, ki so ponekod, kot denimo v Knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu, že tako hude, da ogrožajo dragoceno kulturno dediščino. Še redkejšje so knjižnice, ki ne bi imele denarnih težav. Skoraj pravilo je, da zaradi pomanjkanja denarja omejujejo nakup novih knjig, in to tako po številu naslovov kot izvodov. Še najbližje

je normativom metliška knjižnica, vse druge pa predpisanih normativov o nakupu novih knjig ne dosega. Ker hkrati s tem v vseh knjižnicah beležijo povečan obisk in večjo zahtevnost bralcev, so knjižnice v vse večjih težavah, kako opravljati svoje poslanstvo in zadovoljiti obiskovalce. Kljub pomanjkanju denarja pa knjižnice bogatijo svojo običajno ponudbo s pripravljenimi najrazličnejšimi prireditvami, predstavami novih knjig, literarnih in drugih ustvarjalcev, občasnimi razstavami idr. Med pozitivnimi gibanji so knjižničarji omenjali predvsem računalniško posodabljanje.

Že sedanja povezava knjižnic je omogočila povečano medknjižnično izposajo, v bodoče, ko bo sistem Cobis v celoti stekel, pa ne bo problem dobiti ustrezno knjigo ali publikacijo, če bo na voljo v kateri od knjižnic.

Na srečanju so knjižničarji prisluhnili tudi zanimivemu predavanju bibliotekarke Andreje Pleničar, v.d.ravnateljice Knjižnice Mirana Jarca, ki je predstavila izsledke svojih raziskav branja in izposoje trivajnih uspešnic tipa Victorije Holc. Njena osnovna ugotovitev je, da branje tovrstne literature, po kateri possegajo predvsem mlajše bralke, pušča škodljive posledice.

V tem in prihodnjem letu je pred društvom zahtevna naloga. "Za leto bomo začeli s pripravami za organizacijo posvetovanja slovenskih knjižničarjev, ki bo prihodnje leto pri nas," je povedala predsednica društva Nataša Petrov. M. MARKELI

"SPOMINI POLJANSKE BABICE"

PREDGRAD - V soboto, 29. aprila, bo ob 20. uri ZKO Črnomelj pripravil v kulturnem domu v Predgradu predstavitev knjige Mete Štaudohar "Spomini poljanske babice", ki je izšla te dni. Štaudoharjeva je bila terenska babica v Poljanski dolini od leta 1941 do 1970, njeno knjigo pa bo predstavila dr. Marija Makarovič.

POGAČARJEVA DELA ŠE DO 2. MAJA

BREŽICE - V galeriji Posavskega muzeja bodo 2. maja zaprli likovno razstavo akademskega slikarja Vojka Pogačarja, zato si do takrat še velja ogledati pregledno slikarsko razstavo dveh ciklov slik "Poetika ego transformacij" in "V iskanju izgubljenega srca", ki so nastajale po letu 1991. Razstavo sta omogočila Vito Brežice in podjetje AvtoBopa, Forum ustvarjalcev kulture iz Brežic pa je poskrbel še za tri odmevna avtorjeva predavanja o likovnoteoretskih izhodiščih o barvi.

V SPOMIN ROŠKIH ŽRTEV

KOČEVJE - V spomin na 50. obletnico roških žrtve je Slovenska ženska zveza pri SKD organizirala 22. aprila literarno-glasbeno večer. Najprej so študentje Alen Bauer, Vesna Malnar in Anja Mesaroš recitali Balanticev Sonetni venec, nato pa je prisotne prijetno presenetil prvi javni nastop domačinke sopranistke Rosane Jarm, ki študira solo petje pri Marjanu Trčku. Za zaključek je uveljavljeni tenorist Marjan Trček zapel več pesmi domačih skladateljev. Dvorano Šeškovega doma so za to priložnost domačini napolnili do treh četrtin, kar je za Kočevje izreden uspeh. Med gosti je bila tudi predsednica republiškega vodstva SZS pri SKD Lidija Drobnič z možem, republiškim javnim tožilec Antonom Drobničem.

Pevska revija pred polprazno dvorano

ZKO Sevnica priredi 27. maja posavsko revijo

SEVNICA - Občinska pevska revija preteklo soboto zvečer žal ni privabila v sevniško kulturno dvorano GD toliko poslušalcev, kot je pričakoval organizator - Zveza kulturnih organizacij Sevnica in pa seveda marljivi pevci treh zborov in dveh vokalnih skupin. Če ne bi bilo v dvorani nastopajočih, bi bila ta tokrat polprazna.

Moška vokalna skupina Svoboda Krmelj (umetniški vodja Franc Bastardi) je zapela pesmi Pod oknom Antona Hajdriha, Na poljani Josipa Murna Aleksandrova in Napitnico Antona Foersterja. Vokalna skupina Corona (umetniški vodja Romana Pernovšek) je nastopila s skladbo Jacoba Gallusa Pueri hebraeorum vestimenta prosternebant, Beethovno Deželo pod Triglavom in Lesjakovo Ne čakaj na maj v priredbi Dejana Jakšiča. Mešani pevski zbor Lisca (zborrowodja Stane Peček) je zapel narodno Je pa davi slanica pala (harmoniziral Matej Hubad), Večerni ave (Foerster - Janez Močnik) in Žabe (Vinko Vodopivec - Jože Leskovar). Mešani pevski zbor Jutrnjaka (zborrowodja Ciril Udovec) je izbral za tokratni nastop Resonet in laudibus (Gallus), Zemlja gori (Peter Lipar) in Jurjevanje (Emil Adamič - Mirko Kokol). Mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke (zborrowodkinja Tatjana Balog) pa je znova potrdil svojo visoko kakovost s sporedom: Nympha, refer (Gallus), So še rožce u hartelno zavovale (ljudska v priredbi Vasilija Mirka) in Tropski večer (Heinz Gerhold).

Posavska pevska revija bo letos v Sevnici, in sicer 27. maja. Ker so bili selektorji na Naši pesmi v Mariboru, bodo sevniške zборе, ki bodo nastopili na posavski reviji, določili kasneje. P. P.

Ujeti sadovi matere narave

V galeriji Rastresen kolekcija Filak oblikovalca Oskarja Kogojca ter slike Roberta Lozarja

JANKOVIČI - Galerija Rastresen v Jankovičih pri Adlešičih je v sicer kratkem času, odkar je odprta, gostila že veliko gostov, ki so si v razstavnem prostoru ogledali stalno razstavo izdelkov domače obrti in iz usnja ter različne občasne razstave. Po številu obiskovalcev sodeč, pa je bila eden pomembnejših dogodkov sobotna otvoritev stalne razstave kolekcije Filak oblikovalca Oskarja Kogojca in likovne razstave akademskega slikarja Roberta Lozarja.

Sadovi narave s kmetije Filakovih s Talčjega Vrha, ujeti v izvorno oblikovane steklenice in keramiko svetovno znanega oblikovalca Oskarja Kogojca, že nekaj časa predstavljajo Slovenijo v svetu. Kolekcija Filak Bela krajina je del Kogojeve kolekcije Nature design, razstavljena pa je bila po Sloveniji, v Italiji, Veliki Britaniji, Izraelu. V preteklem letu je na 14. biu dobila zlato medaljo za celotno kolekcijo. Tudi zategadelj je prav, kot je ob otvoritvi dejal metliški župan in državni svetnik Branko Matkovič, da bo odslej stalno na ogled še v domačem okolju.

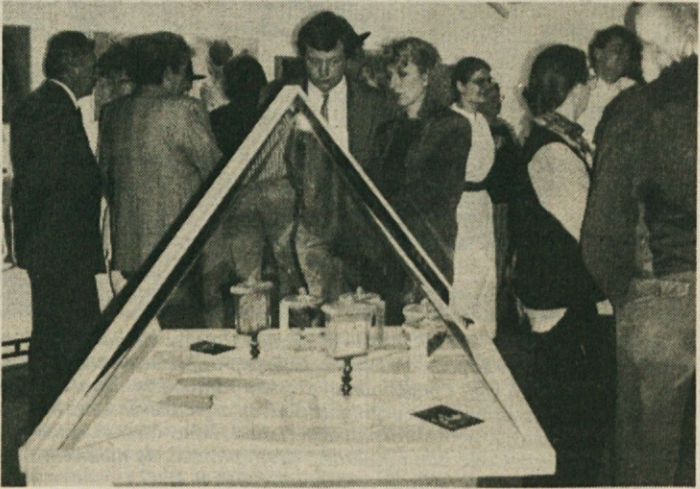
Mladi črnomaljski akademski slikar Robert Lozar, ki je že večkrat razstavljal po Sloveniji, pred tremi leti pa prejel tudi studentsko Prešernovo nagrado, se je na otvoritvi predstavil kar sam. Za razstavo je izbral študijska dela - skice. V njih gre za iskanje kompozicijskih rešitev barvnih sozvočij, ki

jih pri velikih slikah ne zmore. A kot je dejal, tudi male slike vzdržijo pogled, ki jim ga nameni gledalec.

V bogatem kulturnem programu, ki ga je ob otvoritvi povezoval Toni Gašperič, sta se predstavili glasbena skupina Katicice pod vodstvom Barbare Magnifico ter tamburaška skupina iz Dragatuša pod vodstvom Antona Grahka.

M.B.-J.

B. D. G.

PAŠA ZA OČI - Boris Rastresen je v svoji galeriji pripravil že vrsto razstav in prireditev. Hkrati se ukvarja tudi s turizmom na vasi, saj ne želi obiskovalcem ponuditi zgolj duhovne hrane. Prav stalna razstava kolekcije Filak Bela krajina pa bo odslej prava paša za oči. (Foto: M.B.-J.)

HUIQIN WANG V ŽUŽEMBERKU - Dolenjska banka je v soboto imela v gosteh 65 mladih likovnikov iz 20 osnovnih šol Dolenjske in Bele krajine. Mladi ustvarjalci so upodabljali Žužemberk in njegovo okolico. Veliko zanimanja je s svojo prisotnostjo vzbudila kitajska slikarka Huiqin Wang (na sliki), ki živi in dela v Sloveniji. Izdelki bodo ostali v stalni lasti osnovne šole v Žužemberku. (Foto: J. Pavlin)

Petje tamburic

15. srečanje tamburaških skupin Slovenije bo to soboto v Artičah

ARTIČE - Jubilejno, že 15. po vrsti, srečanje tamburaških skupin in orkestrov Slovenije bo to soboto v kulturnem domu Artiče s pričetkom ob 17. uri. Nastopilo bo 8 slovenskih skupin in orkestrov, prireditev pa bo sta v celoti posnela RTV Slovenija in 3. program Radia Slovenija.

V Artičah bodo zaigrali: tamburaška skupina PD Gorišnica, tamburaška skupina "Peter Danjko" iz Črešnjevca, tamburaška skupina PD Cirkovce, tamburaška skupina AFS France Marolt iz Ljubljane, tamburaški orkester "Bisernica" iz Reteč, orkester "Mandolina" iz Ljubljane, Tamburaši iz Dragatuša, ki bodo pod vodstvom Antona Grahka prvič nastopili na takem srečanju, in domači tamburaški orkester "Oton Župančič" iz Artič, ki ga vodi Dragutin Kržanič.

Vsaka skupina se bo predstavila s tremi skladbami. Artičani bodo poskrbeli še za presenečenje, saj se bosta v predvečer doma predstavila dva izdelovalca tamburic (eden iz Pušče pri Zaprešiču, drugi iz Varažдина) ter podjetje iz Mengša s strunami za tamburice. Razstavili bodo tudi fotokopije starih izdaj slovenskih skladb za tamburaše in na posebni tiskovni konferenci pa poskušali predstaviti tamburaško glasbo širši javnosti.

LETOS SPET V OSIJEK - Tamburaški orkester iz Artiče se bo v soboto predstavil s skladbo Josipa Caniča "Pjesma bez riječi", s prvo izvedbo skladbe Dragutina Kržaniča "Spomini" in s skladbo "Kod Bjele lade" s solistko Elizabeto Kržanič in s spremljavo mešanega pevskega zbora KUD Brežice. Artiški orkester se po nekaj letih spet pripravlja na nastop na festivalu tamburaške glasbe v Osijeku na Hrvaškem. (Foto: B. D. G.)

ZAIGRALI SO POPRČKI - Gledališka igralnica "Poprčki" Zveze kulturnih organizacij Novo mesto je pretekli terek v Domu kulture z mladimi igralci pripravila premiero gledališkega dela Cesarjeva nova oblačila. Kot so zapisali v vabilu, so namesto zunanega blišča v igro vložili več srca, vedrega duha in trdnega dela in to se je na prvi predstavi tudi poznalo. Da v mestu ob Krki raste nov in še kako potreben gledališki rod, so dokazali: Tanja Peterlin in Urška Štupar, Mitja Bukovec, Matevž Kralj, Brigita Redling, Veronika Balkovec, Nina Leko, Alja Pezeta, Aljoša Verbetič, Blaž Cigler in Zoran Radič. Sceno je pripravila Tatjana Grabrijan, kostume Anica Malnarič, glasbo pa Tomaž Zorko. Na sliki: ob koncu so se mladi igralci zahvalili vsem, še posebej pa režiserki Staši Vovk. (Foto: J. Pavlin)

Jubilej dijaškega doma

V črnomaljskem dijaškem domu, ki so ga odprli pred 40 leti, ima danes prav dom najmanj prostora

ČRNO MELJ - Pretekli teden so v črnomaljskem dijaškem domu proslavili 40-letnico doma. Pravzaprav je bil kot ustanova ustanovljen že prej, ker pa v mestu ni bilo hiše ali dveh, v katerih bi lahko stanovali dijaki, so jih nastanili kar v nove hiše po mestu. Pred štirimi desetletji pa so odprli nov dom, ki je imel 128 postelj in je bil takoj povsem zaseden.

O zgodovini doma, predvsem o prvih dveh desetletjih, je na slovesnosti govoril prof. Janez Kambič. Dijaški dom je bil kot vzgojno-izobraževalna ustanova ustanovljen za dijake srednjih šol in učence osnovnih šol iz vseh Bele krajine in je tudi edini v Beli krajini. S tem so dobili možnost, da se šolajo in usposablajo izven kraja bivanja.

Danesh imajo v domu prostore varstveno-delovni center, osnovna šola Mirana Jarca, črnomaljska knjižnica, slačilnica ob igrišču pa uporablja TVD Partizan. Ob tem ne gre prezreti, da ima dom za svoje potrebe v stavbi še najmanj prostora. V letošnjem šolskem letu biva v njem vzgojna skupina srednješolcev, vzgojni skupini lažje duševno motenih, vzgojna skupina zmerno in težje duševno motene osebe, ki so sicer varovanci varstveno-delovnega centra. Število srednješolcev se spreminja

PRIZNANJE RDEČEGA KRIŽA - Generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Mirko Jelenič je izročil v.d. ravnateljice prof. Vesni Dolžar srebrni znak priznanja, ki ga je RKS podelil dijaškemu domu za dosežene rezultate pri razvoju dejavnosti, napredku zdravstvene kulture in solidarnosti. (Foto: M.B.-J.)

glede na programe šolanja, narasča pa število učencev, motenih v telesnem in duševnem razvoju. Zato bi morali, kot je poudarila v.d. ravnateljica doma prof. Vesna Dolžar, nujno urediti prostore, primerne za njihovo igro, sprostitve in vzgojno delo.

V kulturnem programu so na slovesnosti ob 40-letnici dijaškega doma sodelovali tamburaši in folkloristi iz Dragatuša, učenci šole s prilagojenim programom in varovanci varstveno-delovnega centra ter srednješolke. M.B.-J.

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

ODNESEL ŽOGE - V času od 12. do 13. aprila je neznanec v telovadnici Centra srednjih šol v Črnomlju vlomil v garderobno omarico in iz nje vzal tri rokometne žoge ter s tem rokometni klub škodoval za 15.000 tolarjev.

VLOMIL V HIŠO - Neznanec je 19. aprila v Artičah prišel do stanovanjske hiše Ivana P. in z nogo tako močno pritisnil na okno, da je odtrgal tečaj. Celotno hišo je dobro pregledal, odnesel pa je 50 nemških mark in več skatel cigaret Boss.

DELOVNO DOVOLJENJE MU JE POTEKLO - 18. aprila so na policijsko postajo Krško pripeljali Esada B., državljana Bosne in Hercegovine, ki začasno stanuje v Krškem pri Ivanu C. Ta ga ni pravi čas prijavi za začasno bivanje, saj je Esadu decembra lani poteklo delovno dovoljenje, zato se bo srečal s sodnikom za prekrške.

SPET VLOM V ŠOLO - V noči na 20. april je neznanec na zadnji strani OŠ Leskovec pri Krškem na silo odprl okno in prišel v učilnico 2. b razreda. Odnesel je radiokasetofon Iskra Unitra in šolo škodoval za 5.000 tolarjev.

IN SE VLOM V HIŠO V ŠENTJERNEJU - Neznanec je 20. aprila vlomil v stanovanjsko hišo J. L. iz Šentjerna in odnesel devizno knjižico, potni list in žensko denarnico, v kateri je bilo 100 mark in 1.000 tolarjev. Lastnika je škodoval za 20.000 tolarjev.

VZEL DENARNICO - Neznanec je 17. aprila prišel do odklenjenih kleti lovške kočice Smuk nad Semičem in iz hlačnega žepa vzel denarnico, v kateri je bilo 2.500 mark, 1.000 tolarjev, vozniško dovoljenje in osebna izkaznica. Lastnika N. F. iz Sardinje vasi je škodoval za 220.000 tolarjev.

OSTANEK 2. SVETOVNE VOJNE - 23. aprila je Ivica B. iz Brežic na strešiču na Radni pri Sevnici našel granato kal. 72 mm, ki verjetno izvira iz druge svetovne vojne.

VLOMIL V TRAFIKO

KOSTANJEVICA - Neznanec je v noči na 21. april zlomil cilindrično ključavnico in prišel v trafiko Tobak Ljubljana. Odnesel je električno blagajno Sharp ER-A170, ki je bila odklenjena in praprta, v njej pa je bilo 8.000 tolarjev. Odnesel je 202 paketa različnih cigaret in večjo količino pisemskih znamk ter upravnih kolkov. Pustil ni niti prednjega dela vložka cilindrične ključavnice ter del aluminijastega ščita ključavnice. Trafiko je tako škodoval za okoli 500.000 tolarjev.

TRUPLO NAŠLI V SISKU

CELJE - Poročali smo že o hudi prometni nesreči, ki se je zgodila 25. januarja na magistralni cesti Gmajna - Obrežje pri Čatežu, ko je avto s šoferjem in tremi potniki zgrmel čez kovinsko varovalno ograjo na mostu v Krko. Truplo sopotnice je bilo ukleščeno v avtu, medtem ko drugih treh kljub iskanju niso našli. Iz Celja smo dobili obvestilo, da so v Sisku 3. aprila našli truplo voznika Dušana. Vest so objavili v lokalnem časopisu, po naključju pa so za to 16. aprila zvedeli njegovi sorodniki iz Celja. Pogreb pokojega je bil v torek.

KRONIKA NESREČ

AVTO ZANESLO S CESTE - V ponedeljek, 14. aprila, je 27-letni P. J. iz Dobove proti Selam, ko ga je na Selski cesti nenadoma začelo zanašati. Zapeljal je na bankino, nato pa na desno stran vozišča in vožnjo nadaljeval po neurtrenem nasipu oziroma travniku. Avto se je nato večkrat prevrnil in obstal na strehi, delno potopljen v potok. P. K. se je pri tem hudo poškodoval.

V KOLESARJA - V petek, 21. aprila, ob 17. uri je 27-letni Janko U. iz Brežic vozil avto iz Kapel proti Župeh. V Kapelah je zaradi neprimerne hitrosti trčil v 12-letnega kolesarja J. U. iz Kapel, ki je pripeljal na prednostno

Vrednosti v avtih vabijo tatove

Lani so policisti PP Novo mesto zabeležili 84 vlomov v avtomobile, raziskali pa le 10 - Skrb vzbuja je mladoletniška kriminaliteta - Varnostne razmere sicer ugodne

NOVO MESTO - Policijska postaja Novo mesto je skupaj z oddelkoma v Dolenjskih Toplicah in v Šentjerneju v preteklem letu največjo pozornost namenila zatiranju kriminalitete in vzdrževanju javnega reda in miru. Ocenjujejo, da so se varnostne razmere v primerjavi z letom prej celo nekoliko izboljšale. Tako se je število kaznivih dejanj zmanjšalo za 5,5 odst., boljša pa je tudi raziskanost le-teh. Poslabšala se je prometna varnost, saj sta kljub enakemu številu hujših prometnih nezgod dve osebi več izgubili življenje, telesno poškodovanih pa je bilo 21 oseb več.

Število kriminalnih dejanj se je zmanjšalo, največji padec je pri tativinah, klasičnih goljufijah in poškodovanju tuje stvari, v porastu pa so kazniva dejanja zoper pravni pro-

Zlatko Romih

met, kjer izstopata ponarejanje listin (lani 22, leto prej 12) in overitev lažne vsebine (lani 21, leto prej 3) in zoper spolno nedotakljivost in moralo.

OB MOTOKULTIVATOR

BREŽICE - 13. aprila je 60-letni Anton P. iz Brežic v grm ob njeni nedaleč od stanovanjske hiše spravil motokultivator IMT 505. Čez 5 dni je ugotovil, da stroja ni več v grmu, neznanec pa ga je tako škodoval za okoli 100.000 tolarjev.

POSKUS PRIKLJUČITVE NA KABELSKO OMREŽJE

NOVO MESTO - V. S. iz Novega mesta je na nelegalen način naredil priklop na kabelsko razdelilno omrežje ter s tem podjetje Boma, d.o.o., škodoval za 55.000 tolarjev.

Za gasilstvo ni dovolj le prostovoljnost

Občni zbor občinske Gasilske zveze Metlika

METLIKA - Na nedavnem občnem zboru občinske Gasilske zveze (OGZ) Metlika, ki združuje 18 prostovoljnih in tri industrijska gasilska društva, so opozorili na problem financiranja gasilstva. Država je namreč z zakonom predpisala delo, tehnično in zaščitno opremljenost, določila tudi nosilca financiranja, hkrati pa gasilcem odmerila preskromen denar.

V metliški občini bodo finančne težave poskušali razrešiti s podpisom pogodbe z lokalno skupnostjo, ki jo zastopa župan. Sicer pa je predsednik OGZ Jože Nemančič poudaril, da bodo morali letos nameniti več pozornosti usposabljanju gasilcev, če bodo hoteli biti kos nalogam. Priznal je, da je izobrazba gasilcev dobra, a žal le na papirju.

Gasilci so opozorili, da še vedno ni jasno, kako se bodo lastnina gasilska društva, zlasti tam, kjer stojijo domovi na nacionalizirani zemlji, ki pa je niso odvzela gasilska društva. Zanimalo jih je tudi, ali bodo morali gasilci plačevati davke za zemljo, ki jo imajo okrog domov. Podpredsednik Gasilske zveze Slovenije Tone Koren je povedal, da je njihova zveza lani vzorno predstavila vse naloge v zvezi z lastninstvom in tudi, kako se ga morajo gasilci lotiti. Res pa je, da bodo morali reševati vsak problem posebej. Kar pa se tiče obvez, bo morala družba, ki jih bo naložila gasilec, poskrbeti, da jih bodo lahko ti tudi plačali, kajti za gasilstvo ni dovolj zgolj prostovoljno delo, ampak tudi materialna osnova. M.B.-J.

NAŠLI OKOSTJE POGREŠANE ŽENSKE

KOČEVJE - 21. aprila sta se na policijski postaji oglasila dva otroka in povedala, da sta ob Rinzi pri novem Itasu našla kosti, ki so po vsej verjetnosti človeške. Na kraj najdbe so odšli člani komisije in izvedenec sodne medicine. Na osnovi ostankov oblačil itd. so ugotovili, da gre za okostje Marije Crnkovič, ki so jo pogrešali že od decembra 1993. (Že več mesecev pa pogrešajo v Kočevju še dva možka.)

Eden mrtev, trije v bolnišnici

Z avtom Yugo z magistralne ceste in v hruško

KOČEVJE - 22. aprila okoli 5. ure so bili kočevski policisti obveščeni, da se je v Mrtvicah zaletel v hruško avto in da so v ozilu ostale vkleščene štiri osebe. Na kraj nesreče so se takoj odpravili policisti, gasilci-reševalci in tri reševalna vozila zdravstvenega doma Kočevje. Gasilci so morali rezečence ven. Za 21-letnega Dejana Vukojeviča, študenta iz Kočevja, ni bilo več pomoči, ker je umrl na kraju nesreče, ostale tri pa so hudo poškodovane odpeljali v KC v Ljubljano.

Policisti so ugotovili, da je do nesreče prišlo zaradi neprimerne hitrosti. Avto je peljal iz smeri Kočevja proti Ribnici, vozil pa ga je očitno 19-letni A. V. iz Kočevja, ki je zelo hudo poškodovan. V blagem desnem ovinku pri hiši Mrtvice št. 1 je avto zapeljal s ceste, vozil najprej po nasipu, nato pa še nad 100 m daleč po travi in se končno zaletel v hruško, ki je doživela že nekaj podobnih trkov avtomobilov.

Kočevska stranpota

PREHITRO JE VOZIL - 22. aprila ob 3,40 je bilo policistom sporočeno, da se je v Šalki vasi neki voznik zaletel v ograjo in da zdaj tam ljudje razgrajajo in se pripravljajo. Policisti so ugotovili, da je Š. P. z avtom prehitro peljal iz smeri Kočevja proti Željnam, v levem ovinku je zapeljal na obrov, da se je avto prevrnil, pri tem pa je na ograji in avtu nastala manjša škoda.

OBRAČUNAVAL Z BIVŠO ŽENO - 22. aprila okoli 5. ure je B. L. iz Koblarjev telefoniral policistom, da jo pretepa bivši mož, s katerim živi v izvenzakonski skupnosti. Policisti so ugotovili, da je B. D. prišel domov pijan in začel tepsti žensko, zaradi česar so ga prijaviteli sodniku za prekrške.

GORELA JE TRAVA - 23. aprila je gorelo 5 ha trave pri Rudniškem jezeru, romskem naselju in Likovi transformatorski postaji. Gasilci iz Kočevja, Mahovnika in Klinje vasi so požarugasili.

PREPIR NA TRAVNIKU - 23. aprila ob 18.25 sta se stepla na travniku med Štalcerji in Novimi Lazi K. M. iz Livold in Š. F. iz Novih Lazov. Očitno sta "debatirala" o meji, pri čemer je K. M. z razbitostim steklenko poškodoval Š. F. po roki in obrazu, pa tudi K. M. je dobil nekaj poškodb. Oba so najprej prepeljali v Zdravstveni dom v Kočevju, nato pa Š. F. še na urgentni blok KC v Ljubljano.

Policisti so ugotovili zmanjšanje števila tatvin v pisarnah, v stanovanjih, tatvin delov motornih koles, drznih tatvin ter vlomov v stanovanja in vikende. V primerjavi s preteklim letom se je povečalo število tatvin avtomobilov, goriva, vlomov v trgovine in kioske ter številu ropov. Policisti so bili najmanj uspešni pri raziskavi vlomnih tatvin v osebnih avtomobile, ki jih je bilo lani 84, raziskanih pa je le 10 primerov.

Nova "moda" je (lažno) najavljanje bomb, lani je bilo takšnih primerov 14, predvsem v šolah - s tem je bil moten tudi pouk, kar je bil verjetno tudi glavni namen storilcev - tri so odkrili. Mladoletniška kriminaliteta v primerjavi z letom 1993 sicer pada, vendar pa vzbuja skrb, saj so bila lani kar 104 kazniva dejanja pripisana mladoletnikom, kar predstavlja 12 odstotkov vseh.

Lani so na območju občine Novo mesto obravnavali 168 prometnih nesreč, 13 oseb je izgubilo življenje. Največ nesreč se je zgodilo izven naselij (leto prej je bilo obratno), v nase-

lji so se zgodile tudi vse nesreče s smrtnim izidom. V nesrečah je bilo udeleženi 60 otrok in mladoletnikov, od katerih je 6 izgubilo življenje. Policisti so sodelovali tudi z vrtni in osnovnimi šolami, kjer so jih seznanjali s pravilno udeležbo v prometu. Lani so na policijski postaji Novo mesto prejeli 25 pritožb čez delo policistov, od katerih so bile le 3 opravljene.

T. GAZVODA

po dolenjski deželi

19-letnega Saša L. je očitno prejšnjo sredo nekaj zelo razjezilo, saj se je na vlaku od Zidanega mosta do Dobove lotil kar ogledala v sanitarijah. Njegovo agresivnost so prekinili policisti, vendar ne za dolgo, svojo moč in odločno možko besedo pa je hotel uveljaviti tudi na policijski postaji. Spravil se je nad pisalno mizo, zato so ga policisti vklelili. Ker z rokami ni mogel več, je nadaljeval z jezikom: policistom je namreč povedal, kar mu je ležalo na duši, prvi plamen gorjenu je seveda dal tudi alkohol. Vse to bo lahko ponovil tudi pri sodniku za prekrške.

Se bolj pogumen je bil neznanec, ki je v noči na 22. april hotel kar sam na silo v prostore sodnika za prekrške na CKŽ 30 v Krškem. Odlomil je sicer vložek ključavnice, vendar mu v notranjost ni uspelo priti, prav tako ne v fotokopirnico. Prav gotovo pa mu bo prost vstop do sodnika za prekrške zagotovljen, če bodo možje v modrem ugotovili, kdo je ta, ki si želi soditi sam.

Navada je, da orjemo njive, V. G. iz Vrha pri Šentjerneju pa si je 20. aprila zamislil malo drugačno ledino. Preoral je namreč pot, ki vodi proti vaškemu studencu pri naselju Vrh in tako občino Šentjernejo škodoval za okoli 150.000 tolarjev. Kaj ga je gnalo, da je preoral pot, ni pojasnil, prav gotovo pa rožic ni imel namena saditi.

POS LANEC V LOKI

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU, SEVNICA - V ponedeljek si je ogledal gradbišče na cesti med Loko pri Zidanem mostu in Obrežjem poslanec Liberalne demokracije Slovenije v Državnem zboru Branko Janc. Izrazil je začudenje, da bodo začeta dela enostavno prekinili, češ da ni več denarja. Zatem je obiskal še sevnškega župana Jožeta Peternelja. Kot je znano, je ta pisal na razne naslove. Do jutri naj bi prišli iz pristojnih uradov odgovori, ki jih pričakujejo tudi ogorčeni krajanji na meji sevnške občine. Župan do danes ni prejel nobenega odgovora. Poslanec iz Posavja Branko Janc je bil tako prvi in, kot kaže, tudi poslednji, ki si je vse skupaj tudi ogledal. Čudil se je, da je denarja zmanjkalo prav konec marca. V že sedaj pregrehtih proračunskih razpravah ne bo lahko priboriti še kaj denarja, kaže, da je predvidenih 15 milijonov tolarjev po novem proračunu slovenske države za letos v Loki izvajalec kratkoma tudi že porabil. A. ŽELEZNIK

V PRETEPU V PARKU TUDI Z NOŽEM

KRŠKO - V ponedeljek, 24. aprila, je okoli 12. ure 61-letni Stanislav B. iz Krškega hotel zgladiti spor med seboj, Marijo S. in Ladom O. iz Krškega. Med pogovorom je prišlo med Ladom in Stanislavom do prepira, Stanislav je Lada udaril po obrazu, tako da je padel po tleh, ležečega pa je Stanislav še brcnil. Nato je Lado vzel v roke nož in z njim Stanislava hudo poškodoval.

PREHITEVANJE ČEZ POLNO ČRTO - V soboto, 22. aprila, se je ob 20.45 na magistralni cesti med Ljubljano in Novim mestom zgodila huda prometna nesreča, v kateri je umrl pripadnik UNPF iz Nepala, pet ljudi je bilo huje, dva pa lažje ranjena. Do nesreče je prišlo takole: 21-letni Branko C. iz okolice Sevnice je vozil avto proti Ivančni Gorici. Ko je pri Biču začel prehitevati čez polno črto, mu je nasproti pripeljal voznik toyote, pripadnik UNPF. Pri čelnem trčenju je Brankov avto odbilo v zrak, ga obrnilo za 180 stopinj, tako da je opazil še avto 36-letnega Mirsada iz Kopra, ki je peljal v koloni. V toyoto se je zaletel še 34-letni Franc S. iz Ivančne Gorice. Sopotnik v toyoti je bil takoj mrtev, drugi štirje potniki pa so bili hudo ranjeni. Huje so bili ranjeni tudi Branko in njegova sopotnika. (Foto: Majda Luzar)

"Črno blago" prihajalo iz Mercatorja?

M. M. naj bi v letu 1993 iz trgovine Mercator Standard odtujil več predmetov - Lastnik trgovine Kolibri naredil samomor - Je lastnik vnovčeval bianco čeke strank?

NOVO MESTO - Kaj se je dogajalo v novomeški trgovini Kolibri in v Mercatorjevi prodajalni v Ločni od julija do oktobra 1993, sicer še ni povsem jasno, saj je lastnik Kolibrija J. K. kmalu potem, ko je njegov družabnik 33-letni Novomeščan M. M. za slab mesec odšel v pripor, naredil samomor. Zadeva se je začela razpletati v petek, 21. aprila, na novomeškem okrožnem sodišču. M. M. je namreč obtožen ponerebe, saj naj bi si protipravno prilastil nekatere izdelke, ki so mu bile zaupane kot prodajalcu v prodajnem salonu Mercator Standard v Ločni.

Tako ga obtožnica bremeni, da si je prilastil dva pralna stroja, sešalec in več drobnih gospodinjstvih aparatov v takratni vrednosti 150.000 tolarjev. M. M. je bil namreč tiste sporne mesece trgovec v Ločni, hkrati pa tudi J.M.-jev družabnik, zato je del dneva, ko ni bil v Mercatorjevi prodajalni, preživel v Kolibriju, kjer je imel na skrbi prodajo materiala za centralno kurjavo. "Bil sem poslovni partner pokojnega in on je tisti, ki me je zvelkel v ta postopek. Hkrati pa me je tudi okradel za 15.000 nemških mark, ki sem jih vlagal v trgovino, tako da sem moral prodati celo hišo, saj sem ostal brez dohodkov," je na obravnavi povedal M. M. M. je bil z J.M. dogovorjen le za blago, ki ga je M. M. nabavljaval iz Šempetra pri Novi Gorici, v kolegovem nabavo pa se ni spuščal. A. G., ki se je tudi zaposlil pri Kolibriju, ker tam niso zahtevali ustrezne izobrazbe, je robo vozil tudi iz Mercatorja, vendar M. M. trdi, da mu je on izdajal le tis-

lo, ki je bila plačana, kar je videl iz dobavnice.

J. K. je, preden se je ustrelil, napisal poslovilno pismo, v katerem svojega partnerja obtožuje, da je Mercator škodoval za 200.000 nemških mark. "Bil je v skripcih, psihično uničen, nekdo ga je tudi lovil in res ne vem, zakaj je mene obremenil za ta znesek," je pojasnil M. M. Trgovina Kolibri je bila registrirana kot tehnična trgovina za prodajo bele tehnike, akustike in podobnega blaga, J. K. pa je, kot je povedal M. M., v Mercatorju kupoval kot stranka, verjetno zaradi odloga plačila, obročnega odplačevanja in precej nižjih cen. "Direktor Kolibrija je bil J. K., on je tudi nadzoroval blagajno in imel dostop do biamorčekov. Mislim, da je le-te hranil doma, v trgovini pa tudi nismo vodili evidence prodaje na čeke," je pojasnil obtoženec.

Kot je povedal A.G., je male gospodinjstve aparate res nabavljaval Mercatorju pri M. M., ki mu jih je na njegovo prigovarjanje M. M. dal po polovični ceni, plačeval pa je z denarjem in čeki. Vedno je kupil le en aparat, za večje predmete, kot so: pralna stroja, jogija in sešalec, pa je bil A. G., ki je lete tudi odpeljal, prepričan, da je šla nabava preko prodajalne Kolibri, saj jih je brez računa ali plačila le odpeljal. A. G. je že pred preiskovalnim sodnikom povedal, da so v trgovini to blago, ki ga je priskrbel obtoženi, imenovali "črna roba", to je bilo blago, ki ni bilo evidentirano v računalniku in ne drugje v trgovini.

Obravnave se je udeležil tudi Mercatorjev predstavnik in povedal, da so v prodajalni od delavca UNZ zvedeli, da je njihov prodajalec v postopku. Takrat niso vodili kosovne evidence, ampak samo finančno. Ob inventuri bi sicer lahko ugotovili primanjkljaj, če bi primerjali popis nabave in trenut-

Po zagovornikovem mnenju obtožba okrožnega državnega tožilca temelji na pomanjkljivih dokazih. Tako na primer en pralni stroj, naveden v obtožbi, izvira iz Dolenjke, obstaja tudi garancijski list, in nikoli ni bil prodan ali v lasti Mercatorja. Za drugi pralni stroj je J. K. vnovčil čeke stranke, ki ni nikoli kupovala v Mercatorju, ampak samo v Kolibriju. Obramba tudi trdi, da so še nekateri drugi plačevali z biamorčekovi, ki jih je J. K. ob prevzemu blaga v Mercatorju vnovčil in z njimi plačeval prevezto blago, zato bo potrebno zaslišati še nekaj prič. Obravnava je preložena za nedoločen čas.

nega stanja robe, obstaja pa možnost, da nekdo, ki blago odtuji, znesek za to nadomesti tako, da pri posameznih drugih artiklih cene zviša. Zagovornik obtoženega meni, da bi v Mercatorju moral biti primanjkljaj, obdolženec pa je izvedel od zaposlenih (njega so namreč izključili iz Mercatorja), da je bilo stanje nič. V Mercatorju niso vedeli, da njihov trgovec dela še druge, v njihovih samoupravnih aktih imajo namreč zapisano konkurenčno klavzulo.

T. GAZVODA

Mirnski badmintonisti najboljši

Mirncani so imenitno pripravili ekipno državno prvenstvo, na katerem pa gostitelji niso bili obzirni, saj so premagali vse nasprotnike - Črnomelj sedmi

TREBNJE - Ko so mirnski osnovnošolci prvič osvojili naslov ekipnih državnih prvakov med osnovnimi šolami v badmintonu, je bilo to veliko presenečenje, vsaj za tiste, ki ne vedo, kako resno so na Mirni spoprijeli s to izredno hitro in zanimivo športno panogo. Letos so bili Mirncani prvi favoriti tekmovanja, ki so ga pripravili v športni dvorani trebanjske osnovne šole, a so svojo vlogo dobro odigrali.

Dušan Škerbiš in Alenka Zakrajšek med odločilno igro mešanih parov proti Pimičam

novna šola Mirna. Mirncani, ki so bili na turnirju določeni za prve nosilce, v predtekmovalju niso imeli težkega dela, saj so Domžale, ki so pred tem premagale velenjsko Livado s 6:1, pre-

magali s 6:1. Črnomaljši, ki so v predtekmovalju z 2:5 izgubili z Rodico iz Domžal, so kasneje v skupini, ki se je potegovala za 7. mesto, z zmago nad osnovno šolo Ivana Tavčarja iz Gorenje vasi s 4:3 in minimalnim porazom proti Livadi to mesto tudi osvojili.

ODLIČEN FABJANOV NASTOP NA CESTI

TRŽIČ - V Tržiču je bil 18. aprila deseti memorialni tek Boruta Berganta, v katerem je nastopilo 93 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške. V 10 km dolgem in po vzponih speljanem cestnem teku se je izkazal Novomeščan Matjaž Fabjan, ki je na cilj priteknel drugi za Hrvatoma Romeom Živkom, za njim pa je zaostal le malo več kot sekundo. Živko je dosegel čas 31:10,96, Fabjan pa 31:12,18. S časom 33:34,47 je bil Aljoša Počič enajsti, Borut Retelj (PPSV Novo mesto) pa s časom 34:38,97 enainvajseti. (J.P.)

Boj za naslov državnih prvakov je bil do konca ogorčen. Tako na tekmi s Pirničami kot na tekmi z Lendavo je bil izid po igrah posameznikov in moških ter ženskih parov 3:3 in obkraj je odločala igra mešanih parov, v kateri pa se Alenka Zakrajšek in Dušan Škerbiš nista pustila presenetiti, in zmaga je ostala domačinom, ki so s tem dokazali, da bodočnost mirnskega badmintonskega kluba sloni na trdnih temeljih. Badminton je pač med mladimi Mirncani prvi šport, precejkrat ga pod vodstvom učitelja Vlejka Kolenca igrajo tudi med urami šolske športne vzgoje, pa tudi v klubu Tom največ pozornosti posvečajo mladim, zato drugi zaporedni naslov ekipnih državnih prvakov ni naključje. Poleg uspeha Mirncanov razveseljuje tudi dobra uvrstitev Črnomaljšev, kjer se badminton lepo prijemlje. I. VIDMAR

Vučkovič zdaj prvak in prvi

Na državnem prvenstvu je Novomeščan premagal Janežiča - Uspešen je bil tudi drugi Novomeščan K. Gutman

NOVO MESTO - Novomeščan Goran Vučkovič, ki je svojo uspešno športno pot začel kot košarkar in skakalec v višino, danes pa se ob študiju na fakulteti za šport poleg košarke in skoka v daljino posveča predvsem igranju squasha, je konec minulega tedna na državnem prvenstvu končno uspel. Ljubljancina Janežiča je v svoji squasharski karieri že premagal, vendar ne na državnem prvenstvu, tokrat pa mu je uspel veliki met, s katerim se je poleg tega, da je osvojil naslov državnega prvaka, povzpел tudi na vrh slovenske jakostne lestvice.

V predtekmovalju Vučkovič ni imel večjih težav, saj so razlike med najboljšimi in ostalimi v slovenskem squashu kar precejšnje. Niti polfinalna tekma z odličnim novomeškim mladincem Klemenom Gutmanom, ki je kasneje po porazu z 1:3 z Bežanom osvojil tretje mesto, za Vuč-

koviča, ki je ta čas v izvrstni formi, ni predstavljala večje ovire na poti proti vrhu.

Finalna tekma med že nekaj let najboljšima slovenskima squasherjema Janežičem in Vučkovičem pa je bila pravi peklen in je trajala dve uri in petnajst minut. Prvi niz je po izenačenih igri z 9:7 dobil Janežič, drugega pa z enakim izidom Novomeščan. Tudi tretji niz je bil izenačen, z 9:5 pa ga je dobil Janežič. Čeprav je Vučkovič v četrtem nizu vodil s 5:0 in je potem Janežič povsem popustil, tako da se je niz končal z 9:0 za Novomeščana, pa tekma še ni bila odločena, kajti v petem, odločilnem nizu se je vnel srdit boj za naslov prvaka. Janežič je že vodil s 6:2, potem je Vučkovič izenačil na 7:7 in pri 8:7 napravil 4 zaključne žoge, pri 9:8 za Janežiča pa je dve zaključni žogi napravil Ljubljancin. Na koncu je z 10:9 zmagal Vučkovič. I. V.

MOTOKROS V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - V ponedeljek, 1. maja, z začetkom ob pol dveh popoldne bo novomeški motoklub Mel na dirkališču v Dolenjskih Toplicah priredil mednarodno tekmovanje v motokrosu. Najprej se bo na posebni progi v kategorijah do 60 in do 80 cm pomeril podmladek, potem pa se bodo v dveh vožnjah na mednarodni dirki pomerili motokrosisti v razredu do 125 cm in v dveh vožnjah za državno prvenstvo v razredu do 250 cm. Med prijavljenimi za mednarodno dirko so poleg vseh najboljših slovenskih motokrosistov tudi Italijani, Bolgari in Nemci, po končani dirki pa se bodo najpogumnejši tekmovalci pomerili še na Goriškovi letalnici, kjer pričakujejo nov rekord.

DURIČ HITER V LJUBLJANI

NOVO MESTO - Na otvoritvenem atletskem mitingu v Ljubljani je bil mladi novomeški atlet Miha Durič v teku na 300 m s časom 36,76 drugi med starejšimi mladinci, Aleš Tomič, ki je tudi še starejši mladinec, pa je bil v teku na 3000 m v absolutni konkurenci s časom 8:49,47 tretji. Ostali rezultati Novomeščanov: 1000 m pionirke: 9. Vene 2:55,20; 1000 m pionirke: 3. Tomič 3:26,91; 300 m: 11. Pavlin 39,20; 300 m st. mladinci: 4. Fink 44,99; 1000 m st. mladinci: 5. Gradišar 2:43,53; 1000 m: 6. Kovač 2:49,04; 3000 m: 7. Kren 9:16,13. (J.P.)

NI PRIČAKOVAL FINALA

NOVO MESTO - Novomeški mladinci ni padalec Marjan Grah se je prejšnji teden udeležil mednarodnega tekmovanja v italijanskem mestu Bassano, kjer je nastopilo 170 tekmovalcev, med njimi pa je bila tudi večina najboljših na svetu. Po štirih tekmovalnih dneh je Grah zasedel odlično 27. mesto, vendar v finalu, kjer se je pomerilo najboljših 30 tekmovalcev, ni nastopil, ker je predčasno odpotoval domov, saj ni računjal, da bi se sploh lahko uvrstil v finale. Zaradi tega je izgubil dve mesti in bil na koncu 29.

RAZSTAVA "PLANINCI IN GORE SKOZI ČAS"

SEVNICA - Planinsko društvo Lisca Sevnica - Krško prireja ob splošni 90-letnici razstavo fotografij "Planinci in gore skozi čas". Razstavo, na kateri bo na ogled 50 najboljših fotografij s planinskimi motivi, bodo odprli pri drevi, 29. aprila, ob 19. uri v galeriji na Sevnškem gradu.

PRVOMAJSKI TURNIR

SODRAŽICA - Klub malega nogometista iz Sodražice bo 29. in 30. aprila pripravil tradicionalni nočni turnir v malem nogometu. Prijavnina znaša 5.000 tolarjev. Vse informacije na telefon 866-254 in 866-255.

SPET TEK NA LISCO

OREHOVO - Športno društvo Orehovo s Pavlom Drobnetom na čelo pripravlja 4. gorski tek na Lisco, ki bo 1. maja s štartom ob desetih pred okrepčevalnico Videc na Orehovem. Cilj teka bo na vrhu Lisce, proga je dolga 8 km, višinska razlika pa znaša 830 m.

Na divjih vodah v Osilnici

19. mednarodno tekmovanje

OSILNICA - Občina Osilnica in tamkajšnje Turistično društvo pripravljata tradicionalno 19. mednarodno tekmovanje v kajaku in kanuju na divjih vodah Kolpa 95. Prireditev bo 28., 29. in 30. aprila pri kajakaškem centru Stari malni. V petek bodo tekmovali za odprto prvenstvo v slalomu, v soboto v slalomu za pokal Petra Klepca, v nedeljo pa v spustu. Moški bodo tekmovali v kategorijah K-1, C-1 in C-2, ženske pa posamično in ekipno v K-1. Tekmovanje se bo začelo ob 10. oziroma 11. uri. Nastopilo bo blizu sto tekmovalcev iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Slovenije in verjetno tudi Italije. Pri pripravi tekmovanja je imelo turistično društvo kar nekaj težav, saj so mu ukradli precej opreme za postavitve prog, tako da so morali kupiti novo, morali so napeljati elektriko na štart in na cilj ter poskrbeli za ozvočenje. (A. K. in M. G.)

ROKOMETNE NOVICE

V zahodni skupini druge rokometne lige so odigrali prve polfinalne tekme in trebanjski Akropol je doma z 18:17 premagal Sežano, v vzhodni skupini pa so odigrali druge četrtfinalne tekme - Krški Interior je v gosteh z 20:16 premagal Veliko Nedeljo, Sevnška Lisca pa prav tako v gosteh Celje s 26:22. Obe posavski moštvi sta se uvrstili v polfinale.

Gimpex peti

Začetek evropske lige

NOVO MESTO - Veslači straškega Gimpexa so konec minulega tedna nastopili na prvi tekmi evropske rafting lige na reki Tepli na Slovaškem. Čeprav so na 9 km dolgi progi za zmagovalci veslači Bobra 1 zaostali le 40 sekund, so osvojili 5. mesto, saj je bila značilnost tega tekmovanja prav izredna izenačenost najboljših ekip. Druga je bila ekipa Zilne, tretja Orave, četrto je bilo drugo najboljšo slovensko moštvo Vančar, Stražani pa so bili med slovenskimi moštvi tretji. V pokalu narodov vodi Slovenija, druga pa je Slovaška.

ZMAJI IN JADRALNA PADALA

PODTURN — Slovenski zmajari in jadralski padalci se bodo v nedeljo, 30. aprila, ob devetih zjutraj zbrali v Podturnu, od kjer se bodo povzpeli na Pogorelec, od tam pa po zraku v dolino. Srečanje bo trajalo ves dan, pripravljaja pa ga klub Kanja iz Dolenjskih Toplic.

Ob rob letošnji rekreativni košarkarski ligi

Tudi letos se je kot dobrodošla poživitev zimskih nedeljskih popoldnev pokazala rekreativno košarkarska liga, ki je v športno dvorano Marof vsak teden pritegnila tekmovalnosti in košarke željnih mlajših in predvsem malo starejših rekreativcev, da so na igrišču sproščali svojo odvečno mladostno energijo, nekaterim pa je košarka služila verjetno tudi za uplahnitev včasih že kar prenapetih "sodčkov".

Po imenih ekip sodeč, sta se v letih obstajanja lige uveljavila dva principa. Nekateri ekipe vztrajajo pri starih, preverjenih imenih (Pedagogi, NM-Lakrs, Legend...), druge se pač obračajo v isto smer, od koder dobijo denarna sredstva za sodelovanje v ligi. Dandanes pa brez sponzorjev ne gre več.

Vsa pohvala gre Agenciji za šport in Miranu Jermanu za organizacijo lige, ki je včasih pokazala že kar odlične tekme tako v predtekmovalju kot v končnici. Morda bi veljalo pripomniti le še to, da smo včasih pogrešali ostreje kriterije sodnikov, vendar je takoj treba dodati, da so bili sodniki hkrati nepristranski. Športa željni Dolenjci si še želimo takšnih in podobnih rekreativnih lig.

TOMAŽ KONČIJA

Z LISCE DO JESENIC

NOVO MESTO - Novomeški jadralski padalec Marjan Grah je v nedeljo, 23. aprila, le za 3 km zgrešil državni rekord v daljinskem preletu z jadralskim padalom. Kljub temu velja njegov 105 km dolgi polet z Lisce do Jesenic na Gorenjskem za najdaljši slovenski polet v ravni liniji. Grah je v Avstraliji letel še precej dlje kot tokrat, vendar kot slovenski rekord lahko veljajo le poleti v Sloveniji, saj so na primer v Avstraliji za jadranje s padalom precej drugačni pogoji.

Še en težak poraz Kočevcev

Pet zadetkov v kočevski mreži na tekmi na Prevaljah

PREVALJE - Kočevci so od srečanja na Prevaljah pričakovali točko, saj so zaradi dveh rumenih kartonov oziroma poškodb manjkali kar štiri igralci prvega moštva - Struna, Rajšel, Šabotič in Murn. Čeprav so Kočevci prvi zadetek prejeli že v 9. minuti, so se domačinom dobro upirali vse do 62. minute, potem pa so nogometaši Nove opreme KS v štirih minutah kar trikrat premagali vratarja Vidmarja in tako zapečatili Gajevo usodo. Od 65. minute dalje, ko je Jakša dobil drugi rumeni karton in je zaradi tega moral zapustiti igrišče, so Kočevci igrali z desetimi igralci.

DO POLFINALA

NOVO MESTO - Na teniškem turnirju za igralce do 12. leta Junior open v Domžalah se je Novomeščan Tadej Pucelj uvrstil v polfinale, kjer ga je premagal Mariborčan Matija Zgaga.

ELANOVA ZMAGA NA TUJEM

NOVO MESTO - Nogometaši novomeškega Elana so v Rogoški Slatini na tekmi proti tamkajšnjemu Steklarju dosegli tretjo zmago v tej sezoni, sploh prvič letos pa so zmagali na tujem igrišču. Novomeščani so bili večji del srečanja boljši od domačih nogometašev in znali so izkoristiti priložnosti, ki so se jim ponudile. Kostrevc je domačega vratarja premagal v 11. in 23. minuti, enajst minut kasneje pa je Steklar po sumljivo dosojeni enajstmetrovki zmanjšal izid na 2:1. Usodo domačega moštva je 10 minut pred koncem srečanja s tretjim zadetkom za Elan s strelom z enajstih metrov zapečatil Jakša. Elan je z 11 točkami na lestvici zadnji, predzadnji Beltrans jih je zbral 14, Steklar, ki je še mesto višje pa 15.

MATE NEPREKLICNO ODSTOPI

RIBNICA - Na letni konferenci rokometnega kluba Inles so kritično ocenili delo v preteklem letu, največ časa pa so porabili za razpravo o razlogih, ki so ribniški rokomet pripeljali v drugo ligo. Predsednik kluba Andrej Mate je povedal, da je uprava naredila vse, da bi se klub povzpел na vrh slovenskega rokometu, Janez Ilc, kapetan in najstarejši igralec, pa pravi, da se z moštvom, ki je nastopalo v pretekli sezoni, ni dalo ostati v prvi ligi. Mate je nepreklicno odstopil, vendar naj bi v klubu še delal, uprava pa je sprejela sklep, da ostane predsednik do skupščine, ki bo sredi junija. Do takrat bo posebna komisija pripravila organizacijsko shemo in načrt dela za novo tekmovalno sezono. M. G.

MIRNCANI IN ČRNOMALJCI - Ekipi Mirne (spodnja vrsta) in Črnomlja (zgornja vrsta) sta na državnem ekipnem prvenstvu osnovnih šol v badmintonu dokazali, da ta šport na Dolenjskem pridobiva na veljavi. Za ekipo državnih prvakov so nastopili: Uroš in Dušan Škerbiš, Nina Kožar, Alenka Zakrajšek ter Blaž in Žiga Stirmole. (Foto: I. V.)

DRAGAN IN UDOVČEVA ŠTUDENTSKA PRVAKA

NOVO MESTO - Novomeški študent Fakultete za šport Robert Dragan in študentka ekonomije Mateja Udovč sta zmagala na letošnjem univerzitetnem državnem prvenstvu v krosu na 5 oziroma 3 km. (J.P.)

Maljkovič zmagal v Novem mestu

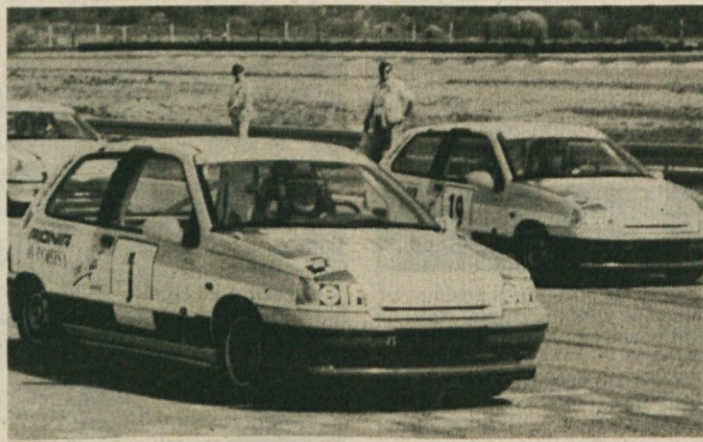
Odprto prvenstvo Slovenije

NOVO MESTO - Na turnirju za odprto prvenstvo Slovenije, ki so ga konec minulega tedna na igriščih pod Portovaldom pripravili novomeški teniški delavci, je nastopilo več kot 50 dečkov in deklic do 14. leta starosti. Od domačih tenisarjev je največ dosegel Blaž Turk, ki se je prebil do četrtfinala, kjer se je srečal z odličnim Brežičanom Nikolo Maljkovičem, ki je Novomeščana premagal s 6:0 in 6:1. Maljkovič se je potem brez večjih težav uvrstil v finale, kjer se je pomeril z Luko Bernardom iz ljubljanskega Slovana. Prvi niz je Brežičan dobil brez večjih težav s 6:1, drugega pa šele po ogorčenem boju po podaljšanju s 7:5.

Med dekleti je uspešno nastopala tudi Novomeščanka Katja Zupančič, ki se je uvrstila v četrtfinale, vendar je morala tam dvoboj z Mojo Režek zaradi hudih bolečin v hrbtu predati. Med dekleti je zmagala Živa Grašič, varovanka Breskvarjeve teniške akademije iz Ljubljane.

V REPREZENTANCI TUDI TAMARA PODOLSKI

NOVO MESTO - Po Bojanu Brulcu, ki je v 80. letih nastopal v jugoslovanski odbojkarški reprezentanci, so Žužemberčani dobili tudi članico ženske odbojkarške reprezentance. Tamaro Podolski, ki tako kot Brulc odbojko igra v Novem mestu, je trener članske reprezentance Drago Drevenšek povabil na priprave, ki so od 26. do 28. aprila v Ljutomeru, od koder bodo odbojkarice odpotovale na tekmovanje za spomladanski pokal v Avstriji, v Gleisdorf, Wolfsberg in na Dunaj. Od odbojkaric Novomeškega TPV-ja je na seznamu reprezentantk seveda tudi Jana Vernig, ki je od lanskega leta ena izmed nosilk igre slovenske članske reprezentantke, čeprav je še mladinka.

PAVLICA ZAČELA NA VRHU - Na Grobniku pri Reki se je začela sezona cestnohitrostnih dirk. V pokalu Clio pa sta bila na koncu najbolj zadovoljna Pavličeva, ki letos vozita za ekipo Pionir Avtohiša. Oče Lojze (1), ki je grobniško dirkališče nešteto krat prevozil in na njem zmagoval že v svojih motorističnih časih, je bil najhitrejši že na obeh treningih, na dirki pa je vodil od štarta do nekaj metrov pred ciljem, a je moral zmago na koncu prepustiti sinu Petru (19), sam pa je osvojil drugo mesto. Tretji Novomeščan, ki tekmuje v pokalu Clio, Andrej Fabijan, je bil osmi. V pokalu Daihatsu sta dobro vozila tudi Uhernikova z Otočca: Davorin je bil drugi in Brane tretji.

Mlaj je tudi simbol enotnosti

Te dni bodo zrasi sredi številnih slovenskih krajev mlaji, maji ali majska drevesa, kot jih imenujejo ponekod. Postavljanje mlaja sicer ni slovenska posebnost, saj ga pozna ves naš kulturni krog, najstarejše poročilo o njem pa je iz Francije. Vendar pa se postavljanje mlaja od kraja do kraja ali vsaj od pokrajine do pokrajine razlikuje, kar mu daje še poseben čar.

V Draščih pri Metliki je tradicija postavljanja maja, kot mu pravijo v tej vasi, že zelo dolga. Kako dolga, vaščani ne vedo, toda sedemdesetletni Anton Simonič se spominja, da so po pripovedovanju njegovega očeta in starega očeta postavljali maj na najbolj vidnem mestu v vasi zadnjega malega travna že generacije pred njim. Pri tem so se vedno držali starih navad, le zadnja desetletja, ko se je življenje na vasi bistveno spremenilo, so se spremembam prilagodile tudi nekatere šege. Anton je bil pri postavljanju maja zraven, odkar pomni. Pomagal je pač po svojih močeh. Kot otrok je skupaj z ostalo vaško otročadjo tekel po šoli v gozd nabirat liste lipice, iz katere so dekleta in žene delale vence. Osnova za vence so bili obroči že odrabljenih vinskih sodov, ki jih v teh vinorodnih krajih ni nikoli manjkalo. Čim debelejši in višji je bil maj, tem večji so morali biti trije venci, ki so jih privezali pod vrh maja. Navadno je bil največji od njih spleten okrog obroča soda, ki je držal 25 do 30 hektolitrov. Na vrhu maja pa je, odkar se Anton spominja, vedno plapolala slovenska zastava. Dobro mu je ostalo v spominu tudi, kako so se pred drugo vojno fantje in zgornjega in spodnjega dela vasi skregali in postavili vsak svoj maj, ki so ga potem tudi varovali ves mesec. Bali so se, da ne bi drug drugemu deblo podžagali. To bi bila velika sramota.

FOTO: M. MARKELJ

Manjše mlaje postavljajo ob različnih priložnostih, ne samo za prvomajске praznike. Na sliki: fantje postavljajo mlaj za poročno slovesnost.

32 metrov visok mlaj

Med drugo vojno in nekaj let po njej maja v Draščih niso postavljali, ko pa so se odločili zopet obnoviti to lepo navado, so se držali pravil, ki so jih upoštevali že njihovi predniki. Po vasi so zbirali denar, da so kupili drevo, saj v okolici vasi ni primernih gozdov, v katerih bi lahko posekali smreko. Navadno so odšli ponjo v Gradac ali na Hrvaško. To je bil slavnostni dogodek. Zbrali so najboljšje konje in se z dvema vozovoma odpeljali po maj. "Šlo je tudi po petnajst fantov. Na prvi voz smo naložili maj, na drugega drobne smreke, ki smo jih posekali ilegalno, potrebovali pa smo jih za dvigovanje maja. Takšnih lesenih podaljškov naših rok je potrebnih kar dvanajst, dolgi pa morajo biti od štiri do deset metrov. Najpomembneje pa je bilo, da je bil maj čim višji in debelejši. Spominjam se, da je najvišji meril 32 metrov," pripoveduje Simonič.

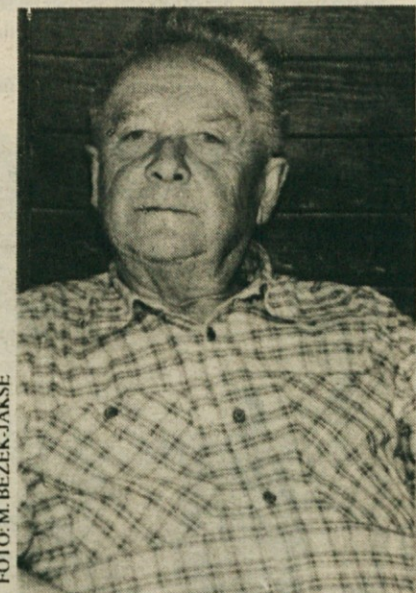

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Anton Simonič

Nekaj deset metrov dolge smreke ni bilo moč tako lahko spraviti domov. Precej opletanja so imeli po ovinkastih metliških ulicah, preden se jim je uspelo izvit iz njih. Ko pa so deblo le spravili v Drašče, se je pričelo pravo slavlje. Navadno so ga še isti dan olupili, da se je vsaj nekoliko osušilo in pri dvigovanju ni polzelo. Postavljalo ga je tudi po

šestdeset ljudi, medtem ko so firbci pritekli iz vse vasi in še nekaterih sosednjih ter iz okoliških vinogradov. Previdnosti pri dvigovanju maja ni bilo nikoli preveč, saj bi maj lahko padel in pod sabo pobil precej ljudi. To se, odkar pomni Simonič, na srečo ni zgodilo nikoli. Sicer pa drži vse niti v rokah tisti, ki uravnava postavljanje. To pa je bil v zadnjih letih prav Simonič. "Pri postavljanju maja so ljudje poslušni in enotni, da je veselje. Takšen dogodek vaščane močno poveže med seboj, kar ni nepomembno. Ko smo dvigovali maj, smo nekaj klenkali in pokali z možnarjem. Tudi danes še zvonomi, vriskamo in se veselimo, pa tudi brez zakuske ne gre."

"Licitanta"

Zadnjega maja vaščani porušijo maj in ga dajo na "licitanto". Nekdaj ga je odpeljal tisti, ki je zanj največ odšel. Tudi zadnja leta je tako, po vojni pa so ga največkrat dali gasilcem, ki so ga odpeljali na žago, deske pa porabili v domu, za kar je bilo pač potrebno. V Draščih so imeli pred leti pri postavljanju mlaja nekajleten presledek, zato pa sedaj jemljejo to navado toliko bolj resno. Lanski maj je bil zagotovo najvišji v Beli krajini, zatrjujejo pa, da celo v Sloveniji. Še vedno hodijo po smreke v Gradac, a nič več s konji, temveč s traktorji, medtem ko denarja ne zbirajo po vasi, ampak ga kdo založi. "Včasih je bilo bolj praznično kot danes," pravi nostalgичno Anton. Seveda, nekdanji so si ljudje za vse te ceramonije vzeli več časa, sedaj pa se zgodi, da morajo plesti vence in šivati "verigo" iz bršljanovega listja, s katero ovijejo deblo, celo možki, ker ženskam, ki so zaposlene, zmanjka časa.

Simonič trdi, da je najpomembnejše, da nekdo organizira, da grejo po maj. Potem, ko leži sredi vasi, ni potrebna nikakršna reklama več. Ljudje vedo, da bodo morali postaviti maj, in pridejo pomagat brez posebnih vabil. "Sicer pa smo maj nekdanj postavljali fantje v čast Kraljici maja. Potem so rekli, da maje dvigujemo za praznik dela, vendar sem prepričan, da maji še vedno stojijo v čast maju, začetku nove rasti, saj ne nazadnje krasijo naše vasi ves mesec," pravi Simonič.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Še vedno manj vredne

Čez nekaj dni bomo praznovali 1. maj, praznik dela, v spomin na dogodke pred 109 leti, ko so delavci v Chicagu postavili zahtevo po 8-urnem delavniku. Takrat je policija povzročila krvavi pokol, pet delavcev je bilo obsojenih na smrt. Danes imamo zakone, ki natančno določajo pravice delavcev - teoretično da, vendar pa je praksa dostikrat v nasprotju z njimi. Na nekaj nepravilnosti so opozorile tudi predstavnice nekaterih sindikatov v Ljubljani na razpravi, ki je poskušala osvetliti predvsem položaj žensk na delovnem mestu, ki naj bi bile - vsaj teoretično - enakopravne. Razpravo je pripravil Urad za žensko politiko pri vladi Republike Slovenije.

Res, da jo na prehodu v 21. stoletje pospešena prizadevanja za pravice žensk dobila nov zagon in postala sestavni del globalne politike. Tudi delež žensk na trgu delovne sile se občutno povečuje in tudi vloga žensk na vseh ravneh javnega življenja postaja večja. Ženske imajo vse večji dostop do ustreznega zdravstvenega varstva in izobraževanja, vse večja zavest žensk o skupnih težavah pa je spodbudila določene skupne akcije zoper nepravilnosti in diskriminacijo. Kljub temu ženske nimajo enakih pogojev in dostopa do oblasti ali pomembnejših pozicij odločanja, kar je po eni strani posledica prevladujočih patriarhalnih obrazcev o manjvrednosti nežnejšega spola, kot tudi velika obremenjenost ženske, ki mora poleg službenih dolžnosti skrbeti za dom, moža in otroke.

Stopnja delovne aktivnosti Slovenk je visoka

Kar 47 odstotkov Slovenk nad 15. letom starosti je delovno aktivnih, kar je v primerjavi z državami Evropske skupnosti veliko. V Sloveniji vključenost žensk v delovni proces med 15. in 24. letom narašča in dosega najvišjo točko pri 34. letu, ko začne postopno upadati. Slovenke torej v reprodukcijskem obdobju ne izstopijo iz procesa dela, kot je na primer značilnost Irk ali Britank, kjer doseže delovna aktivnost najvišjo točko pri 22. letu starosti. V Veliki Britaniji se ženske kasneje vrnejo med delovno aktivne.

Izobrazbena struktura Slovenk ne zaostaja za izobrazbo Slovencev. Nekaj več žensk ima končano samo osnovno šolo, več žensk pa ima srednjo in višjo šolo, zato izobrazba ni razlog za diskriminacijo žensk na delovnem mestu. Največ žensk je zaposlenih v storitvenih dejavnostih. Delovni čas, ki je ključna determinanta kakovosti življenja, pa pokaže, da Slovenke v povprečju delajo 2,6 ure na teden več kot delajo ženske v državah Evropske unije. Povprečno dela Slovenka 39,8 ure na teden, Nizozemke pa le 25,7 ure, saj je v teh državah višji delež žensk zapos-

lenih s krajšim delovnim časom. V Sloveniji je le slaba 2 odst. žensk zaposlenih s krajšim delovnim časom (in 1,4 odst. moških), v Italiji jih je preko 10 odst. (in 3 odst. moških), na Nizozemskem kar 60 (moški pa 15,7 odst.). Resda je takšna oblika zaposlitve bolj fleksibilna, saj se lažje prilagaja trgu in osebnim potrebam, prinaša pa tudi pasti, saj je delo vir ekonomskih in socialnih pravic, zato tudi večja socialna negotovost. Po besedah Doroteje Verša iz Republiškega zavoda za zaposlovanje kar 65 odstotkov Slovenk dela v netipičnem času, kot so na primer izmene, večerno in nočno delo, sobote ter dela prosti dnevi.

Predstavnica sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in raziskovalni dejavnosti Slovenije, ki je največji negospodarski sindikat v Sloveniji, saj združuje več kot 50.000 članov, je opozorila na težave žensk v šolstvu, ki je najbolj feminiziran poklic tako pri nas kot v svetu, ta trend pa se bo očitno še povečeval. V osnovnem šolstvu namreč skoraj devet desetih zaposlenih predstavljajo ženske, dobra polovica predstavlja zaposlene v srednjih šolah, medtem ko v višjih in visokih šolah prevladujejo moški, ti zasedajo tudi največ ravnateljskih mest. Poklici v šolstvu so slabo nagajevani, tudi možnosti za napredovanje ni veliko, zato je predvsem pri deficitarnih usmeritvah (jezikoslovje, tehnične in naravoslovne vede) prisoten beg v druge poklice. Tudi za dodatna izobraževanja se zaradi že prej omenjene obremenjenosti žensk odločajo predvsem moški. Šolniki so veliko pričakovali od obljub o boljšem nagajevanju po delu, ki naj bi jih izenačevala s tistimi, ki imajo enako izobrazbo. Žal izhodiščna plača za negospodarstvo v primerjavi z gospodarstvom tega ne obeta, saj je delo v negospodarstvu očitno za četrtno manj vrednoteno.

Tiha selekcija po spolu

Razmere v zdravstvu jasno prikaže že podatek, da trenutno v ljubljanskem kliničnem centru primanjkuje 350 medicinskih sester, tiste pa, ki so zaposlene, so po mnenju predstavnice Sindikata zdravstva in

socialnega varstva Slovenije podvržene klasični diskriminaciji. Medicinske sestre morajo namreč delati 4 do 6 tednov brez dneva počitka, nočno delo pa tudi ni dovolj plačano, saj očitno trg delovne sile v tem poklicu ne velja. Zato so na republiško inšpekcijo že naslovili nekaj apelov, premiki pa skoraj niso vidni. Čeprav v zdravstvu 80 do 90 odstotkov zaposlenih predstavljajo ženske, sta le dve direktorici bolnišnice, 6 pa v zdravstvenih domovih.

Sindikata delavcev trgovine najbolj muči radodarnost z delovnim časom, saj je več kot dve tretjini zaposlenih v teh dejavnostih žensk, delo ob praznikih in nedeljah pa jim zato onemogoča tako dragoceno druženje z otroci, ko so le-ti doma. Zaradi tega so Slovenskim krščanskim demokratom naslovili prošnjo, naj bi posredovali pri določanju delavnega časa trgovin vsaj za cerkvene praznike, vendar niso dobili odgovora. Tako v povprečju trgovke delajo celo 45 ur na teden, njihovo delo pa je dostikrat preveč obremenjujoče. Trgovke, ki se zaposlijo v privatnih trgovinah, pogosto opravljajo delo na črno. V tekstilni in usnjarsko-predelovalni industriji pa se vse srečujejo s prerazporeditvami delovnega časa, saj se veliko dela sezonsko, ko ni dela, pa so prisiljeni izkoristiti redni dopust. Prav tako je izmensko delo, tudi nočno, slabo nagajeno, delavke pa z leti občutijo poklicna obolenja hrbtenice in vida.

Tudi v gostinstvu in turizmu, ki naj bi bila naši paradni panogi, saj prinašata čiste devize, ženske doživljajo vse preveč ponižanje: 40-urni delavnik je redek, v privatnem sektorju si ženska skoraj ne upa privoščiti bolniške, zaposlitev za določen čas in delo na črno sta postala pravilo, delavka se je za delovno mesto prisiljena prilagoditi vsem zahtevam, saj pogosto obstaja tiha selekcija glede na spol. Mlada dekleta morajo pogosto podpisovati pogodbe, v katerih se obvežejo, da nekaj let ne bodo imele otrok, delodajalci pa bi se žensk po dopolnjenem 40-em letu starosti najraje znebili in zaposlili mlada, privlačna dekleta, da o nižjih plačah žensk v primerjavi z moškimi kolegi ne izgubljamo besed.

Da kršitve enakopravnosti na delovnih mestih so, vedo povedati delavke same, ki ponavadi o tem zaradi posledic raje molčijo. Kljub temu trenutno na delovnem sodišču čaka 30.000 pritožb, delodajalci pa se zavedajo, da so kljub kaznim ekonomske koristi večje, zato bi bilo prav gotovo potrebno razmisliti o zvišanju kazni, o dograditvi obstoječih zakonskih podlag in tudi boljše nadzoru, saj je zakonodaja temelj, ne pa zadosten pogoj.

TANJA GAZVODA

Park proti volji ljudi?

Kočevski naravni park naj bi obsegal okoli 80.000 ha in zajemal večino občine Kočevje, občino Osilnica in dele občin Novo mesto, Ribnica, Črnomelj in Loški potok, vendar meje še niso dokončno določene. O parku malo vedo prebivalci kočevske občine, še manj pa prebivalci ostalih občin. Ljudje največ sprašujejo, kaj bo v parku dovoljeno in kaj prepovedano, odgovori pa so bolj ali manj nejasni oziroma nepopolni.

Za zamisel o Kočevskem naravnem parku (KNP) smo prvič zvedeli iz prve številke glasila Kočevski naravni park, ki je izšla junija 1993. Največ razprav predvsem za ožje skupine strokovnjakov in občinskih odbornikov je bilo v Kočevju lani. Izoblikovali sta se dve skupini. V prvi so bili predvsem gozdarji in naravovarstveniki, ki so zamisel o parku zagovarjali; v drugi pa kmetijci in drugi, ki so bili v večini proti. Kaže pa, da ima največ pristašev tretja skupina, ki zagovarja idejo o ustanovitvi parka po meri ljudi, se pravi kot obliko varstva narave, razvoja podeželja in območja, a hkrati poudarja, da bi narodni park pomenil skoraj nepremostljivo oviro za ponovno poselitev Kočevske in njen razvoj.

Zamisel oziroma pobudo o ustanovitvi Kočevskega narodnega (narodnega, ne naravnega) parka je naslovilo na Državni zbor Republike Slovenije 17. februarja lani 10 poslancev Zelenih-ESS in Državnega zbora. Med njimi ni bilo nobenega iz Kočevske. Zanimivo je, da ima zamisel o KNP največ podpore med strokovnjaki iz Ljubljane in od drugod, tudi iz vse Evrope, še najmanj pa med prebivalstvom Kočevske. Na raznih sestankih je bilo vedno poudarjeno, kakšen pomen bo imel park za Evropo, ponekod pa tudi, da je Evropa pripravljena denarno prispevati za uresničitev zamisli o KNP in njegovo delovanje. Neki delegat bivše občinske skupščine Kočevje je med razpravo o KNP vzkliknil: "Jaz, kot Kočevjar, ne dam te zemlje za Evropejce!" Bivši predsednik občinske skupščine Kočevje dr. Mihael Petrovič, ki je tudi pred-

sednik odbora KNP pa je med drugim zapisal: "Nakladanje, da smo to (ustanovitev KNP, op. pis.) moralno dolžni Evropi, odločno zavračam. Če Evropo preganja slaba vest zaradi uničenja lastnega okolja, potem naj si odpustke kupi vsaj na ta način, da nam nadomesti v obliki direktnih subvencij izpad dohodka, ki bo nastal zaradi omejitve pri gospodarjenju s tem prostorom... Kolikor vem, Kočevski še niso zagotovili niti tolarja (to leti predvsem na Zelene-ESS, op. pis.) - razen,

Nepregledni gozdovi pokrivajo hribovje Kočevskega Roga in Goteniške gore, ki stojita na vzhodu in zahodu načrtovanega naravnega parka.

FOTO: M. MARKELJ

GRADI SI TRETJI DOM

Če računaš na poštenost...

Branko Mlinar nam je le s težavo razkazal zapuščeno domačijo v Kostanjku nad Zdolami, ki je postala njegov novi dom, saj ga je od dela in premetavanja zemlje presekalo v križu. "Nič čudnega, sem že toliko zemlje premetal v življenju!" pravi. Pri tem z nekoliko grenkobe pove, da je zgradil že dve hiši. Zdaj ga je življenje, pravzaprav slepo zaupanje v poštenost ljudi, prisililo, da po petdesetem letu spet ustvarja nov dom.

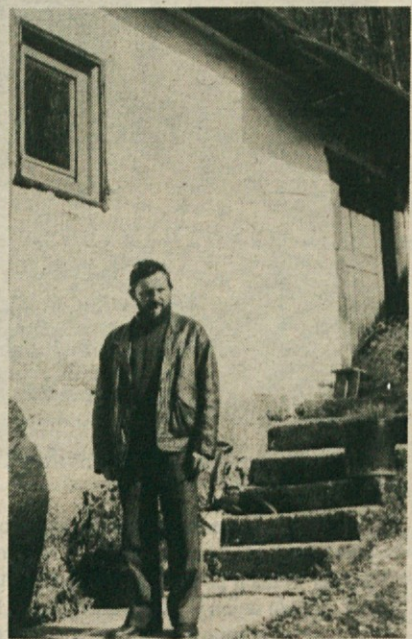
Ko je bil še mlad, je zgradil hišo na Velikem Kamnu, nekaj let je tudi kopal v rudniku na Senovem in nato zgradil še drugo hišo, tokrat v Bučerci nad Krškim. Večino fizičnega dela pri hišah je opravil sam. Ko je končal prvo hišo, sta ženo ugotovila, da "ni sta več za skup". Branko je odšel in svoje delo pustil na bivšem domu, saj si je mislil, da se bo že znašel. Drugič je gradil pri očetovi zidanihi v Bučerci, iz katere je v dograjevanjem počasi zgradil nov dom. Delal je na črno, čeprav si je papirje urejal, a so mu jih tik pred izdajo zadržali - sam pravi, da zato, ker ni hotel "podmazati". Tudi s tem domom ni imel sreče. Zgodilo se je namreč, da mu je umrl oče, ki je živel v Avstraliji. Oporoke pred smrtjo ni napisal, zato je Branko dobil le polovico premoženja. Ker je sestra iztožila še najemnino za nazaj, ki jo bremenijo visoke obresti, Branko zdaj ni ostalo drugega, kot da po toliko letih zapusti "dom" brez vsega in še brez službe povrhu. Izgubil jo je kot delavec Vidma, zdaj bo še pol leta prejemal nadomestilo z Zavoda za zaposlovanje, od česa bo živel potem, še ne ve, a obupal ni.

Pred tremi leti si je prvič ogledal zapuščeno domačijo v Kostanjku nad Zdolami, kjer se je rodil in od koder je obiskoval šolo na bližnjih Zdolah. Sprva se je prestrašil hribovite in zaraščene parcele, lansko leto pa je le stopil tudi v notranjost hiše iz daljnega leta 1860 in se odločil. Sposobil si je nekaj denarja in kupil domačijo, ki poleg hiše z zidanico in nekaj na pol podrtih poslopij obsega še 1,15 ha zemlje. Domačija je prislonska ob strmo vzpetino, pod hišo je nekaj očiščene zemlje, ki je primerna za sadovnjak, spodaj proti cerkvi je travnik, po vzpetini nad hišo pa je nekaj gozda z bujno podrastjo.

Zdaj že dva meseca zahaja v Kostanjek. Ob nesebični pomoči prijateljev, sorodnikov

in sosedov je nekdanja mežnarjeva hiša v neposredni bližini cerkve sv. Vida postala spet od daleč vidna, do nje pa je speljana tudi cesta. "Cesto so mi tako rekoč naredili sosedje. Ko so naročili buldožer za vinograd, je zarezal v hrib še cesto, pa nisem še tolarja dal. Rekli so mi, da bom že plačal," pripoveduje. Znanec avtoprevoznik je pomagal pri navozu gramoza, drugi znanec mizar mu je odstopil okenke okvirje, ki jih ni potreboval, mnogi pa so mu pomagali pri čiščenju parcele, ki je bila še pred kratkim vsa zaraščena.

"Koliko zemlje smo premetali!" kaže na

Branko Mlinar ni vrzel puške v koruzo. Zgradil je dve hiši in ostal brez doma, zdaj pa se je trdno odločil, da zgradi še tretjo.

FOTO: B. DUŠIČ GORNIK

če jim je kakšen padel iz žepa pri njihovem pohajkovanju po resnično prelepi kočevski pokrajini."

V dosedanjih razpravah je bilo tudi že rečeno, naj bi bil KNP razglašen letos (evropsko leto varstva narave!), in sicer kot regijski park, ki bi po letu 2000 prerasel v višjo obliko, v narodni park. Najpogostejša vprašanja ljudi, ki bodo živeli v KNP ali njegovi bližini, so: kakšne so prednosti zanje, če bodo ustanovljen KNP, in kakšne bodo omejitve? Zato najprej razčistimo, kakšne parke poznamo in merila zanje.

Naravni parki so lahko krajinski, regijski in narodni. Iz gradiva Komisije za pripravo strokovnih osnov za krajinski park Kočevje povzemamo:

Krajinske parke razglašajo občine. Po 17. členu Zakona o varstvu naravne in kulturne dediščine je krajinski park lahko območje kultivirane narave, ki združuje značilno krajino s sestavinami naravne in kulturne dediščine in je namenjen predvsem rekreaciji in ohranitvi značilne pokrajine.

Regijski park je zaokroženo območje prvobitne in kultivirane narave, ki povezuje v celoto značilno pokrajino in naravne zna-

menitosti. Razglašajo ga republiška skupščina in je potencialni kandidat za narodni park, če izpolni manjkajoče pogoje. Od narodnega parka ga loči naslednje, da zanj ni zahtevana posebna profesionalna uprava, je pa možna in zaželena, če to razmere narekujejo, ter da ni zahtevan poseben red proračunski vir (ni pa izključen).

Narodni park je lahko večje, zaokroženo območje z ekosistemi in naravnimi znamenitostmi izjemnega pomena za Slovenijo. Namenjen je predvsem ohranitvi in proučevanju naravnih ekosistemov in rekreaciji.

Dodatna merila IUCN (Mednarodne zveze za ohranitev narave) za narodni park so še, da mora narodni park razglašati najvišje državno oblastveno telo; da mora biti odprt za javnost, obiskovanje pa je dovoljeno pod posebnimi pogoji, ki so v cilju ohranitve naravnih vrednot; da je zaradi zadovoljevanja različnih ciljev ozemlje parka lahko conirano in imajo posamezne enote različne režime varovanja; da je v narodnem parku je prepovedano izkoriščanje naravnih dobrin: sem šteje npr. poljedelstvo, pašništvo, lov, ribolov, sečnja lesa, rudarjenje, javne gradnje (transport, komunikacije, energetika...) ter stanovanjska, komercialna in industrijska pozidavanja. Te dejavnosti so izjemoma možne, če so lokalizirane (v posebnih conah) in če ne motijo preostalega strožje varovanega območja; da ima narodni park svojo posebno upravo, ki je pod nadzorom najvišje oblasti, ki zagotavlja tudi sredstva za njeno delovanje in opravljanje nalog.

Kakšen park bo Kočevski naravni park, še ni dokončno odločeno. Zapisal sem, da je ta merila za različne parke sporočila Komisija za Krajinski park Kočevje, torej naj bi bil

KNP po prvotni zamisli krajinski. Že omenjenih 10 poslancev je dalo pobudo, naj bo to narodni park. V zadnjih razpravah o KNP v Ljubljani in Fari ob Kolpi pa je bilo izraženo mnenje naj bi bil to regijski park, ki bi po letu 2000 prerasel v narodni park. Če povrnem pregled meril za različne parke pove, da bi KNP ustrezal merilom, ki jih naš Zakon o varstvu naravne in kulturne dediščine predpisuje za narodne parke, ne bi pa ustrezal kot narodni park dodatnim merilom Mednarodne zveze za ohranitev narave. In prav teh dodatnih meril IUCN se prebivalstvo Kočevske in tudi mnogi strokovnjaki in odgovorni funkcionarji najbolj boje, še posebno pa je zanimivo, da na dosedanjih razpravah o KNP o teh dodatnih merilih IUCN v glavnem ni bilo govora. Ljudem pa je treba le natočiti čistega vina, saj bodo oni živeli stalno v KNP ali njegovem obrobju (in ne Ljubljancima, Evropejci in drugi) in bodo le oni delizni vseh dobrih in slabih strani KNP.

Ob zaključku naj ugotovim le še, da je razprava o KNP na Kočevskem premalom, saj jih v zadnjem obdobju praktično ni (izjema je razprava v Fari), na območjih izven občine Kočevje, ki bodo tudi zajeta v KNP, pa jih sploh še ni bilo. Ljudje sprašujejo vse, vprašanje pa je, če dobijo prave odgovore, saj so celo odgovori strokovnjakov pogosto nepopolni. Pristojni ljudje naj poskrbe za pogovore z ljudmi na vsem območju, ki ga bo zajemal KNP, in to kmalu, saj naj bi KNP razglasili že letos (in to ne proti volji ljudi, ki tu živijo), se pravi, da se čas za razgovore in pojasnila hitro izteka. Ko bo tak ali drugačen Kočevski park razglašen, bo za razprave, ugovore in pripombe prepozno.

JOŽE PRIMC

ODŠKODNINA ZA IZGNANSTVO

Izgnanci praznih rok

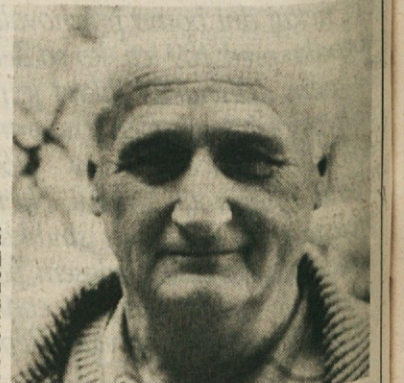
S tem ko Slovenija dobiva zakon o žrtvah vojnega nasilja, so izgnanci deležni nekaj več zadoščanja, kot so ga imeli doslej. Toda ali je krivica popravljena? Kot meni Jože Bogovič, predsednik sevniškega koordinacijskega odbora Društva izgnancev Slovenije, je potrebno govoriti o izgubljenem premoženju in o negmotni škodi. Obstajajo natančni popisi, kot pravi Bogovič, vojne škode po verodostojni mednarodni metodologiji. Vendar samo ti popisi. Ali se sploh da izmeriti vse trpljenje in vse, za kar je izgnance tako ali drugače prikrajšala okupacijska Nemčija?

Izgnanci se sicer ne pogovarjajo s tujimi državami, pač pa naslavljajo odločne pozive slovenski državi. Tako glasne izgnanske zahteve po odškodnini, kot smo jim priča v zadnjem obdobju, niso naključen pojav, ampak posledica temeljitih sprememb v Sloveniji po letu 1990. Ko po družbeni lastnini hlasta na različne načine zakrinkano zasebnitvo, se izgancem zdi za malo, da bi oni ostali praznih rok pri razporeditvi nekdanjega skupnega premoženja. Odrivanje izgnancev od mize, s katere vidno kopni nekdanja družbena lastnina, bi bila krivica tudi zato, ker je bivša skupna jugoslovanska federacija že dobila nekaj vojne odškodnine in jo skozi različne naložbe prelila v kolektivno jugoslovansko družbeno imetje.

Glasnih zahtev je sicer v državi več, saj se javljajo različne družbene skupine, ki sebe predstavljajo za žrtve vojnega nasilja. Kot se da razumeti Jožeta Bogoviča, Društvo izgnancev Slovenije ne razglašajo za žrtve edino sebe. Poudariti želi nekaj drugega. Bogovič pravi o tem: "Način reševanja vprašanj v zvezi z odškodninami žrtvam vojnega nasilja ni pravilen. V Sloveniji bi radi rešili vsa vprašanja s tega področja naenkrat. Mi izgnanci pa zahtevamo, naj se najprej rešijo vprašanja o odškodnini, ki zadevajo obdobje 1941 do 1945. Šele pozneje bi reševali odprta vprašanja, povezana s časom po vojni.

Obstajajo različna mnenja o tem, kdo vse ni bil žrtve vojne. Nekateri bi najraje rekli, da so bili izgnanci v Nemčiji kot na daljšem dopustu. Zaradi takega občutka, da nekdo ne želi videti bistva problema, Bogovič pravi: "Ob tem, da smo bili pregnani v tujo državo, smo bili tudi v neposredni nevarnosti, da izgubimo življenje. Delali in živeli smo prav blizu fronte. Spominjam se, kako je gorel Dresden. Če bi bili izgnanci kje na varnem v podeželski idili, daleč stran od tam, kjer je kosila smrt, se te groze ne bi spominjal."

Ko gre za odškodnino izgancem, se vneema nekakšen prepir celo o številu izg-

Jože Bogovič

nanih oseb; Bogovič zatrjuje, da jih je živih približno 25.000. Zadevo še bolj zaplete, ker kategorijo izgnancev mešajo z drugimi skupinami možnih žrtv vojnega nasilja. Tako izgnance skušajo strpati med prisilno mobilizirane v nemško vojsko in celo med povojne žrtve. Ker je krog možnih upravičencev do vojne odškodnine zelo širok, ko nastalo, kot misli Bogovič, veliko prerivanje.

Izgnanci ne želijo biti drobiž za poravnavanje vsakdanjih računov in meddržavnih odnosih z nekdanjimi okupacijskimi silami. Društvo izgnancev nasprotuje morebitnemu slovenskemu popuščanju na škodo izgnancev, kot bi bilo npr. v tem: Nemčija bi malo podprla Slovenijo v mednarodni skupnosti, naša država pa bi v zameno za to dobroto pozabila na nürnberško obsodbo zoper Nemčijo. Nekateri izgnanci sicer ohranjajo stike z Nemci, pri katerih so bivali med vojno, so Nemci, ki celo vzdržujejo izgnanske grobove. To so posamezni primeri, toda uradna Nemčija je zelo kruta do vprašanja slovenskih izgnancev.

Da potekajo mednarodna barantanja, kjer bi vlogo drobiža naprtli slovenskim izgancem, ne poročajo. O kakem kupčkanju v slovenski politiki, v katerem nastopa tudi izganska problematika, pa bi že laže govorili, saj parlament obravnava zakon o odškodnini žrtvam vojnega nasilja. Poslanci so končali drugo obravnavo predloga zakona o žrtvah vojnega nasilja. Po tem zakonu naj bi žrtvam vojnega nasilja priznali dosmrtno mesečno rento. Tako naj bi za vsak mesec nasilja dobili taboriščniki in zaporniki 300 tolarjev, izgnanci in interniranci 200, delovni deportiranci in pobegli pred izgonom pa 120 tolarjev. Kot je o razpletu v državnem zboru rekel Vlado Deržič, predsednik Društva izgnancev Slovenije, je zakon, kakršen je po drugi obravnavi v parlamentu, upošteval vse glavne zahteve izgnancev.

MARTIN LUZAR

NAGRADI NA MIRNO IN GRADIŠČE

Žreb je izmed reševalcev 15. nagradne križanke izbral Staneta Camloha z Mirne in Dano Hočevar z Gradišča. Camlohu je pripadla denarna nagrada, Hočevarjeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnja križanka in jo pošljite najkasneje do 8. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 17. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštini nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 15. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravila rešitev 15. nagradne križanke, se brano v vodoravnih vrsticah, glasi: LAN, KREMA, ERA, NEMEN, MEDVEDINA, TENIS, ALEP, ANDRE, REKA, ANAA, VEK, PAGAT, DELATOR, ARAT, VEDA, IME, LESONIT, NIVES, MASSENET, KALO, ALI, POLT, STAR.

PRGIŠČE MISLI

Samo voljo lahko dosežemo veliko, toda v našem življenju ne odloča volja, ampak vera in zaupanje.

TEJ BABA

Vsaka kompletna človeška natura vsebuje angelski in demonski princip.

ANDREJ HIENG

Življenje je enkratni domislek, ki se nikoli več ne ponovi. In ne ga jemati preveč zares.

VLADIMIR KAVČIČ

Vsak razvoj je sestavljen iz nešteto malih smrti. Ne moreš postati boljši jaz, če nisi prejšnjega sebe ubil, pustil za sabo.

BRANKO GRADIŠNIK

Časnikarski jezik je po svoji vrednosti najnižja, po svojem vplivu pa najmočnejša vrsta jezika.

ANTON BREZNIK

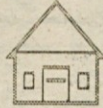
NAGRADNA KRIŽANKA

17

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	DOSTOJANSTVENO VEDENJE, RESNOST	ORJAK	DRUŽINA IZDELOVALCEV GOTALI IZ CREMONE	ČEVLJARSKO ORODJE	AVTOR: JOZE UDIR	AVT. OZNAKA BENETK	LUKA IN LETOVIŠČE OB ČRNM MORJU	KDOR GOLJ ATLETIKO	GORA NAD SEVNICO
VRSTA SLIKAR-SKE TEHNIKE					REKA V JUŽNI AFRIKI				
					TRINO				
MENIČNI UPNIKI									
PRALJUDJE (PO HAECKLU)							DANOTOK V M. BELTU		
KAOS							GR. OTOK V SARONSKEM ZALMU		
					ZENSKO IME				
					SOL OČETNE KISLINE				
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	ZNANI BELGIJSKI POLITIK PAUL HENRI	AROMATIC ZDRAV. RASTLINA		JUŽ. AMER. KUKAVICA			BOG RIŽA V SINTO-IZMU	MANJŠA STATUA	OSNOVNA KOLICINA ZA MERJENJE
				ANTIČNA LJUBLJANA					
VODNI IZVIR						GRŠKA BOGINJA ZMAGE			
						ITALIJANI			
STALNI TROPSKI VETER				NARAVNO TEMNEJŠE BARVILO					
				PLES					
URADNI SPIS			NOROST				VULKAN NA FIL. OTOKU MINDANAO		
			VRSTA JAPONSKO GLEDAL. IGRE				OMERSA NIKLAJ		
BOLGAR-SKA KRALJEV-SKA ROBBINA				PUŠČAV-NIK					
BARVA IGRALNIH KART				LATINSKA ABECEDA					

praktični
praktični
praktični
praktični

KRIŽANKA

Nega las

Če želite, da so vaši lasje zdravi in čvrsti, morate biti predvsem previdni pri njihovem pranju. Lahko si jih operete tudi vsak dan, vendar morate upoštevati nekaj osnovnih navodil. Pred pranjem jih razčesite z redkim glavnikom. Izberite šampon, ki ustreza vrsti vaših las, po pranju pa jih temeljito sperite z mlačno vodo. Po pranju las ne drgnite z brisačo, ker jih poškodujete, temveč vodo iztisnite iz njih in glavo ovijte z frotirko. Mokre lase nato previdno razčesite z redkim glavnikom, nikakor pa jih ne krtačite, sicer jih boste poškodovali. Če le morete, sušite lase na zraku. Kadar jih sušite s sušilnikom, ga držite daleč od lasišča, zrak pa naj bo mlačen. Ne uporabljajte preparatov za dodatno nego las po vsakem pranju! Dovolj je, če dodate balzam po vsakem drugem pranju. Če imate dolge lase, namenite posebno pozornost konicam, ki jih pred pranjem namastite z olivnim oljem in ga pustite učinkovati.

Obara iz domačega zajca

3/4 kg mesa domačega zajca, 2 žlici masti ali 3 žlice olja, 1 sesekljano čebulo, 2 žlici moke, 2 rdeča korenčka, košček gomolja zelene, peteršilj, košček limonine lupinice, malo majarona, malo šatraja, sol, cel poper, 1 - 2 dl belega vina, 1 jušna kocka. Kunca zrežemo na majhne koščke; uporabimo predvsem slabše dele. Na maščobi svetlo prepražimo sesekljano čebulo. Dodamo meso in ga prepražimo, da po vseh straneh porumeni. Pomokamo, moko tudi zarumenimo. Prilijemo vodo ali juho iz kocke. Dodamo na kolesca narezan korenček, drobno zrezano peteršiljevo korenino, gomolj zelene, limonino lupinico, vršček majarona in šatraja, lovorov list in previdno solimo. Počasi naj vre, da se meso zmehča. Nazadnje prilijemo vino. K obari ponudimo ajdove žgance ali različne žličnike.

Ta vražji rogovilček

Vedno znova se v časopisih oglašajo bralci in tarnajo nad navidez kaj nedolžno drobnocvetno plevelno rastlino z vejasto razraslim krhkim stebлом, ki se latinsko imenuje Galinsoga parviflora, pri nas pa ji največkrat rečejo rogovilček. Ta vražji plevel, ki dobro skriva svojo agresivnost, se je zadnja leta močno razpasel predvsem na dobro gnojnih njivah, pa tudi v vrtovih, vinogradih in sadovnjakih spravlja marsikoga skorajda v obup. Trikratni doktor agronomije, ekonomije in zgodovine univerzitetni profesor Jože Maček, ki se mu ne zdi podcenjujoče ukvarjati se tudi s tako "banalnimi" strokovnimi vprašanji, priporoča zoper rogovilček herbicid sencor, vendar pa se sme, denimo v krompirju, uporabljati šele, ko le-ta doseže višino 15 cm. Za hektar nasada potrebujemo nekaj manj kot kilogram sencorja, po skropljenju pa se nekaj časa zemlja ne sme okopavati. Okopavanje je najbolj priporočljiv način zatiranja plevelov, med njimi tudi rogovilčka, na manjših vrtnih površinah. Ve se, zakaj.

Nizkotemperaturni in kondenzacijski kotli

Poleg klasičnih toplovodnih kotlov, v katerih je temperatura vode od 80 stopinj do 90 stopinj, se na tržišču dobijo nizkotemperaturni kotli. Ti kotli lahko obratujejo z nižjo temperaturo (35 do 40 stopinj) brez nevarnosti za poškodbe. Prednost takšnih kotlov so manjše toplotne izgube na strani dimnih plinov ter možnosti uporabe v prehodnem obdobju, kar vpliva na večji izkoristek kotla. V kondenzacijskih kotlih izkoriščamo toploto dimnih plinov, ki zapuščajo kotel, ter tako še povečamo izkoristek. Takšni kotli zahtevajo posebno konstrukcijo in material dimnikov, saj je izločeni kondenzat na stenah dimnika okolju škodljiv in ga je zato potrebno zbirati v posebnih posodah.

ZANIMIVOSTI IZ NARAVE

Dolenjska - nova domovina štokelj

Štoklja je eden od simbolov slovenskega Prekmurja, najbolj znana simbola Dolenjske pa sta vinska trta in morda še lončena majolka. Kaže pa, da bi se jima prav lahko pridružila tudi štoklja. Teh ptic je namreč ob srednjem in spodnjem toku reke Krke vse več. V vasi Šentjakob pri Šentjerneju imajo to pomlad kar dve gnezdi, v katerih skrbni štrki vale nov zarod.

V gnezdo na Leničevi lipi se je v začetku meseca aprila že peto leto zapored vrnil par štokelj s prezimovanja v daljni južni Afriki. Letos štokelj nista odgnala nepričakovani spomladanski mraz in sneg, dolgokraki par je vneto popravljal staro gnezdo in nanosil slame in vej, da se je gnezdo še malo povišalo in okrepilo. Štoklje so skrbni starši in vneti graditelji domačega gnezda. V letih lahko gnezdo doseže tudi dva metra premera in prav toliko metrov v višino ter nekaj sto kilogramov teže. Običajno evropske bele štoklje gnezdi na strehah hiš ali drugih zgradb, tudi drogovji jim pridejo prav za gnezdo, na drevesu, kot je gnezdo v Šentjakobu, pa ga razmeroma redko zgrade.

V gnezdu na šentjakobski lipi se zdaj izmema zadržujeta samec in samica, kar kaže, da štoklji že valita nov zarod. Kakih 30 do 38 dni bo trajalo, da se bodo iz jajc izvalili puhasti in povsem beli mladiči s črnim kljunom, ki bodo šele kasneje dobili lepo oranžno barvo, značilno za kljun odrasle štoklje. Skrbna starša, ki si starševske dolžnosti povsem enakovredno delita, jih bosta v prvih tednih zvesto varovala pred mrazom, vročino in dežjem tako, da bo eden od njiju izmenjuje se vedno v gnezdu, drugi pa bo iskal hrano za lačne kljune in prinašal za naraščaj vodo v svojem kljunu. Šele ko bodo mladiči toliko zrasi, da bodo dobili perje in začeli dobro letati, jih bosta starša nagnala iz gnezda v samostojno življenje.

Štokelj prej ni bilo Od Colaričeve hiše, kjer živi 81-letni Franc s 74-letno ženo Pepco, se lepo vidi, kaj počneta štoklji v krošnji lipe. Zdaj, ko se lipa še ni odela v zelenje, je gnezdo dobro opazno, kasneje pa se skriva. Pepca Colarič pravi, da letos ob vrnitvi štokelj ni bilo toliko hrupa in ravsanja za gnezdo kot lani, ko je stari par podil od gnezda druge štoklje. "Najbrž so se mladiči hoteli vrniti v rodno gnezdo," pravi Pepca, "a sta jih ta stara odgnala. Pri tem sta bila zelo odločna, bojevitita in tudi glasna." Franc Colarič je povedal, da štokelj prej na Šentjernejskem polju ni bilo. Ne on sam in ne starejši vaščani jih ne pomnijo. Ob Krki so videvali le sive čaplje. Pred šestimi

v jarkih zaredilo veliko žab, najdejo pa se tudi druge male živali in škodljivci, ki grede štoklji v slast. Štoklje so koristne in lepe ptice. Nihče v vasi niti pomisli ne, da bi jih pregnjal. Izročilo pravi, da odgnati štokljo od hiše ni dobro. Ptica se za izgon lahko maščuje tako, da v kljuno prinese živ ogorek in ga spusti na hišo, da nastane požar, ki upepeli neprijazno domačijo. To sicer spada k tistim štokljinim opravilom, kot je denimo prinašanje dojenčkov, v katera verjamejo le otroci.

Naše nova domovanja

Štoklje bodo zapustile gnezda konec avgusta, ko se po starodavnem nagonu začno zbirati v jate in pripravljati za veliko potovanje. Prezimovat letijo zelo daleč, vse do južne Afrike, kjer se zadržijo do srede meseca marca, ko se odpravijo nazaj po poti, dolgi več tisoč kilometrov, do svojih rodnih krajev. Žal je več desetletij bilo tako, da so se vračale v vse bolj uničeno okolje. Regulacije, hidromelioracije, moderno kmetijstvo, zniževanje gladine podtalnic in uničevanje močvirnih ravnin je zdesetkalo število štokelj marsikje v Evropi. V nekaterih deželah so povsem izumrle, drugod so se obdržale v manjšem

Štoklja v gnezdu, skritej na Leničevi lipi. Že pet let zapored se štoklje vračajo vanj.

Pepca in Franc Colarič pred svojo hišo, od koder opazujeta zanimivo dogajanje na bližnji lipi.

Preteklost v gosteh

Stavlenje
maja Breških Slovencev pri Art. Okom
županu gospodu Tanogu Slovencu
v Spodnji Pohanci slov. 24 dne 30. aprila 1899.

*1/ Vigneti vesela se je slonila,
Raznega cvolja se je rodila,
Njo bi pač domer se bil vesel:
Vigneti v slavo ne bi zapel:*

*2/ V vigneti solca lepo nam sijaj,
Zinraj prav zopraj človek se vmišaj:
Da bi postal al slavčekov glas,
Tutaj ga sluši kmotič vsak čas.*

*3/ V vigneti maji lepo stojijo,
Pridam Slovencu so le volijo:
V tajaj in gijlja hudekva se te,
Vzraku ukajanoč je avizolo!*

PRVOMAJSKI MLAJ - V brežiški okolici so za prvi maj tako kot po mnogih slovenskih krajih od nekdanj postavljali mlaje. Predvsem so se z njihovo velikostjo postavljali fantje iz posameznih vasi. Mlaje je krasi- lo v gozdu nabrano zelenje, bršljan in lipca, med katero so navezali papirnate rože, delo deklških rok. Kakršne so bile pač oblast in politične razmere, takšno je bilo posvetilo prvomajskega mlaja: od zvestobe cesarju, božji materi Mariji, Hitlerju in Titu do napisov v čast prazniku dela. Prvomajska pesnitve v šestnajstih kiticah iz Spodnje Pohance pri Brežicah iz leta 1899 ima naslov "Stavlenje maja Breških Slovencev". Zapisana je bila na predvečer prvega maja, opeva pa pom- lad, prvomajski mlaj, belo-modro-rdečo barvo in cesarja. Original pesnitve hrani arhiv Posavskega muzeja. Na posnetku je uvodni del pesnitve. (Pripravi: etnologinja Ivanka Počkar)

IX. Trdinovih zapiskov

Najstajši občutek človeški - O naravi ljubezni imajo ljudje slabe po- jme. Popi razglašajo navadno ljubav za grešno, čisto pa saj za nevarno. V zakonu imeti se ljubiti ex off. Pred nič. Vzeli so farji našemu ljudstvu naj slaji občutek človeški, udarivši nanj pečat smrtnega greha.

Sijajni povzdig bordela - Bršlinski bordel cvete vedno bolj. Hiša zdaj za en čas rešena prodaje. Jerica ujela breznošega Lukaniča, napravlja ji čedno obleko. Tudi Franci je sreča poslužila. Ulovila gospoda, ki jej je dan narediti obleko. Zdaj ne prenočujejo berači ondi, ampak tudi popotni obrtniki, raznoščiki in kupčijski pomočniki. Sijajni povzdig bordela slavilo so v petek z veliko gostarjijo, napekli so si bravine in golobov in popili mnogo vrčev vina.

Za hlapce bo čedalje huje - Vse vre v Hrovatijo in Srbijo. Zagorcu pobegnili že 2 tretini. Važna sprememba. Do zdaj je bilo težko dobiti dobro dekle, hlapcev (se ve da ne naj pridnejih) bilo je dovolj in zato ravnali so z njimi le premnogi gospodarji tako grdo, jih pretepali, za- podili za vsako malenkost iz službe in jih sploh na vsaki način poniževali in demoralizirali.

Nesramna šega - Dolžniki imajo tudi tod skoraj brez izjeme nesramno šego, če jih pride upnik terjat, da se norčujejo, človeku smejaajo, ga zmirlajo in ne na zadnje grdo obrekujejo. Taki možaki so tudi nekatere vaše gnade n.pr. Mar. Lang.

UA S A ZGODBA

MARIJA FIEMANIČ

92 VAŠKIH SPOMINOV

Lepo je ob večerih, ko vse utih- ne. To je čas, ko ostaneš sam s svo- jimi mislimi. Nobenega glasu ni. Vse je kot izumrlo, le nočne ptice se oglašajo. Tudi petja pijancev ni več. Nič hudega, a pogrešam pa lepo fantovsko petje sredi vasi. Mladi so odšli in z njimi tudi petje. V dolgih nočeh slišimo samo še pasji lajež. Včasih mi je kar žal, da smo zasuli vaške kale. Tako so izgubile tudi žabe iz vasi in z njimi njihovo reg- ljanje, ki je bilo na svoj način lepo, čarobno in skrivnostno.

Nekoč je na nekem sestanku eden od vaščanov dejal, da bi bilo prav, če bi znova medse privabili žabe in jim omogočili, da bi nam delale večere prijetnejše. Njihovo oglašanje je del vaške romantike in morali bi jih zaščiti z zakonom, je menil možak, vendar pa z njegovimi pobudami ni bilo nič.

Tako se ob večerih spomnim davnih dogodkov ali pripovedi starejših vaščanov. Iz starih časov živi pripoved moje prababice, ki je rada pripovedovala, kako je neke noči stala pri oknu in imela čuden privid. Videla je nenavadno procesi- jo, ki se je vila od cerkve po vasi. Zatrčila je, da so v procesiji peli mrtvaške pesmi.

Babičin privid lahko povežem z resničnimi dogodki. Takrat je po vasi razsajala huda nalezljiva bolezen kolera ali kuga. To, da je razsajala bolezen, zdaj verjamem, v drugo pa ne. Je pa zanimiv še en dogodek. Ko so pred časom poprav- ljali lopo pred vaško hišo, so na podstrešju našli večje število izgo- tovljenih rakev. Niti pobarvane niso

bile. Tam so stale že okoli sto let. Ustno izročilo starih vaščanov pravi, da so takrat ljudje v vasi množično umirali, zato ni bilo mogoče izdelati dovolj rakev za vse, ki so pomrli. Prišla je zapoved, da se mora izdelati več rakev, ki naj čakajo na podstrešju vaške hiše. Kaže, da so vaščani naredili tako, potem pa nanje pozabili. Rakeve so na podstrešju do današnjih dni kot pomnik na hude ease.

Sicer pa ljudje radi kaj dodajo in še tako verjetno ustno izročilo je dobro preveriti. Moj zdaj že pokoj- ni tast je govoril, da imamo zadaj za našim hlevom, ki je sedaj prede- lan v obrtno delavnico, veliko kraško jamo s kapniki. Vprašali smo ga, zakaj so jamo zasuli. "Zato, ker smo imeli premalo obdeloval- nih površin. Ljudje so potrebovali rodovitno zemljo, saj je bilo privsaki hiši veliko lačnih ust," je razložil. Predniki so krčili puste steljnike, da so izkrčili okoli trideset arov rodne zemlje, zasuli pa so tudi kraško jamo, navozili nanjo rodovitno zemljo in posadili trto. Vendar pa te kraške jame nikoli nismo nikoli odkrili, čeravno so jo med drugo svetovno vojno iskali vsi vaščani. Zelo prav bi nam prišla za zak- lonišče.

Tast je velikokrat tudi pripove- doval, da so včasih iskali zakopan zaklad, o katerem so dolgo govor- li, da so ga naši predniki skrili pred sovražniki. Zakopan naj bi bil v ravni črti tretje globeli med lok- viškim in krvoškim zvonikom. Moji predniki so zaklad iskali, a niso našli ničesar.

FINCA KUHELJ

MINI ZGODBA O DOBROTI

Nekega dne sem sedla v svoj avto in se odpeljala proti vasi. Po tristo metrih vožnje sem ugotovila, da z avtom nekaj ni v redu. Ustavila sem, da bi ugotovila, kaj je. Pa zagle- dam mladega sosedo, ki je korakal čez travnik proti meni. "Takoj ko ste krenili od doma, sem slišal, da peljete s

prazno gumo. Prišel sem, da vam jo zamenjam," je dejal in se lotil zamenjave. Svetoval mi je še glede popravila in zaželel srečno vožnjo.

Odpeljala sem se naprej vsa ganjena: "Moj bog, kako dobre ljudi imamo še med se- boj."

KNJIŽNA POLICA

Ambra

Ambra je, tako razlaga slovar tujk, dišeča, smoli podobna snov, ki jo izloča črevesje nekih kitov. Ta skrivnostno zveneča in hitro zapomeljiva beseda je dala naslov novi, že petindvajseti pesniški zbirki Tomaža Šalamuna, najplodnejšega in najbolj prevajane- ga sodobnega slovenskega pesnika.

Čeprav avtor pravi, da je ambra temna beseda in da se v njej ničesar ne vidi, pesmi ne odsevajo temnote. Nas- protno, pokrajine, v katere nas zavlja- jo, nenehno obvlajo slapovi svetlobe z razkošjem najrazličnejših in vsemo- gočih podob. Pesnik zapisuje svoje verze na različnih koncih sveta in se prav nič ne zmeja za meje, ki so jih med deželami in državami začrtali ljudje. Prek teh meja gre svobodno, kot državljani vsega sveta, je s svojim verzom in glasom besede. Ko se na tujem zave, da je Slovenec in da mora biti že zavol- jo tega malo žalosten, se v njem oglaš- a tista znana Lorcova pesem Cordoba. Z bridkostjo in grenkim posmehom hrepenenje španskega poeta zapiše: "Kar bicikliraj v Cordobo! Dež, ki te bo/ močil, bo moj dež. Jaz bom dež, tigr- ček, para bo blaznela od tebe..."

Ob vseh veličastnih razsežnostih, ki jih razodevajo pesmi, ob iskanju tal na zemlji in nebu pa pesnik spozna, da je kot človek samo igra v rokah usode. Ta mu ne prizanaša in ne more ji ubežati, naj se ji še tako uporno in kričavo zo- perstavlja. Zemeljski konec je neizbe- žen, zato je s smrtjo dobro biti prijazen. Kajti: "Živi smo samo za hip. Dokler se lak suši".

"Moč in čar te zbirke je ob doslej znani sili nova izčiščenost, a slej ko prej in kot zmeraj jezik," je na zavitek knji- ge zapisal Tone Pavček. Z njim pesnik Šalamun izreka svojo bolečino, poi- menjuje stvari, ustvarja poezijo. In jezik je največ, kar more biti, za Šalamuna "rešitelj ljubezni, rož, človeštva in in- strument Boga".

Ambra je izšla kot ena prvih knjig v zbirki Itaka, ki jo je začela letos izdaja- ti Založba Mihelač v Ljubljani.

IVAN ZORAN

Pripovedke s strehe sveta

Kaj mislite, kaj bi počeli Slovenci, če bi v enakem številu, kot nas je zdaj, živeli na šestdesetkrat večjem ozemlju, odrezani od sveta, v lepih, a krutih naravnih razmerah visokogorske planote, kjer je mogoče poljščine pridelovati le tri poletne mesece, kjer temperatura lahko v enem dnevu pade za 40 stopinj, kjer ni ne elektrike ne televizije?

Odgovori na tako hipotetično vpraša- nje so lahko različni, zanesljiv pa je tale: dolge zimске večere bi si krajšali s pripovedovanjem pravljic. In prav to je priljubljeno opravilo ljudstev, ki za-

res živijo v prav takih razmerah, kot smo jih na kratko zarisali v vprašanju. Če za ljudstva s strehe sveta, s tibetansko visoke planote, ki so, skrita za mogočo verigo himaljskih vršacev, stoletja in stoletja živeela odmaknjena od sveta in ohranjala svojo edinstveno starodavno kulturo in izredno bogato izročilo, ma- katerim so seveda tudi pripovedke. In kitajski okupaciji Tibeta in velikem kulturnem opustošenju, ki ga je komunistična kitajska oblast naredila, ko je Tibetancem vsiljevala red, kitaj- šnega niso marali, ter po neuspešni upor s mnogi zbežali za svojo voditeljem Dalaj Lamo iz domovine prostovoljno izgnanstvo. Niso pristali na zrušenje starodavnega družbenega reda, naj je bil še tako daleč od pojma sodobne družbe, vendar je bil globoko prežet z duhovnimi vrednotami lama- ističnega budizma in s tradicijo. Beganci so prinesli s seboj v izgnanstvo bogo- to tibetansko kulturno izročilo s svojo povedkami vred. Dalaj Lama je v Lami- ji ustanovil Knjižnico tibetanskih del in arhiv, v katerem je začel zbirati zapo- ustnega izročila in jih dal prevajati v angleščino. Tako se svet lahko seznan- ja vsaj z delom bogastva te zanimive tradicije in seveda tudi s pripovedkami, ki so tudi odraz Tibeta. Za naše bra- njih je izbrala in prevedla Silvestra Rogelj-Petrič, izdala pa jih je Mladost, v svoji zbirki Zlata pučca po naslovom PRIPOVEDKE S STREHE SVETA. Ilustrirala jih je prijazna bivajoča kitajska umetnica Huai- wang. Tibetanske pripovedke so s knjigo prvič na voljo bralecem v slo- venščini.

MILAN MARKELI

TELEGRAMI

Znanstveni inštitut Filozofske fakultete je izdal študijo dr. NARCE ŠUMIJA ZNAK V PROSTORU. Posvečena je arhitektu Marku Mušiču oziroma avtobusni postaji v Novi Be- mestu, ki jo je zasnoval Mušič. Pri likovanju njene arhitekture je sime- no uporabil črkovni znak NM (Nova mesto) in prvine grajske arhitekture (dolina gradov) ter tako ustvaril delo, ki mu podobnega ne najdemo nikoli svetovni arhitekturi. Šumi označuje Mušičevo delo kot plemenito stvaritev, ki sodi med izbrane spomenike sodob- nega stavbarstva na Slovenskem.

Podjetje Arah je izdalo tri knjige: novosti: prevod knjige IZVEN KRAJ, ZORA uglednega svetovalca washin- tonskega centra za mednarodne in te- teške študije in teoretika mednarodnih odnosov Zbigniewa Brzezinskega. Li- virnik je izšel pred tremi leti.

Družina je izdala drugo knjigo božjepotnega vodnika po slovenski- romarskih cerkvah DUŠA, LE POIŠI PETRIČ. Letos naj bi izšla še zadnja, tre- ja knjiga.

Branimir Žganjer

Vajinega sinka imam neizmerno rada

17

Caritas. Tudi očeta Medveda kaže vsekakor povabi- ti. Pri verouku za gimnazijce si se od njega naučil več marksizma kot od profesorjev na gimnaziji in na fakulteti. Najbrž ga ne bo mogoče tako hitro dobiti, kajti zdaj pase svojo čredo duš nekje daleč, menda na Korčuli.

"In kaj naj bi pripravili?" je skrbno vprašala mama. "Kaj ne misliš povabiti nobenega dekleta?"

"Če smo že pri ženskah, ne bi smela zmanjkati nuna sestra Lucija. Pravijo, da je sedaj v Nemčiji. Tudi svojih kolegic s fakultete se ne bom branil. Dalmatin- ka Mare se je že poročila, Gordana se še otepa z zgo- dovino, Zrinka se je poročila in v dobrem letu ločila, nikakor pa ne zmore skušnje iz zgodovine 19. stolet- ja. Kar zadeva hrano, bomo pripravili obložene kruhke, kakšen kozarec vina, nekaj steklenic piva, sladolep, in konec. Moj sošolec Radek je na poročni dan povabil nad sto gostov in zapravil celo premoženje. Še dandanes odplačuje posojilo z debe- limi obrestmi vred, v hiši pa mu manjkajo hladilnik, sesalec za prah in še veliko potrebnega. Prodaj je tudi avtomobil in si ga zdaj posoja od brata. Ne, takšnih bedastih praznovanj nam ni treba," je zaključil Boštjan.

"Nekaj bi te le rada vprašala, je previdno spregov- orila mama. "Govoril si o treh dekletih, doslej pa nismo slišali, da bi se ti resno zanimal za katero."

"Čas vse v kozji rog užene, naj vama odgovorim v slogu svoje babice. Vsekakor se bo gospa Vera debe- lo urezala. Prerokovala mi je, da se bom oklenil

lahkoživega dekleta, se butasto zaljubil in da bom nesrečen. Toda bodite prepričana, da ne bom doživel nobene polomije."

XX

Eventus e vaticinio. (Prerokba po dogodku)

"Nekoč v Eneidi je Vergil spregovoril o bodoči slavi in svetovni oblasti Rimljanov. Kajpak, prestavil je dogodke iz svojega časa, iz prvega stoletja pred našim štetjem, v predzgodovino Rimljanov. Takšen poseg imenujejo vaticinia ex eventu (prerokbe iz dogodkov). Jaz naj sklenem svoj dnevnik z z neko- liko spremenjenim reklom: Eventus e vaticinio (pre- rokba po dogodku). Vsak oče si želi, da bi snaha bila, če že ne premožnejša, pa vsaj študirana. Vsekakor pa bi pošteni starši imeli raje revno kot pa bogato, a hkrati zadirčno, prepirljivo ali celo nepošteno snaho. Nav- sezadnje sta zvesto srce in delavna ročica dota, ki je nima milijonarka, kot je zapisal nesrečni Prečeren. Poštenih deklet je dovolj na svetu."

Nekaj mesecev po diplomu v pozno jesenskem večeru se je zgodilo. Zunaj je rahlo deževalo, Boštjana ni bilo doma.

"Dober večer obema! Mene že najbrž poznata iz Boštjanovih pripovedovanj. Jaz sem, če dovolita, vaju bom imenovala kar mamica in očka... Besedi tašča in tast se mi zdita za spoznanje preveč uradni. Torej dovolita mi, da vaju tako ogovarjam," je spregovori-

lo dekleta, ki je prišlo na obisk. "Jaz sem... imenuje se..." je nadaljevala.

"Gavdencija," sta hkrati vzkliknila mamica in očka.

"Točno, tako sta me imenovala, ko sem bila še majhna punčka."

"Sama si si nadela ta vzdevek. Pravzaprav, sem ga jaz nadel, ko sem ponavljal stavek parva puella gaudet (punčka se veseli). Iz tega se je izcimila Gavdencija," je povedal očka.

"Tudi to drži. Sem nečakinja nune Lucije, ki se jo spoznala, ko se je Boštjan zdravil v bolnišnici kot šolarček. Jaz sem takrat hodila še v vrtec."

Oba sta se spomnila prikupne deklice veselo živahnih oči, zvedave in zadržane hkrati, izredno dobrodušne. Res, vzdevek Gavdencija je v celoti ustrezal.

Vsi trije so pomolčali. Zdelo se je, da punca zbira pogum pred odločilnim stavkom: "Z vajinim sinkom se imava neizmerno rada. Strinjava se v vseh pogledih. Boštjan je malce zaprte narave, toda pošten občutljiv, rad ima otroke, ni hudoben, zelo rad se smeji in ima vaju zelo rad," je odkritosrčno govorila sloko dekleta kostanjevih oči, precej lepega obraza neznih, vendar krepljih rok. Zадnje besede je spre- govorila v brezhbitni slovenščini in neponarejeno v začetku so se pogovarjali po hrvaško.

Ko sta, ganjena nad besedo "neizmerno rada" prijazno prikimala, je dekleta vstalo, razširilo roke in ju skoraj hkrati objelo.

Kmalu je stekel prijateljski pogovor. Dekle je razložilo, da je pred dnevi diplomirala na pedagoški akademiji, na oddelku za tehnično vzgojo in biologijo. Beseda je dala besedo. Navezali so prisrečni nevsiljiv pogovor o študiju.

PROSLAVA V RADOHOVI VASI

RADOHOVA VAS - Zaradi velike izgube, ki so jih partizanom zadali Italijani spomladi leta 1942, posebno 1. štajerski brigadi (kasnejši 2. grupi odredov), na Pugledu, Blatnem klancu in v Bojanskem borštu na Medvedjku, priredijo Združeni borci in udeležencev NOB Grosuplje, Krajevno združenje borcev in udeležencev NOB Šentvid pri Stični, KS Šentvid pri Stični, Občina Ivančna Gorica in občina Trebnje v spomin na prve ustreljene talce in v počastitev državnega praznika 27. aprila ter 50. obletnice zmage nad fašizmom v četrtek, 27. aprila, ob 10. uri v Radohovi vasi ob spomeniku talcev slavnostno zborovanje s kulturnim programom. Udeležence bodo pozdravili predsednik KS Šentvid in župana Ivančne Gorice in Trebnje, slavnostni govor bo imel Vlado Ambrožič - Novljan. Proslava je posvečena tudi prvim ustreljenim talcem v Ljubljanski pokrajini: 28. aprila 1942 so bili namreč v Radohovi vasi ustreljeni Franc Majcen, Franc Zlajpah in Franc Kodrič - vsi iz Mokronoga, Janez Kranj iz Trizca ter Nikola Tatalovič in Franc Turnšek iz Ljubljane.

C. J.

V Novoteksu zadnja plača novembra lani

Delavci razočarani

Delavci in delavke Novoteks Konfekcije Novo mesto smo razočarani, saj našo tovarno ubijajo, z njo vred pa umira tudi naše delo. Pred 20, 25 leti, ko smo pričele delati v tovarni, smo bile stare 15, 16 let. Prav gotovo je tekstilna tovarna pomagala okolici, šola v Bršljini smo v veliki meri zgradili delavci Novoteks in Pionirja. Matična tovarna je zgradila še tri obrate po Sloveniji.

Rojevati se je začela demokracija in umirati naša tovarna. Tovariš direktor je postal gospod podjetnik, tovarišica, odgovorna za finance v Novoteksu, je postala gospa direktorica Novoteks Konfekcije. Na finance se očitno zelo dobro pozna: kolikor že ni bilo v prejšnjem Novoteksu preveč dolga, ga je kasneje še najela, da so nam lahko izplačevali naše plače, ki so bile vedno zelo nizke (vodilni so dali vedno nekaj na stran za našo "boljšo" prihodnost, kar sedaj občutimo), in s tem poskrbela za socialni mir. Ničče pa ni skrbel za boljše delo, organizirano, racionalno izpeljane naloge. Zadnja tri leta nismo imeli človeka, ki bi znal voditi in organizirati delo. V Konfekciji Novo mesto sta bila zaposlena dva, ki sta imela 6. stopnjo višje konfekcijske šole. Enega smo z družinskimi močmi, ne da bi on kaj dosti prosil, invalidsko upokojili, druga je postala tehnološki presežek. Zdajšnjo usodo podjetja pa so krojili: mlada diplomantka 6. stopnje konfekcijske smeri, direktor ekonomist in nekaj ljudi s 5. stopnjo izobrazbe.

Delavke Novoteks Konfekcije si želimo le kruha, pomagajte nam! Ne zavržite tega, kar nam je še ostalo. Znamo šivati, tudi stroji še stojijo v tovarni. Politiki, ne dopustite, da ljudje, ki smo pošteno delali 20, 25 let, stojimo pred socialno in prosimo za pomoč! Tudi za tak korak se bomo morali odločiti, saj smo nekateri že več kot 9 mesecev na čakalju in zato se je dobilo le 12.000 tolarjev mesečno, od novembra pa še tega ni več. Zadnje, kar smo dobili delavci in delavke, je plača za november lani. Saj je to krščanska vrednota, mar ne?

Agencijo za plačilni promet v Novem mestu prosimo, naj pregleda poslovanje Novoteks Konfekcije in njene bratske firme Henrichi.

Delavci Novoteks Konfekcije Novo mesto (80 podpisov)

Nekaj je v tej deželi hudo narobe

Odprto pismo dr. Slavku Gabru, ministru za šolstvo in šport Republike Slovenije

Učitelji maturitetnih predmetov novomeških srednjih šol se pridružujemo tistim, ki so svoj protest zaradi našega sedanjega položaja v šolstvu izrazili v Pismih bralcev, na šolski strani Dela in v Šolskih razgledih.

Težave slovenskega učiteljskega se ne začnejo in končujejo pri plačilu dela, ki ga imamo učitelji v zvezi z maturo. To je samo zrnje, h kateremu naj bi se sklanjali, da se ne bi ozirali po resničnih problemih svojega stanu. Če je status profesorja z univerzitetno izobrazbo tak, da mora za en izvod Slovarja slovenskega knjiž-

nega jezika, torej za eno knjigo, odšteti skoraj štiri desetine svoje mesečne plače, je pri vrednotenju njegovega dela v tej deželi res nekaj hudo narobe.

Pričakujemo, da si bo ministrstvo začelo živo prizadevati za izboljšanje materialnega in s tem družbenega položaja učiteljev, kajti le tako bo ustvarilo spodobno konkurenco za delovna mesta v šolah. Obetamo si tudi, da bo spet začelo upoštevati objektivno izmerljive razlike v količini dela med učitelji različnih predmetov in vrednotni popravljanje pisnih izdelkov. Slednje je v zvezi z maturo dobilo še posebno težo, saj je vsem jasno, da je treba učence na eksterno pisno preverjanje znanja pripravljati tako, da dobijo čimveč povratnih informacij v obliki popravljenih pisnih izdelkov.

Spriči slednjega se res ni čuditi, da se je na Republiški izpitni center, ki je zadolžen za eksterno preverjanje, doslej prijavilo pre malo ocenjevalcev, kljub temu da so mnogi dobili pisna povabila k sodelovanju. Kdo bo to odgovorno delo opravil, če ne ustre-

zno usposobljeni strokovnjaki, ki naj bi se prostovoljno in pravočasno prijavili na razpis? Če bo izbor ekster-nih ocenjevalcev potekal tako drugače in morda tik pred zdajci, ali bo potem še mogoče zagotoviti kvaliteto in objektivno preverjanje? Gospodu ministru predlagamo, da to pravočasno pojasni slovenski javnosti, letošnjim maturantom in predvsem njihovim staršem. Ko bo podal to pojasnilo, naj obenem tudi pove, kolik je na srednjih šolah sploh še odstotek pedagoških delavcev, ki imajo z zakonom določeno smer in stopnjo izobrazbe. Tudi ob tem podatku se bodo morda zamislili marsikateri starši, če se ne bodo tisti, ki bi bili o tem dolžni razmišljati na dobro plačanih delovnih mestih.

Učitelji maturitetnih predmetov na srednjih šolah:

- STZŠ Novo mesto
- SKŠ Grm Novo mesto
- Gimnazija Novo mesto
- Srednja ekonomska šola Novo mesto
- ŠS za gostinstvo in turizem Novo mesto
- SEŠŠ Kranj (77 podpisnikov)

DVE IZ KOČEVJA

KOČEVJE - Pretekli četrtek je bila v Ljubljani otvoritev regijske razstave Didaktična predstavitel OŠ, na kateri sta svoje izdelke predstavili tudi OŠ Stara Cerkev in OŠ Ob Rinži Kočevje. Učenci iz Stare Cerkeve so prikazali projekt Pustne maske, kočevski učenci pa več zanimivosti: biltene, šolske in razredne časopise, dogodke iz zimske šole v naravi, zanimive miselne vzorce z naravoslovnega dneva višje stopnje in dva projekta četrtošolcev (Izgnubljena kulturna dediščina, Zakaj neokrnjena narava Kočevske ne privabi več turistov). Na svojem razstavnem prostoru so pripravili tudi didaktične igre za nižjo stopnjo, 2. razred je organiziral razred pa učno uro s pomočjo lego kock o gasilcih in njihovi opremi.

S. J.

SREČANJE STAREJŠIH KRAJANOV

DRAGATUŠ - V KS Dragatuš živi 59 krajanov, starejših od 80 let, 5 pa jih je že dopolnilo 90, zato smo se v krajevni organizaciji Rdečega križa odločili, da jim pripravimo veselo srečanje. Zbrali smo se v soboto, 22. aprila, popoldne. Skoraj vsi so prvič sedeli v jedilnici dragatuške osnovne šole, kjer smo jim aktivisti Rdečega križa ob finančni pomoči krajevne skupnosti pripravili nekaj prijetnih uric, srečanja pa se je udeležilo 35 starejših krajanov. Nastopili so učenci osnovne šole z igrice, zaigrali so jim taburamaši pod vodstvom Antona Grahka, razveselili pa si jih tudi: pripovedovalec veselih zgodb, mladi pevki in harmonikar Ivan Kambič. Nekateri člani KO RK Dragatuš je 30 let opravljajo humano dejavnost: Miha Lončarič, Malka Pašič, Marica Simonič in Anica Gorše. Za uspešno srečanje starejših krajanov pa so zaslužni tudi sedanjji prizadevni aktivisti.

MILENA FINK Dragatuš

ZAHVALA ZA DOBRODELNOST

Klub belokranjskih študentov, ki je organiziral akcije v podporo duševno in telesno prizadetim otrokom, se najlepše zahvaljuje vsem delovnim organizacijam in posameznikom, ki so prispevali sredstva v dobrodelne namene in vsem, ki so omogočili obe prireditvi. To so bili: Iskra Semič, Krka tovarna zdravil, Dolenjska banka d.d., Komet, Belt, Beograd, Auto-commerce Novo mesto, Avtotehna d.d., STP Mercator Metlika, Elektro Novo mesto, Beti Metlika, Komunalna Črnomelj, Belokranjska Črnomelj, Servis Vrtin, Danfoss Compressors Črnomelj, občina Črnomelj, cvetličarstvo Brinc, Karitas Metlika, osnovna šola Metlika, Mercator Kmetijska zadruga Črnomelj, Dolenjske pekarnar-pekarne in slaščičarna Črnomelj, ZIK Črnomelj, Ljudska knjižnica Metlika, cvetličarna Rauch Črnomelj, Mladinski kulturni klub Bele krajine Črnomelj, Dolenjski list, radio Sraka, radio Krka, Studio D, TV Novo mesto, obrtna zadruga Hrast, Miroslav Štimac, zdravstveni dom Metlika, Komunala Metlika, ŠOU Ljubljana.

LEPOTEC MED HROŠČI - Karel Rožman iz Brežic je vnet ljubitelj starih avtomobilov. Njegov volkswagen, izdelan leta 1954, je pravi lepoteč med tovrstnimi ohranjenimi avtomobili. Za obnovo je Karel porabil blizu 2 tisoč ur dela, saj je vozilo obnovil do najmanjše podrobnosti. Na srečanju lastnikov starih hroščev doma in v tujini je za svojo lepota prejel številna priznanja in pokale. Med drugim so na vozilu posebnost elektromehanski smerokazi. (Foto: M. Vesel)

Okrogla miza in prazni stoli

V četrtek, 20. aprila, je bila ob 17. uri na novomeškem Rotovžu okrogla miza, kjer naj bi se Novomeščani spoznali s projektom slovenskih nevladnih organizacij s področja varovanja okolja in narave - AGENDA 21. Učeni izraz pred številko pomeni delovno področje ali, še preprosteje, delo. S tem imenom so ga sprejeli kot enega od petih dokumentov na znameniti konferenci Združenih narodov za okolje in razvoj v Rio de Janeiru. To je dokument o družbenem, gospodarskem in okoljskem trajnostno uravnoteženem razvoju.

V začetku vabila na okroglo mizo je zapisan stavek: "Brez skrbi za kakovost okolja ni gospodarskega razvoja in ni poti v Evropsko zvezo." Ko vdihnete zrak v Zabji vasi, na Grmu, ob ugodnem vetru pa že tudi na Drski, in si napolnite pljuča s hlapi organskih topil naše tovarne avtomobilov, katere večinski lastnik je druga najplivnejša članica Evropske zveze, se lahko vprašate: Ali ni vse skupaj samo velika burka? Zdravega okolja si pač ne želimo zaradi Evropske zveze, ampak preprosto zato, da bi tu, kjer smo, normalno živeli. Kdo je tisti, ki najbolj vedri in oblači v novomeškem okolju, je več kot jasno in jasno je tudi, da prihaja iz

srca Evropske zveze. Evropska zveza ima torej vse možnosti, da v Novem mestu dokaže svojo občutljivost do okolja.

Čevpr hrane za premislek o našem okolju na okrogli mizi ni manjkalo, jo je očitno pogrešalo zelo malo Novomeščanov. Od osmih, kolikor jih je prišlo, je bila slaba polovica organizatorjev. Želja, da bi na dogajanje v svojem kraju vplivali in za vpliv dobili podporo pri podobno mislečih drugod po Sloveniji, je od dobrih dvajset tisoč Novomeščanov na srečanje prignala pet ljudi. Od več tisoč novomeških srednješolcev, ki si dejanj za boljše okolje gotovo želijo, je prišel na srečanje - eden.

Ker je eno od pravil trajnostno naravnega razvoja, da je treba okoljsko problematiko reševati čim bližje njenemu izvoru, so na okrogli mizi našli krajevne težave in jih razvrstili po resnosti. Zaradi majhnega števila udeležencev razprava ni mogla biti tako pestra, kot bi lahko bila, če bi jih bilo več. Novomeščani vse preveč pričakujemo, da bo težave z onesnaženim okoljem za nas reševal kdo drug. Pripravljeni smo zasebno zabavljati nad zrakom, ki ga dihamo, ali gostim prometom, celo štuvatvi drug drugega v napade na one-

Prvega maja gremo spet na Javorovico

Lepi spomini na lanske slovesnosti na tem kraju

"Javorovica je opomin, da je sleherni sovraštvo zlo. Danes jo vidimo kot spomenik svobode. Sprava je bila med nami, bivšimi borci, že davno dosežena..." je povedal general Lojze Hren lani 16. marca.

Dobro nam je še v spominu lanski 16. marec: na planini Javorovica se je pred spominskim hramom, ki stoji na ostankih nekdanje cerkvice svetega Ožbolta, ki so jo tu nekoč postavili Celjski grofje, zbralo nekaj sto ljudi. Prišli so počastiti spomin padlih in pomorjenih borcev 4. bataljona Cankarjeve brigade, ki so tu 16. marca 1944 dali življenje za svobodo.

Mašo zadošnico v spomin pokojnih partizanov in drugih žrtev vojne je bral takrat ljubljanski pomožni škof Lojze Uran. S toplimi besedami se je spomnil padlih mož, fantov in deklet ter zaželel, da naj bo spominski hram nad vasjo dom sprave in kraj, ob katerem si bomo vedno želeli, da se vojno gorje ne bi nikoli več ponovilo. Nagovor je škof Uran sklenil z besedami: "Bodimo povezani s skupno željo, da bi žrtev mladim na Javorovici ne bila zaman!"

Njemu, svojem padlih borcev, duhovščini, številnim domačinom in vsem gostom se je posebej zahvalil predsednik odbora Cankarjeve brigade general Lojze Hren, ko je lepo in preprosto povedal tudi tole: "Ničče med partizani si ni želel komunizma, ki ga hočejo zdaj obesiti nekdanji nasprotniki za vrat borcem za našo svobodo..."

Prvega maja lani se je na Javorovici znova zbrala množica domačinov in Dolenjcev iz vseh krajev. Tudi letos je bila 16. marca na planini spet pravna molitev za vse. Somaševanje dekana Antona Trpina in kaplana Toneta Dularja ter pleterskega priorja p. Janeza Hollensteina je vodil pater Franc Cerar, nekdanji partizan. Maše se je udeležilo kakih sto ljudi, niso pa bili na planini predstavniki borčevske organizacije, ki so imeli drugje spominsko komemoracijo.

Zdaj nas na lepo planino na Gornjancih spet vabijo Zveza borcev in šentjernejske organizacije. Prvega maja bo Javorovica znova kraj prijetnega srečanja ljudi dobre volje.

TONE GOŠNIK

DOLENJSKI PARAPLEGIKI ZBOROVALI

Društvo paraplegikov dolenjske regije je izvedlo svoj redni letni občni zbor v prostorih Zavarovalnice Tilia v Novem mestu. Bil je to hkrati tudi volilni občni zbor, kjer si je vodstvo zadalo za naslednji mandat delovati in korist vsega članstva, predvsem na socialnem programu. V društvu, ki združujemo člane, vezane na invalidski voziček, si bomo prizadevali tudi za nabavo potrebnih ortopedskih in sanitetnih pomagala, izobraževanje, prevoze invalidov, vključevanje članov v domače okolje in delo, skratka, v čim večji meri sanirati težko invalidno delovanje. Kar nekaj članov (vezanih na voziček) se srečuje s stanovanjskim problemom, tudi na tem področju je nujno se dogovoriti z ustreznimi službami. Društvo paraplegikov se ob tej priložnosti iskreno zahvaljuje Zavarovalnici Tilia za brezplačen najem prostorov ob izvedbi občnega zbora, zahvaljujemo se za brezplačno pogostitev, predvsem pa Cvetki Bartolj za prijaznost in naklonjenost. Ob tej priliki želimo poudariti, da je Zavarovalnica Tilia ena izmed redkih, kjer je nemoten dostop z invalidskim vozičkom v vse prostore.

Predsednik društva JOŽE OKOREN

Kaj bi še rad, če imaš knjižnico, ki gleda na vrteček? (Cicero)

Z avtobusom na izlet!

Z izborom naročnikov, ki jih bomo jeseni povabili na zanimiv avtobusni izlet, smo prišli že do leta 1965. Od tedaj je na Dolenjski list še zmeraj naročnikov, in malo manj kot tisoč naročnikov, in med temi je računalnik za potnico v avtobusu določil Vido Pavlovič iz Kapljišča 8, p. Gradac. Šestmest sedežev je že zasedenih tudi v avtobusu, s katerim se bodo na izlet odpeljali poslušalci novomeškega radia Studio D. Nagradna vprašanja niso preizkušna, med reševalci zadnjega pa je pri zrebanju imela največ sreče Vido Luzar iz Petelinjeka 7, p. Novo mesto.

Na izlet vas bosta peljala Dolenjski list in Studio D

z narocniki na izlet

JOŽE MOŽI	PETER DURJAVA	VINKO GORENC	IVAN VOVK	ALOJZ PAVLIN	MARTIN ZORC	IVAN ARH	FRANC GOLOB
MARIJA JERIB	CIRIL BERTIČ	JOZEFA JERMAN	ANTON RADEŠČEK	MARIJA TOMIČ	JULIJ STRUGAR	ANGELA SIMONČIČ	VIDA PAVLOVIČ

s poslušalci na izlet

NEŽKA STANIŠA	ZVONKO STARHA	ROZALJKA LENIČ	STANE FRELJH	MARIJA GAZVODA	MILENA FINK-BORAS	MARTA FRANKO	JOŽE NOVAK	JOŽI KOLENC	VIDA LUZAR
KI PLENK	ZDENKO BRUKOVIČ	TONI STARIČ	ANICA MOZE	ELI SELAK	EMILJKA ZUPANČIČ				

**DOLENJSKA
BANKA**

DOLENJSKA BANKA, d.d., OBJAVLJA NASLEDNJA PROSTA
DELOVNA MESTA V EKSPLOZITURI BREŽICE

1. VIŠJI KREDITNO-DEPOZITNI REFERENT
Pogoji:

- višja izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 18 mesecev delovnih izkušenj

2. KREDITNO-DEPOZITNI REFERENT
Pogoji:

- srednja izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 12 mesecev delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Vašo ponudbo z dokazili o izpolnjevanju pogojev, opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

Dolenjska banka, d.d., Seidlova cesta 3, 68000 Novo mesto.

Dodatne informacije dobite po telefonu 068 324 213. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po odločitvi.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Še veterinarska anarhija?

Dol. list št. 16, 20. aprila

Čisto na kratko. Menim, da je bil moj uvodnik z naslovom "Še veterinarska anarhija?", objavljen 30. marca, dovolj jasen za vse, ki želijo brati samo to, kar je napisano. Direktorju Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda Novo mesto g. Hinku Rihrtarju seveda zato ni pomagalo niti nekajkratno branje, da bi razvolil ozadje in ugotovil, komu je pisanje namenjeno. Njegov zavod ni omenjen niti z besedo, pa tudi konkretne razmere ne, v katerih dela, kaj šele vloga novomeške podružnice Slovenske ljudske stranke, ki jo v stroko takoj vpleta strankarsko misleča glava. Gospoda direktorja je dodatno zmedla še omemba primka Granda, kot da je v zavodu zaposleni edini g. Grand v Sloveniji. Skratka: pri pisanju uvodnika sem želel le javno opozoriti na dejstvo, da se nam obeta anarhija, če bo Veterinarska uprava Republike Slovenije, kot je v svojem pozivu javnosti zagrozila, dvignila roke od svoje odgovornosti, in to v času, ko je novi zakon dovolil klati na kmetiji ne le prašiče in drobnico, temveč tudi govedo, kar je gotovo predvsem strokovno vprašanje, pomembno za zdravje ljudi in živali. G. Rihrtar, zakaj v tem izreku najprej politiko in podtikate, da je namen pisanja: "očito nekemu ni všeč, da se je novomeška veterina zbudila v zadnjem trenutku..."? Na to vprašanje si morate sami odgovoriti.

MARJAN LEGAN
odgovorni urednik Dolenjskega lista

Lojze Peterle med Ribničani

Dol. list št. 15, 13. aprila

Na zapis (podpis k slik) novinarja Jožeta Primca, ki ga je prikrojil po svoje, želim javno pojasniti, da sem se od "politike" zaradi zdravstvenih razlogov poslovila že lani v maju, kar je zabeležil tudi Dolenjski list. Pač pa si

dovolim v imenu občanov, v imenu resnice in v imenu poštenja in v duhu poštene demokracije opozoriti kogarkoli in kjer koli na delo in napake, ki "bremenijo" ali "težijo" ali niso v splošno družbeno bit. In ker poteka jo ponovne volitve za župana, ki je že opravljal to funkcijo, rezultata del, dejanj - razen osebnih koristi - pa ni naznati ali občutili med občani, lahko javno izrazim dvome o sposobnosti, služenju narodu in predlogih za izboljšave, če se v štirih letih "opevane in deklarirane" demokracije ni izboljšalo nič! In ker pričakujem od novinarja, da povzame besede, izrečene na srečanju, kakršnemu je prisostvoval, tako, kakor so bile izrečene in povedane, prosim, da novinarja opozorite, kaj in kako piše. Ali sporoča vašim bralcem svoje občuteke, mnenja, zamisli, predloge, komentarje ali pa sporoča in pove javnosti dejstva o čemer se je govorilo in spravevalo. Ali je morda vaša uredniška politika pisati samo negativne informacije in svoje občutke?

Tudi "Po glasu ga pozna" je popolnoma napačno sporočilo javnosti. Iz posnetka kaset je lahko slišno, kaj je bilo mišljeno in izrečeno. Prosim in želim, da pismo javno objavite, ker se lahko bralci odločijo, kateri novinar je sposoben ljudem posredovati dejansko poročilo, realno, objektivno, in kateri vnaša svoja mnenja in "svoje" želje ter spoznanja in si jih prikroji!

Zaradi takih novinarjev tudi ne želim postati naročnik vašega časopisa. Lepo pozdravljeni!

STANKA HITIJ HOČEVAR

Nezaupnica občinski vladavini

Dol. list št. 16, 20. aprila

Preden konkretno odgovorim na nekatere trditve g. župana Koncilija, naj zapišem nekaj dejstev. Večstrankarski sistem je omogočil, da ni več le ene zveličavne resnice, ki ji vsaka kritika pomeni napad na oblast, laž in podtikanje. V vsakem demokratičnem sistemu je pač tako, da ima opozicija svoje videnje stanja in problemov, oblast pa svoje. Oboji ga posredujejo javnosti, ta pa sama presoja. Prav zato ne bom, v maniri g. župana, z obsojanjem "za laži in podtikanja vračal z isto mero, temveč bom samo posređoval nekaj dejstev, ki bodo omogočili javnosti presojanje dejanskega stanja.

Glede mojega odstopa naslednje. Z ničemer nisem bil prisiljen odstopiti kot podžupan, kot je napisal g. župan Koncilija, temveč bi v primeru normalnega vsebinskega delovanja celotne ekipe podžupan ostal podžupan in bi se odpovedal mestu svetnika.

Druga trditev, ki jo je zapisal g. župan Koncilija, da sem bil izvoljen za podžupana izključno na njegovo osebno iniciativo, ne drži. G. župan je dal pobudo za dodatno mesto podžupana opoziciji in pozicijske stranke so na županova predlog določile štiri podžupanske funkcije in tudi enotno skupno predlagale tri kandidate. Mo-

jo kandiduro za četrtega podžupana so s podpismi sooblikovali svetnice in svetniki Darinka Smrke, Tone Škerlj, Jadranka Bartelj, Štefan David in Jože Drnganc. Tako je očitno, da nisem bil izvoljen na osebno iniciativo g. župana, temveč na predlog opozicije. In kar je pomembnejše od vsega zgoraj povedanega in ključno: g. Koncilija ne zanika dejstva, da ni vsem času po izvolitvi niti enkrat, kljub iniciativam, sklical podžupanov na vsebinski pogovor o delu, kar je tudi bistvo, zakaj sem kot podžupan odstopil.

Ko g. župan govori o zadnji skupščinski oblasti v občini, pozablja, da je bil sestavni del vladajoče koalicije, sam pa sem bil s stranko socialistov vsa ta leta v konstruktivni opoziciji. G. Koncilija je v času županskega volilnega boja vsehskozil trdil in dokazoval občanom, da so vsi uspehi v občini v preteklem obdobju njegova zasluga, sedaj pa piše in govori o nemoči v času, ko je bil predsednik občinske skupščine. Nekaj v teh trditvah pač ne drži, kaj, g. župan gotovo ve.

Res je, da smo svetniki opozicije aktivno sodelovali pri pripravi statuta in poslovnika naše občine in tako prispevali, da je bil statut tudi sprejet, saj se opozicija zaveda soodgovornosti za delovanje občine. Vendar pa je pomembno dejstvo, da od 2. februarja letos, ko je bil sprejet statut, g. župan in uprava nista poskrbela za njegovo uresničitev v tistih točkah, ki so bile rokovno določene. Nihče ni na novinarski konferenci govoril o ukinitvi zborov krajanov, temveč o dejstvu, da je bilo preklicano pooblastilo za statutarno določen sklic zborov krajanov, kjer naj bi se dogovorili o nadaljnjem (ne)obstoju krajevnih skupnosti. Do preklica pooblastila za sklic zborov krajanov je prišlo, ker se je občinski upravi zadelo, da zakonodaja ne predvideva več poti, ki je zapisana v našem statutu. Vendar se je izkazalo, da se v zakonodaji na področju krajevnih skupnosti ni nič spremenilo in je bila ustavitelj aktivnosti glede bodočega dela krajevnih skupnosti v nasprotju s sprejetim statutom občine. Da o dejstvu, da po skoraj treh mesecih še vedno niso organizirani delovni organi sveta občine, sploh ne govorim.

Glede na to, da g. župan omenja problem financiranja bienniala slovenske grafike, še nekaj besed o tem, ker pri tem sodelujem že od samega začetka v letu 1989. Biennale je dolgoleten kulturni občinski in slovenski projekt, ki je edina vseslovenska kulturna prireditev v naši občini. V dosedanjem delovanju bienniala so v občinski zbirki grafik dela, ki so vredna milijon DEM, sicer pa so neprecenljiva kulturna dediščina. Še posebej Friedlanderjeva dela. V lanskem letu, je bilo zaradi razstave del Picassa in Rembrandta potrebno obnoviti Dolenjski muzej, ki je tako postal sposoben sprejeti najkvalitetnejše svetovne razstave. Žal država in nekaj sponzorjev ni v celoti izpolnilo svojih obveznosti do bienniala. Tako je del investicije ostal nepokrit. Skupščina občine je bila s to problematiko seznanjena, sprejela je poročilo o realizaciji projekta in obvezno, da se občinski delež za 4. biennale izplača v letu 1995 in tako zagotovi ključek tega vlaganja ter osnova za novo pri-

reditev v naslednjem letu. Tako g. Kovačič na IS kot g. Koncilija na občini sta se operativno vključevala v reševanje teh problemov. Ni prav nobene potrebe, da se zaradi politične prestižnosti sedaj umaže nekaj, kar v slovenskem kulturnem prostoru nekaj velja in nam je lahko vsem v ponos.

Se vedno sem prepričan, da lahko v občini na vsebinskih projektih združimo vse ustvarjalne sile ne glede na strankarsko pripadnost. Upam, da bo g. župan tako, kot je storil ob prevzemu funkcije predsednika občinske skupščine, tudi sedaj kot župan z bistveno več pristojnostmi, vendar tudi z izjemno veliko odgovornostjo, hotel in mogel združevati vse, ki želijo mestni občini pomagati, da bi se hitreje razvijala, napredovala in več pomenila in dosegla v Sloveniji za reševanje številnih težkih gospodarskih in drugih problemov v občini.

Prav tako pa mora oblast pričakovati, da opozicija pač ni organizirana za to, da piše oblasti pohvale temveč, da kritično nadzira in presoja prav vsako ravnanje oblasti in na to opozarja njo in javnost. Seveda zaradi tega od oblasti ne bo pričakovali zahvale, vendar pa tudi ne užaljenih in neargumentiranih reakcij.

BORIS DULAR
svetnik mestne občine Novo mesto

Ob 50. obletnici osvoboditve Kočevja

Na posvetovanju predstavnikov domicilnih enot NOV Slovenije so se dogovorili, da bi Kočevje 4. maja slavilo krajevni praznik - Ta zapis naj pokaže, zakaj

V sklopu zaključnih bojnih nalog je 7. korpus NOV kot desno krilo 4. armade 25. aprila 1945 prišel pod neposredno poveljstvo te armade. Korpusna 15. divizija je v okviru teh operacij dobila nalogo, da se spopade s kviziljskimi enotami, ki so prodirale iz Gorskoga Kotarja in se znašle v rajonu Štalcerji-Morava (srbski prostovoljni korpus in dinarska divizija četnikov), in prepreči spoj z nemško-domobranksko garnizijo v Kočevju.

Pri obkoljevanju je prišlo do prvega bojnega stika z Gubčevco brigado na vrhu Pevske gorice, ko smo presenetili večjo četniško skupino, in jo po krajšem boju pogнали v beg. Na bojiščih so pustili 3 mrtve, enega četnika pa smo ujeli. Po večdnevnih bojih in blokadah te sovražne skupine, ki so jo podpirali Nemci, se je 27. aprila zvečer začela umikati iz tega rajona. Gubčeva brigada je tako obdržala v svojih rokah komunikacijo Štalcerji-Kočevje. Prva in najmočnejša ovira pri izpolnjevanju naloge 7. korpusa, da s svojimi enotami prodira proti Ljubljani, je bila sovražna postojanka v Kočevju. Poleg dveh bataljonov nemške pehote in 18 tankov sta garnizijo sestavljali še dve posadni četni domobranci. Predmetje je bilo utrjeno s številnimi bunkerji, povezanimi z rovi, žične ovire pa so dopolnjevala mimska polja.

Komandant 15. divizije Milan Tominc je v boj za Kočevje poslal vse štiri brigade in jurišni bataljon divizije, divizijsko minometalsko baterijo, dodana pa so bila vsa orožja ar-

tilerijske brigade. Res močna koncentracija bojnih zanesenjakov, hrabrosti in ognjene moči!

Tako so brigade obkolile mesto Kočevje razen smeri proti Ribnici, kjer so delovale brigade 18. divizije. Gubčevi brigadi in jurišnemu bataljonu je bila določena osnovna smer napada ob komunikaciji Štalcerji-Dolga vas-Kočevje. Desno je razporedila svoje bataljone Cankarjeva brigada v smeri proti Šalki vasi in Rudniku. Dvanajsta brigada je zavarovala desni bok Cankarjeve brigade in blokirala cesto Kočevje-Stari Log-Dvor. Petnajsta brigada je očistila koto 933 (Vrščič) in napadala Mahovnik. Artilerijska brigada se je zbrala v rajonu Livold-Dolga vas.

Komandant Gubčeve brigade Tone Kramarič je 3. maja okrog 4. ure zjutraj povedel 2. in 3. bataljon iz Štalcerjev v Livold in naprej proti Dolgi vasi in Kočevju. Z njima je prodiral tudi jurišni bataljon 15. divizije. Prvi bataljon pa je poslan na Fridrihštajn, kjer je presenetil sovražno zasedo, ki je zbežala v Kočevje. Hodili smo previdno, ker je obstajala bojazan, da je cesta proti Kočevju minirana. Z iskalcem min smo ugotavljali stanje na cesti. To je nekoliko upočasnilo naše napredovanje, kajti cesta je bila makadamska, polna žebčev in drugih kovinskih predmetov. Tako so gubci z jurišnim bataljonom in artilerijo prešli iz pohoda v napad. Od odhoda iz Štalcerjev je minilo manj kot štiri ure, očitno premalo za topniško pri-

pravo in ureditev bataljonov na izbranih položajih za napad, saj smo se pri belem dnevu znašli pred bunkerji, skoraj na čistini, pričakani z močnim ognjem. Da ne bi prišlo do hudih izgub, so se poveljniki odločili nadaljevati napad zvečer pod varstvom teme in dobre topniške priprave.

Cankarjeva brigada je imela velike uspehe. V naletu je prepočila sovražnika in zavzela Šalko vas, vendar se je morala umakniti močnemu protinapadu, kjer so sodelovali nemški tanki.

Ko se je stemnilo, so šle brigade ponovno v napad. Srditi boj Gubčeve brigade in jurišnega bataljona ni uspelo v prvem poizkusu. Pri naslednjem nalezih so partizanski borci občine odločno odobrili pojenjuje. Ko se je začela zbirati ovire premagane, so bili juriši zavzeti prvi bunkerji, toda pri 3. bataljonu Gubčeve brigade je prišel na minsko polje, tako da so imeli pri tem proboju bataljoni 15. divizije in drzen proboj je menil domobranci vnesel precej panike, da so se začeli umikati proti sredini mesta.

Tudi Cankarjeva brigada je kmalu ponovno zavzela Šalko vas in s silovitim naskokom prodrla do Rudnika in zasedla Klinjo vas. Tako sta Gubčeva in Cankarjeva brigada z jurišnim bataljonom vzporedno napredovali in zavzeli mesto Kočevje ter ga v noči na 4. maja v celoti osvobodili.

LOJZE LENIČ-MILLAR

Anton Štampohar

Ob 50-letnici zmage nad fašizmom (1)

Pregled narodnoosvobodilnega gibanja v nekdanjem belokranjskem in novomeškem okrožju

Z napadom nacistične Nemčije na Poljsko 1. septembra 1939 se je pričel največji in po svojih posledicah najgrozljivejši svetovni spopad v zgodovini človeštva. Proti zasužnjevalskim silam osi Rim-Berlin-Tokio je nastopil ves svobodoljubni demokratični svet, združen v protifašistični koaliciji pod vodstvom zaveznških držav: Amerike (ZDA), Velike Britanije in Sovjetske zveze. Skoraj šest let trajajoči svetovni spopad je terjal ogromne človeške žrte, povzročil veliko materialno uničenje in neizmerno trpljenje.

Kraljevina Jugoslavija je bila vključena v svetovno morijo 6. aprila 1941, ko so jo nenapovedano napadle dotlej najbolj izurjene in sodobno oborožene armade fašistične Italije in nacistične Nemčije ter njihovih zaveznic, jo po kratkotrajnem neorganiziranem odporu jugoslovanske vojske zasedle in si jo razdelile. Jugoslovanski narodi in s tem slovenski narod so bili zapisani uničenju. Toda na smrt obsojeni narodi so se odločili za obrožen boj za svoje preživetje in obstoj.

V tem za nadaljnji razvoj človeške civilizacije odločilnem spopadu se je slovenski narod uspešno razklat. Njegov svobodoljubni, narodno ozaveščeni in demokratični del se je v organizaciji in pod vodstvom Komunistične partije

Slovenije, vključen v Osvobodilno fronto slovenskega naroda in njene oborožene oddelke, partizansko vojsko, odločil za boj na življenje in smrt. Del naroda pod vodstvom meščanskih strank in katoliške cerkve je prejel orožje iz rok okupatorja in se skupaj z njim bojeval proti borbem za svobodo in ohranitev slovenskega naroda. Zaradi tega je bilo narodovo trpljenje še večje, človeške žrte še številnejše. V dveh okrožjih, belokranjskem in novomeškem, so vojne operacije in nasilje ter boji s sovražniki in njihovimi sodelavci terjali življenje okoli 4.800 ljudi.

Bistvo dogajanja v letih 1941-1945 na slovenskem je bil narodnoosvobodilni boj, ki je zagotovil narodovo preživetje in njegovo svobodo. S tem se je narodnoosvobodilno gibanje slovenskega naroda kot sestavni del svetovne protifašistične koalicije neizbrisno zapisalo v narodovo zgodovino in ima trajno zgodovinsko vrednost. Zmagoviti narodnoosvobodilni boj predstavlja enega osnovnih temeljev danes svobodne in samostojne države Slovenije. Be enotnost, kakršna je bila dosežena med sicer tragičnim, a neizbežnim oboroženim spopadom na naših leih sredi leta 1991, ob spoštljivem priznavanju dosežkov narodnoosvobodilnega in protifašističnega boja med drugo sve-

tovno vojno je pogoj in porok, da bomo kot narod lahko z zaupanjem zrl v lastne nadaljnji obstoj. Poskusi razvrednotenja ali celo zanikanja pomena pridobitev narodnoosvobodilnega boja ter poskusi rehabilitacije domobranstva, kar je v nasprotju z načeli demokratske družbe, povzročajo v narodu škodljivo razdvojenost in v bistvu novo izdajstvo. In narod, ki se odreka pozitivnim obdobjem svoje preteklosti, čaka negotova prihodnost. Skrajni čas je, da se prenehamo sramotiti pred svetovno demokratično javnostjo in zgodovino.

Po prvi svetovni vojni nastala Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, kasnejša Kraljevina Jugoslavija, upov in pričakovanj po boljšem in pravičnejšem življenju ni izpolnila. Tako so socialna neenakost, narodnostno zatiranje, kapitalistično izkoriščanje delavskega razreda z nadvlado velikosrbske buržoazije omogočali širjenje idej, ki so napovedovale in terjale družbene spremembe. Krog ljudi, ki se je zavzemal za človeka dostojno življenje, je bil vedno širši. V dvajsetih in tridesetih letih našega stoletja je prišlo na Dolenjskem in v Beli krajini do dogodkov in pojavov, ki so imeli dolgoročne posledice, saj so se ljudje, ki so v njih sodelovali, med drugo svetovno vojno večinsko vključili v narodnoosvobodilni boj.

Naj bo omenjenih le nekaj primerov.

Takoj po koncu prve svetovne vojne, konec decembra 1918, so kmetje, obrtniki in delavci, tudi pod vplivom idej oktobrske socialistične revolucije, prevzeli oblast v občini Šmilhel-Stopiče, aprila 1919 je prišlo do upora v občini Vinica. Obe "republik" kandidski in viniški, sta po nekaj dneh žandarmerija in vojska zatrli. V mesecu po preimenovanju Socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov) v Komunistično stranko Jugoslavije, julija 1920, je bila v Novem mestu ustanovljena prva krajeva organizacija komunistične stranke na Dolenjskem. V občini Šentjernej je tedaj še legalna komunistična partija dosegla velik volilni uspeh. Na volitvah v ustavodajno skupščino novembra 1920 je bila s 158 glasovi na tretjem mestu v občini, na občinskih volitvah maja 1921 pa je dobila 152 glasov in bila na drugem mestu ter dobila pet odborniških mest.

Eno od središč napredne dejavnosti je bila novomeška gimnazija, kjer je delovala prva skupina članov SKOJ, dijaška "Prosveta" pa je ob desetletnici Cankarjeve smrti uprizorila njegovega Kralja na Betajnovi. Po letu 1930 so maloštevilni člani prepovedane komunistične partije in njihovi simpatizerji z ilegalnim delovanjem in vključevanjem v legalna dru-

štva in organizacije, predvsem v Društva kmetijskih fantov in deklet, Sokola in prve sindikalne organizacije, ozaveščali množice, jih usmerjali v boj zoper nacionalno in socialno zatiranje in še pred začetkom vojne opozarjali na pohod fašizma in nacizma. V več kot dvajsetih društvih kmetijskih fantov in deklet je bilo okoli 1.000 članov in članic, nekajkrat več pa je bilo tistih, ki so z naklonjenostjo spremljali njihovo bogato dejavnost. V enem od njih, v Gradcu, ki je bilo zaradi napredne dejavnosti oblastveno prepovedano, je nastala znana revolucionarna pesem "Kosec koso brusi".

V letih 1932-1934 so novomeški komunisti razmnoževali ilegalni list "Boljševik", v Novem mestu uspešno vodili podružnico delavske telovadne in kulturne zveze "Svoboda", ki je bila zato prva prepovedana. Sodelovali so pri uspešno izvedenem strajku v Pohorju tovarni perila in Grilčevi čevljarji. Stavkali so delavci usnjarne v Mokronogu, kjer je bil ustanovljen levo usmerjeni Klub študentov Mirenške doline.

Oblast je budno spremljala napredno in ilegalno dejavnost ter jo preganjala, odkrite organizatorje in voditelje pa zapirala. V času volitev je onemogočala pristaje opozicije. Ob skupščinskih volitvah maja 1935 je v Dragatušu, kjer so demonstrirali zaradi razveljavitve zmage opozicionalnega kandidata, žandarmerija streljala in ubila eno osebo. Jeseni 1940 so bili zaslišani dijaki 6. razreda novomeške gimnazije, ki so v nalogi z naslovom "Kdor ne dela, naj tudi ne je" po mnenju vodstva gimnazije izražali komunistične in splošno pretrvate nazore. Konec januarja 1941

je ministrstvo za notranje zadeve prepovedalo orožnih vaj v taborišču Medjurečju v Srbiji interirnalno 25. komunizem in levičarjev iz Dolenjske in Bele krajine.

Tako belokranjski kot novomeški komunisti so na svoji zadnji konferenci oz. posvetovanju pred vojno februarja in marca 1941 razpravljali o pripravah na mobilizacijo vseh partizanskih sil v primeru napada fašističnih in nacističnih sil na domovino. Novomeški komunisti in skojevci so ilegalni tehniki razmnožili program centralnega komiteja KP Jugoslavije: "Proti kapitalizaciji! Za pakt o medsebojni pomoči s Sovjetsko zvezo!" In zaradi česar jih je žandarmerija 16. aprila 1941, ko so bili v mestu je manjši nemški vojaški oddelki.

Dolenjska in Bela krajina sta bili pred vojno poleg delov severovzhodne Slovenije v gospodarskem pogledu najmanj razvit del takratne Dravske banovine. Večinski del prebivalstva, od 70 do 80%, se je preživljal s kmetijstvom, le redki so si služili kruh v obrtno-industrijski proizvodnji, kar je bilo v dobrih meri posledica pomanjkanja naravnih dobrin in dokajšnje odmaknjenosti od glavnih prometnih tokov. Prevladovala je predelava lesa, v Novem mestu je bilo največ uradništva in državnih uslužbencev, tekstilna industrija. Delo je bilo ravno kmečko in v Belokranjskem in Dolenjskem in v Beli krajini prehranjevalo partizansko vojsko in pričakovalo, da si bo poleg nacionalne svobode z narodnoosvobodilnim gibanjem izbojevalo tudi pravičnejše družbenoekonomske odnose.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

PETEK, 28. IV.

SLOVENIJA 1
8.15 - 0.55 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.55 OTROŠKI PROGRAM
RISANKA
9.15 ZLATI CEKIN, 3. oddaja
9.45 PANTOMIMA
10.45 KORZIŠKI ŠKOF, švedska nadalj., 2/4
10.55 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
11.45 SVET NARAVE, angl. poljudnoznanstvena serija, 4/10
12.35 ŽE VESTE
13.00 POROČILA
14.25 KAM VODIJO KRANJE STEZICE
15.25 ROŽICE S KRANJSKEGA, tv igrice
16.40 BOTANIČNI VRT SPOMLADI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 HUGO, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 POGLEJ IN ZADENI
21.40 TURISTIČNA ODĐAJA
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 ŽARIŠČE
22.45 SOVA
BROOKLYNSKI MOST, amer. naniz., 4/22
ŠOGUN, amer. nadalj., 3/6

SLOVENIJA 2

13.00 Video strani - 13.05 Tedenski izbor: Tango za tri (danska hum. serija, 3/5); 14.00 Omizje; 16.00 Osmi dan - 16.50 Sova (ponov.); 17.00 Pred poroto (ponov. 40. del amer. naniz.); 17.15 Šogun (amer. nadalj., 2/6); 18.45 Znanje za znanje - 19.15 Poglej me! - 20.05 Westbeach, (angl. nadalj., 4/10) - 20.55 Miti, skrivnosti in mistika - 21.35 Opus - 22.35 Vojakova zgodba

KANAL A

10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 413. dela amer. nadalj.) - 11.05 Pred poroto (ponov. 40. del amer. naniz.) - 11.30 Ameriški deset (ponov. glas. oddaja) - 12.15 CMT - 16.15 TV prodaja - 16.25 Jack Razparac (ponov. 2. dela amer. drame) - 18.00 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 18.45 TV prodaja - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (414. del amer. nadalj.) - 20.00 Obalna straža (4. del amer. naniz.) - 20.50 Poročila - 20.55 Teden na borzi - 21.05 Računalniški vid (amer. film) - 22.30 Učna leta (9. del amer. naniz.) - 23.05 Zgodba o igri (9. del amer. naniz.) - 23.35 Pozitiv + (ponov. glasbene oddaje) - 0.20 Krik (ponov. oddaja o stitju)

HTV 1

7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Emperatriz - 13.00 Rdeči kralj in beli vitez (brit. film) - 14.50 Šolski program - 15.50 Program za otroke in mladino - 16.30 Hrvaška danes - 17.00 Hrvaška književnost - 17.30 Santa Barbara (serijski film) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Morje - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 V iskanju - 21.10 Dobri ljudje - 22.40 Poročila - 23.00 Slika na sliko - 23.30 Usodno prijateljstvo (amer. film) - 1.00 Sanje brez meja

HTV 2

14.35 TV kolekar - 14.45 Turbo Limach show - 16.00 Tenis - 17.30 Kruti sum (serija 4/4) - 18.20 Resna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.10 Me je kdo iskal? (zabavnoglas. oddaja) - 20.55 Amerikanec v Parizu (amer. film)

SOBOTA, 29. IV.

SLOVENIJA 1
8.15 - 0.20 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.50 TEDENSKI IZBOR
RADOVEDNI TAČEK
9.00 MEDVEDOVE DOGODIVŠČINE, finska dok. naniz., 8/8
9.10 OČKA SEM PELJALA
9.25 UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI
9.40 MALA PISATELJICA, dok. oddaja
10.00 PAJACEK IN PUNČKA
10.30 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
11.15 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
PIKA GRE V HOLLYWOOD, avstral. risani film
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
VEČERNI GOST
MALO ANGLEŠČINE, PROSIM
TEDNIK, ponov.
POGLEJ IN ZADENI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. oddaja, 5/10
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 HUGO, TV igrice
19.05 RISANKA
19.18 ZREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.52 UTRIP
20.10 TVARIETE
21.30 NARAVA IN TEHNIKA, angl. poljudnoznan. serija, 2/6
22.00 OZARE
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
ŠOGUN, amer. nadalj., 4/6

SLOVENIJA 2

Opomba: Košarka 16.55 do 18.30
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 10.00 Koncert - 10.55 Tedenski izbor: Komisar Rex (ponov. avstr. nadalj., 4/15); 11.45 Turistična oddaja - 12.00 Sova (ponov.); Brooklynski most (amer. naniz., 4/22);

Št. 17 (2385), 28. aprila 1995

12.30 Šogun, (amer. nadalj., 3/6) - 16.55 Športna sobota - 19.05 Karaoke - 20.10 Daens (belg. film) - 22.25 Sobotna noč

KANAL A

7.00 Video strani - 8.05 Trije mušketirji (ponov. risanke) - 9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 10.00 Teden na borzi (ponov.) - 10.10 Kino, kino, kino (ponov. oddaje o filmu) - 11.00 Učna leta - 11.30 Splošna praksa (ponov.) - 16.55 Računalniški vid (ponov. filma) - 18.40 Ameriški deset (glasb. oddaja) - 19.10 Beverly Hills 90210 III (ponov.) - 20.00 Vreme - 20.05 Živeti danes (dok. oddaja) - 20.35 Splošna praksa (19. del avstral. naniz.) - 21.30 Kruta pravica (amer. film) - 23.05 Vreme - 23.10 Posnetek koncerta - 0.15 Erotični film

HTV 1

8.40 TV spored - 8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Emperatriz (serijski film) - 13.00 Me je kdo iskal? (zabavnoglas. oddaja) - 13.45 Film - 15.30 Poročila - 15.40 Beverly Hills (serijski film 10/30) - 16.30 Turbo Limach show - 18.15 Prizma (multinacionalni program) - 19.15 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 V zakonu z mafijo (amer. film) - 21.55 Glasbena oddaja - 22.35 Dnevnik - 23.00 Slika na sliko - 0.30 Sanje brez meja

HTV 2

11.50 TV kolekar - 12.00 Ekran brez okvirja - 13.00 Tenis - 17.55 Rokomet - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Tom (hum. oddaja) - 20.40 Cro pop rock - 21.30 Latinca - 22.30 Športna sobota - 22.45 Nočna izmena: Življenje na severu; Državnik novega kova; Zli časi (amer. film)

NEDELJA, 30. IV.

SLOVENIJA 1

8.15 - 24.00 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
9.00 OTROŠKI PROGRAM
ZIV ZAV, ponov.
9.45 ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 3/26
10.15 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI, 1/9
10.45 OČIVIDEČ, angl. dok. oddaja, 4/14

ZA TV KAMERA, ponov.

11.15 OBZORJE DUHA
12.00 BIBLIJA, 16. oddaja, ponov.
12.30 SREČANJE KOROSKIH VIŽARJEV
13.00 POROČILA
13.05 WESTBEACH, angl. nadalj., 4/10
14.25 DOBRI STARI PIANINO, slov. film (ČB)
16.00 V OBJEMU GORA, kanad. naniz., 8/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.50 HUGO, TV igrice
19.05 RISANKA
19.18 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.52 ZRCALO TEDNA
20.10 POMLADNI 3 X 3
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 SOVA

SLOVENIJA 2

Opomba: Hokej na ledu 16.55 do 19.30; Imona: F-1 13.50 do 15.30; Košarka 15.30 do 16.55
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 9.45 Tedenski izbor - 11.15 Sova (ponov.); Šogun (amer. nadalj.); 12.45 Tvariete; 13.50 Športna nedelja - 19.30 Laskih nog naokrog (2. oddaja) - 20.15 Razgledi slovenskih vrhov - 20.40 Poštarka (kan. film) - 22.15 Biblija - 22.45 Športni pregled

KANAL A

8.05 Črni vrnanec (risani film) - 9.00 Kaličopko (otroška oddaja) - 10.00 Video igralnica (oddaja o računalniških igrich) - 10.30 Male živali - 11.30 Dance session (ponov. oddaje o plesu) - 12.10 Epikurejske zgodbe (oddaja o slov. gostinlah) - 12.25 Zamenetne vrtnice (glas. oddaja) - 17.00 Ponov. posnetka koncerta - 18.00 Danijevje zvezde - 19.30 Živeti danes (ponov. dok. oddaje) - 20.00 Vreme - 20.05 Beverly Hills 90210 III (11. del amer. naniz.) - 20.55 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.45 Zlata nota (glasbena oddaja) - 22.15 Klasična video glava (glasbena oddaja) - 23.05 Kruta pravica (ponov. filma) - 0.40 CMT

PONEDELJEK, 1. V.

SLOVENIJA 1

7.45 - 0.40 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.15 UPORNIKI V SLUŽBI KRALJA, danska nadalj., 6/13
8.40 KORZIŠKI ŠKOF, šved. nadalj., 3/4
9.30 MALO ANGLEŠČINE, PROSIM
9.50 TEDENSKI IZBOR
MALI PRINC, risanka
10.20 ZNANJE ZA ZNAJE
10.45 DEANS, nizoz. film
13.00 POROČILA
13.05 ŠPORTNI PREGLED
14.45 TEDENSKI IZBOR
POVEČAVA
15.55 OBZORJE DUHA
DOBER DAN, KOROSKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 OČIVIDEČ, angl. dok. serija 14/14
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD., TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 PRIMA SEZONA, češka nadalj., 2/5
21.05 VEČER ŠANSONOV
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 SOVA

SLOVENIJA 2

12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.50 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; 14.55 Pomladni 3 x 3; 16.25 Poglej me! - 17.10 Sova: Šogun (amer. na-

daj., 5/6) - 18.40 Svetovni poslovni utrip (poslovna sobota - 19.13 Risna - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Dokumentarni film - 21.45 1939 (šved. nadalj., 1/3) - 21.45 Studio City - 23.00 Izza odra

KANAL A

10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 414. dela) - 11.05 Obalna straža (ponov.) - 11.55 Študentska 1/4 (ponov.) - 12.10 Zamenetne vrtnice (ponov.) - 13.00 TV prodaja - 13.15 CMT - 16.00 TV prodaja - 16.10 Zlata nota (ponov.) - 16.40 Video igralnica (ponov.) - 17.10 Klasična video glava (ponov. glasbene oddaje) - 18.00 Alica v glasbeni deželi (kontaktna glas. oddaja) - 19.00 Vreme - 19.10 Luč svetlobe (415. del amer. nadalj.) - 20.00 Dežurna lekarna (23. del španske humor. naniz.) - 20.30 Vreme - 20.35 Beg skozi čas (amer. znanst. fant. film) - 22.10 Študentska 1/4 (oddaja študentov FDV) - 22.25 Alica v glasbeni deželi (ponov. glas. oddaje) - 23.15 TV prodaja - 23.25 CMT

TOREK, 2. V.

SLOVENIJA 1

8.15 - 23.50 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 TEDENSKI IZBOR
IGRAJMO SE GLEDALIŠČE, 4/13
9.10 NAJHUIŠI DAN V MOJEM ŽIVLJENJU, avstral. film
9.40 KORZIŠKI ŠKOF, šved. nadalj., 4/4
10.25 TEDENSKI IZBOR
MALI PRINC, risanka
10.55 POŠTARKA, kanadski film
12.30 SVETOVNI POSLOVNI UTRIP

POROČILA

13.05 SOBOTNA NOČ, ponov.
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 4/26
17.40 PUSTNA MORA
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 LINGO, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 TANGO ZA TRI, danska hum. serija, 4/5
21.05 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.20 SOVA
NARAVNOST FANTASTIČNO, angl. naniz., 9/12
PRAVI EDDY ENGLISH, angl. nadalj., 1/4

SLOVENIJA 2

Opomba: Hokej 15.55 do 18.30
10.30 Video strani - 10.50 Tedenski izbor: Hiša na morju (nem.-slov. film); Malo angleščine, prosim - 12.55 Karaoke - 13.55 Sova (ponov.); Murphy Brown (amer. naniz., 19/23); 14.20 Šogun (amer. nadalj., 6/6) - 18.40 Iz življenja za življenje - 19.15 Videošpon - 20.05 Univerzitetni razlogi - 20.55 Roka

ZA LJUBITELJE NARODNOZABAVNE GLASBE - Radio Posavje Studio Brežice je v petek, 21. aprila, v dvorani kulturnega doma Krško pripravil že tradicionalno zabavnoglasbeno prireditev "Z lojtroc pod okence", ki je tudi zaključek istoimenske lestvice radia. Poslušalci so celo leto pridno glasovali, v petek pa so lahko na dveh prireditvah, ob 17. in 20.30 uri, prisluhnili kar 13 ansamblov. Drugo prireditev so lahko v neposrednem prenosu spremljali tudi poslušalci doma ob radijskih sprejemnikih. Tako so v dobrih dveh urah za razpoloženje poskrbeli: Brodniki (na sliki), Gorenjski muzikantje, ansambel Petra Finka, ansambel Jožeta Sredenskega, ansambel Doreta Kogovška s pevcem Ivanom Hudnikom, Šaleški fantje, Slovenski kvintet, Fantje treh dolin, Štirje kovači, Ansambel Hervol, Slapovi z Jožetom Škubicem in ansambel Tonija Verderberja. Prireditve je povezoval Srečko Pavkovič, za dobro voljo sta poskrbela tudi Miro Klinc in Jože Galič, gosti večera pa so bili Alfi Nipič in njegovi muzikantje. (Foto: T. Gazvoda)

BELOKRANJSKI OBIČAJI NA TELEVIZIJI - Mojca in Jani Lipičnik iz Novega mesta sta nedavno pričela na ljubljanskem Kanalu A pripravljati poučne oddaje z naslovom Kaličopkovizija. Mojca kot voditeljica oddaje in Jani, ki posebej luč Kaličopka, sta že v drugi oddaji, ki bodo po odzivu sodeč odmevne, temeljito predstavila Belo krajino. Učenec in učenec z metliške, semiške in črnomaljske osnovne šole Loka so pisali pisanice in povedali marsikaj zanimivega o njihovem nastanku. S strokovno razlago se jim je pridružila še etnologinja Andreja Brancelj Bednaršek, medtem ko so s pomočjo malih semiških folkloristov gledalci spoznali delček iz bogate belokranjske zakladnice ljudskih pesmi, plesov in otroških iger. Že v nedeljo, 30. aprila, bosta Mojca in Kaličopko na televiziji zopet predstavila metliške soljarje, in sicer ob njihovem dnevu šole. Na fotografiji: režiser Dušan Hren daje zadnje napotke pred snemanjem oddaje o pisanicah. (Foto: M.B.-J.)

rocka - 21.45 Collin (nem. drama, 1. del) - 23.20 Svet poroča

KANAL A

7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 415. dela amer. nadalj.) - 11.05 Dežurna lekarna (ponov. 23. dela šp. humor. naniz.) - 11.35 Video igralnica (oddaja o računalniških igrich) - 12.05 TV prodaja - 12.20 CMT - 16.25 Beg skozi čas (ponov. filma) - 18.00 Rodeo (kontaktna glas. oddaja) - 19.00 Vreme - 19.10 Luč svetlobe (411. del amer. nadalj.) - 20.00 To trapasto življenje (4. del amer. nadalj.) - 20.50 Vreme - 20.55 Na vodnih poteh (dok. oddaja) - 21.55 Računalniška kronika (dok. oddaja) - 22.25 Rodeo (ponov. kont. glasb. oddaje) - 23.25 CMT

SREDA, 3. V.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.20 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.55 TEDENSKI IZBOR
HROŠČOSNED, amer. risana serija, 3/21
11.20 MITI, SKRIVNOSTI IN MISTIKA
12.00 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.30 NARAVA IN TEHNIKA
13.00 POROČILA
15.00 TEDENSKI IZBOR
OPUS
16.00 1939, šved. nadalj., 1/3
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 PARI, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.25 1000 VRTNIC, nizoz. film
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 ŽARIŠČE
22.55 SOVA
PRINC Z BEL-AIRA, amer. naniz., 4/24
PRAVI EDDY ENGLISH, angl. nadalj., 2/4

SLOVENIJA 2

Opomba: Nogomet 20.05 do 22.00; Košarka 18.30 do 20.05
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.25 Zgodbe iz školjke - 15.00 Tedenski izbor: Prima sezona (češka nadalj., 2/5); 16.55 Videošpon - 16.40 Sova (ponov.); Naravnost fantastično (angl. naniz., 9/12); 17.10 Pravi Eddy English (angl. nadalj., 1/4) - 18.00 Arhiv zemlje (amer. poljudnoznan. oddaja, 13/14) - 19.15 Vrtincu - 20.05 Športna sredo - 22.00 Omizje

KANAL A

7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 416. dela) - 11.05 To trapasto življenje (ponov. 4. dela amer. nadalj.) - 11.55 TV prodaja - 12.10 CMT - 15.20 TV prodaja - 15.30 Male živali - 16.30 Karma (ponov. oddaje o duhovnosti) - 17.25 Računalniška kronika (ponov. dok. oddaje) - 17.55 Album show (glasbena oddaja) - 19.00 Vreme - 19.10 Luč svetlobe (417. del) - 20.00 Paris (1. del amer. naniz.) - 20.50 Vreme - 20.55 Zadeto (oddaja o akt. dogod.) - 22.00 Dance session (oddaja o plesu) - 22.40 Epikurejske zgodbe (ponov. oddaje o slovenskih gostinlah) - 22.55 Album show (ponov. glasbene oddaje) - 0.00 CMT

PETEK, 28.4.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmki vulkan - 17.00 Srakini TV izbor - 18.00 Poročila in ego tripi sodelavcev radia - 20.00 Večer z evergreeni - 22.00 Kviz

SOBOTA, 29.4.

5.30 Dobro jutro - 6.45 Kmetijski nasveti - 8.30 Viža dneva - 9.00 Poročila - 9.10 Praktični košček - 10.00 Gospodinje sprašujejo, Helena Mrzlikar odgovarja - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 13.00 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 16.00 Godec v studiu - 17.00 Sraka ima dolgi rep - 18.00 Poročila - 18.30 Otroška oddaja - 20.00 Čestitke - 21.00 Super veselica: ansambel Miro Klinc v živo

NEDELJA, 30.4.

8.00 Dobro jutro - 8.30 Kuharske mojstrovine Petra Bevca - 9.00 Poročila - 9.30 Kmetijska oddaja - 10.00 Mali oglasi - 11.05 Vinogradniška oddaja - 12.00 Čestitke, mali oglasi in domača glasba - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 16.00 Nagradni kviz - 18.00 Poročila - 20.00 Cinca Marinca. slovenska popevka z gostom - 22.30 Ves ta jazz

PONEDELJEK, 1.5.

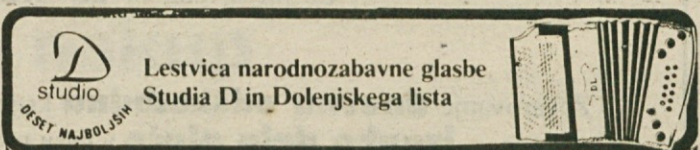
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 9.30 Športni pregled - 10.00 Gospodarske novice - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Popevka tedna - 16.00 Sračje gnezdo - 17.00 Aktualna oddaja - 18.00 Poročila - 18.30 Otroška oddaja - 19.00 Rockovnik - 22.00 New age - 23.00 Koncert: Bob Dylan

TOREK, 2.5.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.50 Nagradni kviz: Vsi znamo vse - 18.00 Poročila - 18.15 Računalniške novice - 20.00 Župani na našem slisnem območju: Rudolf Rome (Grosuplje) - 22.00 Glasba tropskih dežel - 23.00 Rockovski hiti in balade

FORUM USTVARJALCEV KULTURE TOKRAT Z ROCK KONCERTOM - Nedavno ustanovljeni Forum ustvarjalcev kulture Brežice nadaljuje z aktivnostmi: v petek, 21. aprila, so v telovadnici bivšega doma JLA v Brežicah pripravili rock koncert, ki je 1. akcija glasbene sekcije, sicer pa že skupaj tretja. Skoraj 500 mladih so doobra ogreli trije bandi: A je to, Polska malca in Kut gas. (Ves od vstopnine zbrani denar bo namenjen za nadaljnje delovanje Forum.) Iz objektivnih razlogov je odpadel nastop skupine Demolition group, zato bodo poskušali v kratkem pripraviti še en koncert, na katerem se bodo predstavili tudi drugi bandi iz okolice, medtem ko so pripravljene sodelovati tudi druge skupine iz Slovenije. Zato obstajajo možnosti, da bo rockovska scena v Brežicah spet zaživel. Vendar ne le glasbena, saj je Forum začel odmevati v širšem prostoru, tako šteje preko 300 članov, število se še povečuje, pristopne izjave pa prihajajo celo iz Ljubljane in Maribora. Tako je k članstvu stopil večji del igralskega ansambla Slovenskega mladinskega gledališča, zato bo verjetno še pred poletjem ena od njihovih predstav tudi v Brežicah. (Foto: T. Gazvoda)

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Simonu Pozniču s Senovega. Nagrajencu čestitamo!
Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

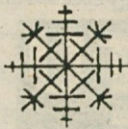
- 1 (4) Pomembno je nekoga imeti rad - ANS. SLAPOVI
- 2 (1) Pa kaj potem - ANS. RUBIN
- 3 (3) Na zdravje vsi prijatelji - ANS. OBZORJE
- 4 (2) Spominska knjiga - ANS. LOJZETA SLAKA
- 5 (8) Svatovska - ANS. DORE KOGOVŠEK
- 6 (9) Pomladna podoknica - ANS. HENČEK
- 7 (5) Mamine rože - ANS. FRANCA POTOČARJA
- 8 (7) Ne bom te prosil - ANS. BRODNIKI
- 9 (6) Prav vsi smo ljudje - ŠTAJERSKIH SEDEM
- 10 (-) Veruj v ljudi - DOMŽALSKI ODMEV

Predlog za prihodnji teden: Pojdi z mano - ANS. TONIJA VERDERBERJA

KUPON ŠT. 17

Glasujem za _____
Moj naslov _____

Kupon pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

POLAR

izdelovanje hladilnih naprav in opreme, projektiranje, montaža in servis, p.o. Ljubljana, Celovška 180-b

Delavski svet podjetja »Polar«, izdelovanje hladilnih naprav in opreme, projektiranje, montaža in servis, p.o., Ljubljana, Celovška 180-b

razpisuje dela in najoge

direktorja podjetja

Kandidati morajo poleg pogojev, določenih z veljavno zakonodajo, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo višjo ali visoko izobrazbo strojne smeri
- pasivno znanje dveh svetovnih jezikov
- znanje o hladilnih napravah
- da imajo dve do pet let izkušenj pri opravljanju ustreznih del
- dokazilo o državljanstvu R Slovenije.

Kandidati morajo ponudbe poslati v 8 dneh po objavi na gornji naslov. O izbiri bomo kandidate obvestili najpozneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Pooblaščen prodajalec:
M - KZ KRKA z.o.o.
PE Agroservis
Knafelčeva 2, Novo mesto
Tel.: 068 321-479, 321-032

Vozila FSO TRUCK odlikuje:

- izredna nosilnost v svojem razredu (925 kg)
- kakovosten CITROENOV dieseli motor
- zelo konkurenčna cena (dobite ga že za 1.365.000 SIT)

RAZLIČNE IZVEDBE IN NADGRADNJE!

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

Turistična agencija
Kandijska 30
tel.: 068/321-115, 342-136

POČITNICE 95

● Slovenija ● Istra ● Kvarner ● Dalmacija
UGODNO: IBIZA, MALLORCA, GRČIJA — letalo, en otrok do 12. leta brezplačno! Omejeno število mest. POHITITE!
MALTA, PORTUGALSKA, TUNIZIJA, GRČIJA, ŠPANIJA... za prijave do 3. maja popusti tudi do 16%.
Ne pozabite na prvomajske počitnice!

UGODNA POSOJILA

	Ročnost	Obr. mera	
Občani	do 1 leto	R + 12%*	R + 14%
za avto	1 — 2 leti	R + 14%*	R + 16%
Podjetniki	4 leta	od R + 10%*	R + 11%
	do 6 mes.	R + 8,6%*	—

* velja za stranke Krekove banke

KREKOVA BANKA d.d.

Krekova banka, d.d., Maribor
PE Novo mesto, Prešernov trg 1, Novo mesto
Delovni čas: od poned. do petka od 8. — 12. in 13. — 15.30

stanovanjsko podjetje, d.d.,
Novo mesto, Prešernov trg 5

- zbira interesente za najem poslovnih prostorov v stavbi Prešernov trg 8, Novo mesto

Poslovni prostori so primerni za različne dejavnosti.

Podrobnejše informacije dobijo interesenti na sedežu podjetja ali po telefonu (068) 323-171, (068) 322-970, (068) 23-928.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 29. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Samopostrežba, Glavni trg
od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 17. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas
od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče
od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela

Kandija, Prodajalna Gotna vas
od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče
od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

V nedeljo, 30. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

• Novo mesto: od 8. do 11. ure: Vodnjak Glavni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Nakupovalni center Drska, Samopostrežba Šmihel, PC Ločna, PC

• Šentjemej: od 8. do 11. ure: Market
• Žuzemberk: od 8. do 11.30: Market
• Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
• Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
• Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
• Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
• Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
• Semič: od 7.30 do 10.30: Market
V torek, 2. maja, bodo dežurne vse Mercatorjeve prodajalne živili.

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

- prodaja vozil RENAULT
- menjava "staro za novo"
- odkup in prodaja rabljenih vozil

Ob nakupu novega vozila **RENAULT Clio** vam podarimo AVTORADIO z upravljanjem ob volanu.

Prodaja vozil na leasing pod izredno ugodnimi pogoji in prodaja na kredit po obrestni meri od **10%** dalje.

Pustite se presenetiti in nas obiščite v Ločni v prenovljenem avtosalonu ali nas pokličite na tel. **068/324-533**.

PROSTOVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

Vsak dan ima svojo vrednost

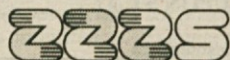
Zdravje nima cene. A dnevi, ki nam jih pobere bolniška, bōdisi naša, ali zaradi nege otroka, so lahko presneto dragi. Če jih seveda ne zavarujemo.

Zavarovanje **dnevna odškodnina** krije **izgubo dela plače** v času prejemanja nadomestila iz obveznega zavarovanja, ter dnevno odškodnino za **bivanje svojca pri otroku***, v bolnišnici ali zdravilišču.

Obiščite nas v najbližji enoti Zavoda.

Do 30. aprila 1995 velja poseben promocijski popust 10 %.

Zavarujemo bogastvo zdravja

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

* ki je na podlagi pravic iz obveznega zavarovanja poslan na zdravljenje

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. in 21. uri
NOVICE

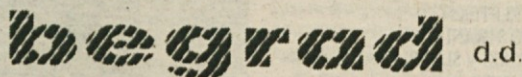
vsak ponedeljek ob 18. uri
ODDAJA ZA OTROKE
in po NOVICAH
ŠPORTNI PREGLED

vsak torek ob 20. uri
CELOVEČERNI FILM
in ob 21.30 NOVICE

vsako nedeljo ob 13. uri
NACE VAM VOŠCI
in ob 16. uri glasbena oddaja
MED PRIJATELJI

vsak dan od 15. ure dalje
VIDEO STRANI

DOLENJSKI LIST

Gradbeništvo, trgovina, inženiring
Zadružna cesta 14, 68340 Črnomelj

vam nudi

UGODEN NAKUP STANOVANJ V ČRNOMLJU!

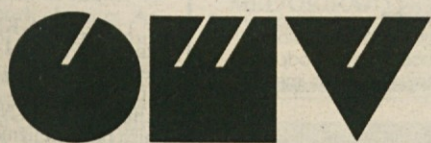
Lokacija: obstoječi stanovanjski blok na Grajski 3 in 5 v Črnomlju

Velikost stanovanj: **enosobna stanovanja velikosti 35 m²**
dvosobna stanovanja velikosti 50 m²

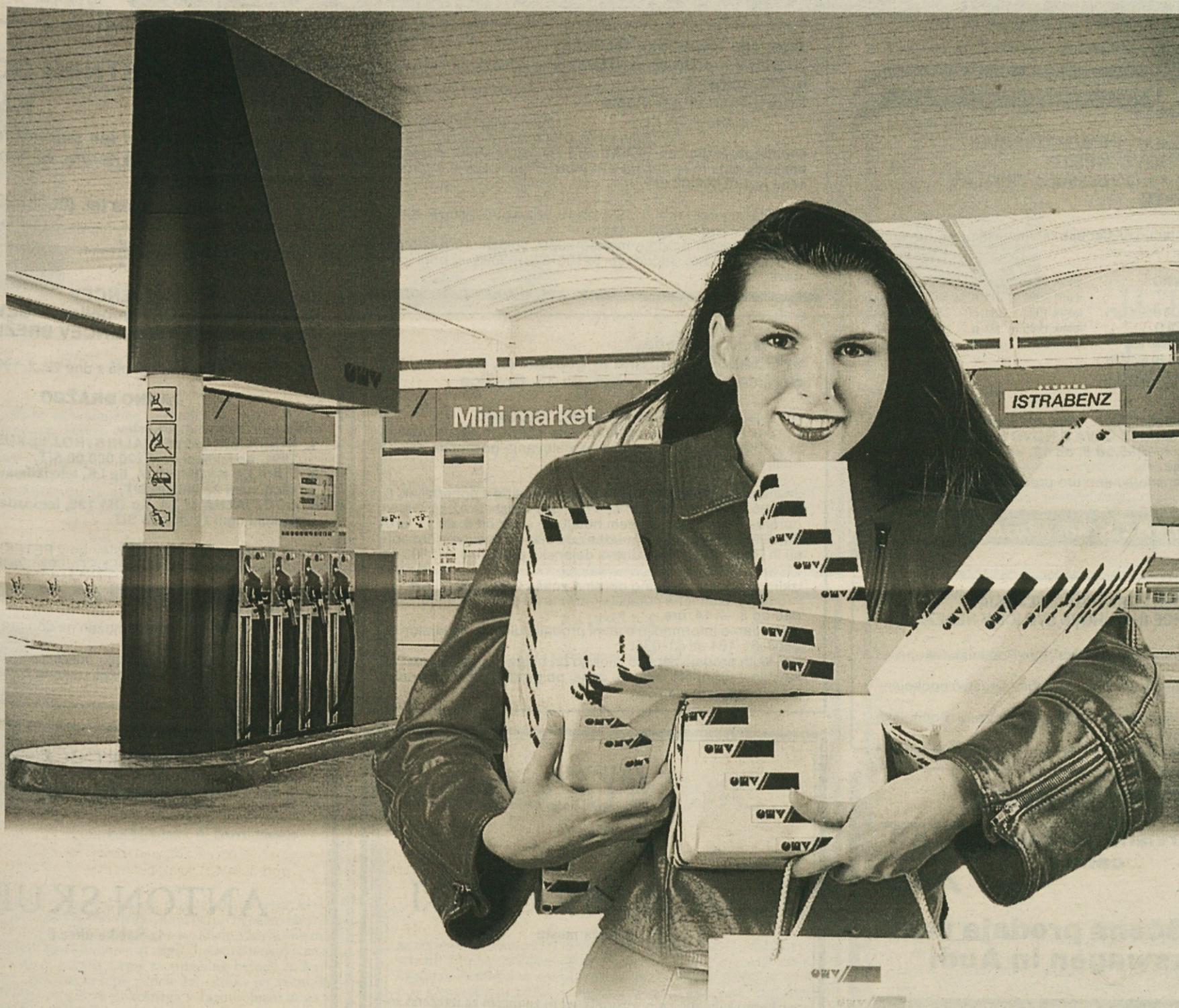
Vseljivo: spomladi 1996

POTENCIALNI KUPCI, OGLASITE SE, DA VAS EVIDENTIRAMO!

Informacije: telefon: (068) 52-255, 52-217, fax: (068) 51-670

Ne le v rezervoar, tudi v prtljažnik!

DESIGN PREMO

Pomladanska priložnost za ugoden nakup na naših bencinskih črpalkah.

- zeliščni bonboni RICOLA 25g - **plačas 3 dobiš 4**
- čokoladna rezina LILA PAUSE - **plačas 2 dobiš 3**
- 4 x 1l soka FRUCTA ORANGE - **namesto 478,80 samo 399,00 SIT**
- družinski sladoled SANSON - **namesto 500,00 samo 399,00 SIT**
- pivo UNION 0,5l, 6 pločevink - **namesto 663,40 samo 530,70 SIT**
- barvni film KODAK s 36 posnetki - **razvijanje zastonj**
- SONČNA OČALA - **pri vsakem nakupu darilo: majica ali kapa**
- tekočina za čiščenje avtomobilskih stekel BRISTELL - **plačas 2 dobiš 3**
- motorna olja OMV LIQUID MOTOR MANAGEMENT - **plačas 3 dobiš 4**

Ponudba velja na vseh bencinskih črpalkah
z oznakami OMV in ISTRABENZ do 16. maja 1995

GRUPINA
ISTRABENZ

Kako vložiti certifikat v VIZIJO

Spoštovani zavarovanci TILIE

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje, tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo, ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

1. Izpolnite in podpišite pooblastilo.
2. Po pošti pošljite na naslov VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, Novi trg 5, 68000 Novo mesto:
  - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
  - certifikat (obvestilo SDK).
3. Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:

Pooblaščenec VIZIJO, družba za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic v DPB Vizijo pooblašča investicijsko družbo d.d., Novo mesto, Novi trg 5 do vrednosti, ki jo navajam v ustrezni rubriki pooblastila. Istočasno pooblašča Vizijo, družba za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije pooblašča investicijske družbe d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale opravično nesposobne osebe

Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali opravično nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. opravično nesposobne, pooblastila pa podpiše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno s velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA (priimek in ime s tiskanimi črkami)
NASLOV IMETNIKA
EMŠO
Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: SIT
DAN MESEC LETO
KRAJ

PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

Iz Velikih Lašč

NOVA OBČINA - Tudi Velike Lašče so od novega leta nova občina. Zupan je Milan Tekavec, predsednik občinskega sveta, ki šteje 12 članov pa je Peter Indihar.

UREJENA KNJIŽNICA - Knjižnica v Velikih Laščah je v preurejenih in sodobnih prostorih, ki pa postajajo že tesni. Tudi opremo ima knjižnica novo. Njena matična knjižnica pa je Knjižnica Prežihovega večeranca v Ljubljani.

KRPANOVE NOVICE - Velike Lašče imajo svoje glasilo "Krpanske novice", ki izhaja enkrat na mesec. Doslej so izhajale v okviru KUD. Zdaj pa nekateri mladi predlagajo naj bi se osamosvojile. Ureja jih Roman Kastigar.

PUSTNA VRAŽA - Kulturni delavec Andrej Perhaj je te dni povezoval naslednjo vražo s tega območja: "Če na pustni torek pred svitom pomete hišo in smeti stresete na sosedov, bo sosed vse leto nesrečen, vi pa srečni. Če smeti stresete na njivo, bo polna plevla."

M KZ KRKA, z.o.o., PE AGROSERVIS Knafelčeva 2, NOVO MESTO v sodelovanju z zavarovalnico TRIGLAV PE NOVO MESTO

objavlja javno licitacijo naslednjih rabljenih in poškodovanih vozil:

OPEL CORSA 1.4i SWING R - LAGUNA V 6	letnik 1994	izkl. c.	800.000,00 sit
ŠKODA FORMAN PLUS (PICK UP) R 310 T VLEČNO VOZILO	letnik 1994	izkl. c.	2.500.000,00 sit
PRIKLOP. VOZILO CARGO 550	letnik 1985	izkl. c.	50.000,00 sit
TELEFONSKI APARATI 10 KOM IN TELEFAKSI 5 KOM PANASONIC V KOMPLETU (POŠ.)	letnik 1993	izkl. c.	900.000,00 sit
		izkl. c.	650.000,00 sit
		izkl. c.	100.000,00 sit

Licitacija bo v nedeljo, 30. 4. 1995, ob 9. uri v prostorih PE AGROSERVISA, KNAFELČEVA 2, NOVO MESTO. Oglede vozil je v petek, 28. 4. 1995, od 8. do 12. ure ter eno uro pred začetkom licitacije.

10% vplačila sprejemamo eno uro pred pričetkom licitacije.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

Agencija Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje Podružnica Novo mesto

objavlja javno prodajo osebne vozila tipa RENAULT 5 TD, letnik 1990. Vozilo je poškodovano in se nahaja v Avtohiši Pionir v Ločni. Izklicna cena je 170.000,00 SIT.

Prodaja bo v četrtek, 4. 5. 1995, ob 10. uri na parkirišču Avtohiše Pionir v Ločni (Novo mesto). Pred pričetkom prodaje morajo kupci položiti 10-odstotno varščino na žiro račun št. 52100-609-63085 s pripisom »varščina«.

Trgovsko podjetje »POSAVJE«, trgovina in gostinstvo, p.o. Brežice, Cesta prvih borcev 35, Brežice

ORGANIZIRA JAVNO PRODAJO celotne hotelske opreme (kuhinske, sobne in ostale gostinske opreme) zaradi prenehanja delovanja gostinske dejavnosti hotela »Turist« Brežice.

Javna prodaja navedene celotne opreme bo v ponedeljek, 8. 5. 1995, ob 11. uri na dvorišču hotela »Turist« Brežice. Oglede opreme bo možen v samem hotelu, in sicer od 8. do 11. ure. Zaželjene predhodne ponudbe od objave v dnevnem časopisu in Radiu Brežice do dneva dejanske prodaje 8. 5. 1995 ob 11. uri. Izklicna cena za celotno opremo znaša 2.000.000,00 SIT. Prodaja posamične hotelske opreme pa bo po 10. maju, vsak dan od 8. - 14. ure. Za dodatne informacije o javni prodaji pokličite na telefon št. 0608-61-164 ali 61-035! Vsi, ki jih prodaja zanima, morajo pri blagajni podjetja plačati kavčijo v višini 5% izklicne cene, po prodaji pa mora kupec plačati kupnino v celoti.

ZAHVALA

Ob izgubi naše

KAROLINE CIGOJ

iz Novega mesta

se iskreno zahvalujemo sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje ter vsem, ki ste pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi govornici in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: vsi njeni

OSMRTNICA

V 66. letu starosti je po dolgi bolezni umrl naš upokojeni sodelavec

ANTON SKUBIC

iz Šolske ulice 8

Od pokojnika smo se poslovili v torek, 25. aprila, na pokopališču v Ločni. Ostal nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojnici Krke, tovarne Zdravil, p.o., Novo mesto

OSMRTNICA

Umrla je naša draga mama

REZKA AVGUŠTIN

z Gor. Sušic 21

Pokopali smo jo v petek, 21. aprila, na Blejski dobri pri Jesenicah. Hvala vsem, ki ste počastili njen spomin.

Žalujoči: otroci in vnuki

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

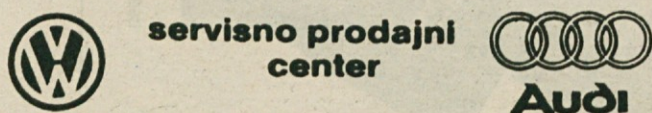
JOŽEFA ZAVRŠEK

z Dol. Prekope 33

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče, pevcem in g. župniku ter vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti v njen tihi dom.

Žalujoči: vsi njeni

Avtohiša Berus

Pooblaščenca prodaja vozil Volkswagen in Audi

Posebno ugodna ponudba: VOLKSWAGNOV TRANSPORTER KRPAN Z

1,9 TD motorjem in servo volanom nudi še
- dvosedežno klop na sovoznikovi strani
- visoko pregradno steno z oknom
- zadnja krilna vrata z okni
- notranjo oblogo sten tovrnega prostora

ZA 29.990 DEM
GOLF RABBIT

1,4 V 44 KW
bencinski motor s kvaliteto, ki jo zagotavlja Volkswagen
ZA 21.990 DEM

Možnost testnih voženj.
Nižje cene vozil iz zaloge: Golf, Vento, Passat, Transporter Furgon in Audi

Avtohiša Berus, d.o.o.
Podbevškova 1, Novo mesto
tel.: 068/25-098, fax: 068/25-641

V času od 13. do 20. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Terezija Solar iz Grobelj - Mirjam, Antonija Milčinič iz Drašičev - Jureta, Irena Ponikvar iz Dol. Gradišča - Tjaša, Andreja Svajger z Uršnih sel - Davorja, Saša Jančar iz Gor. Stare vasi - Jožka, Metka Cigan-Skrinjar iz Crnomlja - Sandro, Andreja Murn iz Vrbovca - Aleša, Irena Markelc iz Straže pri Šentrupertu - Matjaža, Antonija Kužnik iz Srednjega Lipovca - Jureta, Brigita Kump z Uršnih sel - Klaro, Stanka Ribarič iz Orljakovega - Marka, Marta Ravnikar iz Dol. Ponikve - Nino, Mojca Zaletelj iz Malih Dol - Nastjo, Milena Menič iz Malega Podloga - Nino, Mira Gričar iz Trebnjega - Niko, Nataša Mlakar iz Krmelja - Davorina, Andreja Kralj z Uršnih sel - Miha, Marija Golob iz Kriške Rebi - Ziga, Marjanca Mrvar iz Zužemberka - dečka in Ivanka Gazvoda iz Stopič - deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Bernarda Zupančič iz Ulice K Roku 133 - Anžeta, Alenka Rožič iz Ulice Slavka Gruma 16 - Roka in Denisa, Dragica Vraničar iz Kandijske ulice 45 - Boštjana, Mojca Skvorc, Pod Trško goro 15 - Lucijo in Majda Golob iz Jakčeve ulice 10 - Roberta.

Čestitamo!

Iz občine Velike Lašče

KMALU JAVNA DELA - V maju bodo začeli na območju občine Velike Lašče z javnimi deli za brezposelne.

MELIORIRAJO DOLINO RAŠICE - Brez prehudih posegov bodo

delno osušili močvirje na travnikih ob potoku Rašici od izvira do Ponikve, kjer potok ponikne. Z deli bodo začeli pri vasi Rašica.

OBVEZNO ODVAŽANJE OD-PADKOV - Občina Lašče pripravlja odlok o obveznem odlaganju in odvažanju odpadkov. Predvidoma jih

bo odvažala ljubljanska Snaga.

PARKIRATI NE ZNAJO - Na trgu med gostilno Kukelj, Levstikovim domom in bifejem je najprimernejši prostor za parkiranje sredi Lašč. Vendar šoferji parkirajo vozila le ob robu, središče trga pa je prazno.

ZAHVALA

V naročju domačih si nas zapustila, čeprav vse enako si ljubila. Prehitro je prišel tisti čas, ko morala si ti od nas.

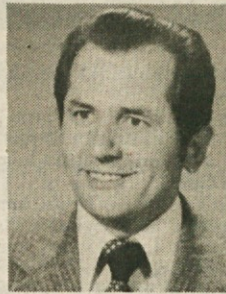
V 85. letu starosti nas je tiho in mirno za vedno zapustila dobra in skrbna mama, stara mama, babica, prababica, sestra in teta

ANA HOČEVAR

iz Dobruške vasi 32 pri Škokjanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje, sveče, sv. maše in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi tovarni Revoz, o.d.e.9, Tovarni Krka-ozd Teh. servis in Skladišče, Tovarni Sava iz Kranja, g. župniku za lepo opravljen obred, g. Romanu Čelesniku za ganljive besede, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste darovali denar namesto cvetja. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Pomlad je na tvoj vrt prišla in čaka, da prideš ti, sedla je na rožna tla in jokala, ker te ni.

V 57. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče in stari ata

PAVEL NAHTIGAL

z Vira

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na njegovi prerani zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, sin Roman z družino, bratje in sestra

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 74. letu starosti zapustila naša mama, stara mama in tašča

MARIJA OKOREN

roj. Končina
iz Drage pri Šentrupertu

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojni podarili toliko cvetja, darovali za sv. maše in jo pospremili k večnemu počitku. Zahvaljujemo se g. župniku in g. kaplanu za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, govorniku Jožetu Ramovšu za lepi nagovor pri odprtem grobu. Hvala še enkrat vsem skupaj!

Vsi njeni

V SPOMIN

Sonce prag domači tvoj obseva, žarek išče tvoj obraz, a že leto dni mineva, kar si ti zapustil nas.

30. aprila mineva leto dni, odkar nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, ljubljeni ata, stari ata, pradedek, stric in tast

ALOJZ ZUPANČIČ

iz Goriške vasi 4, Mirna Peč

Hvala vsem, ki se ga spominjate in se ustavite ob njegovem grobu.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Vse odhaja kakor tiha reka, le spomini zvesto spremljajo človeka.

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, sestre in tete

JULKE FEMC

Muhaber 73, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje in sveče. Še posebej se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred, obema govornikoma za poslovilne besede in pevcem za lepo petje. Hvala vsem, ki ste jo spoštovali, in vsakemu, ki se je poklonil njenemu spominu.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustil nepozabni mož, oče, ded, brat in stric

IVAN MESERKO-ŽAN

Ljubljanska 4, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno in pisno izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denar za sv. maše. Zahvaljujemo se dr. Tereziji Krese za zdravljenje in nego, Jožetu Bratkoviču za nesebično pomoč, g. proštu Lapu za tolažilne besede in lepo opravljen obred, pevcem za lepo zapete žalostinke ter vsem, ki ste karkoli dobrega storili za pokojnega v času boleznin in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame

NEŽE ADLEŠIČ

Dragatuš 27

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so počastili njen spomin, nam izrazili sožalje, pokojno spremili na zadnji poti in zasuli grob s cvetjem. Posebno se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov Črnomelj za humano oskrbo, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku iz Dragatuša za opravljen pogrebni obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je tiho zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

ANA KOBE

iz Želebeja 7

Zahvaljujemo se sosedom, sorodnikom in prijateljem ter sodelavcem iz Novoteksa, Kometa in OŠ Metlika, IMP Elektromonter za pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo pokojne na zadnji poti. Hvala tudi osebju Doma počitka v Metliki za nego v zadnjih dneh življenja. Prisrčna hvala gospodoma župnikoma za prelep pogrebni obred in besede slovesa.

Vsi njeni

ZAHVALA

Zdaj hiša je prazna, a tebe več ni, za vedno zaprla si trudne oči.

V 77. letu starosti je našla svoj mir naša draga mama, babica in prababica

JUSTI STAREC

iz Cirnika pri Mirni

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem, ki ste nam ustno in pisno izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Posebna zahvala osebju Doma starejših občanov Grosuplje, govorniku, RK, OŠ Mirna, Štefki Gregorčič. Hvala pevcem, g. župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi tvoji

ZAHVALA

Delo, skrb, trpljenje — tvoje je bilo življenje, sedaj ostale so sledi povsod od dela tvojih pridnih rok.

V 90. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, tast, stari oče in pradedek

ALOJZ KUHAR

borec cankarjeve in 9. brigade
Lokve 9, Črnomelj

Najlepše se zahvaljujemo sosedom, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje in pokojniku darovali prelepo cvetje in sveče. Hvala kolektivu Iskre Črnomelj in Semič. Posebno zahvalo smo dolžni pevcem iz Semiča, g. Jožetu Kapšu za besede slovesa, g. župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste našega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Niste se poslovili, poljubov nam podelili, sami v bolnišnici ste preminili.

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

JUSTINA MLAKAR

roj. Lekše
iz Črešnjic 8 pri Velikem Trnu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, za sv. maše in tako številno spremstvo pokojne na zadnji poti. Hvala tudi podjetju Kostak za pomoč pri pogrebu, pevskemu zboru iz Brestanice za zapete žalostinke, sosedi ge. Orožnovi za nesebično pomoč ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Petek, 28. aprila - Ciril Sobota, 29. aprila - Robert Nedelja, 30. aprila - Katarina Ponedeljek, 1. maja - praznik dela Torek, 2. maja - Boris Sreda, 3. maja - Aleksander

LUNINE MENE
29. aprila ob 19.36 - mlaj

kino

BREŽICE: 28. in 29.4. (ob 18. uri), 30.4. (ob 18. in 20. uri), 2.5. (ob 18.30 in 20.30) in 3.5. (ob 20.30) komedija Lahko se zgodi tudi vam. 28. in 29.4. (ob 20. uri) akcijski film Hitre hlače.

ČRNOMELJ: 28.4. (ob 20. uri) ameriški ljubzenski film Vran. 29. in 30.4. (ob 20. uri) novozelandska drama Nekoč so bili bojevniki. 30.4. in 1.5. (ob 18. uri) ameriška risanka Levji kralj. 1. in

2.5. (ob 20. uri) ameriška komedija Forrest Gump.

KOSTANJEVICA: 29.4. (ob 20. in 22. uri) tragedija Kraljica Margot. 30.4. (ob 20. in 22. uri) ameriška komedija Forrest Gump.

KRSKO: 28.4. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Ruby Cairo. 28.4. (ob 20. uri) in 30.4. (ob 18. uri) ameriška komedija Forrest Gump.

METLIKA: 28.4. (ob 21. uri) novozelandska drama Nekoč so bili bojevniki. 29.4. ameriška komedija Forrest Gump. 30.4. (ob 19. uri) ameriški ljubzenski film Vran.

NOVO MESTO: Od 28.4. do 3.5. (ob 18.30) risani film 101. Dalmatince. 28. in 29.4. (ob 20. in 22. uri) ter od 30.4. do 3.5. (ob 20. uri) drama Utemeljeni sum.

ŠENTJERNEJ: 28.4. (ob 20. in 22. uri) akcijska komedija Maska.

TREBNJE: 28. in 29.4. (ob 20. uri) ameriški film Šund. 30.4. (ob 19. uri) ameriški vestern Tombstone.

BARVA NOČI, erotična kriminalka (Color of Night, 1994, 121 minut, režija: Richard Rush)

Predstavljajte si film, v katerem Bruce Willis igra intelektualca. Polomija. Tu igra psihiatra. Katastrofa, jasno. Willis je pač človek akcije in dober igralec komičnih vlog. V Barvi noči je pa omahljiv, krhek "shrink" (psihiater v žargonu, op. p.), ki ima pogostokrat preveč vlage v očeh. Takega človeka ni težko zlomiti, vendar: ali se boste potem še počutili varne v njegovih rokah?

Brez stalnic in Los Angelesa včasih res ne gre: v Umri pokončno je Willis pred teroristi obranil sloko hišo v L.A., tu pa pred njegovimi očmi v 10-nadstropno globino skoči njegova pacientka, nakar se Willis še ves v stresu nemudoma preseli v Mesto angelov. Pa kaj je temu človeku, da misli da bo tam našel mir? Ne bo šlo, saj še kocka ne razpakira, ko je umorjen njegov gostitelj, japijevski psihiater. Willis prevzame njegovo terapevtsko skupino, v kateri je menda tudi morilec, v popolndnevi in v nočeh pa neutrudno seksa s skrivnostno Jane March. Ta prihaja in odhaja kot duh, in čeprav je

Willisu čedalje bolj tudi srčno všeč, se niti najmanj ne potruži, da bi zvedel, kdo in od kod se je vzela. Njune erotične seanse so poleg vsebinske površnosti oz. domnevne psihološke globine drugi adut filma, dejansko pa so šolski primer tovrstne druzorazrednosti. Kljub razmeroma veliko golote niso ti prizori niti malo dražljivi. Punca je resda fizično precej simpatična, vseeno pa jo lahko definiramo kot seksi avšo. Sicer pa v teh potnih nočeh padajo nove žrtve, iz skupne seveda. Willis pošeka, da bo enkrat na vrsti tudi on, ukrepa pa kot jutranja megla, medlo. S primerom se ukvarja tudi hispano detektiv, ki s svojimi klišejskimi izjavami predstavlja eno najslabših vlog sicer klasične podobe primitivnega, zateženega in ciničnega policajca. Malo bolj zanimivi in resnični so le pacienti: ostareli možakar, ki ne more preboleti izgube družine, perfcionistični redoljub, sicer odvtenik, nikoli uspeši, od bogatega očka odvvisni ciničen slikar, priletna pohotnica, ki s seksom pokončuje ostarele može, in Richie, zafrustrirani samomorilski adolescent.

Končnega twista ne izdam, ker je to edini del scenarija, ki ga zgodba ne potunka še globlje v blato, kar pa je skoraj vseeno, saj filmu čisto blizu dna izdatno pomagajo nerodna kamera, okorna montaža in nekakšna vseskozi prisotna bledest, sivina že itak dolgočasnih kadrov.

TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

KMETOVALCI, Agroizbira Kranj nudi ugodno rezervne dele za traktorje Ursus, Zetor, IMT, Univerzal, Tomo Vinkovci, Fiat Štore, Cisterne Creina Kranj, kositilnice BCS, gume Barum, akumulatorje Vesna in Topla, Šip Sempeter itd. Predno se odločite za nakup, nas pokličite! Rezervne dele pošljamo tudi po pošti. Agroizbira Kranj, Slavko Prosen, Smedliška 17, ☎ (064)324-802. 3202

PLUGA, tribrazdna, 14 in 12 col, rotacijsko kosilnico 165, novo, zapakirano, v garanciji, in fižol prodam. ☎ (068)40-005. 3748

TRAKTOR UNIVERZAL ali Štore, od 40 do 50 KM, kupim. Karel Vidmar, Stari Log 20, Kočevje, ☎ (061)805-109. 3752

OBRAČALNIK za kosilnico BCS, lepo ohranjen, ugodno prodam. Alojz Skobe, Budjanja vas 18, Žužemberk. 3760

ITALJANSKO FREZO na gosenci s tremi priključki za oranje vinograde prodam. ☎ (068)22-020. 3771

KOMBAIN ZMAJ 133 in mlatinilico s popolnim čiščenjem prodam. ☎ (068)42-355. 3773

PREVOZNI molzni stroj National prodam. ☎ 57-272. 3774

STAREJŠI TRAKTOR Univerzal 445 in prikolico nekiperico prodam. ☎ 83-264. 3786

MANJŠO PRIKOLICO domače izdelave ugodno prodam. ☎ 82-787. 3801

TRAKTOR TORPEDO 45, letnik 1987, Aicher, ozkotirni, 28 KS, generalno obnovljen, prodam. ☎ 50-110. 3803

MANJŠO dobro nakladalko kupim. ☎ (0608)42-570. 3857

PREVOZNO MLATILNICO s popolnim čiščenjem, žetveno napravo za BTC, pony kolo in gume za 126 P prodam. ☎ 83-705. 3871

SAMONAKLADALCO, pajka, prevoznici in stojeci hladilni bazeni, trosilec hlevskega gnoja, rotacijsko koso in puhalnik prodam. ☎ (0608)75-411 ali (0608)75-221. 3872

ZITNI KOMBAIN Zmaj 133 prodam. ☎ (068)40-742. 3888

TRAKTOR, pogon na 4 kolese, in nakladalno prikolico kupim. ☎ (064) 324-790. 3900

KOSILNICO BCS, bencin - petrolej, in tračni obračalnik, 2 m, prodam. ☎ (0608) 43-247. 3900

NOV trosilec hlevskega gnoja Sip in novo rotacijsko koso 165 Sip prodam. ☎ (0608)62-620. 3903

TRAKTOR PASQUALI, 26 KM, dobro ohranjen, prodam. ☎ 73-013. 3913

KROŽNE BRANE na 20 diskov, malo rabljene, prodam. ☎ 81-028. 3928

TRAKTOR ŠTAJER s koso in jermenico prodam. ☎ 60-137, zvečer. 3953

TRAKTOR UNIMOG, letnik 1952, in 2 sončna kolektorja IMP, nova, prodam. ☎ 21-575. 3968

GUMI VOZ, krožne brane, dvobrazdni plug prodam in kupim samonakladalko, do 19 m. ☎ (0608)62-754. 3996

ŽELEZNI gumi voz, 16 col, prodam. ☎ (068)60-123. 3998

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Tanja Gazvoda, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA: ob četrtkih. Cena posamezne številke 120 tolarjev; naročnina za 1. polletje 3.000 tolarjev, celoletna naročnina 6.000 tolarjev, upokojenci imajo 10-odstotni popust; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 12.000 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.900 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.800 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 2.100 tolarjev. Za nenaročnike mali oglas do deset besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev.

ŽIRO RAČUN številka 52100-603-30624. Devizni račun številka 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 12.

Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglašni in zahvale 324-006; telefaks (068)322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

DOBRO OHRANJEN zapravljujev kupim. ☎ 22-197. 3841

V BELI KRAJINI kupim smrekov gozd. ☎ (068)59-075, po 20. uri. 3856

JEDILNI KROMPIR odkupujemo po 35 SIT/kg. ☎ 65-680. 3909

LITOŽELEZNE ali kovinske umivalnike, starejše ali novejše umivalnike, kupim. ☎ (068)41-121. 3944

R 4, letnik 1992, dobro ohranjen, prvi lastnik, garažiran, kupim. ☎ 28-023.

KUPIM FREZO LABIN, diesel, 14 KM, s prikolico, ohranjeno. ☎ 068/23-585 (zvečer).

motorna vozila

KOMBI IMV 1900 BR, letnik 1988, generalno obnovljen, registriran do 11/95, ugodno prodam. ☎ 321-250. 3741

R CLIO 1.2 RN, letnik 1993, 5 ero vrat, prodam. ☎ 27-120. 3744

VISO, letnik 1986, prva rdeča barva, drugi lastnik, zelo ohranjeno, prodam. ☎ 73-595. 3745

JUGO KORAL 55, letnik 1990, prodam. ☎ (068)45-279. 3746

GOLF D, letnik 1983, prodam. ☎ 76-246. 3749

Z 101, letnik 1987, prodam. ☎ 44-874.

GOLF JX D, letnik 1989, registriran do 3/96, rdeč, prodam. ☎ 28-342. 3753

LADO SAMARO 1300, letnik 1993, kovinske barve, registrirano do 3/96, prodam. Ivan Baznik, Hrastje 2, Cerklje ob Krki.

JUGO 45, letnik 1988, lepo ohranjen, prodam ali menjam za mlajši letnik 55. ☎ (0609)625-966, zvečer. 3758

126 P, letnik 1989, 42.000 km, registriran do 1/96 in traktorsko prikolico domače izdelave, nosilnosti 4 t, prodam. ☎ 87-589.

PEUGEOT 405 GL, letnik 9/91, registriran do 2/96, bel, lepo ohranjen, prodam za 14.000 DEM. ☎ (061)346-157. 3765

DAIHATSU Charade TS, letnik 12/90, 80.000 km, prodam. ☎ (068)47-555. 3770

TAM T 80, letnik 1984, prevoženih 74.000 km, prodam. Anon Sebanc, Čilpah 2, Trebelno. 3779

126 P, letnik 1987, registriran do 3/96, prodam. ☎ (0608)80-290. 3781

JUGO KORAL 55, letnik 1988, bel, registriran do 2/96, prodam. Janez Kastelec, Dolž, Ravnica 16, Novo mesto. 3787

JUGO 45, letnik 3/91, prodam. ☎ 73-451. 3790

JUGO 45, letnik 1987, dobro ohranjen, registriran do 3/96, prodam. ☎ (068)52-246. 3791

R 5 CAMPUS D, letnik 1991, registriran do decembra, dodatna oprema, prodam za 10.700 DEM. ☎ 26-396. 3792

DOBRO OHRANJEN motor APN 6, letnik 1986, prodam za 550 DEM. ☎ 43-564. 3795

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, l. 1987, registriran do 9/95, prodam. ☎ 068/45-312.

126 P, letnik 1988, registriran do 5/96, prva barva, dobro ohranjen, prodam ali menjam za dražje vozilo. ☎ 26-863, popoldan. 3796

APN 6 ali APN 6 S, dobro ohranjen, kupim. ☎ (068)45-202. 3802

BMW 316, letnik 7/87, črn, 90.000 km, stalno garažiran in servisiran, prodam. ☎ (061)867-077. 3810

JUGO KORAL 45, letnik 10/89, prodam. ☎ 341-049. 3814

FORD SIERA 2.0 i CL, letnik 1991, prodam. ☎ 65-314, dopoldan, 341-024, popoldan. 3815

MOTORNO KOLO BMW R 50 - 5, letnik 1970, odlično ohranjen, registriran, prodam. ☎ (068)22-467, po 16. uri. 3820

ŠKODO FAVORIT, letnik 1992, rdeče barve, registriran do 11/95, prevoženih 56.000 km, prodam. ☎ (068)83-575. 3822

OPEL ASCONO, letnik 1974, karamboliran, prodam. Otočec nad Krko 8. 3827

Z 128, letnik 1988, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (0608)32-867, zvečer. 3830

Z 624 N s kasonom, cerado, letnik 1982, in R 5 GTS, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ (0609)612-443, Tisov. 3837

JUGO 45 KORAL, letnik 1989, prodam. Mirko Verbič, R Roku 89. 3838

FIČKA, letnik 1985, prodam po delih (akumulator, gume, prevleke, menjalnik). ☎ (0608)33-219, popoldan. 3848

YAMAHO JOG, 50 ccm, bele barve, prodam. ☎ 322-706, popoldan, Darja. 3850

GOLF CL, letnik 1991, sive kovinske barve, 5V, 5P, dodatna oprema, prodam. ☎ (068)51-529. 3850

R 18, letnik 6/86, GTS oprema, 97.000 km, kovinske barve, garažiran, prodam. ☎ (068)45-086, po 16. uri. 3853

GOLF JX D, letnik 1988, registriran do 2/96, bel, dobro ohranjen, prodam. ☎ 73-372. 3854

R 9, letnik 1983, prodam. ☎ 78-290. 3865

BMW 316, letnik 1985, z dodatno opremo prodam. ☎ (068)27-570. 3874

GOLF JGL, letnik 1981, rdeč, prva barva, prvi lastnik, prevoženih 120.000 km, dobro ohranjen, prodam za 3300 DEM. ☎ (068)21-816. 3875

Z 101, letnik 1987, registrirano do 3/96, prodam. ☎ 83-373. 3876

R 5 CAMPUS, letnik 1991, bel, 3V, registriran do 4/96, prodam. ☎ (0608)65-369, po 15. uri. 3878

AX 1.1 TRS, letnik 89/8, rdeče barve, lepo ohranjen, prodam. Marjan Bobnar, Cesta brigad 10. ☎ (068) 25-017.

Z 128, letnik 1987, prodam, cena po dogovoru. ☎ 23-709.

R 4 GTL, letnik 1988, rdeč, prevoženih 65.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)58-229 ali 58-516. 3879

R 5, letnik 2/90, 65.000 km, rdeč, dodatno opremljen, ugodno prodam. ☎ (0608) 57-794. 3887

VW HROŠČ 1303, letnik 1974, registriran do 8/95, prodam. ☎ 21-738. 3893

LADO NIVO, prikolico, prevoženih 10.000 km, in obnovljenega fička prodam. ☎ 87-214. 3896

JUGO 45 A, letnik 1987, registriran do 4/96, nikoli karamboliran, prevoženih 66.000 km, prodam za 3500 DEM. ☎ (068)26-921. 3905

JUGO KORAL 55, letnik 1990, prodam. ☎ (068)45-279. 3908

JUGO KORAL 45, letnik 1990, prodam. Alojz Lužar, Strelac 14, Šmarješke Toplice. 3910

LADO SAMARO, letnik 1988, registriran do 4/96, 47.000 km, prodam. ☎ (068)24-519. 3912

JUGO 55, letnik 1989; in Kadett, letnik 1976, prodam. ☎ 26-393. 3917

Z 101, letnik 1986, na novo registrirano, prodam. ☎ 40-807. 3921

GOLF X TD, letnik 1984, rahlo poškodovan, registriran do 12/95, prodam. ☎ (0609)622-268. 3923

HYUNDAI PONY 1.5 GLS, letnik 1991, 45.000 km, kovinsko modre barve, vsa oprema, prodam za 12.000 DEM. ☎ (068)27-934. 3931

OPEL KADETT 1.3 LS limuzina, letnik 9/89, prodam za 12.500 DEM. ☎ 51-765. 3932

GOLF JX D, letnik 1988, prva registracija 1989, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)43-684. 3936

126 P, letnik 1987, registriran do 4/96, prodam za 1650 DEM. ☎ (068)65-388, zvečer. 3938

OPEL KADETT, letnik 1976, registriran, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)87-010, od 8. do 16. ure, Vinko. 3942

JUGO 45, letnik 1989, prevoženih 69.000 km, rahlo karamboliran, prodam. ☎ 26-143. 3943

R 5 CAMPUS, letnik 10/90, bel, 5V, za 8100 DEM in tomos avtomatice prodam. ☎ (0608)88-146. 3946

AX CABAN, letnik 3/92, 48.000 km, prodam za 10.800 DEM. ☎ 20-341. 3948

OPEL VECTRO 2.0 i, letnik 1993, sončna streha, ABS, prodam ali menjam. ☎ (061)772-477 ali (061)772-955. 3954

R 4 GTL, letnik 1990, registriran do 5.4.1996, prodam za 4800 DEM. ☎ 323-617. 3955

JUGO 55, starejši letnik, karamboliran, prodam. ☎ 42-502. 3958

BMW 315, letnik 1982, zelo lepo ohranjen, prodam. ☎ 51-343. 3961

Z 101, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 24-343. 3963

MERCEDES 240 D, letnik 1979, ugodno prodam za 5000 DEM. ☎ (068)26-472 ali (0609)614-250. 3964

126 PGL, letnik 1987, registriran za celo leto prodam. ☎ (068)73-639. 3966

JUGO KORAL 45, letnik 9/89, in 126 P, letnik 1988, registriran do 3/96, prodam. ☎ 24-670. 3969

FIAT 750, letnik 1986, registriran do 4/96, prodam. ☎ 51-383. 3970

R 5 D, letnik 91, in R 4 GTL, letnik 1989, prodam. ☎ (068)42-432. 3971

VISO SUPER E, letnik 1983, obnovljeno, neregistrirano, prodam za 1500 DEM. ☎ (0608)80-231. 3972

JUGO KORAL 55, letnik 1990, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)73-215. 3974

ZELO UGODNO prodam fiat cromo 2.0 i.e., letnik 1989, registriran do 9/95. ☎ (068)65-068. 3975

OPEL OMEGO 2.0 i, model 1993, ABS, sončna streha, prodam za 19.800 DEM ali menjam. ☎ (061)772-477 ali (061)772-955. 3976

OPEL OMEGA 2.0 i, letnik 1992, ABS, sončna streha, prodam za 19.500 DEM ali menjam. ☎ (061)772-477 ali (061)772-955. 3984

HONDO acord 2.0 i, 16 V, kovinske barve, servisna knjiga, prodam za 18.500 DEM ali menjam. ☎ (061)772-477 ali (061)772-955. 3985

PEUGEOT 605 TD, letnik 1992, vsa oprema, servisna knjiga, prodam za 27.500 DEM ali menjam. ☎ (061)772-477 ali (061)772-955. 3986

JUGO 45, letnik 1990, prodam. Ucmam, Črmošnjice. 3994

Z 850, letnik 1985, registriran do 3/96, bel, ohranjen, garažiran, prevoženih 58.000 km, prodam. ☎ (068)68-003, Jože. 4001

126 P, letnik 1988, 43.000 km, rdeče barve, lepo ohranjen, prodam za 1800 DEM. Andrej Prah, Sela 4, Šentjernej. 4004

126 P, letnik 1986, zelo dobro ohranjen, garažiran, in rdeče vino, zelo kvalitetno, prodam po ugodni ceni. ☎ (068)42-864. 4005

Z 750, letnik 1983, registrirano do 12/95, prodam. ☎ (0608)33-235, zvečer. 4008

JUGO 45 A, letnik 1986, registriran do 6/95, prodam za 1400 DEM. ☎ (0608)75-405. 4011

R 18, letnik 1983, prodam. ☎ 65-467.

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valitnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 3241

NAROČILA za enodnevpne in večje piščance sprejemamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ 42-524. 3242

ŽALUZIJE, rolete ter lamelne zavese izdelujemo in montiramo po zelo ugodnih cenah. Možnost plačila na 3 čeke. ☎ (068)44-662. 3603

NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, stare 3 in pol, 4 mesece in ene tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Cetin, Mostec, Dobova, ☎ (0608) 67-578 in Anita Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567. 3656

10 IN 8 TEDNOV stare rjave jarkice prodajamo vsak dan v Šmarjeti 15, ☎ 73-058. 3754

PURANI, težki 3 kg, beli piščanci, težki 1.50 kg in rjave nesnice so v prodaji vsak dan. Jože Jeršin, Račje selo 2, Trebnje, ☎ 44-389. 3960

preklICI

ANDREJ KOLAR preklukijem mojstrsko spričevalo, izdano leta 1955 v Mariboru. 3839

DRAGO BABIČ, S.P., Kandjska 65, Novo mesto, objavljam obrt s 21.7.1995. 3844

ANTONIJA JENIČ, Ruparjev Dv 15, Gabrje, Brusnice, prepovedujem svojemu bratu Francu Jeniču, Belokranjska c. 65, Gotna vas, Novo mesto, vsakršno prodajo moje lastnine, tako premečni kot nepremičnin. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjala. 3858

ANTON KOS, Rogovila 29, Mirna Peč, objavljam pleskarsko obrt s 6. aprilom 1995. 3880

MIJO LOVRINOVIČ, Ravgovska 12, Novo mesto, objavljam prevožno obrt s 24. aprilom 1995. 3934

posesT

PRODAJATE, kupujete, najemate stanovanje, stanovanjsko hišo, vikend, poslovne prostore ali parcelo? Ključite podjetje za nepremičnine ATM GRAF, d.o.o., Partizanski trg 5, Metlika, ☎ (068)60-667! 2748

V OKOLICI Mokronoga prodam 1.92 ha travnika. ☎ (068)49-650, zvečer. 3447

MANJŠO KMETIJO v Dol. Stari vas 19, Škocjan, prodam. ☎ (061)452-392. 3605

HIŠO in kmetijo blizu Mirne prodam ali dam v najem. ☎ (068)49-650, zvečer. 3737

PARCELO, 23 a, z malo vinograde prodam. Zoran, Džinja vas 31. 3766

V ZAVRATCU pri Studencu prodam nivo, 23 a, travnik, 13 a, gozd, 76 a, primerno za vikend. Cena 11.700 DEM. ☎ (061)858-407. 3783

VEČJI PROSTOR za slikarsko - kiparsko dejavnost najemam v Novem mestu ali bližnji okolici. ☎ 28-303. 3789

NJIVO, 5.397 m² in travnik, 12.393 m², v k.o. Velika Loka prodam. Frančiška Perpar, Pokojnica 18, Šentvid pri Stični. 3793

GOZD, 2 ha, v Podlpi pri Ajdovcu prodam. Gasperič, Podlipa 17 pri Ajdovcu. 3832

VIKEND HIŠO na Dolenjskem v (Stari Buki) prodam. ☎ (064)222-538. 3835

VINOGRAD in zidnico v okolici Mirne, elektrika in voda, prodam. ☎ (064)872-078. 3840

V SEMIŠKI GORI prodam vikend z vinogradom, voda, elektrika, telefon, asfalt. ☎ 52-529. 3870

NJIVO, 16 a, v k.o. Bršljin, prodam. ☎ 23-097. 3881

HIŠO na Šentjernejki ulici prodam. ☎ 22-963. 3894

VINOGRAD, 9 a, v Hmeljiču pri Mirni Peči prodam. ☎ (068)40-766. 3920

ŽAZIDLJIVO PARCELO in nekaj vinograde na lepi razgledni točki, dostop po asfalučni cesti, prodam. ☎ (068)44-824. 3920

VINOGRAD, 6 a, z zidnico, v Šmavru pri Trebnjem, voda, elektrika in asfalt na parceli, ter traktor Zetor 4911, 2500 delovnih ur, prodam. Franc Makše, Rdeči Kal 15, Dobrnič. 3935

VIKEND, 6 x 8 m, dvoetažni, s sadovnjakom, vinogradom, 360 trt in lastnim ribnikom, dimenzije 60 x 40 m, vse na čudoviti legi pod Liso na Dolenjskem prodam. ☎ (0601)81-834, med delavniki od 7. do 9. ure ali po 20. uri. 3939

PARCELO nad Šmarjeto pri Novem mestu, velikost 3960 m^{2</}

SUH SMREKOV ladijski pod, brune, zaključne letve, možna montaža in dostava. Cene zelo ugodne. ☎ 73-587, Šmarješke Toplice.

ZLATE FAZANE ugodno prodam. ☎ 76-150. 3831

SEDEŽNO GARNITURO prodam. ☎ 27-732, od 15. do 20. ure. 3833

RABLJENO SPALNICO in hladilnik z zamrzovalnikom prodam. ☎ (0608)22-794 ali ☎ (0608)32-224. 3836

DVA KAVČA, starejša, poceni prodam. ☎ 22-197. 3842

ŠUPO 4 x 5 m ter strešnike Kikinda, rabljene, 1200 kom, ugodno prodam. ☎ 342-137, zvečer. 3847

KOŠNJO TRAVE na Homu - Vihru oddam. ☎ 40-048. 3851

SVINJO, težko 180 kg, ugodno prodam. ☎ (0608)78-048. 3855

BUKOVA DRVA prodam. ☎ 65-434. 3859

DVE KRAVI, visoko breji, prodam. Staniša, Konec 12, Novo mesto. 3860

SENO prodam. ☎ 27-107. 3861

PUJSKE, težke 30 do 40 kg, prodam. Ignac Krhin, Gor. Gradisce 7, Scentjerneje. 3862

MALE PUJSKE, do 30 kg, prodam. ☎ 43-640. 3863

SIVO KRAVO s teletom ali brez prodam. Šranga 42, Mirna Peč. 3864

TOPLOVODNI KOTEL TVT, 25 KW, z vso pripadajočo opremo, za ogrevanje stanovanjske hiše s tridimi gorilni, zelo poceni prodam. ☎ (068)25-626. 3866

CISTOKRONE MLADIČE škotski ovčar, brez rodovnika, prodam. ☎ (068)27-793. 3867

KRAVO, dobro mlekarico, 2 prašiča, težka do 100 kg, in molzni stroj Alfa Laval prodam. ☎ 42-925. 3868

KORUZO v zrnu prodam. Anica Grandolič, Postaja 44, Mirna Peč. 3869

ČRNO KOBILO, staro 7 let, težko 800 kg, prodam. ☎ 57-391. 3877

VINO laški rizling, 500 l, prodam. ☎ (068)28-183. 3882

VEČ ČEBELJIH družin s panji ali brez njih in 2.101, letnik 1982, po delih prodam. ☎ 47-577. 3883

KOŠNJO v Meglenju pri Trebnjem oddam. ☎ (068)44-693. 3885

ŽAGO Venecijanko za razrez hlodovine prodam ali menjam za les, živino ali drugo. ☎ (0608)77-051. 3886

BREJO KOBILO z žrebičkom, žrebička, starega 11 mesecev, voz za pravljiček (gumi in trda kolesa), cisterno, 1000 l, za vodo, novo, in tovarnjak Z AN 615, motor generalno obnovljen, prodam. ☎ (061)852-577 ali ☎ (061)557-322. 3891

TELIČKO simentalko, staro 11 tednov, primerno za rejo, težko 150 kg, ter prašiča, 110 kg, prodam. ☎ (0608)33-019. 3892

KOTNO sedežno garnituro, kombinirano omaro, mizico, preprogo in 2 vrtni rotacijski kosilnici prodam. ☎ (068)51-767, po 15. uri. 3895

600 KOM. nerabljene strešne opeke Strešnik ugodno prodam. ☎ 42-325. 3898

SEDEŽNO GARNITURO in spalnico v dobrem stanju prodam. ☎ 47-067. 3899

FEDERVAJEN - ZAPRAVLJIVJEK, opremo za dva konja in sedlo, vse skoraj novo ter novo parafono opremo za dva konja prodam. ☎ (0608)31-637 ali 31-513. 3901

KOMAT, 24 col, skoraj nov, in seno prodam. ☎ 76-173. 3902

APARAT za pečenje kockic in igralni avtomat flipper prodam. ☎ 27-977. 3904

POCINKANO jekleno žico za vinograd in 150 kom. strešne opeke Strešnik prodam. ☎ 324-249. 3911

TELIČKO SIMENTALKO, brejo 5 mesecev, prodam. ☎ 76-192. 3914

ZAPRAVLJIVJEK, voz, na lesenih kolesih, prodam. ☎ 73-716. 3915

DIATONIČNO HARMONIKO Melodijska, duri H, E, A, D, staro okoli 6 let, prodam za 1550 DEM. ☎ 60-383. 3918

TELIČKO, staro 9 tednov, prodam. ☎ 27-412. 3924

PRAŠIČA, 100 kg in suhe smrekove plohe prodam. ☎ 65-155. 3925

KRAVO za zakol in semenski krompir dezire prodam. ☎ 45-421. 3929

HIDRAVLNIČNO stebrno dvigalo, dvig 9 m, nosilnosti 300 kg, prodam ali posodim. ☎ 27-842. 3941

PRVO in drugo košnjo brezplačno oddam na Ljubljanski c. 4 (Kettejev drevo-red), poleg občine. ☎ 23-670. 3945

ŽAGAN GRUŠT za hišo, nakladalko nemške izdelave in pant žago prodam. Pavel Juršič, Dolž, Ravnica 3, Novo mesto. 3947

OBHAJILNO deklško obleko, velikosti za 9 let, belo, ugodno prodam. ☎ 20-309. 3956

DEKLIŠKO OBLEKO za obhajilo, novo, ugodno prodam. ☎ 21-764. 3957

DOMAČO VOLNO bele in sive barve prodam. ☎ 23-674. 3959

KRAVO za zakol in žagana drva prodam s prevozom. ☎ 78-273. 3962

SMREKOV zdrav les, trame in špirovce, ☎ (0608)70-045. 3967

BALKONSKA VRATA Jelovica, nova, trojno zastekljena, z žaluzijami, prodam 10 % ceneje. ☎ (068)48-542. 3973

HARMONIKO KUCLER, Cis, Fis, H in betonski mešalec brez motorja, potreben popravila, prodam. ☎ (068)21-991. 3979

TOVORNO PRIKOLICO, bukova drva, hladilno omaro, hladilnik, pralni stroj, nov in žensko kolo prodam. ☎ (061)374-992 ali ☎ (068)49-202. 3980

TRI KRAVE, breje, simentalke, prodam. ☎ (068)49-627. 3989

POLSUHA bukova drva, 10 m³, ugodno prodam. ☎ (068)49-497. 3990

HLEVSKI GNOJ in koruzo prodam. ☎ (0608)75-520. 3995

6 NOVIH STOLOV Novoles, masivnih, naslonjalo risbarjeno za 400 DEM in kitari Hohner in Ibanez ugodno prodam. ☎ 60-383. 3997

ITALJANSKI voziček za dvojčka zelo ugodno prodam. ☎ (068)46-540. 3999

DOBRO SENO prodam po ugodni ceni. Miro Smrekar, Rožni dol 10 a, Semic. 4000

HLEVSKI GNOJ in plohe, debele 8 cm, za brunarico, prodam. ☎ (068)42-305. 4002

PC 386 DX - 40, komplet in tiskalnik Epson LQ 100 prodam. ☎ 25-769. 4003

SENO prodam, po dogovoru tudi košnja sena in otave. ☎ 42-413. 4006

TRACNO ŽAGO za razrez hlodovine prodam. ☎ (068)45-436. 4009

STROJ ZA POMIVANJE POSODE Gorenje, starejši, brezhiben, poceni prodam. ☎ (068)324-377. 4013

razno

KEKEC, S.P., organizirana poletna šola ta tedenski termini. Prijave in informacije: ☎ (0608)32-258 in ☎ (0608)32-395. 3739

KRATKOROČNA POSOJILA na podlagi zastave osebnih čekov in avtomobilov nudimo. ☎ (068)52-190, od 8. do 16. ure. 3762

ŽELITE kaj izvedeti o svoji prihodnosti? Ste žalostni, obupani? Pišite na p.p. 22, Semic. 3768

PREVAJAM ali tipkam vse vrste besedil v ruščino iz slovenščine. ☎ (0608)65-096. 3799

ČE KDO POGREŠA mladega psička, ki ima dlako kot volčjak, naj pokliče ☎ (068)52-908. 3807

SIYAM KRILA, bluze, popravljam hlače in druge stvari. ☎ 75-356. 3809

VARSTVO za 2 leti staro deklico v Scentjerneju ali okolici iščemo. ☎ 81-836. 3812

FANTA, ki nima svojega doma, iščem. Šifra: "TAKOJ". 3824

SEMINARSKA NALOGE in vse druge tekste pišem na računalnik hitro in poceni. ☎ 22-671. 3825

MATEMATIKO za osnovno šolo inštruiram. ☎ 25-683. 3834

FOTOGRAF CVETKO TRAMTE, Breška vas 3, Scentjerneje, ☎ 81-596. Telefon je izključen od 21. - 5.40 ure. Doma sem zjutraj in zvečer. 3846

ANGLEŠČINO za osnovno šolo in prvi letnik srednje šole inštruiram. ☎ (0608)82-843. 3907

POSLOVNE PROSTORE na Glavnem trgu, v prvem nadstropju, 80 m², poceni oddam. ☎ 323-349. 3916

ANGLEŠČINO za srednjo in osnovno šolo inštruiram. ☎ (068)341-747. 3933

ANGLEŠČINA ZA MATURO. Konzultacije ob uporabi skrbno izbranih priložnosti, posebej prirejenih za maturo nudi profesor. Šifra: "IZPIT". 3937

GOSTINSKI LOKAL v Sevnici, v izmieri 48 m² in terasi prodam. ☎ (0608)42-608, od 20. do 21. ure. 3947

KNJIGOVODSKA DELA za obrtnike in mala podjetja opravljam. ☎ 76-359. 3949

MEGAROM - trgovina s PC CD ROMI, Sega, Nintendo, Game boy. Florjanov trg 3, Novo mesto. 3988

HORTING vam nudi strokovno pomoč pri ureditvi okrasnega vrta in košnji zelenic. ☎ 24-433, zvečer. 3991

službo dobi

NATAKARICO za strežbo v okrepčevalnici zaposlimo. ☎ 323-295. 3776

STAVBNEGA KLEPARJA in krovec oz. delavca za priučitev zaposlim. ☎ (0609) 617-617. 3784

ZA STROJNO OMETAVANJE iščemo mlade in izkušene delavce. Dober zaslužek! ☎ (0608)21-723. 3798

MLAJŠO OSEBO iz okolice Metlike za popoldansko delo v videoteki zaposlim. ☎ 59-244, zvečer. 3884

NUDIMO vam dober zaslužek. ☎ 24-577. 3889

V NOVEM MESTU iščemo mlajšjo upokojenko za varstvo enoletnega dečka. ☎ 51-215, od 18. do 21. ure. 3890

DEKLE do 30 let, z veseljem in izkušnjami dela za šankom takoj zaposlimo. Hrana in stanovanje urejeno! ☎ (061)881-368. 3906

PIZZERIA SINFONY zaposli dekleta za strežbo in kuharico. ☎ (068)22-485 ali ☎ (0609)622-268. 3922

V TREBNJEM zaposlim dva natakarija (-ice) in trgovko. ☎ (068)44-824. 3926

DEKLE za delo v strežbi redno zaposlim. OD dober, hrana in stanovanje. ☎ (068)52-530. 3930

PRIJETNA DEKLETA za delo za šankom iščemo ter kuharja in natakarija za delo v Trebnjem iščemo. Bračač, Novakova pot 5, Ljubljana - Sentvid. 3940

V BISTROJU ali v diskoteki v okolici Novoga mesta zaposlimo dekle za strežbo. Resne ponudbe na ☎ (068)43-748, popoldan. 3950

HONORARNO ZAPOSIMO zastopnike na terenu na že vpeljanih prodajnih mestih. Zaželjena ustrezna izobrazba, provizija stimulativna! ☎ (068)44-604. 3951

DELO DOBI več zidarjev. Plačilo 600 SIT/ura. ☎ 24-577. 3978

ŠOFERJE za razvoz pic z lastnim prevozom iščemo. ☎ 24-415 ali osebno v Halo alo na Drski. 3987

DELAVCA za delo v pekarni zaposlimo za nedoločen čas. Alboma, d.o.o., Grajski trg 14, Žužemberk, ☎ 87-059 ali 87-230, interna 15. 3992

GOSTIŠČE HRIBAR (Motel), Trebnje, zaposli natakarija(-ico). ☎ 44-018. 4010

REDNO ali pogodbeno zaposlimo natakarija-ico ali kuharico. ☎ 83-188. 4014

stanovanja

V NOVEM MESTU kupim stanovanje ali garsonjero, 30 do 35 m². Plačilo takoj! ☎ 85-971. 3843

STANOVANJE v Novem mestu najamem. ☎ 322-796. 3845

ENOSOBNO STANOVANJE v pritičju ali v prvem nadstropju v Novem mestu kupim. Plačam z gotovino takoj! ☎ 25-708. 3873

DVOSOBNO STANOVANJE, 60 m², na Smrečnikovi, centralna, telefon, vseljivo takoj, prodam. ☎ (068)26-751. 3919

NOVO pritičjno enosobno stanovanje, 37 m², na Šlavka Gruma, prodam. ☎ 73-459 ali 23-687. 3993

ženitne ponudbe

SAMSKI FANT, 47 let, s službo, želi spoznati žensko za skupno življenje. Šifra: "POMLAD". 3852

KAMNOSEŠTVO IN TERACERSTVO VLADIMIR SIMONIČ, s.p. Lokve 5/c 68340 ČRNOMELJ

Po najugodnejših cenah vam izdelamo in brezplačno dostavimo izdelke iz marmorja in granita. Na zalogi 25 različnih barvnih odtenkov in debelin.

Možnost plačila na obroke.

Informacije na tel. (068) 52-492.

ODPRAVITE plešavost za vedno! Lipohair - svetovni hit. ☎ (061) 57-18-75.

PRENOVA OKEN

Nova okna v stare okvire po novem sistemu brez poškodbe fasade in ometa in druga mizarska dela izvaja MONTLES BOŽIČNIK, Sevnica, tel./fax. 0608/82-945.

YURENA

Šola tujih jezikov Tečaji ang., nem., franc., ital., za otroke in odrasle — tudi med počitnicami! Tečajji v Veliki Britaniji! Tel.: 068/341-434.

MONTERJII!

Zaposlimo 2 delavca z izkušnjami pri montaži spuščenihih stropov in predelnih sten z mavčno-kartonskimi ploščami. KOPROS, d.o.o. Cirje 6, RAKA Tel.: 0608/75-494, 75-051.

Trgovsko podjetje ZRNO

vam v svoji trgovini na Ranču nudi najugodnejšo ponudbo umetnih gnojil, škropiv, semen in gradbenega materiala! Posebno ugodno: semenska koruza BC 318, 272 1 kg 369 SIT, PRIMEX-TRA 1.195 1 liter, fasadni material Termoputz 825 SIT vreča in končni sloj 254 SIT m² Tel.: 0608/75-410.

TRGOVCI — POTROŠNIKI!

Nudimo vam: potovalne torbe, nahrbtnike od 890 SIT, zavese 1 m po 480 SIT. Tel. 0609/619-795.

HEGRAD in METLLING

* izvajanje gradbenih del * izvajanje instalacij (vodovod, centr. kurjava) tel.: 068/322-046

NA SUHORJU pri METLIKI

damo v najem trgovino z živili in mešanim blagom, 54m² parkirnega prostora, dvosobno stanovanje z garažo! Informacije: PIBERNIK, tel.: 50-123

Vsa elektroinstalacijska dela

(adaptacije, novogradnje) opravi kvaliteto in po ugodnih cenah. Nudim tudi veliko izbiro električnih omaric. (061) 751-425.

ZAHVALA

Nasha zlata mama si bila, s svojim zglodom si živeti nas učila, skromna in trpeča za vedno si odšla, naj bo lahka zemlja, ki te je pokrila.

V 74. letu starosti je za vedno odšla naša draga mama, taščica, babica in teta

MARIJA ADLEŠIČ

z Radovice

Ob boleči izgubi se najlepše zahvalujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, še posebej družini Vovk, prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter drago mamo pospremili na zadnji poti k večnemu počitku. Zahvaljujemo se tudi sodelavcem podjetja Komet Metlika, Beti Metlika in Domu počitka Radovljica. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred, pevkom za zapete žalostinke, govornici Ani Bajuk za ganljive besede pred domačo hišo in osebju Doma počitka Metlika. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Njeni najdražji, ki jim je posvetila vse svoje življenje

ZAHVALA

Življenje celo si garala, vse za dom, družino dala, sedaj ostale so sledi povsod od dela tvojih pridnih rok.

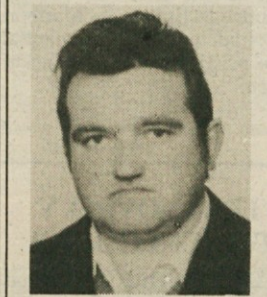
V 61. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

ANA ŠTANGELJ

roj. Podržaj iz Novoga mesta

Z bolečino v srcih se iskreno zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, vsem, ki so nam ob težkem udarcu stali ob strani, se poklonili njenemu spominu, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo dr. Glucksu in njegovim sodelavcem, g. župniku za lepo opravljen obred, pevčema in kolektivu Tiskarne. Iskrena hvala vsem, ki je niste zapustili med boleznijo, temveč jo hrabril in ji vlivali življenjske moči v tihem upanju, da pozdravi pomlad.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ne morem, ne morem iz groba, da sežem vam v tople dlani, ne morem, nad mano je krsta lesena, le lučka ljubezni naj večno gori.

V 46. letu nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj za vedno zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, stric in zet

STANISLAV KAPŠ

po domače Grivčev s Prelog 3 pri Rožnem Dolu

Z bolečino v srcih se zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojniku darovali vence, cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti. Zahvalo smo dolžni tudi GD Rožni Dol, g. Smrekarju za poslovnile besede, pogrebnikom, g. Kukarju za pogrebne storitve, pevskemu zboru za zapete žalostinke, Internemu oddelku novomeške bolnišnice, šoli SŠGT Novo mesto, šoli SŠ Črnemelj, g. župniku za opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

Pomlad na vrt vaju je prišla in čaka, da prideta, in sedla je na rodna tla in joka, ker se ne vrnete...

Minilo bo leto dni, odkar sta nas nenadoma zapustila naša draga mami in ati

MARIJA IN FRANC TRAMTE

Hvala vsem, ki se ju spominjate.

Vsi njuni

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 82. letu starosti zapustil naš dober mož, oče, stari oče, praded, brat, stric, tast in svak

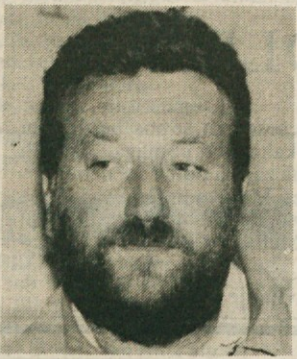
IVAN BORIS PLANTAN

ravnatelj osnovne šole v pokoju iz Vavte vasi

Z globoko žalostjo v srcih se zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem, znancem ter vsem ostalim, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, nas tolažili, izrazili sožalje, darovali mnogo lepega cvetja in sveče ter našega dragega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvalujemo govornikom g. Jakliču, ki se je posvolil v imenu nekdanjih očetovih pevcev in ZB, predstojniku Zavoda za šolstvo g. prof. Škufci, sosedi ge. Novinčev ter ravnatelju osnovne šole Vavta vas g. prof. Starcu. Hvala tudi otroškemu pevskemu zboru osnovne šole Vavta vas, moškemu pevskemu zboru iz Šmihela ter g. Brarju za zaigrano Tišino, vsemu zdravstvenemu osebju za hitro pomoč in nego v času pokojnikove kratke bolezni. Imeli smo ga radi in v naših srcih bo ostal za vedno.

Žalujoči: žena Tonica, sin Boris, hčerki Vida in Nevenka z družinami ter ostalo sorodstvo

Franjo Jacovič

Na gradbišču novega črnomaljskega poslovno-trgovskega centra je kot v mravljišču. Skupino Begradovih zidarjev vodi visokokvalificirani zidar Franjo Jacovič, ki mu ne pridejo več do živega ne aprilske muhe, ne mraz, ne sneg, ne dež, ne veter, ne vročina. Le nasmehne se: "Eno dobro lastnost pa le ima naše delo: vedno smo na čistem zraku."

Franjo je zvest Begradu že 26 let. Tu je bila njegova prva in upa, da bo tudi zadnja zaposlitev. V Črnomelj je prišel iz Priljišča onkraj Kolpe po končani osnovni šoli, se v podjetju izučil poklica ter si v mestu ob Lahinji spletel družinsko gnezdo. V teh letih je bilo v gradbeništvu, ki ga nikoli niso ujkali in ki tudi danes nima v družbi mesta, kot mu gre, veliko vzponov in padcev. A Franjo ni nikoli pomislil, da bi si poiskal drugo delo. "Vztrajal sem pri tem, kar znam delati. Tudi ko je bilo najtežje, sem pomislil, da bo nekoč le boljše. Prav to, da smo se morali vedno boriti za vsako delo, da smo bili navajeni potrpeti, nas je v gradbeništvu utrdilo, da smo lažje prebrodili krize, ki so bile v zadnjih letih ob južni meji še bolj očitne kot drugod po Sloveniji," pravi iz izkušnje Jacovič.

In če se v prvem hipu zdi, kot da je pri Begradovih zidarjih "podplat koža čez in čez postala", kot se je izrazil naš veliki pesnik, da so jih torej nekdanji problemi v gradbeništvu odtujili, da se je vsak zaprt v nekakšno

lupino, v kateri ždi in čaka, kaj bo z njim, so takšne misli kaj hitro razblinijo ob Franjevih besedah, iz katerih veje optimizem. "V gradbeništvu smo zaradi narave dela bolj podvrženi boleznim, marsikdaj tudi nesrečam, a zadovoljen sem, ker v našem podjetju ni trgega kapitalizma, ki vlada že marsikje v Sloveniji. Med nami so dobri medčloveški odnosi. Solidarnost nam ni tuja, in če ima kdo težave, mu poskušamo pomagati, ne pa se ga znebiti po najkrajši poti. Ker smo kolektiv z le 250 zaposlenimi, se med seboj dobro poznamo, zato nihče ne more dolgo skrivati pred drugimi težav. A tudi tistega, ki bi poskušal priti do nepravilnih privilegijev, bi hitro spregledali. Dobro vemo, da je uspeh pri delu večji, če vladajo topli medčloveški odnosi," pravi Jacovič.

Zaupanje pa ne velja le med delavci, temveč tudi do vodstva podjetja. Franjo zatrjuje, da je še kako pomembno, če vedo, da hoče vodstvo podjetju le dobro, ne pa da išče zgolj koristi zase. Zaupanje je pomemben kamenček v mozaiku uspeha podjetja, saj je povsem drugače delati z dobro voljo kot pa z občutkom, da želi nekdo le izkoristi. "Vem, da je danes pač takšno življenje, da je potrebno garati, kjer koli človek dela. Toda mar ni uspeh večji, če delo opravlja z dobro voljo?" se sprašuje Franjo. Najbrž je tudi ta dobra volja pripomogla k temu, da je Begrad danes eno najuspešnejših črnomaljskih podjetij, ki se je v Beli krajini tudi prvo olastnilo. Jacoviču se zdi, da so s tem delavci izboljšali odnos do dela. Prijeten je občutek, da je vsaj nekaj njihovega, pa četudi je od vsakega posebej le majhen košček. A vsi skupaj so večinski lastniki podjetja in sami svoji gospodarji. "Da bomo še naprej dobri gospodarji, so bomo pa tudi dobri delavci. Sicer pa smo to dokazali tudi že doslej," pravi kot član Begradove družine v svojem in v imenu sodelavcev Franjo Jacovič. **MIRJAM BEZEK-JAKŠE**

Letališče v Prečni naj bi asfaltirali

Pogovor o novomeškem aerodromu - Poslovni leti?

DOLENJSKE TOPLICE - Tu so se v petek v navzočnosti državnega poslanca Rafaela Kužnika sestali župan novomeške občine Franci Koncilija ter predstavniki nekaterih podjetij, turistične zveze in ljudje, ki se na Dolenjskem ukvarjajo z letalstvom. Pogovarjali so se o predvideni posodobitvi letališča v Prečni, pri čemer je župan napovedal kot zelo verjetno, da bo letališče v Prečni mogoče že jeseni asfaltirano.

Posodobljeno letališče bi lahko sprejemalo letala z do 40 sedeži. Za asfaltiranje glavne piste in dostopnih stez bi potrebovali 2 do 3 milijone mark in tretjino tega zneska bi dalo slovensko obrambno ministrstvo, kot je o finančnem sodelovanju vojske dejal državni poslanec. Predvideno gradnjo letališča so poleg župana in Aerokluba Novo mesto od navzočih podprli tudi predstavniki Krke, Bramaca in turistične zveze, medtem ko je Revozov zastopnik izjavil, da to podjetje potrebuje predvsem sodobno avtomobilsko cesto do Novega mesta.

V pogovoru o prečenskem letališču so iskali tudi možne uporabnike tega objekta, ki ne bi imel položaja mednarodnega letališča. Medtem ko so nekateri izrazili prepričanje, da bi v Prečni pristajala tudi letala poslovnežev in manjša tovorna letala, so drugi menili, da bo ta aerodrom privlačnejši predvsem za turiste in za športno letenje. Kako množično ga bodo uporabljali, je odvisno tudi od režima, od katerega bodo odvisni leti v Prečno, so menili v pogovoru. Če bodo morala letala, namenjena sem, pristajati zaradi carinskih formalnosti predhodno na Brnjo ali v Mariboru, se bo zaradi tega verjetno zmanjšalo število pristankov na prečenskem letališču.

L.M.

TRIO NOVINA V IVANČNI GORICI

IVANČNA GORICA - Družinski trio Novina bo v soboto, 29. aprila, ob 20. uri v kulturnem domu v Ivančni Gorici priredil samostojen dobrodelni koncert z naslovom "Siamo življenje za druge je vredno življenja". Zbrani denar bo namenjen malim bolnikom.

GOBARJI SVARILJO

DOLENJA VAS - Tukaj je bila 19. redna letna skupščina Zveze gobarskih društev Slovenije, hkrati pa so praznovali 20-letnico GD Ribnica. Zbralo se je 70 delegatov iz 21 družin. Obravnavali so delo v minulem letu in se predvsem dotaknili nalog, ki jih bo imela Zveza v zvezi s spremenjeno zakonodajo na področju varovanja teh gozdnih sadežev. Skupščina je dala pobudo za popolno prepoved izvoza svežih gob. Lani so iz države izvozili 1.230 ton gob, pri tem pa je bila storjena velika gospodarska škoda. Ugotovili so, da bi gobe lahko pridelali doma, delo bi dobilo nekaj sto ljudi, gobe pa bi bile tudi slovenska blagovna znamka. Ivan Krizaj, predsednik zveze, je povedal, da bodo svoja stališča uresničili preko ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Ob tej priložnosti je Gobarjska družina Ribnica podelila priznanja za sodelovanje GD Cerknica, Sezana in Koper.

LOVSKA SREČA SE MU JE NASMEHNILA

RIBNICA - Mirku Fegicu, dolgoletnem članu ribniške zelene bratovščine, se je pred velikonočno nasmehnila lovska sreča. Na mrhovišču v Veliki gori je uplenil okrog 180 kilogramov težkega medveda. Prve ocene lovec so bile, da bo trofeja dobila visoko oceno. Sicer je takšnih in podobnih kosmatincev v ribniških in kočevskih gozdovih še veliko. Lovci so povedali, da je bil s tem strelom v družini izpolnjen plan za leto. Ker medvedje večkrat domačinom zbuja strah, saj jih "obiskujejo" kar na poljih in vaseh ob gozdu, bi lahko v poljnih odstrela brez škode uvrstili še kakšnega "kralja" živali v ribniško-kočevskih gozdovih.

M. G.

IGRAJ KOLCE - ZKO Črnomelj je pretekli teden v Vinici pripravila revijo otroških folklornih skupin Bele krajine. Prireditev, ki so jo poimenovali "Igraj kolce", je bila že dvajsetič zapored, je potrdila, da belokranjsko ljudsko izročilo še vedno ni povsem raziskano, saj vsako leto učenci s pomočjo mentorjev odkrijejo novega, izvirnega, zanimivega. Na posvetu s strokovno svetovalko za folklorne dejavnosti pri ZKO Slovenije Meto Benčina so mentorji odločili, da bosta na republiški reviji otroških folklornih skupin v Laškem zastopali Belo krajino skupina iz Semeča pod vodstvom Marije Gregorič in iz Metlike z mentorico Petro Doki. Vinici so nastopile še otroške folklorne skupine OŠ Loka (mentorica Stanja Mržljak), Vinica (Marija Starešinič), podružnice Adlešiči (Tončka Starešinič) in dve skupini z OŠ Mirana Jarca. Prvo vodi Milka Kocjan, drugo pa Nada Starešinič (slednja na fotografiji). Uspešno se je predstavila tudi otroška folklorna skupina osnovne šole s prilagojenim programom Dragotin Kette in Novega mesta pod vodstvom Tajične Rožič. (Foto: M.B.-J.)

Kdaj tudi uradno priznani?

Združenje bioenergetikov Slovenije si prizadeva za legalizacijo poklica bioterapevta - Izkaznica dokaz

OTOČEC - V soboto, 22. aprila, so se na Otočcu srečali slovenski bioenergetiki na redni letni skupščini Združenja bioenergetikov Slovenije. Združenje šteje 77 rednih in izrednih članov in deluje že drugo leto. V tem času se je, kot je bilo mogoče razbrati iz poročila predsednika Milenka Koša, oblikoval program, ki ga v Združenju želijo uresničiti, glavna naloga pa je postaviti bioenergetiko na mesto, ki ji pripada.

Predvsem gre za uveljavitev bio-

energetike kot učinkovitega alternativnega načina zdravljenja nekaterih zdravstvenih težav ter za legalizacijo bioenergetske terapije kot samostojnega poklica. Za doseg tega cilja bodo potrebni dogovori z ministrstvom za zdravje in pa seveda s poročilom bioenergetikov, da si z dovoljenjem zdravstvenih ustanov pridobijo podprto medicinsko dokumentacijo svojega dela in s kritičnim preverjenjem uspehov pridobe zaupanje v ne medicinske stroke. Prav dolgoletna uradna in alternativna medicina bosta mogli hoditi po povsem ločenem poteh, saj raziskave kažejo, da je 7 odst. ljudi v Sloveniji poslušajo alternativnih oblik zdravljenja, torej imajo bioenergetiki in drugi alternativni precej močno podporo javnosti. Žal ravnanje nekaterih bioenergetikov, ki niso niti člani Združenja, ne drže moralnih norm in pravne kodeksa Združenja, sproža javne polemike in seje nepotrebne sum. Če ne razsodišče, ki ga imajo pri Zdravstvu, teh primerov ni obravnavati, ker pač ni šlo za člane Združenja, pa bo Združenje v bodoče odzvalno primere zlorab bioenergetike in šega kršenja kodeksa s sporočili javnosti. Ljudje, ki so jih samozvani bioenergetiki opeharili, žal pri Združenju morejo iskati zadoščenja, a Združenje priporoča, da se ljudje pritožijo, ali imajo bioenergetik, pri katerem iščejo pomoč, člansko izkaznico. To je za zdaj edini pisni dokaz, da se za preverjenega bioterapevta, ki ni že samo članstvo nalaga primerno ravnanje ter tudi odgovornost.

Redka želva v Beli krajini

Akcija iskanja ogrožene želve močvirske sklednice - Opažena v Beli krajini in tudi ob Krki

NOVO MESTO - Ena od akcij v evropskem letu narave, ki jo je oziroma jo še bo spodbudil novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD), je iskanje želve močvirske sklednice v Beli krajini. Ta želva je v Sloveniji po merilih Svetovne zveze za varstvo narave uvrščena med prizadete vrste, kar pomeni, da je v nevarnosti, da izumre, če se bo nadaljevalo uničevanje vodnih biotopov z regulacijami in onesnaževanjem.

Močvirska sklednica je v Sloveniji slabo poznana, zato pa toliko bolj ogrožena. Dospel je znana na Ljubljanskem barju, v Beli krajini pa so jo videli ob Jelševniščici in v kalih pri vaseh Hlast pri Vinici in Mala Lahinja. To plaho žival je v naravi zelo težko izslediti in opazovati, zato so k opazovanju pritegnili predvsem učence in dijake, ki že in bodo še sistematično opazovali čim več odsekov tekočih voda in vaške kale v Beli krajini.

Te želve so dolge od 25 do 30 cm, skoraj črn ovalni hrbtni ščit je posut z drobnimi rumenimi pegami; tudi glava in drugi vidni deli telesa imajo rumene pege na temnejši podlagi. Mladiči so povsem okrogli in temne barve. Močvirska sklednica je aktivna od konca marca do oktobra, ko se zarine v blatno dno, kjer prezimi. Živi

tudi do 120 let. "Intenzivna akcija opazovanja močvirske sklednice v Beli krajini se je začela aprila in bo trajala še cel maj," pravi Andrej Hudoklin iz ZVNKD, ki skupaj z Miro Ivanovičem in ob sodelovanju dr. Narcisa Mršiča iz Biološkega inštituta vodi to akcijo. "Dobili smo že kar precej informacij in po teh bi lahko sodili, da je ta želva v Beli krajini bolj razširjena, kot smo si mislili; predpostavljamo, da so njen življenjski prostor vsi belokranjski vodotoki." Poleg tega so dobili podatke, da so jo opazili tudi ob Krki, in sicer pri Cerkljah in pri Soteski. Na ZVNKD so zainteresirani za kakršen koli podatek v zvezi z opažanjem te želve in prosijo sporočil na telefon 068 322 019.

A. B.

Želva močvirska sklednica (risba: dr. N. Mršič)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Poštni delavci pod diktaturo - Steklina na dvorišču, psi po vasi - Urar ne piše računov - Telefoni v Krški vasi šele poleti, v Gradcu pa še ne ve - Prijazni policisti

Eden od naših bralcev iz okolice Krškega je Pošta Slovenije obdoližil diktature. Z njim se menda strinja še veliko poštnih delavcev po Sloveniji, ki 15. aprila niso dobili plače na svojo (v tem primeru na Dolenjsko) banko, temveč je podjetje preusmerilo vsa nakazila na Poštno banko Maribor. Delavci so tako izgubili ugodnosti pri dosedanjih banki in bodo morali na hitro vrniti kredite. Več o tem v eni od naslednjih števil.

Na oni strani telefona je bilo ta večer tudi pet ogorčenih krajanov in faranov iz Žužemberka. "Pred kratkim je mlinarjev pes, privezan na verigo zadalil steklo lisico. Ta je zdaj v karanteni, vendar pa se po Žužemberku spreha čedalje več drugih psov, majhnih in velikih. Pasjih ugrizov je vse več, otroci se bojijo iti v šolo, dva velika siva psa pa puščata iztrebke po pokopališču. Zanima nas, kje je veterinarska služba in človek, ki je zadolžen za lov psov. Klicatelje je še zagrozil: "Lastnike psov večinoma poznamo. Če v tednu dni po objavi v DL ne bo rezultatov, bomo dali v javnost imena."

Bralka iz Kočevskih Poljan pri Dolenjskih Toplicah ugotavlja, da na dveh grobovih na pokopališču izgi-

njajo rože. "Naj mrtvim pustijo vsaj rože!" Njena sosedka iz Dolenjskih Toplic ima slabe izkušnje z urarjem Kosom iz Novega mesta, ki ji je popravljal uro, nato pa le-ta ni več tsnila. Urar ji je dejal, da ni nobena ura za v vodo. V manj kot mesecu dni se je ura spet pokvarila, zato jo je nesla nazaj, ura pa se je spet ustavila, še preden je prišla domov. "Moti me, da ima napisan delovni čas, a ga je treba po pol ure čakati, zanima pa me tudi, kje je davčna inšpekcija, saj urar Kos ne izstavlja računov," je še povedala in pohvalila urarstvo Novak pri Kandijškem mostu.

Anton Baznik iz Krške vasi ima trgovino Rast, nima pa še telefona, čeprav ga je že plačal in dobil s pogodbo zagotovilo, da bo do 31. 12. 1994 telefon zazvonil. Roman Gabrijel, vodja službe za investicije pri novomeški enoti Telekoma Slovenije, je pojasnil: "Investicija v Krški vasi se je začela z zamudo zaradi zapoznelih soglasij za izvajanje. Tudi vloge za sredstva smo na Agencijo za plačilni promet dali že novembra, a dobili odobreno šele pred nekaj dnevi.

Računamo, da bo v začetku junija tehnični prevzem, nato pa bomo začeli priključevati telefone, za katere Poklicali so tudi iz Gradca v Beli krajini, češ da pri njih s telefoni ni najbolje. Odgovor službe za investicije pri Telekomu ni razveseljiv: "Za naložbe v odpravo največjih pomanjkljivosti na območju Dolenjske, Posavja in Bele krajine bil letos potrebovali 1.800 milijonov tolarjev, vendar so nam na upravi Telekoma v Ljubljani potrdili za polovico manj denarja. Po novih usmeritvah gradimo le še dobičkonosne naložbe, za zdaj pa ni nobenega vira sredstev, s katerim bi sofinancirali naložbe v manj dobičkonosna področja."

Breda Benkič iz Šmarjeških Toplic je ta dan povzročila prometno nesrečo (soudedeženec je bil tuji državljan) in poklicala policijo. "Dva mlada policista sta bila zelo ner na kraju nesreče, bila sta mi v pomoč, čeprav sem bila jaz kriva. Tudi na policijski postaji so mi vse lepo razložili in mi pomagali pri izpolnjevanju obrazcev, za kar se vsem lepo zahvaljujem."

B. D. G.

99 LET MARIJE URBANČIČ IZ POLJAN - Od torke, 25. aprila, je Marija Urbančič (levo) vsak dan bližje svoji stoletnici, ki jo bo, kot kaže, tudi dočakala. Pred dnevi je prišla iz bolnišnice in pohvalila se je, da so dobro poskrbeli zanjo. V domači hiši v Poljanah pri Žužemberku zanjo sedaj skrbi 70-letna hčerka Marija, ki je skupaj z bratom edino, kar je ostalo od petih Marijinih otrok. Najbolj pogrša moža Miho, ki je umrl že pred 14 leti. "Veliko je bilo treba delati, mesa sem malo pojedla. Bolj navadna hrana me drži pokonci. Revščino smo tolkli vsa ta leta", pove ta čas najstarejša prebivalka v šmihelski fari. (Foto: J. Pavlin)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnilo vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefonski številki (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDOTE IN PRIČODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Odisejda neke pletenke

Etnolog dr. Niko Županič je po zadnji vojni v Posavju raziskoval pot in usodo kmečke vojske v velikem slovensko-hrvaškem kmečkem uporu leta 1573. Na tej poti je neke tudi kupil pelitursko pletenko dobrega bizeljčana, ki ga je nameraval pritoroviti v belokranjski Podzemelj. Naprosil je nekega kmeta, naj mu vino prinese v Brežice v gostilno, kjer je prenočeval. Odotod je potem Županič vino odnesel v Posavski muzej, ker se je bal, da ne bi v gostilni kdo pošaril po steklenici. Čez dan ali dva je dobil fanta, ki mu je vino odnesel iz muzeja na brežiško železniško postajo. Ko se je Županič pripeljal v Ljubljano, je shranil pletenko v železniški garderobi, naslednji dan pa je ponjo poslal slugo z univerte. Ta jo je potem odnesel v Županičevo stanovanje v Gradišču.

Čez nekaj dni je Županič nameraval odpotovati v Belo krajino in mu je zato sluga moral znova odnesti pletenko na vlak. Ko se je potem po dobrih treh urah vožnje vlak ustavil na postaji Gradac-Podzemelj, je Županič hitro pograbil aktovko, plašč in klobuk, nato pa zavlil v bližnjo Potočnikovo gostilno na kozarec vina. Spil je že svoja dva deci, ko se je nenadno spomnil, da je na vlaku pozabil pletenko. Brž je pohitel na postajo in prosil prometnika, naj brzojavi v Metliko, da bi tam prestregli steklenico. Toda iz Metlike so sporočili, da je vlak že odpeljal čez Kolpo na Hrvaško.

Županič je po vsej tej odisejdi svoje pletenke, potem ko je njene prenose tudi pošteno plačal, lahko le še razočaran ugotovil: "A kaj je prošlo med Hrvatje, nestalo je!"

Zbral: Bojan Ajdlc

Razumljivo je

Ribič začelnik sprašuje starega ribiča: "Povejte mi, zakaj ženske ne lovijo rib. Mar ne bi bilo prijetno imeti takšno blizu žensko družbo?" "Se vidi, da si začelnik! Pomisli, kako bi bilo, če bi lovile ženske, saj nikoli ne znajo biti tiho."

Njegov recept

Srečata se ribiča v gostilni pa pravi mlajši: "Veste, sem bolj začelnik, pred kratkim pa sem se še poročil, zato vam povem, kadar grem na ribolov, vedno vzemem s seboj, saj veste, mladoporočencem je treba sveto." "Zanimivo, jaz pa imam drugačen recept: ribe lovim samo na detur nike..."